

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې
(دزرو څخه درکھشانونو دالله جل جلاله مخلوقات)

لیکوال:

ډاکټر محمد راتب (نابلس)

Ketabton.com

ژباړه اوزياتوني:

محمود (حميدزی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دکتاب پیژند پانه

نوم: په کایناتو کې دقرآنکریم علمي معجزې

لیکوال: ډاکتر محمدراتب نابلسي

ژباړه اوزياتوني: محمودحمیدزی

تایپ او ډزین: محمودحمیدزی

دخپريد بڼه: انلاين

يادونه: ددې کتاب همدا پي ډي ايف بڼه بيله بدلونه هرڅوک کولی

سي خپره کړي. دکتاب دچاپ حق يې يوازي دژباړن سره خوندي

دی!!!

*****

د ژباړن خپاره سوي کتابونه:

په (سمندرکي دملغرولتون) ويښونکي اوتولنيزي مقالې.

د (الماسو پند) دپښتو متلونودويلوځايون او علتونه يې.

(رون سيند) شعري ټولگه

(ژور اندونه) شعري ټولگه

په (کایناتو کې دقرآنکریم علمي معجزې)

لړليک

پاڼه	سرليک
۱	اصحاب كهف
۲	په خلا كې د آسماني جسمونو شمير
۳	دمخكي حجم
۳	دستور و ليروالی او دهغوی تېزوالی
۵	مخكه
۸	هر جسم دبیرته راگرځیدو په حال كې دی
۱۰	الله جل جلاله په خلا كې د تاریکی خبر راكوي
۱۲	دجاذبي قوه
۱۶	دمخكي څخه ليري كهكشانونه
۱۹	كهكشانونه ستوري او دهغوی تېزوالی
۲۲	دستور و ځايونه
۲۶	په هسك كې دستور و شمير
۲۸	لمر
۲۹	د عين القط ستوري چاودنه
۳۲	دستور و اولكی لرونكو ستور و خدارونه
۳۵	ررنا تېزوالی
۳۹	دلمریز نظام دسیارو ترمنځ ليري فاصلي
۴۱	دتعديل قوه
۴۵	دمخكي داوسيدونكو لمر
۴۸	دلمر او سپوږمی ترمنځ په ليروالي كې اند كول

لړليک

پاڼه	سرليک
۵۰	خسوف او کسوف
۵۲	دهوا فشار او دهغه پايلې
۵۴	دهوا فشار
۵۷	دمخکې کروي توب
۵۸	دمخکې استقرار
۶۱	هغه څوک دی چې مخکې يې ستاسو د ژوند کولو ځانگړي ګرځولي
۶۵	مخکې تېزوالی
۶۸	دمخکې د جاذبې قوه
۶۹	غرونه
۷۳	سپين زر
۷۵	د بادونو د لورې بدلون
۷۶	اوسپنه
۷۹	خاوره او په هغې کې اوسيدونکي ژوندي موجودات
۸۲	زلزله
۸۵	کعبه شريف دمخکې په مرکزي
۸۶	سعودي عربستان به شين سي
۸۸	اوبه
۹۰	دهوا او اوبو ترمنځ اړيکه
۹۲	د سمندرونو لويوالی
۹۶	دتوکو لور لورته دورلو هغه ځانگړنه چې اوبه يې لري
۹۹	دالبر او البحر کلمو ترمنځ
۱۰۱	د سمندرونو داوبو تريوالی

لړليک

پاڼه	سرليک
۱۰۴	داوبو جريان
۱۰۸	دقرآنکريم دتلاوت اغيزه پرنباتاتو
۱۱۲	د دو سمندرونو ترمنځ خنډ
۱۱۶	دنباتوتو جذبیدنه دلمر لورته
۱۱۸	دنباتاتو دنده داوبو ساتل دي
۱۱۹	دشني پاني کارخونه
۱۲۳	دنباتاتو تخمونه اودهغوي ډولونه
۱۲۵	دنباتاتو زرغونوالی
۱۲۵	تخمونه
۱۲۷	دمورزړه
۱۲۸	اوبڼ
۱۳۰	دغوا شيدې
۱۳۳	زرافه
۱۳۵	دکانگرو په شان ژوی
۱۳۶	دخوک دغوبڼې حرموالی
۱۳۷	سپي او د دهغه څخه رامنځنه کيدونکي ناروغی
۱۳۸	دسپي بویا يي حس
۱۳۹	دويني اړیکه دمیکروبونوسره
۱۴۱	دويني حرموالی
۱۴۳	آس
۱۴۴	لوی کبان
۱۴۵	دهلامي کب

لړليک

پاڼه	سرليک
۱۴۷	سمندري بريښنا لرونکي کبان
۱۴۸	دسالمن کبان
۱۵۱	ډاکټر کب
۱۵۳	مرغان
۱۵۷	کوټري دتاريخ لومړئ ليک ليردونکي
۱۵۹	دمرغان کډوالي مهاجرت
۱۶۳	ټکټکي مرغه
۱۶۵	دشاتو مچي
۱۷۰	شات
۱۷۲	دوربينمو چينجيان او ورينم
۱۷۴	ليرم او هستوي چاودنه
۱۷۵	ملخان
۱۷۷	غوماشي
۱۷۹	دجولا گي خاله
۱۸۱	مچان
۱۸۴	ميريان
۱۹۰	په حشراتو کي حسي بنکرونه
۱۹۱	دهوا اوچاپيريال ککرتيا

د ژباړن خبرې

دالله جل جلاله بي شمېره حمد او ثنا وایم چې ماته یې داتوان راکړ چې دډاکټر محمد راتب نابلسي دکتاب ژباړه په خپلې خوږې ژبې پښتو باندې وکړم او در پښتو ورنو اوخویندو پوري دا گټور کتاب ورورسوم.

دا کتاب زما په آند یو غوره کتاب دی او په لوستلوسره یې مور ته ددو نیا او خرت گټې انشاءالله را رسيزي خو یوه خبره د یادولو وړ بولم چې هغه وخت کله چې مور دالوستنه په پوره ارمی او غورسره وکړو.

ددې کتاب دلوستلو سره به زموږ نه اندزه کیدونکي مینه نوره هم دقرآنکریم سره ډېره سي، دډېرو ساينسي رازونو څخه به خبر سو دکایناتو په اړه به ډېر مالومات لاسته راوړو، دغرونو، سمندرونو، اوبو مرغانو، حیواناتو، مخکې آسماني جسمونو، نباتاتو، حشراتو، فلزونو په اړه به په ډېرو هغو خبرو پوه سو چې نه په پوهیدو. زموږ ددیني او عصري مالوماتو ذخیره به لانوره ډېره سي، دمغرضو بحث کونکو ملحدانو او کفارو دپوښتونو ځوابونه به وموندو اونور ډېر هغه څه به زده کړو چې مور یې لته کول چې زده یې کړو.

داژباړه ټکي په ټکي ژباړه نه ده بلکي ما ځیني زیاتوني او ځیني کمونې په یاده ژباړه کي کړي دي الله جل جلاله دي مي په دي کرنه نه گناهکار وي زما په نیکیو کي دي وشمېرل سي، زیاتوني مي ځکه کړي چې مالومات نوي کيږي اوما نوي مالومات ور ډېرکړي کیدای سي تاسوته ځیني مالومات زاړه یانیمکړي مالوم سي دازما اودلیکوال ستونزه نه ده بلکي مالومات تل دبدلون منونکي او دبدلون اونوښت په حال کي و

متن مي ځکه ځيني ځايونه لاند اوځلص کړی چي ددي کتاب حجم لوی دئ؛ دلوستونکي دلابنه پوهيدني لپاره مي داکړنه سرته رسولي ده.

بل د يادولو ورسکالو (موضوع) داده چي د يادې ژباړې دقرآنکريم ژباړه او اياتونه (قرآنکريم په پښتو) اپليکيشن څخه را اخيستل سوي او که خدای ج مه کړه دقرآنکريم د اياتونو په زور، زير، پيښونوکي کومه کمي يا

دپرښت راغلی وي نو دا کمښت او دپرښت دکمپيوټري ليکنې له کبله دئ.

په دي ژباړه کي دځينو حديثونو ژباړه دصحيح بخاري اوصحيح مسلم شريفونو دشرحو څخه سوي دي

ستاسو درنولوستونکو دخير ددعا په هيله.

يادونه: ددي کتاب في دي اف بڼه هرڅوک بيله بدلونه خپروای سي که دچاپ حقوق يي دژباړن سره خوندي دي، دژباړن بي اجازې يي دچاپ حق څوک نه لري.

ددي کتاب ځيني ليکنې د2020 څخه در2023 کار پوري زما (محمودحميدزی) پرفيسبوک اي دي خپري سوي دي.

دويمه يادونه: دي کتاب ته ورته ديوبل کتاب په ژباړې بوخت يم انشاءالله (دانسان په بدن کي دقرآنکريم علمي معجزې) نومی کتاب به هم وژباړم او تاسو درنولو ستونکو ته به يي Pdf بڼه خپره کړم.

ديادوني ورده چي د ياد کتاب ځيني برخي به زما پر فيسبوک اي دي: درکتاب درخپريد مخکي خپري کړم انشاءالله.

که کوم وړانديز، لارښوونه او غوښتنه لري پرلاندي وتساپ نمبر راسره اړیکه نيولی سئ: 0704056109

اصحاب کهف

یولمريز کال 365،1422 ورځې دی، مگر یوسپورمیز کال بیا 354،36780 ورځې دی، چې دلمريز اوسپورمیز کال ترمنځ توپیر 10،875137 ورځې دی. په 33 سپورمیزو کلونو کې یاد عدد چې دلمريز کال دورځو څخه لږدی 358،87929 ورځې کيږي چې نژدې دپوه کال سره سمون خوري.

که سل لمريز کلونه تیر سي نو سپورمیز کال به دلمريز کال څخه دري کاله مخته وي. که 300 لمريز کلونه تیر سي هغه وخت به سپورمیز کال درلمريز کال 9 کاله مخکې وي یاني دسپورمیز کال نيټه به 309 کاله وي.

یاده کره شمېرنه خلا پيژندونکو چې شپږ عشاري عدده مخته تللي دي دلویو تلسکوپوپه مرسته کړي ده، پوه ثابتې اودنوي پوهې په شتون کې منونکي محاسبه ده، مگر يادې محاسبې ته 14 سوه کاله مخکې دقرآن کریم په الکهف سورت کې داصحاب کهف په کیسه کې اشاره سوي ده! الله جل جلاله دسورت الکهف په 25 نمبرایات کې فرمایي:

(وَأَلْبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا)

ژباړه: او هغوی په خپله څمڅه کښې درې سوه (لمريز) کاله پاتې شول، او (ځينو خلکو د مودې په حسابولو کې) نهه (سپورمیز) کاله نور زیات کړيدي.

یادونه: داصحاب کهف شمېر په شمسي کلنو باندې وو، نو په لمريز حساب نهه کاله نور ور زیات سول. یاني دلمريز او سپورمیز کلنو تر منځ په یاده موده کې نهه کاله توپیر موجود دی. قرآن کریم دمعجزو څخه پریمان، دبریا سمت ته رابلونکی کتاب دی. راسی دخپل ژوندونو دسمون او بریا په پار قرآن کریم تلاوت او په لارښوونو یې عمل وکړو.

په اوردون کې داصحاب کهف سمڅه

فضأ ي ياخلاي موجودات

په خلاء کي داسماني جسمونو شمیر

الله جل جلاله دسورۍ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ په 53نمبرايات کي فرمايي:

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

ډېر ژر به موږ دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کښي هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کښي هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شي چې دغه قرآن په رښتيا سره پر حق دی. ايا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟

مگر کومې دي دالله جل جلاله نښانې؟ په ريوایتونو کي راغلي دي چې په هسک کي دستوروشمیر دريگو ددانو اوشیگو په شمیردی!

په پخو وختونو کي ستور پیژاندو دستورشمیر دزرگونو په شاوخوا کي بنوي، ورسته ترڅينو څیرونو اوساینسي پرمختگو يي په خلاء کي دستورشمیر میلیونونه یادگر، دڅه نورڅیرونو او پرمختگو ورسته يي یادشمیر میلیاردونو ته لوړگر، خواوس ساینس پوهانو دنويو ټیکنالوژيکي وسیلو، لویو او پیاوړو تلسکوپونو په مرسته یوازي په شیدو لارې کهکشان کي چې زموږ لمریز نظام هم دیاد کهکشان یوه برخه ده څه ناڅه د 200میلیاردو ستورو دشتون خبر ورکړی دی. دیاد کهکشان چټکوالی په ساعت کي 95000۰ کیلومتره بنودل سوی دی.

دشیدو لارې کهکشان پراخوالی، حجم نسبت نورو کهکشانونو ته دمنځنی کچي درلودونکی اود سل گونو زرو میلیونو کهکشانو دډلې څخه یو دی چې دهغوی په کره شمیرباندې یوازي الله جل جلاله ښه خبر دی. الله جل جلاله دسورت ق په 6نمبرايات کي فرمايي: أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ

ښه نو، دوی هیڅکله د ځان له پاسه اسمان ته ندې کتلې؟ - په څه ډول موږ هغه جوړ او سینگار کړ؛ او په هغه کښي هیڅ درز نشته. *الله جل جلاله دسورت الملک په 3نمبرايات کي فرمايي: الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۗ مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفْوُتٍ ۗ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِنْ فُطُورٍ هَٰغَهُ ذَاتٍ ۗ جِي لَانْدِي بَانْدِي اوه اسمانونه يي پيدا کړل؛ (اي کتونکي) ته به د الرحمان په هستونه کښي هیڅ راز ناروندي او توپیر ونه مومي. بيا سترگي واړوه، وگوره، ايا کومه نیمگرتيا دي چيري تر سترگو کيري؟! * دستوروشمیر دومره ؤ الله جل جلاله ښه خبر دی چې دهغوی پراخوالی به څومره وي *

دمخکې حجم

دمخکې حجم 1میلیو کیلومتره مکعب دی، لمر نسبت ځمکې ته 1300000 ځله لوی دی،
دځمکې اولمر ترمنځ لیروالی، فاصله 150000000 کیلومتره دی.

دیوه ستوري لویوالی دلرم برج دستورو دډلې څخه هومره دی چې دځمکې اولمر ترمنځ
لیروالی، فاصله خپل ځانته ځانگړې کولی سي. یوبل ستوری چې نوم یې منکب الجوزا دی
10۰ میلیونه واري دلمر څخه لوی دی. دیاد مسایلو دپوهیدلو ورسته دالله جل جلاله سپیڅلي کلام
ته نظر کوو او دهغه په لویوالي او اعجاز کې آند(فکر) کوو! الله جل جلاله دسورت ذاریات په
47نمبر آیات کې فرمایي: وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

او اسمان مور په خپل قدرت سره جوړ کړیدی او مور د دې وس لرو.

***

۲ دستورولیريوالی ادهغوی تیزوالی:

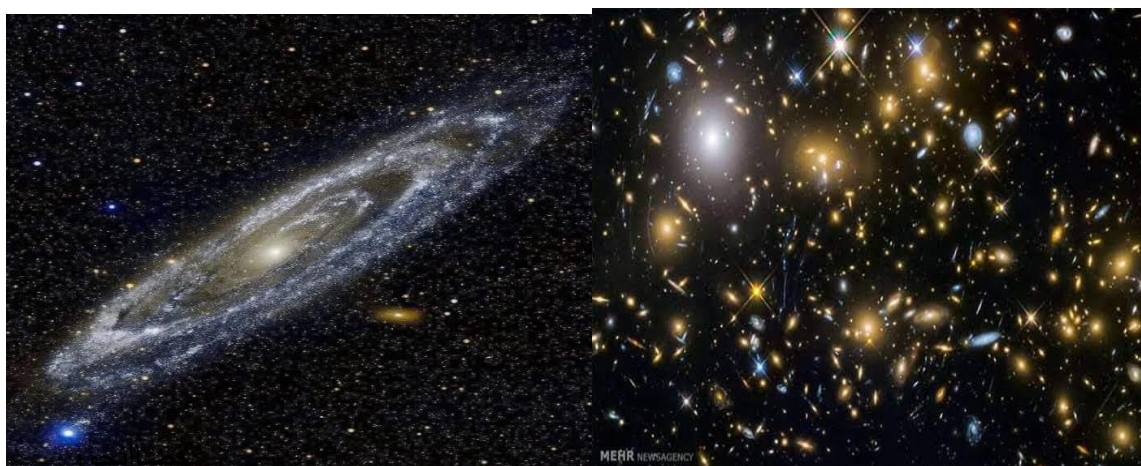
دستورو ترمنځ لیري والی، فاصله دنوري کال په مټ اندازه کیري. درنا تیزوالی په یوه ثانیه
کې 300000 کیلومتره دی چې په یوه کال کې 10زره میلیارده کیلومتره کیري. جالبه خولا دا
چې سپورمی زموږ څخه یوه نوري ثانیه اولمر 8نوري دقیقو په شاوخوا کې زموږ څخه لیري
دی. دټوله لمریز نظام قطر د13نوري ساعتونو څخه ډېر نه دی، او ترټولو نیژدې نوري
سیاره، ستوری دمخکې څخه 4څلور نوري کاله لیري ده. که دیادي سیاري لوري ته په یوه داسي
سپرلی کې چې تیزوالی یې دسپورمی دتیزوالي په اندازه وي سفر پیل کړو: مور به ورسته
درسلو زرو کلونو خپل منزل ته ځان ورسوو.

همدرنگه که دمخکی په یوه سپرلی کی چي د ر اوسه هم څومره چټکي جوړي سوي دي خپل سفر دياډي سياري سمت ته پيل کړو: زموږ سفر به 50ميليونه کاله ورسته يادي سياري ته په رسيدو پای ته ورسيري، يانې څلور نوري کاله ورسته اوس نو دهغه کهکشان په اړه چي نوی کشف سوي دی، چټکوالی يې په یوه ثانيه کي 240000کيلومتره دی اوسلگونه بيليونه نوري کاله زموږ څخه دکشف په وخت کي ليري وو څه ووايو؟ هوسلگونه بيليونه نوري کاله چي يوبيليون دزر ميليونه سره مساوي دی. رښتيا هم الله جل جلاله څومره ښه فرمايلي دي. سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75- 76نمبراياتونه: فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ نُو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځايونو باندي قسم خورم؛ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمًاو که وپوهيږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛

**** څه چي مخکي وليکل سول دکايناتو څخه لږ شمېر عجايب وه، مگر دکهکشانونو سيارو، ستورو اونورو خلايي جسمونو د حرکت، دهغوی د ډېرې چټکتيا، لوی مدارونو، استحکام، دهغوی درنا خوړولو دتونايي، دهغوی ترمنځ دجاذبي دقوي او په حرکت کي دهغوی دتعدادول په اړه مو خبرې نه دي کړي. الله جل جلاله سُورَةُ الزُّمَرِ په 67نمبرايت کي فرمايي:

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ *

دوی هغسي د الله قدر ونه کړ لکه څنگه چي د هغه د قدر کولو حق دی (د هغه کامل قدرت خو داسي دی چي) د قيامت په ورځ به ټوله ځمکه د هغه په موتي کښي وي او اسمانونه به د هغه په بني لاس کي نغښتل شوي وي. الله د هغه شرک څخه پاک او لوړ دی چي دوی يې کوي.

مخکه

الله جل جلاله دسُورَةُ الطَّارِق 12نمبرايات کي فرمايي: [وَالْأَرْضِ دَاتِ الصَّدْعِ] او (قسم دی) په چاودېدونکي مخکه (چي اوبه، بوتې او داسي نور شيان خني راوځي)؛

***

مور نه سواي کولي چي دمخکي ټول اوصاف په يوه کلمه کي راغونډ کړي واي، مگر الله جل جلاله مخکه يوازي په يوه ويي سره موصوفه کړې ده او فرمايي: [وَالْأَرْضِ دَاتِ الصَّدْعِ]

*

دمخکي ټولي لويې وچې يوخت سره موبنتې وي. خوورسته يې منځ کي درزونه پيداسول اوډيوېبل څخه بيلي اوپر شپږو برخو "آسيا، افريقا، اروپا، امريکا، استراليا، او انترکتيکا باندي وويشل سوي. په (1915) ميلادي کال کي الماني پوه (وگنر) دهغو شوهډو په رڼاکي چي لاسته يې راوړي وه وويل 20۰ ميليونه کاله پخو ټولي لويې وچې سريوځاي اويوه لويه وچه چي (پنگيا) په نامه ياديدل جوړه کړي وه.

د1950-1968 ميلادي کلونو ترمنځ جيولوجستانو دوگنر نظريه، تيوري ومنل اودمخکي چاوديدل، درز کول يې تائيد کړل. "که يو څوک د مخکي توصيف داسي وکړي چي دپيل څخه در اوسه دمخکي ثابتې ځانگړني په برکي ونيسي په ناچارۍ سره به ووايي: مخکه درز کوونکي، چاوديدونکي ده.

ياني دهغي ځانگړني درلودونکي ده کومه چي الله جل جلاله ورته ورکړي ده او په خپل پاک کلام کي يې دمخکي يادې ځانگړني ته اشاره کړې ده. مگر دمخکي ياد چاوديدل څنگه دي، څه کيفيت لري.

څرگنده چي مخکه دبيلو طبقو، پورونو درلودونکي ده. دچرکي هگۍ ته پام کوو چي بانډني پوښ يې اهک، چوني ته ورته دی او نسبتاً کلک جوړبنټ لري، ورسته يوه نازکه لايه، درهغي ورسته دهگۍ سپين او درهغه هم ورسته دهگۍ ژر شتون لري. دهگۍ کروړه، سخته طبقه دهگۍ دباندني پوښ دی. همدرنکه څومره چي مور دمخکي تل ته نيژدې کيږو دهغي سختي کميږي.

"مخکه دلاندي طبقو (پورونو) درلودونکي ده. لومړی دمخکي قشر: دمخکي قشر نا متجانس ترکيب لري چي دژوروالي پر بنسټ پر دريو طبقو ويشل سوی دی: ارسوبي طبقه 2 گرانيتي طبقه 3 بزالتي طبقه.

رسوبي طبقه: ددې طبقې پيروالې دڅوسانتې متروڅخه در 10 او 15 کيلومتر وپوري رسيري گرانتي طبقه: ددې طبقې پيروالې ديؤه کيلومتر څخه پيل او در 20 او 40 کيلومتر وپوري رسيري. ددې طبقې د لاندینې سرحد تودوخه دسانتي گريد در 1000 درجو پوري پورته کيري. بزالتې طبقه ددې طبقې پيروالې د 8 څخه در 30 کيلومتر وپوري رسيري، دياډې طبقې لاندنی سرحد دمخکې دقشر د لاندینې سرحد په توگه منل سوی، يادسرحد ته دمو هو يا (M) سرحدوايي.

2 دمخکې هسته.

دهستي پوښ (مانتل) چې داته څخه در 80 او هتادر 2900 کيلومتر وژوروالي پوري موقعيت لري. مانتل غيري متجانس ځانگړتيا لري، په غالب گمان ماده دپروخت په مانتل کي جامد حالت لري دتودوخي درجه يې دژوروالي په دپريدو سره بدلون مومي. دتودوخي درجه يې په 100 کيلومتره ژوروالي کي د 1400 څخه در 1500 درجو پوري رسيري په ياده طبقه کي دژوروالي په دپريدو سره تودوخه هم زياتوالی مومي.

دمخکې هسته

دمخکې په هسته کي داتوموسفير فشار ميليونو ته رسيري دمخکې په هسته کي دتودوخي درجه د 2000 سانتې گريد څخه زياته ده. انسان نه سي کولی نيغ په نيغه دمخکې هستې ته لار پيدا کړې دهستي په اړه ټول مالومات پر اټکلونو او فرضيو ولاړ دي. "ځينو جيولوجستانو دمخکې طبقه بندي داسي کړي ده: 1: داوبوکلک قشر 2: کلکه برخه ياوچه

3: پوگه برخه 4: پورتنی پوښ 5: کورنی پوښ

6: باندنی هسته 7: کورنی هسته.

*دمخکې په هسته کي مایع، بهيدونکي، آتش فشاني، ايشدونکي مواد شتون لري. الله جل جلاله سُورَةُ الْمَلِكِ په 16 نمبرايات کي فرمايي: [ءَأَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورٌ] ايا تاسي له دې څخه بېغمه ياست چې هغه ذات چې په اسمانونو کښي دی، تاسي به په ځمکه کښي ښخ کړي؛ او بيا به دغه ځمکه په ناڅاپي ډول ولرزيږي، و خوځيري؟

***د(تَمُورٌ) معنا لرزيږي. لرزيدل دمخکې دهغه مایع دجوش او ايشېډو لکبله کومه چې دمخکې په تل (هسته) کي په جوش او خروښ کي ده. "دزلزلې دپيښيدو يو لامل داور شيډونکو فعليت او دآشتفشاني موادو فعليت دی. "موربختوريو چې دمخکې پرمخ (سطحه) يو دارام والي څخه دمخکې دباندنی طبقې برخمن

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

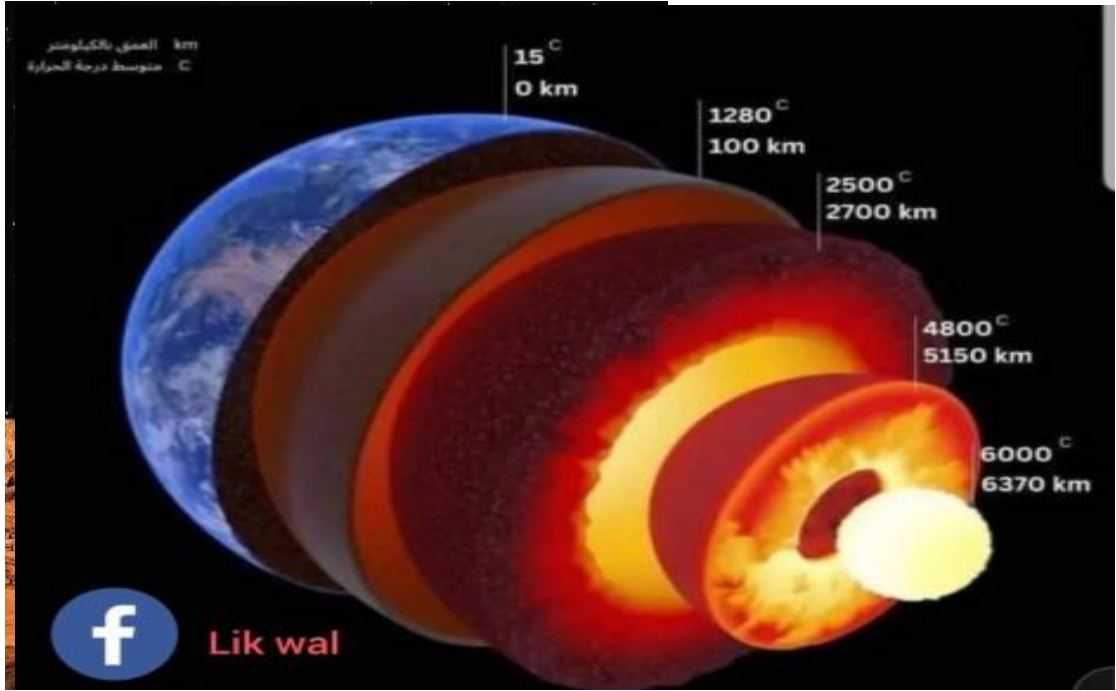
یو او کولی سو دمخکی پرسطحه ودانی جوړې اوژوند پکښې وکړو، که مخکه دخپل هستې د ایشیدونکو، مایع موادو پرمخ ورولویري، ورژیري پایله به یې داوي چې الله جل جلاله دسُورَةُ الْمُلْکِ په 16 نمبرایات کی فرمایي:

[ءَأَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ]

ایا تاسي له دې څخه بېغمه یاست چې هغه ذات چې په اسمانونو کښې دی، تاسي به په ځمکه کښې بنځ کړي؛ او بیا به دغه ځمکه په ناڅاپي ډول ولرژیري، و خوځیري؟

***

اوس نوآند(فکر) وکړې چې چا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دمخکی اوآسمانونو دیاو ځانگړو څخه خبر کړ؟! هغه پیغمبر چې لیک لوست یې نه وو زده څه پوهیدی چې دمخکی په خپته کی سوځونکی، ایشی دونکی مایع شتون لري؟ آیا دقرآن دالله جل جلاله کلام نه دی؟" بیله شکه چې دقرآن دکایناتو دخالق الله جل جلاله کلام دی چې پر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم یې نازل کړی دی!."

دسپورمی څخه مخکه دویم دمخکی طبقي

هر جسم د بیرته راگرځیدو په حال کې دی

الله جل دسُورَةُ الطَّارِقِ په 11 نمبرایات کې فرمایي: [وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ]

قسم دی په باران او روونکي اسمان؛

* (1) د "رجع" کلمه در اکرځیدو، بیا لیږولو، دوباره استولو، بیرته گرځیدو په مانان ده.

* دادکایناتو خالق دی چې یوازي په یوه ویی (کلمه) سره د هسک (آسمان) توصیف کوي!

څومره چې علم، پوهه پرمختگ کوي نوي حقیقتونه راڅرگندیږي هومره قرآني معجزې رابنکاره کیږي او دقرآني معجزو څخه ملاتړ کیږي. سپورمی ته پام کوو چې په خپل مدار کې دمخکې څخه راگرځي او ورسته درپوه وار راگرځیدو دویم ځل بیرته خپل ځای ته ستیږي. لمر ته پام کوو چې نسبت خپل محور ته دگرځیدو په حال کې دی او ورسته ترهر ځل گرځیدو بیرته خپل لومړي ځای ته راگرځي، همدارنگه دپېرشمېر آسماني جسمونه دگرځیدو او بیرته ستیږو په حال کې دي.

په (1910) میلادي کال کې یو شمېر لکی لرونکي ستوري دځمکې دڅنډو څخه تېر سول چې بیا (76) کاله ورسته په (1986) میلادي کال کې بیا هم یاده چاره سرته ورسیدل، یانې یاد لکی لرونکي ستوري (آسماني ډبرې) بیا راوگرځیدل او هر (76) کاله ورسته یاد راگرځیدل دالله جل جلاله په حکم سره بیا تکرار یږي.

مورته څرگنده ده چې لمر، ستوري، سیارې، سپورمی، لکی لرونکي ستوري (آسماني ډبرې) او هر هغه څه چې په دایروي یا بیضوي بڼو مدارنو کې په خلاً کې شتون لري: لېرې ځي او بیرته خپل ځای ته راگرځي. الله جل جلاله مورته (14) سوه کاله مخکې په خپل کلام کې دآسماني جسمونو په خپل مدار کې دگرځیدو او په خلاً کې دمدارونو دشتون خبر راکوي! الله جل جلاله دسُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ په (33) نمبر ایات کې فرمایي:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

او هماغه الله دی چې شپه او ورځ، او لمر او سپورمی یې پیدا کړل، هر یو د دغو سیارو څخه په یو (بېل بېل) مدار حرکت کوي، گرځي.

* داخبره چې الله جل جلاله آسمان په (ذَاتِ الرَّجْعِ) ویی سره مصوف کړی دی په بشپړ ډول رشتیا او مور ورباندي ایمان لرو. دستاینې وردی الله جل جلاله چې بنه اندازه کونکی او جوړونکی دی.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي	معجزې
-------------------------------	-------

ځینو پوهانو دا آیات شریف : **وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ** [*بل ډول تفسیر او تعبیر کړی دی، هغوی وايي: په هوا کې موجود گازونه راگرځیدونکي، بدلیدونکي یا تغیر کوونکي دي. دبیلگې په ډول اکسیجن که انسان یا ژوی تنفس کړي په کاربن ډای اکساید بدلیري. که د نباتاتو دگټې وړ وگرځي بیرته په طبیعت کې په اکسیجن بدلیري، همدارول په طبیعت کې نور گازونه هم لېرې ځي اوبیرته راگرځي.

که چیرې الکترومقناطیسي امواج خلأ ته واستول سي دوهم ځلي خپل ځای ته راگرځي. د ټول بشر دگټې وړ امواج دهمدې تغیر بدلون اوبیرته راگرځیدو دورتیا درلودونکي دي. داوبو براس ورسته تردې چې فضا ته پورته سي دباران دڅاڅکو په ډول بیرته مځکې ته راگرځي. که گازونو دځمکې داتموسفیر فشار څخه تېښته کولی سواى نو یو زیان به یې داواى چې دځمکې دابو براسونه به دځمکې څخه خلاء ته تلای خو بیرته به دباران په ډول مځکې ته نه راگرځیدلی. دا دالله جل جلاله ستره پیرزوینه ده چې دځمکې څخه خلأ ته گازونه نه تښتي . الله جل جلاله کایناتوته دتغیر، بدلون اوبیرته راگرځیدو وړتیا ورکړې او هغوی یې دهمدې وړتیا درلودونکي خلق کړي دي چې هیڅ یو یې دالله جل جلاله دحکم څخه مخالفت نه سي کولی! خو انسان چې الله جل جلاله اشر المخلوقات خلق کړی دی ولي دالله جل جلاله د امرونو څخه مخالفت کوي؟!؟

مورته دامعلومه سول چې آسمان، فضا دالله جل جلاله په اراده دمځکې بخار دباران په ډول، الکترو مقناطیسي امواج د رادیویي امواجو په ډول، گازونه در هغو تغیراتو دتېرولو ورسته چې په هغو کې شتون لري، اوهرځلایى جسم بیرته خپل لمړي ځای ته راگرځي، دستوروپه شان چې په خلأ کې په دایروي شکله یا بیضوي شکله مدارو کې دخوځښت په حال کې دي.

ښه نوکه الله جل جلاله په خپل سپیڅلي کلام قرآن کریم کې فرمایي: **(وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ)** داپه دې معناده چې دا سپیڅلی قرآن کریم دکایناتو دخالق الله جل جلاله دلوري پر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم باندي نازل سوی دی اومور وړباندي ایمان راوړی دی. یادونه، (1)د "رجع" کلمې دراگرځیدو، بیا لیرولو، دوباره استولو، بیرته گرځیدو یادي ژباړې: دقرآن کریم اعجاز قرآن اوتخنیک پښتو ژباړل سوکتابونوڅخه را اخیستل سوي دي!

الله جل جلاله په خلا کې د تیارې (تاریکې) خبر راګوي!

يو خلا پيژندونکي پوه چې د يوه پرمختللي هيواد د فضايي بېړيو د يوه مرکز څخه يې ليدنه کړي وايي: څه موده مخکې زما ومخته يوه فضايي بېړۍ خلا ته وتوغول سول: چې د ياد مرکز عمليه دخلا يې بېړۍ د عمليې سره په پرلپسې ډول په اړيکه کې وه د فضايي الوتکې مشر په يوه اړيکه کې چې دبېړيو د مرکز سره يې ونيول وويل: مور او س هېڅ شی نه وینو: دا په داسې حال کې وه چې فضايي بېړۍ په روښانه ورځ وتوغول سول، څه موده ورسته فضايي بېړۍ دمخکې د اتموسفير څخه په بشپړ ډول خلا ته ووتل چې په پوره ډول تاریکه او بې نوره ده، د فضايي بېړۍ رئيس اندېښنه وښودل او وي ويل: مور هېڅ شی نه وینو داسې انگيرو لکه رانده سوي چې يو: څه پېښه سويه ده؟

هغه څه چې د فضايي بېړۍ عمليې ته ورپېښ سوي وه دا وه: دلمر وړانګې په خلا کې پاشل کيږي، خپري او د هوا گرد او غبار په منځ کې سرگردانه کيږي: هغه څه چې فزيک پوهان ورته دنور انتشار يا خپريدنه وايي.

په خلا کې نور د هوا په ذراتو او گرد پا شل کيږي او ټول نوراني او ځليدلي ښکاري، هغه کار چې په مخکې کې هم پېښيږي. ځيني ځايونه دلمر په نيغو وړانګو روښانه کيږي او ځيني ځايونه دلمر په منعکسه رڼا روښانه ښکاري: د مسجد په ډول: مور يوبل وینو مگر هلته دلمر نيغي (مستقيمي) وړانګې شتون نه لري، بلکې دلمر منعکسي وړانګې دي چې د شيانو سره د ټکر ورسته زمونږ سترگو ته رارسيري او مور هغه وینو.

فضايي بېړۍ هم ورسته تردي چې دمخکې د اتموسفير څخه ووتل او دنور دانتشار پېښه (پدیده) له منځه ولاړل دخلا په بشپړې تاریکې کې راګير سول او دبېړۍ کارکوونکو هېڅ نه ليدل.

اوس که الله جل جلاله سپېڅلي کلام پاک قرآن ته چې 14 سوه کاله مخکې نازل سوی دی او هغه وخت وګړو خلا، سپورمی ته د تګ او دمخکې د اتموسفير څخه په اوسنۍ طريقه د وتلو سره آشنایي نه درلودل مراجعه وکړو يوه علمي اعجاز ته رسيږو. الله جل جلاله د سُوْرَةِ الْحَجْرِ په 14 او 15 نمبر اياتو کې فرمايي [سُوْرَةُ الْحَجْرِ : 14] (وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ) که مور پر هغو د اسمان کومه دروازه پرانستي وای او هغوی په رڼا ورځ په کښي ختلي هم وای، [سُوْرَةُ الْحَجْرِ : 15] اَقَالُوا اِنَّمَا سَكِرْتُمْ اَبْصُرْنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

بیا به یې هم همدا ویل چې زموږ سترګې غولول کيږي، بلکې پر موږ کوډي شويدي.
*دسورت سُورَةُ الْحَجَر د15نمبرایات ژباړه یې په تفسیر دیوبندی کې داسې راوړي ده: "بیشکه! هم دا خبره ده چې ترلی سوی دی سترګې زموږ بلکه موږ یوقوم یوچی جادو راباندی کړی دوی دی" (سُكِرَتْ) ژباړه: چې ترل سوی دی "هغه څه چې دفضایي الوتکې د عملیې رئیس وویل: چې موږ فکر کوو چې رانده سوي یوو، تاریکی کې راگیر او هیڅ شی نه وینو: 14سوه کاله مخکې په قرآن کریم کې بیان سوي دي! آیا دایوقطعي دلیل پر دې نه دی چې قران دمخلوقاتو دخالق جل جلاله کلام دی؟

دایبینه څو کاله مخکې وسول: هغه وخت کله چې انسان دمخکې پوښ اتموسفیر وپیژندی او په هغه کې یې نفوذ کړی وو، هغوی داسې یوځای ته ورسیدل چې دنور دانتشار پدیده (پیننه) دمنځه تللي وه او په پوره تاریکی کې راگیر سوي وه! په دې پینې سره انسان وپوهیدی، وی لیدل چې دمخکې دپوښ (اتموسفیر) څخه دباندې تیاره ده اوبغیر دروښانو ستورو دنور څخه نوره رڼا شتون نه لرییا نور (رڼا) نه منعکس کيږي ترڅو ولیدل سي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجَر : 14] (وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ)

که موږ پر هغو داسمان کومه دروازه پرانستي وای او هغوی په رڼا ورځ په کبني ختلي هم وای، [سُورَةُ الْحَجَر : 15] (لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ)

بیا به یې هم همدا ویل چې زموږ سترګې غولول کيږي، بلکې پر موږ کوډي شويدي.
*دسورت سُورَةُ الْحَجَر د15نمبرایات ژباړه یې په تفسیر (دیوبندی) کې داسې راوړي ده: "بیشکه! هم دا خبره ده چې ترلی سوی دی سترګې زموږ بلکه موږ یوقوم یوچی جادو راباندی کړی دوی دی" (سُكِرَتْ) ژباړه: چې ترل سوی دی "

د جاذبې قوه

هغه څه چې ډېرېښکاره دي د کایناتو ناپاينې ده اوچې علم هر څومره ډېر د سلگونو زرو ميليونو ليرې کهکشانو (آسمان ټولګو) په کشف باندې بر لا سی سي، خودکایناتو داپراخوالی لانور ډېر روښانه کيږي، مگر ډېر جالب ټکی دادی: د کایناتو پر ناپاينې پراخی باندي یو ثابت قانون حکمراني کوي: چې د جاذبې قوې په نوم سره پيژندل کيږي!

هره ټولګه د کایناتو یوه بله ټولګه د کایناتو په خپل حد او ددوی ترمنځ اندازه کې جذب کوي (خپل ځان ته یې راکاږي): د جاذبې قوې دیوازني قانون په مرسته.

کولی سو ووايو ټول کاینات یوه ټولګه ده که چیرې هر یو ددوی څخه همدغه رګم یوبل جذب کړي (ځان ته راکش کړي) مگر څه شي ددوی ترمنځ دلیروالي، پاشل کیدو او په زمن کې دیوځای والي او یوې ټولګې په شان دښودنې لامل سوی دی؟ الله جل جلاله د سُورَةُ الطَّارِق په 11 نمبرایات کې فرمایي: (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په باران او روونکي اسمان؛ (1) د "رجع" کلمه دراګر ځیدو، بیا لیږولو، دوباره استولو، بیرته ګرځیدو په معنا هم ژباړل سوي ده.

هرڅه چې په آسمان، فضا کې دي په خپل مدار کې دګرځیدلو، راڅرخیدلو، لیرې تللو او بیرته خپل ځای ته راتللو په حال کې دي. دا دوراني او پرلپسې حرکت دیوې قوې دراپاروني سبب سوی دی: یوه قوه (ځواک) د جاذبې د قوې په مقابل کې: دامخامخ کیدل او حرکت ددې دوو قوو په منځ کې حرکتی تعادل (بربروالی) منځ ته راوړي چې بیا هم دا یوه نښه دښانانو او دقدرتونو څخه دالله جل جلاله ده. الله جل جلاله د سُورَةُ الرَّعْد په 2 نمبرایات کې فرمایي:

(اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ)

الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې له ستونو پرته همداسې درولي دي، تاسي یې په خپله وینئ. بیا یې پر عرش استوا وکړه او لمر او سپوږمۍ یې د یو قانون تابع ګرزولي دي. ددې ټول نظام هر شی تر یو ټاکلي وخت پوري چلیږي. او همغه الله ددې ټول کار تدبیر کوي؛ هغه نښانې په ډاګه څرګنده بیانوي، بنایي چې تاسي له خپل رب سره په یو ځای کېدو باور وکړئ.

* (عَمَدٍ) دعمود جمع ده یانې ستني مگر دآسمان ستني دلیدلو وړنه دي (بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا) *** ځینې پوهان وايي چې دا آیات شریف دکهکشانونو، ستورو، سیارو اونورو فضايي جسمونو ترمنځ د جاذبې د قوې پرشتون دلالت کوي.

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

د جاذبې قوې ته د سُورَةُ النَّمل په 61 نمبر آیات کې اشاره سوي ده، الله جل جلاله فرمایي:

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَءَلَّهُ مَعَ اللَّهِ بَلَّ أَكْثَرُ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېنې یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېنې ټکو هل او د اوبو د دوو ذخیرو په منځ کېنې یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېنې شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلك ناپوهان دي.***

څوک دی چې دمځکې پرمخ یې ټول شیانو ته قرار، ارام ورکړی او دهغه په خوښه مځکه ټول شیان ځان ته جذب کوي، ځان ته راکاږي؟

دوزن حقیقت څه دی؟

هوا دریاپونه او هرڅه چې دمځکې پرمخ دي هغې ځان ته راکښلي، جذب کړي دي. که چیرې انسان خلا ته پرواز وکړي او دمځکې جاذبې قوې دکرښې دورستي حدڅخه دباندې ووزي: ددې وزنی احساس به وکړي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمل : 61]

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَءَلَّهُ مَعَ اللَّهِ بَلَّ أَكْثَرُ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېنې یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېنې ټکو هل او د اوبو د دوو ذخیرو په منځ کېنې یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېنې شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلك ناپوهان دي.*** نور آیاتونه چې دمځکې پر جاذبې قوې باندي دلالت کوي: الله جل جلاله د سُورَةُ الانشقاق په 3 او 4 نمبر آیاتونو کې فرمایي: [سُورَةُ الانشقاق : 3] (وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ) او کله چې ځمکه وغورولې شي، [سُورَةُ الانشقاق : 4] (وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ) او څه چې په هغې کېنې دننه دي هغه دباندې را وغورځوي او تشه شي؛*** دمځکې د جاذبې قوې په لمنځه تللو سره: مځکه خپل ټول شته دننه شیان، اجسام دباندې غور ځوي، چې بیا بیرت خپل لومړي حالت ته نه ستښيږي!

دپورت دلیلونو محور دا لاندې آیات شریف دی: الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا)

حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بې ځایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بینونکی دی. *****

دلروتل دآسمان لمنځه (دلمریزنظام دمنځه)دلمر دخپلي سمې طبعي لاري څخه کريدل، انحراف شميرل کيري. که چيري خبير الله جل جلاله وفرمايي: [سُورَةُ الطَّارِقِ : 11] (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په باران اوروونکي اسمان؛ *****

(1)د "رجع" کلمه دراکرځيدو، بيا ليرولو، دوباره استولو، بيرته گرځيدو په معنا هم ژباړل سوي ده. همدغه دفصايي جسمونو بيرته راگرځيدل يي خپل لومړي ځای ته دآسمان قانون گرځولی هره سياره.. چې په کایناتو شتون لري دخپل کروي يا بيصوي دوران په طی کولو بشپړولو سره دوباره خپل لومړي ځای ته راگرځي: هغه هم بيله کوم کوچني انحرافه. دادقت اونظم دچا کاردی؟

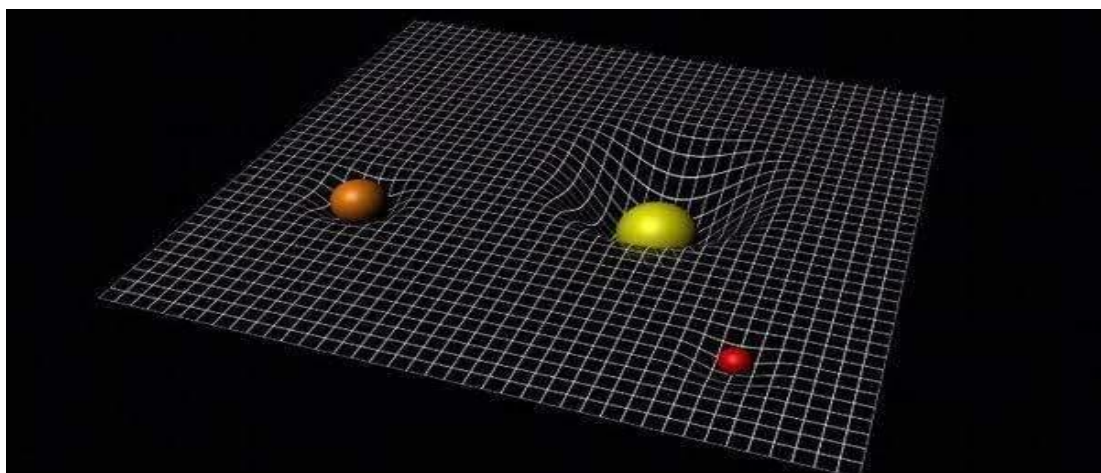
که لمر دخپل تگ لوري څخه منحرف او ووزي: ديوې بلې سياري.. سرټکرکوي اوددوی دټکرلکبله دمځکې څخه ژوند کډه کوي! څوک دی چې کهکشانونه(آسمان ټولګي)ستوري اوسياړي يي دخپل حرکت پر مسير(تگ لوري)ثابتي اوتينګي ساتلي دي؟

که يو اورګاډی داوسپني دپټلی څخه ووزي سقوط کوي، غوڅاږيري، اورګاډی در هغوپوري خوندي دی ترڅوهغه داوسپني پر پټلی باندي روان وي. همدرنګه مځکه هم، که خپل پر مسير دحرکت په حال کي وي: پرخپل حال به ثابته پاته وي، که يي په دروران اومسیر کي لږ هم توپير راغلی جوړوالی به يي دمنځه ولاړسي! خو دا دقادار ذات الله جل جلاله دقدرت يوه نښه ده چې مځکه دخپل تگ لوري څخه نه منحرفه کيري! دا دالله جل جلاله جوړښت دی! دادالله جل جلاله فضل دی! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا)

حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که

هغه بي ځايه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راتينگوونکي نشته. بي شکه الله ډېر زغمونکی او بينونکی دی. *****

ياني دهغوی کنترول اونه وتل دخپل مسير څخه دالله جل جلاله په واک اوکنترول کي دي. هغه لکی لرونکي ستوري چي په 1910م کال کي اودويم ځل په 1986م کال کي دخواوا څخه تيرسول: او ورسته درزرگونو کلونو دتيريدويې اوس هم په دقيق او منظم مسير کي توپير نه دی راغلی: توپير څه حتی دردي چي لږ فرق يي په سرعت کي هم نه دی راغلی! ټولو لکی لرونکوستورو، کهکشانونو، ستورو، سيارو، سپوږمیانو، مخکي، لمريز نظام او کایناتو دغه ډول دقيق او منظم وضیعت دچا په قدرت خپل کړی دی؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَسْنَ : 38] (وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) او لمر د خپل ټاکلي ځای خوا ته ځي، دا د خورا ډېر ځواکمن پوه ذات، وضع کړی حساب دی. ***** دکایناتو ټولي برخي، اجزايي په خپل ټاکل سوي مسير کي دحرکت په حال کي دي اودهغه څخه سرغړونه نه کوي، نه اوړي، ولي؟ ولي چي قادر ذات الله جل جلاله دهغوی سمبالونکی دی! الله جل جلاله دسُورَةُ فَاطِرٍ په 41نمبرايات کي فرمایي: (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاً وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چي اسمانونه او ځمکه يي د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بي ځايه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راتينگوونکي نشته. بي شکه الله ډېر زغمونکی او بينونکی دی. * آيا دمخکي ټول ځواقونه داوړتيا اوتوان لري: که مخکه دخپل تگ لوري، مسير څخه واوړي چي بيرته يي خپل اصلي(اره) تگلوري ته راوړي؟ او آيا که لمر دخپل مسير څخه منحرف سي دمخکي اوسيدونکي يي بيرته خپل اصلي حالته دروستلو توان لري؟؟؟

دمخکي څخه ليري کهکشانونه (آسمان ټولگي)

الله جل جلاله دسورۍ الواقعه په 75 او 76 نمبر اياتونو کي فرمايي: [سورۍ الواقعه : 75]
(فَلَا أُفْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځايونو باندي قسم خورم؛
[سورۍ الواقعه : 76] (وَإِنَّهُ لَفَسَّمٌ لِّوَعْلَمُونَ عَظِيمٍ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛

*****

يوې نړۍ والي رسنی اعلان کړه: چي ديوه پرمختللي هيواد يوه فضايي بيړۍ (الوتکه) چي ديوه لوی تلسکوپ ليردونکي وه فضاته وتوغول سول. د ياد تلسکوپ د عدسي قطر 8 متره وو، د فضايي بيړۍ تيزوالی نژدې 40 زره کيلومتر پرساعت وو، چي دکایناتو درازونو دکشفولو لپاره فضا ته واستول سول.

ياده فضايي بيړۍ د تلسکوپ په گډون کيدای سي اوس مشتري سياري ته نژدې سوي وي .

دې فضايي بيړۍ ديوه کهکشان څخه چي تر اوسه نه وو کشف سوی عکاسي کړي:

مخکي گمان کيداي چي تر ټولو ليري کشف سوی کهکشان به زموږ څخه 000/000/24000 فاصله (ليرويالی) لري او نژدې ترين ستوری به زموږ څخه 4 نوري کاله ليري وي: 4 نوري کاله ياني: که يو څوک وغواړي يادستوي ستوري ته دمخکي په يوه ليردونکي ماشين، وسايل کي سفر وکړي، يادسفر به يې 50 ميليونه کاله ورسته منزل ته په رسيدو پای ته ورسيري.

قطبي ستوری 400 زره نوري کاله او (M33) نبيوله (وريخي) 2،7 ميليونه نوري کاله زموږ څخه ليري دي. يوبل کشف سوی کهکشان (آسمان ټولگه) زموږ څخه 24 ميليونه نوري کاله فاصله لري.

مگر څه لږ وخت مخکي هغې فضايي بيړۍ چي يولوی تلسکوپ دځان سر ليردوي ديوبل کهکشان انځور چي دمخکي څخه سلگونه بيليونه کاله ليري دی مخکي ته راستولی دی.

په دقت سره اند وکړئ! سلگونه بيليونه نوري کاله!

دايوه ډېره ليري فاصله ده: هر يوبيليون دزر ميليونه سره سمون خوري.

جالب ټکی خودادی: ياد کهکشان په هره ثانيه کي د 240 زرو کيلومترو په سرعت د حرکت په حال کي دی. زموږ څخه يې ليروالی هغه وخت چي ليروالی يې ثبت سو سلگونه بيليونه نوري کاله وو داچي اوس به زموږ څخه څومره ليري وي معلوم نه دی. اوس د يادو سوو مالوماتو په

نظر کي نيولو سره په دي ايات شريف کي ژور اند (فکر) وکړئ

[سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُفْسِمُ بِمَوْجِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَفَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ ****

دایو لوی قسم دی که دنجوم ستور پیژندنې په علم باندې وپوهیږو. آیا مور ته بنایې چې دستر خالق جل جلاله داموروڅخه سرغړونه وکړو؟ آیا دابه بنه وي چې دالله جل جلاله څخه بغیر دبل چا څخه وپیریږو؟ آیا دابه بنه وي چې دالله جل جلاله دیاد او ذکر څخه غافله سو او ذکرې ونه کړو؟ آیا دابه شه وي چې داسلامي اموروڅخه بي خبره اودهغوڅخه سرغړونکي واوسو؟ راسئ بیا په یاد سوي ایات شریف کي ژور اند وکړو دقیق لیروالی دمځکي څخه دهغه کهکشان چي تراوسه کشف سوی اودمځکي څخه ډېر لیري دی.

یاد کهکشان د (MACS-JD0647) په نوم نومول سوی اودمځکي څخه 3،13 میلیارده نوري کاله لیري دی. اوس که دنور (رنا) تیزوالی چي په ثانیه کي 3 لکه کیلومتره دی په 60 کي چي دیوي دقیقې سره سون خوري بیا په 60 کي چي دیوه ساعت سره سمون خوري، ساعت په 24 کي چي دیوي ورځې سره برابرېږي، ورځ په 365 کي چي دیوه کال سره سمیري ضرب کړو څه په لاس راځي؟ دیادي پایلې په لیدو بله چاره نه لرو چي په دي ایات شریف کي په غور اودقت اند وکړو اودالله جل جلاله دقدرتونو په لیدلو سره خپل سر زمور او ټولو کایناتو پیداکونکي ته پرسجده کښیږدو.

کهکشانونه، ستوري.. اود هغوی تیزوالی

د کهکشان ویی (کلمه) ډېره اوږد هغه په اړه ډېر معلومات لولو، مگر نوي کشفیات د هغوی په اړه دومره هیرانوونکي دي چې ځيني وخت انسان د شک په سترگه ورته گوري.

کهکشانونه (آسمان ټولگي) دکایناتو اساسي واحدونه بلل کيږي چې دستورو، سیارو، سیارگيو، سیاره وزمو، لکۍ لرونکو ستورو، سپوږمیانو، آسماني ډبرو او د سختو، شديدو مقناطیسي او الکتریکي میدانونو.. څخه جوړ دي، په یوه کهکشان کې یادسوي ټول فضايي جسمونه شتون لري. ډیپلمرني وړتکي خودادی :

ددې سره سره چې انسان د لویو او ځواکمنو تلسکوپو په مرسته زرمیلیونه کهکشانونه لیدلي، مشاهده کړي دي، مگر مور بیله تلسکوپه په طبعي ډول لاندې کهکشانونه په پاکو تاریکو شپوکي په بنکلي هسک کې لیدلی سو:

لومړی (دشیدولارې) کهکشان دویم: د (SMC یا د ماژالانی کوچنی وریخ) کهکشان یاد کهکشان زموږ څخه 200 زره نوري کاله لیري دی.

3: د (Large Magellanic Cloud) یا (LMC د ماژالانی لویه وریخ) کهکشان چې زموږ څخه دیاد کهکشان لیروالی 160 زره نوري کاله دی.

4: د (آندرومدا) یا (M31) کهکشان چې زموږ څخه 2،5 میلیونه نوري کاله لیري دی.

ځيني تیز نظر کسانو د (M33) کهکشان چې زموږ څخه 2،7 میلیونه نوري کاله فصله لري او در هغه هم لیري کهکشان (M81) چې 11 میلیونه نوري کاله زموږ څخه لیري دی، د لیدلو ادعا کړي ده. هر کهکشان (آسمان ټولگه) په منځني ډول ددري لکه میلیونو ستورو درلودونکی وي.

الله جل جلاله څومره بڼه فرمایي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ ****

اوس دشیدولارې آسمان ټولگه په نظر کې نیسو چې زموږ آسمان ټولگه شمېرل کيږي:

زموږ لمریز نظام دشیدولارې کهکشان یوه کوچنی برخه ده. دیاد کهکشان اوږدوالی 150 زره نوري کاله دی. دا په داسي حال کې چې مور د سپوږمۍ څخه یوه نوري ثانیه او د لمر څخه 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې لیروالی لرو، همدارنگه د ټول لمریز نظام طول، اوږدوالی در 13 نوري ساعته ډېر نه دی،

او داسي يوه بڼه لري لکه یو لوبښی چې دستورو ډک وي. یو بله جالبه خبره داده چې ټوله کهکشانونه دیوه نامالوم ټکي پر، شاوخوا چې ستورپیژندونکي ورته (تورسوری) وایي راڅرخي، هغه هم په یو داسي سرعت سره چې دباور وړ نه دی یاني دنور سرعت 10:8 په نسبت که چیري نور په هره ثانيه کي دري لکه کیلومتره مزل کوي ټول کهکشانونه 10:7 در 10:8 پرسرعت دنور دحرکت په حال کي دي.

زموږ لمریز نظام دمخکي په گډون دخپل کهکشان دمرکز پر شاوخوا په یو لوی مدارکي په ثانيه کي د220 کیلومتره په تیزوالي دحرکت په حال کي دی. زموږ لمریز نظام په 250 میلیونه کاله کي یوځل دخپل کهکشان دمرکز څخه راڅرخي، راجورلي، رښتیا دادي چې دآسماني جسمونو سرعت او دهغوی ترمنځ دلیروالي تصور دانسان د عقل لپاره نه منونکی دی.

زموږ سپاره مخکه په ساعت کي د1600 کیلومترو په سرعت سره څرخي، مخکه دلمر پر شاوخوا هم په ثانيه کي د3 کیلومترو په تیزوالي دحرکت په حال کي ده. لمر هم دخپل کهکشان دمرکز څخه په ثانيه کي د200 کیلومترو په تیزوالي دگرځید په حال کي دی.

دشیدولاري آسمان ټولگه هم په ثانيه کي د240 زرو کیلومترو په تیزوالي دحرکت په حال کي ده، یاني دنورتیزوالي ته نژدي تیزوالي باندي. اوس که دا په نظر کي ونیسو چې لمر دشیدو لاري کهکشان دمرکز څخه دپوره دور خورلو لپاره 250 میلیونه کالو ته اړتیا لري نو دټولو کهکشانونو دحرکت نسبت مورته بڼه روښانه کیږي. الله جل جلاله د سُورَةُ الْغَاشِيَةِ په 17، 18، 19 او 20 نمبر ایاتونو کي فرمایي: [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 17] (أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ایا دوی اوبښ ته نه گوري چې څنگه پیدا کړ شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 18] (وَأَلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ) او اسمان ته نه گوري چې څنگه اوچت کړای شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 19] (وَأَلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ) او غرونو ته نه گوري چې څنگه ښخ درول شوي دي؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 20] (وَأَلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ) او ځمکي ته نه گوري چې څنگه غوړول شوي ده؟ *** څه موده وړاندي د(M28) نومي کهکشان په مرکز کي چاودنه وسول: دپادي چاودني داور لمبو سلگونه میلیونه کیلومتره اوږدوالی درلودی.

ددي چاودني لکبله د دوه زرو بیلینونو بیلینونو هیدروجنی بمونو دانرژي دځواک په اندازه انرژي آزاده سول. یو هیدروجنی بم څونده ځواک لري؟ یو هیدروجنی بم دوندي ځواک لري چې دمخکي ترټولو لوی ښار ویران، خراب کړي.

اوس که دوه زره بیلینونه بیلینونه هیدروجنی بمونو ته چاودنه ورکړو څه به پېښ سي؟
 په رښتیا هم دا پېښه به بیخي ډېره هیرانونکي وي. الله جل جلاله فرماید: **سُورَةُ فَاطِرٍ** په 28
 نمبرایات کې فرمایي: **(إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ)**
 (حقیقت دا دی چې د الله د بندگانو څخه یوازې عالمان د هغه څخه وېرېږي. بې شکه الله بر لاسی
 او بښونکی دی.) *اوس نو که مور هر څومره ډېر دکایناتو درازونو څخه خبریږو: زمور وېره
 به د الله جل جلاله د عذابونو څخه لا ډېرېږي. مور انسانان دمخکې پرمخ ډېرو کوچنیو کوچنیو
 ستور په شان یو مخکې دلمر پر شاوخوا، لمر دکهکشان د لوی ستوري پر شاوخوا، کهکشان
 د تورسوري پر شاوخوا په فضا کې راڅرخي او دوی ټوله د راچورلیدلو، راگرځیدلو په حال کې
 دي. الله جل جلاله **سُورَةُ الطَّارِقِ** په [1] نمبرایات کې فرمایي: **(وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ)** قسم دی په
 باران او روونکي اسمان؛ (1) د "رجع" کلمه دراگرځیدو، بیا لیږولو، دوباره استولو، بیرته
 گرځیدو په مانا هو ژباړل سوې ده. **** هر آسماني جسم په بیضوي شکل یا کروي شکل
 مدار کې دراگرځیدو په حال کې دی، بڼه نو اوس به دمخکې او آسمان په پیدایښت کې آند
 وکړو! زمور خالق جل جلاله فرمایي: **[سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191]** **(الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا
 وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا تُسَبِّحُكَ فَقَتْنَا عَذَابَ
 النَّارِ)** چې په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کېني خدای یادوي. او د اسمانونو او ځمکې
 په پیدایښت کېني غور او فکر کوي (هغوی په غیر ارادي توګه غږ کوي چې:) "آي زمور
 ربه! دا ټول شیان تا بابیزه او بې مقصده نه دي پیدا کړي، ته له دې څخه پاک یې چې عبث کار
 وکړي؟ نو ای ربه! مور د دورخ له عذابه وژ غوره؛ ***"

دستور و ځایونه

الله جل جلاله فرمایي [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّوَيْتَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛

*** سوال دادی چې موخه دستور و ځایونو څخه څشي ده؟

دري مانوي يې بيان سوي دي:

لومړی دستورو ترمنځ ناپایانه لیروالی دی، چې د یاد لیروالي درک د عقل لپاره ستونزمن چار دی، دبیلګې په ډول: د ځینو آسمان ټولګو او مخکې ترمنځ 18 زره میلیونه نوري کاله لیروالی شتون لري، اوس که دنور تیزوالی چې په ثانیه کې دري سوه زره کیلومتره دی، په پام کې ونیسو، یاد تیزوالی به: په دقیقه، ګری، ورځ، میاشت او کلونو کې ځوندي مزل وکړي او څومره به زموږ څخه لیري سي؟ الله جل جلاله څومره بڼه فرمایي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّوَيْتَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) *****

مخکه اوسپورمی یوازي یوه نوري ثانیه سر لیري دي. دلمر او مخکې ترمنځ لیروالی 8 دقیقې او 17 ثانیې دچې نژدي 150 میلیونه کیلومتره کیږي. دلمر یز نظام طول 13 نوري ساعته (ګریه) اودشیدو لاری کهکشان طول 150 زره نوري کاله دی. ایا د داسې فاصلو تصور کول چې زموږ او ستورو ترمنځ دي، دیوبل څخه دهغوی د لیري ځایونه تصور کول د عقل لپاره ممکن دي. ځای ددی چې بیا دا ایتونه په پوره آندکولوسره تلاوت اویا یې تکرار وکړو. : [75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّوَيْتَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) ***** دویمه مانا: ستوري تل په مختلفو ځایونو او حرکت کې وي.

ددوی څخه هر یو یې د ځانګړي تګ لوري او مدار درلودونکی او هغه لوري ته ستنیدونکی دی. الله جل جلاله دسورت یس په 40 نمبرایات کې فرمایي: [سُورَةُ يُس : 40] (لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کېني دا شته چې سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکې کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کېني لامبو وهي (په اسمان کې چورلېدونکي دي). *****

دسورت الواقعه 75 نمبرایات کې د (بمواقع) کلمه ددی ایات شریف د اعجاز راز دی.

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

ولې چې د یو ستوري ځای په مانا سره ددې نه دی چې هغه ستوری چې چېرې کشف سوی وو په هغه وخت کې هغه ستوري په هم هغه ځای کې شتون درلودی، دبیلګې په ډول مور دمخکې څخه د لمر انځور اخلو د لمر یاد انځور 8 دقیقو او 17 ثانیو پخوانی انځور دی، نه دهم هغه شیبې!

همدرنگه که زموږ څخه یو ستوری یو نوري کال لیروي داپه دي مانا ده چې دهغه ستوري نور یو کال ورسته زموږ سترگوته راسیدلی دی اودا چې اوس به څومره لیري وي مور نه یو خبر! خدای جل جلاله دستورو ترمنځ په لیروالي سر قسمنه دی یادګری: ولې چې ستوري پریوه ځای ثابت نه دي: د حرکت په حال کې دي.

الله جل جلاله دستورو د ځایونو ترمنځ لیروالي یادګری دی. که یو ستور پیژندونکی د آیات شریف ولولي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ ****

نوپه عاجزی سره به الله جل جلاله ته سر پر سجده کښیږدي او د قرآن کریم اعجاز ته به عاجزه سي. مخکې پر لمر باندې خپل راګرځیدل په 365 ورځو او څو ساعتونو کې پوره کوي، ځینې نوري سیارې په 2 کاله 3 کاله او یاد 1 یوه کال څخه کمه موده کې یاد کار سرته رسوي او هر یوه ددوی څخه دبیلو ځایونو، د لویو او وړو کروي شکله او بیضوي شکله مدارو درلودونکې ده: هغه څه چې ددې آیات شریف تصدیق کوي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) ****

په واقعیت کې هر ستوری، سیاره، په هر ثانیه کې ځانګړي ځایونه لري. داپه داسې حال کې چې دبشر په لاس جوړسوی دقیق ترین وخت بنوودونکی ساعت هم ځینې وخت بي وخته، کیږي بي دقته کیږي، دلته داسول پیدا کیږي: چې څشي دهغوی د تنظیم معیار دی؟ په ځواب کې وایو: یاد ساعتونه د هغو ستورو د حرکت د دقت پر اساس تنظیم کیږي چې وړه خطا او بي دقتي یې په حرکت کې شتون نه لري، همدارنگه دهغو د ښکاره کیدلو لپاره هم ځانګړي ځایونه شتون نه لري، ولې؟

ځکه چې یاد ستوري دیوه هیرنونکي سیستم پر اساس هره ثانیه په نوي ځای کې وي! هغه ستوري چې په 1910 م کال کې ورسته په 1986 م کال کې دمخکې دخوا څخه تیرسول او اوس موږ انتظار باسو چې په 2062 م کال کې به یاد ستوري وویږي. دیادو ستورو ګرځیدل بیرته راګرځیدل 76 کال وخت نیسي، هیڅ وخت د ځنډ او مخکې والي سره نه دي مخ سوي یانې هروخت پر خپل ټاکلي وخت دثانیو په دقت بیرته راګرځیدلي دي، په داسې حال کې چې هغوی

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

دمخکې څخه 30 میلیونه کلومتره لیرې واقع دي. دریمه مانا: دستورو ترمنځ د جاذبې قوه شتون لري اولوی ټولګې کوچنۍ ټولګې خپل ځان ته راکاري، یو بل مهم عامل چې په دې امر کې داخل دی، دستورو د ټولګو ترمنځ ټاکل سوی مناسب لیروالی دی، که چیرې په دې لیروالي کې توپیر رځي: دکایناتو توازون (برابروالی) به دمنځه ولاړسي آسماني جسمونه به د یو بل سره ټکروکړي او کاینات به په یوې بې ترتیبې ټولګې بدل سي.

مګر دستورو... ځایونه دستور د ترتیب کوونکي دلوري څومره منظم ټاکل سوي دي چې ددې منظم والي پایله داده چې دهغوی دوران او په زمن کې دهغوی پر خپل ځای ټینګوالی، محکموالی یې په وجود راوړی دی! ښه نو په اوله معنا کې بیان سول چې دستورو د ځایونه څخه موخه دهغوی ډېرې لیرې فاصلي دي په دویمه مانا کې بیان سول: چې دستورو حرکت لیرد را لیرد دیوځای څخه نوي ځای ته مګر مخکې ټاکل سوي: یانې دهغوی په ټاکل سوافاصلو، مدارو او د حرکت په ډول کې توپیر نه راتلل، لکه مخکې چې سهار او ماښام بیله کوم توپیره په پرلپسې ډول رځي.

په دریمه مانا کې وویل سول: ستوري دهغوی دلوالی، کوچنیوالي، لیروالي اونژدې والي سره ټولو ته په یوه ټاکل سوي دقیق ټکي کې قرار ورکول سوی او دهغوی ترمنځ د جاذبې قوې هغوی ته ټینګوالی، محکموالی وربخښلی اودا هیرانونکی اوبې بیلګې نظام یې منځ ته راوړی دی! خدای جل جلاله دسورۍ فاطر په 41 نمبرایت کې فرمایي: (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاَ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بې ځایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بښونکی دی.

*****

د (أَنْ تَزُولَا) معنا خشي ده هيڅکله يې مانا (أَنْ تَفْنَى) يانې نابوديدل لمنځه تلل نه دي، بلکې مانا يې ده (اوکه هغه بې ځایه سي) يعنی دخپل مسير څخه خارج سي ده. د بیلګې په ډول که ځمکه لمر ته نژدې سي تيزوالی يې ډېر لیرې، ترڅو دلمر د جاذبې قوې د تعدل (برابروالی) په حال کې وساتي، دهغه لورته جذب نه سي او په خپل مسير کې لانوره هم پاته سي.

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي	معجزې
-------------------------------	-------

اوس یو ار بیا دپاک قرآن ددی ایاتونه تکرار کوو: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُقْسِمُ بِمَوْجِعِ النُّجُومِ) نو داسي نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندي قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ ****

تاسو ریاست په دې ایات شریف کي اند وکړئ، تحقیق او غور وکړئ ولي چې: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 20] (وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ) په ځمکه کبني د باور کوونکو لپاره (د الله (ج) د قدرت) ډيري نښانې دي؛ **** اودغه رکم: [سُورَةُ يُونُسَ : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ)

دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کبني چي څه دي، هغه په غرېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چي له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او کټور کي دای نه شي. **** په رښتیا سره چي په اسمانونو او ځمکه کي دالله جل جلاله دقدرتونو، لویوالي بي شمېره نښې نښانې شتون لري او هيڅ وخت پای نه مومي، داداسي نښې دي چي یوازي قانع کوونکي نه بلکه دهغوی څخه هيڅ انکار نه سي کيدای او دليل دهغوی څخه دانکار نه کيدلو درقانع کولو ډېر بيانوونکی اوبليغ دی.

یادونه که غواړئ ددې برخې په مطالعه په هراړخیز ډول پوه سئ تېرې دوي برخې هم ولولئ!

په هسک کی دستورو شمیر

مخکی وختونو کی ستورپیژاندو دستورو شمیر دزرگونو پورته بلی، څه موده ورسته یی یاد شمیر میلیونونه یاوی اوڅه لږوخت ورسته یی میلیارډونه یادکر، خو اوس وخت کی ستورپیژندونکو یوازی دشیډو لاری په کهکشان کی چي په کایناتو کی یو متوسط(منځنی) کهکشان دی، د30 میلیارډو ستورو دشتون خبر ورکری دی، چي زمور لمریز نظام هم دیادی آسمان ټولگی یوه برخه ده. ستورپیژندي دیوبل کهکشان دستورو په شمیرلوکی یو بل لوی عدد ته رسیدلی دي یانی: یومیلیون میلیون ستوري، مگر دراوسه هم دي پوښتني ته چي: په فضا کی څومره ستوري شتون لري؟ ځواب نه دی موندل سوی! دراوسه دیومیلیون میلیون کهکشانونو شمیر انسانانو کری چي هرکهکشان په همدومره شمیر ستورو ته په خپل ځان کی ځای ورکری دی، داچي په هغوی کی څومره: سیاری، سپورمیانی او آسمانی ډبري.. شتون لري؟ دایوه ډبره ستونزمن بي ځوابه پوښتنه ده. دخالق جل جلاله خلقتونه دانسان دتصور څخه ډبر هسک دي! الله جل جلاله دسُورَةُ الدَّارِيَاتِ په 47 نمبرایات کی فرمایي: (وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ) او آسمان موجودکری دی مونږ په ایدي (دقدرت خپل) او بیشکه مونږ خامخا پراخوونکی یو (او هرشی موله واک (اختیار) او قدرته پوره دی) **** ورسني اعداد چي بیان سول بیان کونکی په آسمانونو کی دخلقت دعظمت دي: هغه خلقت په لاس سره دهغه خالق جل جلاله چي فرمایي: [سُورَةُ يُونس : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کبني چي څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چي له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. *****

مودې مخکی آند کیدی چي ځینی ستوري متحرک او ځینی نوربیا دلمرپه گډون ثابت اوبی حرکت دي، دوخت تیریدل دهغوی په ثابتوالي او حرکت باندي کومه اغیزه نه لري، دا په داسي حال کی چي دالله جل جلاله په کلام کی الله جل جلاله دلمر په اړه خبر راکوي اوحال یی راته داسي بیانوي: [سُورَةُ يس : 38] (وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) او لمر د خپل ټاکلي ځای خوا ته ځي، دا د خورا ډبر ځواکمن پوه ذات، وضع کری حساب دی.*
 په دي ورستیو وختونو کی کشف سول: چي لمر اولمریز نظام په ثانیه کی د200 کیلومترو په

تیزوالي دیوبل ستوري پرشاوخوا په فضا کی دحرکت په حال کی دی او هرخل راگرخیدل یی میلیونونه کاله وخت نیسی. همدارنگه مځکه هم په ثانیه کی د30 کیلومترو په تیزوالي دلمرڅخه دراگرخید(چورلیدو)په حال کی ده. ستورپیژاندو دځینو کهکشانونو(آسمان تولگو)تیزوالی ډېر لوی عدد لاسته راوړی، بنوولی دی: 240زر کیلومتره په ثانیه کی چي دا یو ډېر تیز او هیرانونکی سرعت دی. یادسرت نژدی درنا دتیز والی سره سمون خوري. ددی پراخیدونکو او هیرانونکو کایناتو پیداوونکی، سمبالونکی اوڅښتن څوک دی؟ په ربنتیا سره ددی کایناتو او تولو مخلوقاتو پیداوونکی پالونکی اوڅښتن پاک خدای جل جلاله دی! خدای جل جلاله دسورۃ الأنبیاء په 33نمبرایات کی فرمایي: (وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) او هماغه الله دی چي شپه او ورځ، او لمر او سپوږمی یی پیدا کړل، هر یو د دغو سیارو څخه په یو (بی-ل بی-ل) مدار حرکت کوي، گرځي. ****یانی هرستوری هغه که کوچنی وي یا لوی په دورنی حالت کی دی. قرآن کریم دالله جل جلاله کتاب دی او دتوکایناتو پیداوونکی الله جل جلاله دی، نو ددی دوو ترمنځ توافق اوهم غاریتوب اړین دی، لاندي دور مبارکو ایاتونو کی دې موضوع(سکالو)متن ته اشاره سوي ده: [سورۃ الأنعام : 1] (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ) ثنا او ستاینه الله ته ده چي اسمانونه او ځمکه یی هست کړل، ربا او تیاری یی پیدا کړی. بیا هم هغه کسان چي د حقی بلنی له منلو څخه یی انکار کړیدی، نور شیان د خپل رب سیلان گڼي. [سورۃ الکهف : 1] (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا) (ثنا او ستاینه الله ته ده چي پر خپل بنده یی دغه کتاب نازل کړ او په هغه کښي یی کوم کوږوالی پري نښودی. *****)

لمر

دا روښانه او پیژندل سوی واقعت په پام کي نیسو: دلمر دمخ، سطحی تودوخه 6 زره سانتي گریډ درجې او دمرکز گرمښت یې 20 میلیونه سانتي گریډ درجې دی، درنا خپریدني، غورخوني توانايي یې هومره ډېره ده چې درنا په په ځانگړو واحدونو اندازه او معلومیري مگرارین ټکی دلته دی چې په فضا کي داسي ستوري شتون لري چې دهغوی نور دلمر 26 برابره دی، همدارنگه نور داسي ستوري هم شتون لري چې نور(رنا) یې دلمر 100 برابره او 500 زره برابره ته رسیږي.

لمر دهغوی سره په پرتله کولو بيله دي چې یو متوسط(منحنی) ستوری وگنوبل شی نه دی.

یادي سوي ټولي بېلگې ددې ايات شريف تصديق کوي چې خدای جل جلاله فرمايي:

[سُورَةُ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] (سُنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعِنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ۗ اَوْلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ) ډېر ژر به مور دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کښي هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کښي هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتيا سره پر حق دی. ايا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟*****

انځو کي لمر او مځکه ښکاري چې دلمر بادي څپي دمځکي څو برابره لويې ښکاري

د عین القطر (NGC 6543) ستوري چاودیدل او د قرآن کریم معجزه

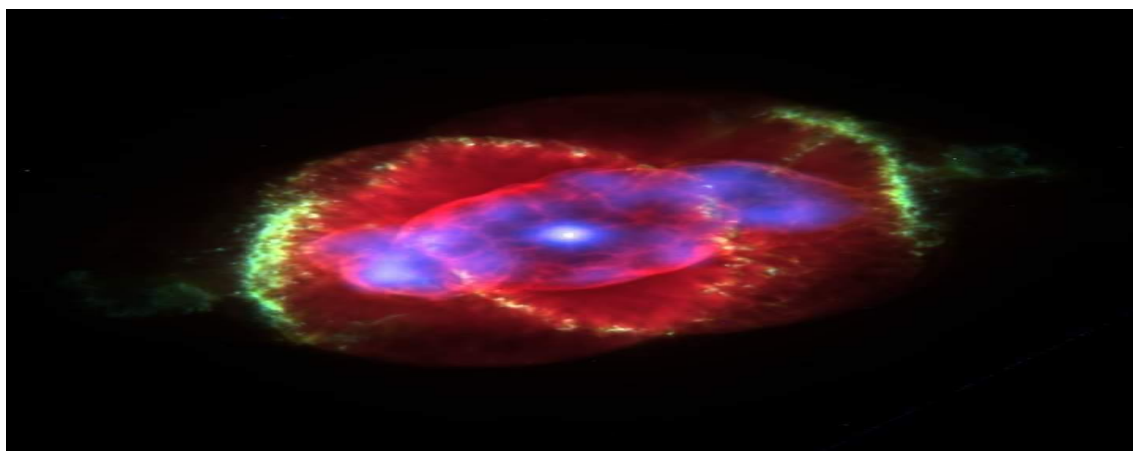
هر څیرونکی محقیق او متفکر په کایناتو کې په آند، تحقیق، څیړنې کولو او دکایناتو اړوند قرآني آیاتونو کې په ژور آند او غور کولو سره دې پایلې ته رسېږي چې: قرآن العظیم الشان دالله جل جلاله کلام دی چې پر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم یې نازل کړی دی. داناشونی چارې چې یوانسان یاپیری یوازي یا په ډلېز ډول وکولی سي دقرآن کریم دیوه ایات مثل راوړي! نړی والي جرگې چې دنړی په بیلا بیلو ځایونو کې دقرآن کریم اوسنت دعلمي اعجاز پر سکالو (موضوع) جوړیږي، داروښانه کوي: چې علمي دقیقې او پربې لگو ولاړې څیړنې چې غیري مسلمانو پوهانو ددې لپاره نه چې قرآن کریم او اسلام ته خدمت وکړي کړي دي: یادو څیړونو چې لسگونه کاله وخت نیولی او میلیونونه ډالر پري لگیدلي داسي پایله تري لاسته راغلي چې بیله کوم زور، جبر او تینگار، بیله دې چې حقایق یې لمنځه یوړل سي په پوره ډول دسپېڅلي قرآن دایاتونو او احادیثو سره مطابقي او هم غاړې دي. یوازي دانه چې دقرآن شریف دیوایات سره بلکې دتورو سره یې هم غاړېتوب لري. یادسکالو (موضوع) تصدیق کونکي ددې آیات شریف ده: [سُورَةُ حَمِّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] سُنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَهُمُ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ *

ډېر ژر به مور دوی ته خپلې نښانې په افاقو (هیوادونو) کښي هم وښیو او د دوی پخپلو نفسونو کښي هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟ ***

د 1990 میلادي کال داکتوبر په 31 نېټه یوه پیژندل سوي تشایالي مرکز دخپل یوه لوی اوپیاوري تلسکوپ په مرسته دتشیال (فضا) داسي انځور خپور کړ: چې هرلیدونکي یې په لمړي لیدو هغه په پوره ډول دیوسور گل په شان لیدئ: داسي یوسور گل چې دسرلویو پانو، گل پاني یې په منځ کې ابي او کوچنیو زرغونوپانو درلودونکی وو. لیدونکي په یادولیدلو کې هیڅ شک نه کوی چې یاد انځور دي دگل نه وي، مگر یاد انځور په حقیقت کې (دعین القطر/NGC6543) لوی ستوري دچاودنې وو چې دمخکې څخه 13 زره نوري کاله لیري دی. دیادونې ورده چې په یاد فضايي مرکز کې زرگونه رنگه انځورونه چې دلویو تلسکوپونو په مرسته لاسته راغلي او هریو یې دتشیال عجایب لیدلو ته وړاندي کوي پیدا کړي، مگر دیاد انځور یادونه موځکه وکړل چې دقرآن کریم علمي اعجاز څرگندوي:

یاد انځور دسورت رحمن د37نمبر آیات علمي اعجاز څرگند کړ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 37] (فَاِذَا اُنشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ) بیا کله چی وچوی څیری شی آسمان نو وبه گرځی گل سورنگ لکه سری څرمنی (پازیتون تیل). *په تفسیر کابلی کي یې ددې آیات شریف تفسیر داسي کړی دی: "یعني دقیامت په ورځ کښی به آسمان وچوی اورنگ به یی لکه سره څرمن غوندی بریښی یا به په شان دتیلو دزیتون ځلیدونکی پرکیدونکی وی نودابه څه لوی هیبت وی" والله اعلم! ځینی پوهان وایي: یاد انځور دقیامت په ورځ "دچاودیدونکي آسمان سرشبا هت (ورتوالی لري) لري." والله اعلم! که چیرې مور ټول هغه تفسیرونه چي مخکي دریاد انځور درڅپریدو لیکل سوي وگورو: داسي مطلب به ونه لولو چي انسان ته فنا عت ورنه کړي. حقیقت دادی چي دیاد ستوري دچاودیدلو په پایله کي دچاودني څخه لاسته راغلي خپرو سو دودونو اوگازونو ځان ته دیوځلیدونکي گل بڼه خپله کړي وه په هر حال که چیرې دیادستوري چاودني ځانته هرډول ښکلي څیره غوره کړي وای: بیابانه هم یومناسب تفسر دیاد آیات شریف لپاره شمیرل کیدای، یادې چاودني دقرآن کریم د اعجاز ددوام داره لری دنورکړیو لپاره دمخکي اوسیدونکي د دې ته ورته هیرانونکو پښو دپښیدلو انتظار ته منتظر کړل. په همدې خاطر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم په خپل اجتهاد او یا دالله جل جلاله دخواڅخه په ورته سوي الهام دډېرو هغواياتونو څخه چي ورته بیان پکښي سوی دتفسیر څخه پرهیز کړی دی: ولې چي که دیادو اياتونو شرحه او تفسیر سوی وای راتلونکو وگړو به تري انکار کوی او دهغه وخت اوسیدونکو به له دې کبله چي دایاتونو دتفسیر او شرحي به یې پوره درک نه سواي کولی دښي کریم صلی الله علیه وسلم دنیوت څخه به یې انکار کولی. دیادو اياتونو شرحه او تفسیر دعلم اوژوند دچارو دپرمختگ اوپوروالي سره بشپړې سوي. دابني کثیر (رح) په تفسیر کي (فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ) تفسیر داسي سوی: څنگه چي غوري اوطلا ویلي کیري. حسن بصري (رح) وایي: آسمان رنگا رنگ کیري. مجاهد (رح) دغورو اوروغني رنگو په شان کیري، دانظر یې دابن کثیر (رح) په تفسیر کي راغلی. په تفسیري قرطبي کي: آسمان دغورو په شان صاف اوپاک کیري. سعید بن جبیر (رح) او قتاده (رح) هم ویلي: چي خپل ځان ته سوررنگ غوره کوي. څنگه چي مو وویل هغه څه چي په دي مبارک آیات زمور پام ځان ته جلبوي دادی:

د عین القط ستوري د چاودنې انځور چې په پوره ډول د یوه سره گل سره ورته دی دناسا تشیالي (فضايي) ادارې د هابل تلسکوپ په مټ اخیستی او په نړیوال جال (انټرنیټ) کې یې خپور کړی ددې آیات شریف د تفسیر تصدیق کونکی دی: [سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 37] (فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ) بیا کله چې وچوې څیرې شی آسمان نو وبه گرځی گل سورنگ لکه سری څرمنی (پازیتون تیل). *** ښه نو په یاده پېښه سره بیا هم.. څرگند سول چې قرآن کریم د الله جل جلاله کلام دی او داسې معجزه ده چې دکایناتو درپای پورې به دوام کوي! چا گومان کوي چې ستوری په آسمان کې چاودېږي او د یوه داسې سور گل ښه به ځانته غوره کوي چې پانې یې گلابي، گل پانې یې په منځ کې ابې او کوچنۍ پانې به یې زرغون رنگ لري. یاد انځور د هابل لوی تلسکوپ په مرسته د عین القط ستوري څخه په داسې حال کې اخیستل سوی چې د چادني انځور یې وویاد ستوری دمخکې څخه 13 زره نوري کاله لیرې دی، د پېښه یو برخه دورځو د پېښېدونکو پېښو څخه ده، له بله اړخه یاده قضیه زموږ په ژوند کې د الله جل جلاله دهغه کتاب ده چې زموږ د ژوند قانون، نیغه او روښانه لار راته ټاکي، هر څوک چې په هغه عمل وکړي: خوشبخته او بریالی به وي او که څوک عمل نه په وکړي نو بدبخته او هلاک به سي! یاده پېښه د الله جل جلاله د قدرت د نښو څخه یوه نښه ده، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] (سُنُّرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ؕ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ) ډېر ژر به موږ دوی ته خپلې نښانې په افاقو (هیوادونو) کېني هم وښیو او د دوی پخپلو نفسونو کېني هم؛ تر دې پورې چې دوی ته دا خبره څرگنده شي چې دغه قرآن په رښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟*

د ستورو.. اولکې لرونکو ستورو مدارونه

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَسَ : 40] (لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کبني دا شته چې سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکي کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کبني لامبو وهي (په اسمان کې چورلېدونکي دي). **** د یاد ایات شریف څخه خو په بنکاره داسي معلومیري: چې سپورمی اولمر هر یو د بیلو مدارونو درلودونکی دی او یو د بل څخه لیريوالی لري. ددې ایات شریف دې برخې ته په پام سره لمر د سپورمی سره نه مخامخ کیږي یاني ټکر نه کوي: (وَکُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) بڼه نو دابنکاره سول چې هر شی چې په آسمانونو او مخکه کې دی: د یادو مدارونو درلودونکی دی، چې دا خبردا ایات شریف تاییدوي [سُورَةُ فَاطِر : 41] إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) بېشکه الله ساتي (دغه) آسمانونه او ځمکه له دې نه چې زائل سي (اوله خپل محوره بېخايه سي) او (قسم دی) که (بالفرض) مخ په زوال سي دادواړه نو وبه نه ساتي (له زواله) دغه دواړه هیڅوک ماسوا له دغه (الله) نه، **** مخکي لیکنو کې هم بیان سول چې (أَنْ تَزُولَا) یاني داچې الله جل جلاله هغوی دخپلو مدارونو څخه وتلو ته نه پریردي؛ منعه کوونکی یې دی! یا ده کلمه (وی) د زوال د لمر سره چې د ماپینین په وخت کې د آسمان د منځه څخه انحراف کوي، اوړي توپیر لري. د سُورَةُ يَسَ د 40 نمبر ایات څخه هم معلومیري چې ټول ستوري د ځانگړو مدارونو، تگ لورو درلودونکي دي او همدارنگه سُورَةُ الطَّارِق د 11 نمبر ایات (وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ) قسم دی په آسمان خاوند دبیرته گرځیدلو (چورلیدلو) * هم ددې مطلب وړاندې کوونکی دی؛ حتی تردې چې ځینو پوهانو بیان سوی مطلب د آسماني جسمونو ځانگړی صفت یاد کړی، هغوی داسي عقیده لري چې هیڅ ستوری.. په تشیال کې بېله مداره نه دی، د تشیال پرمخ د حرکت او ټاکلي ځای ته درسیدو ورسته بیرته هر ستوری.. خپل لومړي ځای ته راگرځي. لکه هغه لکی لرونکي ستوري چې 1986 میلادي کال کې دمخکې د څنډو څخه تېر سول. هغه لکی لرونکي ستوري چې مور یې په 2062 میلادي کال کې دلیدلو انتظار کوو او دمخکي او آسمانو نو د پیدایښت دوخته د حرکت په حال کې دي: دگوتې د بند په اندازه هم دخپل مسیر، تگ لوري څخه بل لوري ته نه دي اوښتي. د یادو ستورو د مدار ځیني برخي دمخکې څخه 300 میلیونه

کیلومتره لیروالی لري، ځیني وخت خلک بیره لري: چې یاد ستوري به خپل تگ لوري ته دمخکې دمخ خواته دوام ورکړي او دخپل 93 کیلومتره لکی سره به دمخکې سره تکرورکړي؛ مگر الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِر : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۗ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه به خایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بښونکی دی. *دیادولکی لرونکو ستورو میلیونونه کاله کیري چې په خپل مدار کې ټینګ دي او دخپل مسیر څخه نه اوري. ځمکه اولمر هم دمیلیونو کالو راپه دې خوا په خپل مدار کې د حرکت په حال کې دي! بڼه نو خپله دغه دآسماني جسمونو ټینګوالی، مستحکموالی په خپل مدار کې دالله جل جلاله دقدرتونو دښو څخه یوه نښه ده چې دقرآن کریم په دې مبارک آیات کې ورته اشاره سوي ده: [سُورَةُ يٰس : 40] (لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۗ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کېني دا شته چې سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکې کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کېني لامبو وهي (په اسمان کې چورلېدونکي دي).

*** دهیڅ ستوري مدار نه اورډیري او نه لنډیري! دستور په تیزوالي کې ډېرښت او کمښت نه راځي! لمر دسپورمی سره نه تکریري؛ دمخکې پر خپل ځان راګرځیدل ثابت او دهرې شپې اورډوالی پر خپل حال توپیر نه کوي! ټول تاریخونه دزرګونو کلونو دتیریدو ورسته خپل ټاکلي اعداد بیانوي، دېلګې په ډول: کولی سو ووايو چې سل کاله ورسته یا که ووايو په 3000 میلادي کال کې به لمر دمارچ میاشتې پر 21 نیټه ( ) پر 10:6 دقیقې راځیري.

داسې ویل په څه مانا دي؟ آیا الله جل جلاله په قرآن کریم کې نه دي فرمایلي: (وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۗ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ)* جالبه ده چې وپوهیږو چې د(كُلٌّ) کلمه په دې آیات کې راغلي ده څښي ته اشاره کوي. زما په آند ټولو هغو پیداسو شیانو ته چې مور یې وینو اشاره کوي: یوه لرګینه وسیله چې داتومونو څخه جوړه سوي ده او هرآتوم دنیوترون درلودنکی دی او هر نیوترون په ځانګړي مدار کې د حرکت په حال کې دی، په واقعیت کې داتوم سیستم دکهکشان په شان دی. هر هغه څه چې انسان ویني دحجرو، ذراتو درلودنکی دی. ذرات داتوم، هغه دهستي او هغه دالکترونو څخه چې دنېلرونکي مقناطیس درلودنکي دي جوړسوي دي، چې همدغه الکترونونه دهستي پر شاوخوا په ثابت تیزوالي راچورلي.

معجزي

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي

بنه نو هرڅه چې په کایناتو کې مور وینو په خپل مدار کې ګرځیدونکي؛ لامبوو هونکي دي (فی
فَلَاكٍ يَسْرُبُ حُونَ) ***** هر هغه څه چې ستاسو د ستروگو مخته
دي: غرونه، دبري؛ سمندرونه، انسانان، حیوانات.. د حجرو، ذراتو څخه جوړ دي هغه د اټوم، اټوم
دهستي.. او الکترونو څخه جوړ سوی دی.

انځور لکی لرونکی ستوري

درنا تي زوالی (سرعت)

الله جل جلاله د سُورَةُ السَّجْدَةِ په 5نمبرايت کي فرمايي: **يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ** «هغه له اسمانه تر ځمکي پوري د نړۍ چاري اداره کوي او د دې ادارې راپور پاس د هغه حضور ته په يوه داسي ورځ ورځي، چي د هغې اندازه ستاسي د شمېر له مخي يو زر (۱۰۰۰) کاله ده. ***** ددې ايات شريف خطاب (تَعُدُّونَ) په کلمي کي هغه وگړي دي: چي هغوی نېټي په سپوږميز کال سره په نېنه کوي. سپوږمۍ دمځکي څخه په 29 ورځو او شپږو ساعتونو کي راجورلي (راگرځي)، اوس که که د سپوږمۍ د مرکز څخه دمځکي د مرکز پوري ليروالی په لاس راپو ياني که موږ دمځکي څخه د سپوږمۍ د راگرځيدلو دديرې نيم قطر يا دياډي دايږي ديوي وړانگي ليروالی په لاس راور: کولی سو دمځکي څخه د سپوږمۍ د راگرځيدلو؛ دطی سوو کيلومترونو اندازه مالومه کړو. درنا تي زوالی (سرعت) الله جل جلاله د سُورَةُ السَّجْدَةِ په 5نمبرايت کي فرمايي: **يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ** * هغه له اسمانه تر ځمکي پوري د نړۍ چاري اداره کوي او د دې ادارې راپور پاس د هغه حضور ته په يوه داسي ورځ ورځي، چي د هغې اندازه ستاسي د شمېر له مخي يو زر (۱۰۰۰) کاله ده. ***** که چيري دهغي دايږي طول چي سپوږمۍ وړ باندي راگرځي په 12 کي چي ديوه سپوږميز کال دمياشتو سره سمون خوري ضرب کړو او همدغه لاسته راغلی عدد په زرکي ضرب کړو: هغه مساحت چي سپوږمۍ دمځکي څخه په راجورليدلو په 1000 کاله کي طی کړی دی لاسته راور، هغه مساحت چي دسورت سجده په 5نمبر ايات کي بيان سوی دی. والله اعلم! اوس که چيري هغه ليروالی چي سپوږمۍ يي په زرکاله کي طی کوي ديوي پوره ورځي پر (86400) ثانيو وويشو په يوه ورځ کي دنور لخوا طی کيدونکو کيلومترونو اندازه لاسته راورو. که چيري د سپوږمۍ په زرو کالو کي وهل سوی مساحت درنا ديوي ورځي پر طی کيدونکي مساحت باندي وويشو؛ داعداد لاسته راځي: 5/299792 چي ياد عدد دنور (رنا) دتي زوالي هغه دقيق عدد دی چي دپاريس دنړۍ وال کنفرانس دلوري اعلان سو په حقيقت کي هغه ځای ته چي سپوږمۍ په زرکالو کي رسيري هغه ته نور په يوه ورځ کي رسيدلی سي.

دا کشفول چې رڼا په یوه ثانيه کې 5/299792 کیلومتر تیزوالی لري: په 20مه پېړۍ کې دانسان دلاسته راوړونو څخه یوه وه. یاد سرعت په نړۍ کې تر ټولو گړندی تیزوالی دی؛ که چیرې کوم بل شی درنا په تیزوالي حرکت وکړي: درنا په شان به په ذراتو واوړي، ناپاينه حجم به پیداکړي، ځانگړي بڼه به نه لري، وخت به دهغه لپاره ودریږي او که چیرې بیا کوم شی درنا څخه هم گړندی سي وخت به دهغه لپاره شاته وگرځي یابه وخت دهغه لپاره لنډسي. ټول پوهیږو چې سپورمۍ د یوه سپورمیز کال په یوه میاشت کې دمخکې څخه او په همدومره موده کې دخپل ځان څخه هم راگرځي، په همدې خاطر مور تل د سپورمۍ یواړخ وینو او بل اړخ یې په سترگو نه سو لیدلی ولی چې د سپورمۍ پر خپل ځان دراگرځیدلو تیزوالی دهغه تیزوالي سره برابر دی چې دمخکې څخه په هغه تیزوالي راچورلي، یاد گرځیدل د سپورمۍ د ځان او مخکې څخه 29 ورځې او شپږ ساعته وخت نیسي. د پام وړ ټکی دادی چې سپورمۍ هر ورځ 13 درجې دخپل مدار څخه دمخکې پر شاوخوا طی کوي او هر ورځ درمخکینۍ ورځې 49 دقیقې ورسته بنکاره کیږي یا راخیري. که چیرې د سپورمۍ په راختلو کې هر ورځ همدغه 49 دقیقې ځنډنه وای: تل به مور سپورمۍ دخور لسم یا بدر سپورمۍ په شان لیدای، مگر دا ورستوالی ددې سبب سوی دی چې مور سپورمۍ د میاشتي په ورځو شپو کې په بیلا بیلو بڼو سره وینو؛ یانې سپورمۍ بیلا بیل پړاونه طی کوي: هلال (نوي میاشت) اوله ربع؛ دخور لسم سپورمۍ؛ اخیر د میاشتي او ټوله پټه سپورمۍ، په همدې دلیل الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونُسَ : 5] هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِّ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ * هماغه ذات دی چې لمر یې روڼ او سپورمۍ یې روښانه پېدا کړېده. او د سپورمۍ دنړي کېدو او غټېدو پړاونه یې په منظم ډول ټاکلي دي، چې تاسي په هغو سره د کلونو او نېټو حساب معلوم کړی. الله دا هر څه (د لوبې په ډول نه، بلکې) له یو مقصد سره پېدا کړيدي. هغه خپلي نښانې د هغو خلکو لپاره چې علم لري په روښانه څرگنده توگه وړاندي کوي. *** داز مور د پیداکوونکي دخوا پر مور، یو بل لوی نعمت دی او دکایناتو یوه بله جالبه پېښه ده: چې سپورمۍ ته یې داسې فرمان کړی: چې هر ورځ درمخکینۍ ورځې 49 دقیقې ورسته راوخیږي، ترڅو بیلابیل منزلونه او پړاونه طی کړي ترڅو دوختونو شمېرل او کلپزه دهسک په منځ کې شتون ولري او دمخکې اوسیدونکي په حساب، کتاب، ورځو، میاشتو او کلونو باندي وپوهیږي. حقیقت دادی چې خدای جل جلاله دنړیو داوسیدونکو پالوونکی دی.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

جالبه داده: سپوږمۍ د لویوالي دارخه دمخکې 80مې برخې سره برابرېږي، همدرنګه د سپوږمۍ د جاذبې قوه دمخکې 6: 1 پرنسبت ده، یانې د سپوږمۍ د جاذبې قوه در مخکې کمه ده: که چیرې یو 60 کیلويي وګړی د سپوږمۍ پرمخ وتلل سي دهغه وزن به لس کیلو کم وي يانې 50 کیلو وزن به لري. ددې سربیره ورته نوري سپوږمۍ هم په کایناتو کې شتون لري چې دهغوی پرخپل ځان راګرځیدل کلونه وخت نیسي چې ځینې یې ډېر لیرې اوځینې یې ډېر نژدې دي؛ مګر د الله جل جلاله تدبیر داسې وو چې دمخکې د سپوږمۍ خلقت داسې سوی دی: چې په څومره وخت کې دمخکې څخه راګرځي په همدومره وخت کې دخپل ځان څخه هم راګرځي. که چیرې داسې نه وای او په هرځل دمخکې څخه په راګرځیدو کې یې 13 درجې دخپل مدار څخه نه طی کولی او همدرنګه یې هر ورځ درمخکینۍ ورځې 49 دقیقې په راختلو کې ځنډ نه راتلای مور نه سواي کولی چې د سپوږمۍ څخه مو دمیاشتو او کلونو دشمیږلو کې کار اخیستی وای او دنیتو معلومونکي موتاګلي وای. یوبل سوال چې د سپوږمۍ په اړه مطرح دی: که چیرې د سپوږمۍ لیروالی در اوسني لیروالي لروای څه کیدل؟ خدای جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّحْمٰنِ : 5] الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ * * لمر او سپوږمۍ د یو حساب پابند دي؛

*****

بڼه نو د سپوږمۍ څخه درمخکې پوري لیروالی دخالق جل جلاله دلوري داسې دقیق ټاکل سوی: که چیرې در اوسنی اندازې یې لیروالی کم وای یا کم سي د سمندرونو اوبه به لوري راسي، ټوله وچه به ونیسي (غوټه کړي) او دمخکې پر مخ به ژوند ناشونی سي. که چیرې ډېرې مخکې ته نژدې سي مخکه به یې ځان ته رواکړي سپوږمۍ به دمخکې سره ټکروکړي او که چیرې یې لیروالی ډېرښت پیداکړي د جزر اومد پېښه چې پرسمندرونو مهمه اغیزه کوي دمیځه تلای او پرژوند باندي به یې رېرونکي او ځورونکي اغيزي پرینسي وای، او که چیرې بیا نور هم لیروالی راسي: نوري سیارې به سپوږمۍ خپل ځان ته جذب کړي؛ یاده پېښه به ددې لامل سي چې مخکه به خپل انتقالی حرکت په 4 ساعته کې بشپړوي؛ ورځ او شپه به دوه ساعته سي. د سُورَةُ الرَّحْمٰنِ 5 نمبرایات شریف یاده ټوله محاسبه په خپل ځان کې رانغاړلي ده: الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ * لمر او سپوږمۍ د یو حساب پابند دي؛ * * * * * الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يٰسَ : 39] وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ * او سپوږمۍ ته مور پراوونه ټاکلي دي، تر دې پوري چې د هغو پراوونو څخه په تېریدو بیا هغه د څرما وچه څانګه غوندي شي. *

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَس : 40] لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ) نه د لمر په وس کبني دا شته چي سپورمی ونیسي او نه شپه پر ورځي مخکي کي دلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کبني لامبو وهي (په اسمان کي چورلي دونکي دي). *سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ په 33 نمبرایات کي الله جل جلاله فرمایي: وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ * * او هغه لمر او سپورمی ستاسي لپاره په کار واچول چي د قانون تابع چلیري. او شپه او ورځ یي ستاسي لپاره په کار واچول. *الله جل جلاله د لمر او سپورمی ځانگړونو په اړه فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَان : 61] تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا * * * هغه ذات دېر مبارک دی چي په اسمان کبني یي برجونه پيدا کړل او په هغه کبني یي یوه دیوه (لمر) او یوه ځلانده سپورمی روڼه کړه. *الله جل جلاله سُورَةُ نُوح په 15 او 16 نمبرایاتو کي فرمایي: [سُورَةُ نُوح : 15] أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ایا نه وینی چي په څه ډول الله لاندې باندي اووه اسمانونه پيدا کړل؟ [سُورَةُ نُوح : 16] وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا * * * او په هغو کبني یي سپورمی رڼا او لمر دپوه وگرځوله؛ *جالبه ده چي وپوهیږو دسپورمی خاوره درنا راغبرگونکي، منعکس کونکي ده. او دا الله جل جلاله د حکمتونو څخه یو حکمت دی. دسپورمی رڼا د لمر داتلسمي برخي رڼاسره برابره ده. دسپورمی څخه د لمر راغبرگیدونکي رڼا مور ته دسپورمی دلیدلو وړتیا را کړي ده او مور کولی سو دیوې داسي کلیزی څخه گټه واخلو چي دبنکلي هسک په منځ کي ده. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونس : 5] هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِّ وَالْحِسَابِ ۗ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ * * * هماغه ذات دی چي لمر یي روڼ او سپورمی یي روښانه پيدا کړېده. او د سپورمی د نري کي دو او غټي دو پراوونه یي په منظم ډول ټاکلي دي، چي تاسي په هغو سره د کلونو او نړیو حساب معلوم کړی. الله دا هر څه (د لوبي په ډول نه، بلکي) له یو مقصد سره پيدا کړيدي. هغه خپلي نښاني د هغو خلکو لپاره چي علم لري په روښانه څرگنده توگه وړاندي کوي. * * * دادالله جل جلاله دکلام دایاتونو یوه کوچنی برخه وه چي دادالله جل جلاله پرلویو قدرتونو شاهدي اداکوي. دا هغه پيښي وي چي داوسني وخت دپرمختللو وسیلو په مټ دننی زماني انسانانو کشف کړي دي، مگر د الله جل جلاله په پاک کلام قرآن کریم کي 14 سوه کاله مخکي هغوته اشاره سوي ده.

ښه نو څنگه عاجزه او د خاورو څخه جوړسوی انسان د الله جل جلاله د پاک کلام دایاتونو څخه سرغړونه کوي؟

د الله جل جلاله او دهغه د رسول حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم د امور څخه سرغړونه کوي؟ په رښتیا سره چې یاد کړن کوونکي وگړي ستر زیان کوونکي وگړي دي.

دلمریز نظام دسیارو ترمنځ لیري فاصلې

یو داسې رښتیا چې دهغه څخه انکار نه کېږي دادی: تراوسه سل میلیونه زره آسمان ټولگي په تشیال کې پیژندل سوي یا کشف سوي دي، د شیدو لارې آسمان ټولگه د 100 زره میلیونو ستورو، 150 زره نوري کالو په اوږدوالي او د 25 زرو نوري کالو د بره په درلودلو سره د منځنیو حجم درلودونکو آسمان ټولگو دېلې څخه ده. دمخکې او سپوږمۍ ترمنځ لیروالی یوازې یوه نوري ثانیه دی. همدارنگه دلمر او مخکې ترمنځ لیروالی 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې دی. دمخکې او لمریز نظام ترمنځ لیروالی 13 نوري ساعته دی. اوس نوکه پوه سو چې نور (رڼا) په یوه کال کې لس میلیونه میلیونه کیلومتره لیروالی طی کوي، هغه وخت مور د یادو فاصلو ښه درک کولی سو. لمریز نظام چې مور په هغه کې یوو او 13 نوري ساعته اوږدوالی لري په نظر کې نیسو: د الماني ستر پیژدونکي: (جوهان بوب) څیرونو ته پام کوو هغه وایي: دلمریز نظام دسیارو ترمنځ لیروالی دیوې دقیقې ریاضکي یا هندسي قاعدې څخه پیروي کوي. هغه یوه پاڼه خپره کړي وه چې دغه عددونه پکښې لیکل سوي وه: 0-3-6-12-24-48-96-192 په دې عددونو کې هر عدد دمخکیني عدد دوه برابر دی. د 0 صفر عدد یې د عطارد لپاره، د 3 عدد یې د زهرې لپاره، دمخکې لپاره یې د 6 عدد او د 12 عدد یې د مریخ لپاره په نظر کې ونیوئ او پر همدغو عددونو یې بسنه وکړل. ورسته یې هر یو د یادو عددونو څخه د 4 سره جمع کړ او دهغه حاصل یې د 9 میلیونه مایله سره ضرب کړ: هغه عدد چې د یادو عملیو د جمعې او ضرب څخه لاسته راغلی، د ټاکلي عدد دسیارې لیروالی یې دلمر پوري بیانوی. دا قاعده په 19 میلادي پیری کې بیان سول او ډېر جنجالونه یې پیدا کړل: په هغه وخت کې په دوه ځایه کې یاده قاعده سمه نه وه: که د 24 او 192 عدد په یاده قاعده کې جمع او ضرب سوی وای په پایله کې یې داسې ځای په ښه کوی چې هلته هیڅ سیارې شتون نه درلودی؛ مگر دغه مودې ورسته کشف سول چې د 24 عدد په ځای کې کوچنی سیارې او د 192 عدد په ځای کې د اورانوس سیاره شتون لري.

که هره سیاره په یادو عددونو سره په نښه کړو ورسته یې د4سره جمعه کړو اوبیایې په 9میلیونه مایله کې ضرب کړو:ددي اعدادو حاصل به دهرې سیارې لبروالی دلمرڅخه بیان کړي.ثنا اوستاینه ده هغه ذات ته چې ټول مخلوقات یې په داسې او ددې څخه هم جالب نظم او ترتیب سره جوړکړي او پیداکړي دي.په رښتیا چې دقایناتو هره ذره دالله جل جلاله دقدرتونو،نښو اونښانو ښکارندویه ده.ځای ددې دئ چې دهغه جل جلاله ستاینه اودخدای جل جلاله په کلام پاک قرآن کې ژوراندوکړو الله جل جلاله فرمایي: [سُوْرَةُ يُونُس : 101] اَقُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُعْنٰی الْاٰیٰتِ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غرېدلو سترگو وگورئ!"- او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او کټور کېدای نه شي.*****

زموردلمریز نظام سیارې

د جاذبي قوه

د حديثو څخه څرگنديږي چې: د الله جل جلاله ذکر او ياد د مومن انسان په ژوند کې ډېرې مهمې اغيزې لري او ولې به يې نه لري ولې چې په قرآن کریم کې د درو سوو څخه په زياتو اياتونو کې تکرار سوي او بيان سوي دي: چې انسان بايد په هر حال کې د الله جل جلاله په ذکر او ياد بوخت وي، ولې چې عبادت د زړه، فکر او ژبې دى. يو د الله جل جلاله د ذکر او ياد کولو د ډلې څخه د الله جل جلاله په قدرتونو، نېنو او نېنانو کې په کایناتو کې آند، فکر کول او په دې اړه د قرآن کریم اياتونه لوستل دي. د الله جل جلاله دېنکار او پټو نعمتونو شکر او ياد، د الله جل جلاله په امورو عمل کول او دنواهيرو پرېښودل، دهغه جل جلاله ذکر په زړه او ژبه کول، د تسبیح او حمد ويل، د تو حید او تکبير ويل، په هر حال کې دهغه جل جلاله شکر ادا کول، دعا کول، الله جل جلاله ته دخپلو گناهونو د بخښنې په پار بغاري، وهل: د الله جل جلاله ذکر ونه دي. الله جل جلاله ډېر ياد کړې ترڅو زړه مو آرام سي، غمونه موليري سي، سينه مو پراخه سي او پر دېنمن بريالي سي. د الله جل جلاله په اياتونو کې آند، فکر کول ذکر دى. ياد فکر کول د الله جل جلاله د پيژندنې لپاره دومره اړين دى چې الله جل جلاله د سُوْرَةُ آلِ عِمْرَانَ په 190 او 191 نمبر اياتونو کې فرمايي: [سُوْرَةُ آلِ عِمْرَانَ : 190] (إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) د اسمانونو او ځمکې په پيدايښت او د شپې او ورځې په تگ راتگ کېنې د هغو پوهانو لپاره ډيري نښانې دي: [سُوْرَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

چې په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کېنې خدای يادوي. او د اسمانونو او ځمکې په پيدايښت کېنې غور او فکر کوي (هغوی په غير ارادي توگه غږ کوي چې): "آي زموږ ربه! دا ټول شيان تا بابيزه او بي مقصده نه دي پيدا کړي، ته له دې څخه پاک يې چې عبث کار وکړي؛ نو اې ربه! موږ د دورځ له عذابه وژغوره؛ ****"

دهغو اياتو د ډلې څخه چې په هغوی کې آسماني جسمونو او دهغوی ځانگړونو ته پکېنې اشاره سوي يوه د يادو اياتونو د اشارو څخه دستور و ترمنځ د جاذبي قوه ده، الله جل جلاله فرمايي: [سُوْرَةُ الرَّعْدِ : 2] (اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ)

الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې له ستونو پرته همداسې درولي دي، تاسې یې په خپله وینئ. بیا یې پر عرش استوا وکړه او لمر او سپوږمۍ یې د یو قانون تابع گرزولي دي. ددې ټول نظام هر شی تر یو ټاکلي وخت پورې چلیږي. او همغه الله ددې ټول کار تدبیر کوي؛ هغه نښانې په ډاگه څرگنده بیانوي، ښایي چې تاسې له خپل رب سره په یو ځای کېدو باور وکړئ. *ددې آیات شریف څخه څرگندیږي چې الله جل جلاله اسمانونه په داسې ستونو، میلیونو درولي دي چې مور یې نه سو لیدلی او دا نالیدلی شی همدا دجاذبې قوه ده چې دټولو کایناتو دذري څخه درآسمان ټولگو (کهکشانونو) پورې سمبالوونکي او ټینګوونکي ده. والله اعلم!

دبیلګې په ډول لمر ځمکه په خپل لوی قوت، پیاوړتیا سره خپل ځان ته کشوي: په همدې خاطر ځمکه په تزلې ډیرې کې دلمر څخه راچورلي (راگرځي)، که چېرې دمخکې او لمر ترمنځ دجاذبې قوه لمنځه ولاړه سي: ځمکه به دخپل مسیر څخه ووزي په تشیال او دتاریکیو په منځ کې به لالهانده، یخې سي او دمنفي 270 درجې چې مطلق (بیخي) دصفر درجه ده او ذرات په یاده یخه هوا کې دحرکت وړتیا نه لري، دمخکې څخه به ژوند کډه وکړي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَاً وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چې اسمانونه او ځمکه یې د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بې ځایه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکي نشته. بې شکه الله ډېر زغمونکی او بینونکی دی.

*** ددې لپاره چې لمر دجذب قوه ښه درک کړو: که په هر دلیل دلمر دجاذبې قوه دمنځه ولاړه سي، ددې لپاره چې ځمکه پراسني ځای پاته سي اړیوو چې دفولادي تنابونو، مزو په وسیله چې دفلاتو ډلې څخه کرور او ټینګ فلز دی، ځمکه دلمر سره په یادو مزو وتړو. هر فولادي مزې دیوه میلی متر قطر په درلودلو سره دسلو کیلو وزن دپورته کولو او ټینګولو زغم لري. مور ددې لپاره چې ځمکه خوندي وساتو او دلمر سره یې وتړو یو میلیون میلیون فولادي مزو ته چې هر یو یې 156 میلیونه کیلومتره اوږدوالی، 5 متر قطر ولري او وکولی سي چې هر یو ددوئ څخه ددوه میلیونه ټنه وزن دټینګولو یا پورته کولو زغم ولري اړتیا لرو. په واقعیت کې دلمر دجاذبې قوه داسې ده: 1 میلیون × 1 میلیون × 2 میلیونه ټنه. اوس نو که وغواړو د یادو مزو یو اړخ پر ځمکه ټینګ یا خښ کړو ددې لپاره چې مزې، ځمکه او لمر سره وصل سي: مور به په ځمکه کې دفولادي مزو دځنګل سره مخ سو، داسې چې د یادو مزو ترمنځ به په

توله مخکه کې لیروالی در 5 متره کم وي او دومره حجم به ولري لکه یو لوی غر، یاد مزي به زموږ څخه دلمر وړانګې پټې کړي او دمخکې خوځښتونه او فعالیت به دمنځه ولاړسي. دا ټول لوی ځواکونه ددې لپاره دي چې مخکه په هره ثانيه کې د 30 کیلومترو په تیزوالي دلمر پر شاوخوا په خپل مدار کې حرکت وکړي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّعْدِ : 2] (اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ)

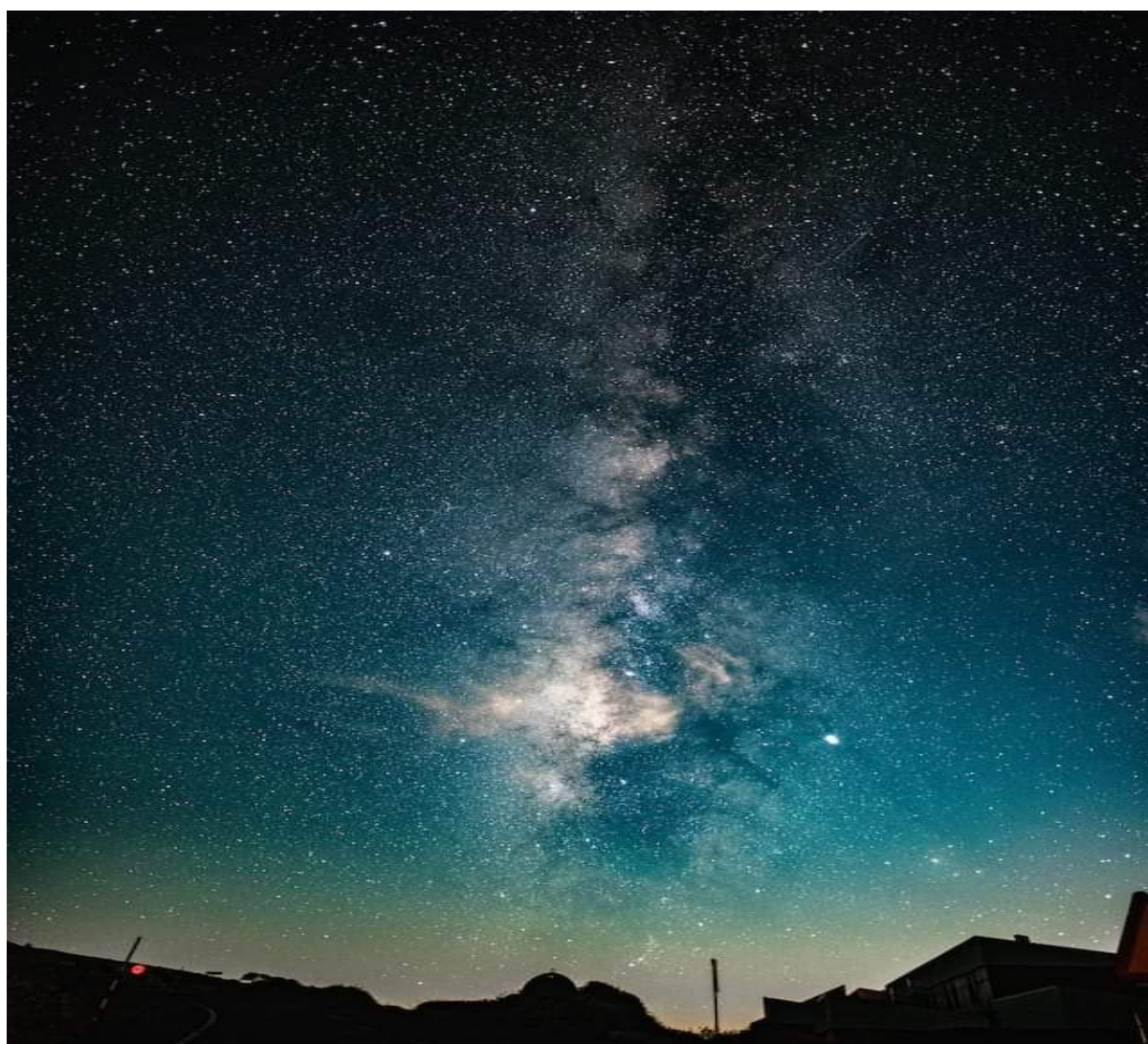
الله هغه ذات دی چې اسمانونه یې له سترو پرته همداسې درولي دي، تاسې یې په خپله وینئ. بیا یې پر عرش استوا وکړه او لمر او سپوږمۍ یې د یو قانون تابع گرزولي دي. ددې ټول نظام هر شی تر یو ټاکلي وخت پورې چلیږي. او همغه الله ددې ټول کار تدبیر کوي؛ هغه نښانې په ډاګه څرګنده بیانوي، ښايي چې تاسې له خپل رب سره په یو ځای کې دو باور وکړئ. *یو دثابتو سوو حقیقتونو ددې څخه دادئ: مخکه په بیصوي بڼې مدار کې دلمر پر شاوخوا ګرځي، دا مدار د کوچني او لوی قطر لرونکی دی. دمخکې اولمر ترمنځ د جاذبې قوه هم پردې اساس ده چې لوی جسم کوچنی جسم خپل ځان ته راکاږي او هرڅومره چې یو شی لوی وي د جاذبې قوه یې هم زیاته وي. دلیروالي په ډېریدو سره د جاذبې قوه کميږي.

دمخکې تیزوالی دلمر پر شاوخوا 30 کیلومتره پر ثانیه دی؛ کله چې مخکه دخپل مدار کوچني قطر درلودونکي برخې ته رسیږي او لیروالی یې دلمر سره لږیږي په دې حالت کې داشوني وي چې لمر یې خپل ځان ته جذب کړي او دلمر دمخ په 6000 درجې تودوخه کې دمنځه ولاړه او تبخیر سي. ځکه مخکه لمر ته نژدې وي او دانژدې والی ددې سبب سوی وي چې دلمر د جاذبې قوه پر مخکه ډېره سي. مخکه د یادې سوي پینې دنه پېښیدلو په پار په دې کوچني قطر درلودونکي برخه کې دخپل مدار، دمخکې سرعت ډېریږي او دلمر دراکښوونکي قوي زیاته اغیزه په خپل تیز حرکت سره لمنځه وړي. کله چې مخکه دخپل مدار لوی قطر لرونکي ساحې ته رسیږي دمخکې سرعت هم کميږي ددې لپاره چې دلمر دراکښوونکي قوي اغیزه پري ډېره سي، دخپل مدار څخه ونه وزې او دتشپال په تاریکه او یخ کې یخې نه سي. ښه نو دمخکې تیزوالی (سرعت) دخپل مدار په بیلا بیلو برخو کې د یادو عواملو لکبله توپیر کوي، داسې چې دخپل مدار په کوچني قطر درلودونکي برخه کې یې تیزوالی ډېریږي او په لوی قطر درلودونکي برخه کې یې تیزوالی کميږي.

یاد توپیرونه دمخکی په تیږوالي کي په ډېره ارمه سره پېښیږي ترڅو دمخکی پرمخ ژوند بي ترتیبه نه سي او دمخکی دمخ دویجاری سبب ونه گرځي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِر : 41] (إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۗ وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) حقیقت دا دی، یوازي همدا الله دی چي اسمانونه او ځمکه یي د منځه تلو څخه ساتلي دي، او که هغه بي ځايه شي، نو د الله څخه وروسته کوم بل څوک د هغو راټینګوونکی نشته. بېشکه الله ډېر زغمونکی او بښونکی دی.

***

زمورکهکشان *دشيډولاري آسمان ټولګه

دمخکې د اوسیدونکو لمر

خدای جل جلاله د سُورَةُ عَبَسَ د 17 نمبرایات څخه در 32 نمبرایات پوري فرمایي: [17] [فَتِلَّ
الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ] لعنت (هلاکت) دي پر (کافر) انسان وي، څومره کله د حق منکر
دی. [18] [مِنْ أَى شَىءٍ خَلَقَهُ] الله له څه شي څخه دی پیدا کړی دی؟! [19] [مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ
فَقَدَرَهُ]

د نطفې له یو څاڅکي څخه الله پیدا کړ، بیا یې د ده تقدیر وټاکه؛ [20] [ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ] بیا یې د
ده لپاره د ژوند لاره اسانه کړه؛ [21] [ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ] بیا یې دی مړ کړ او قبر ته یې
ورساره؛ [22] [ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ] بیا کله چي یې خوښه شي، هغه به دوهم ځل راپاڅوي.

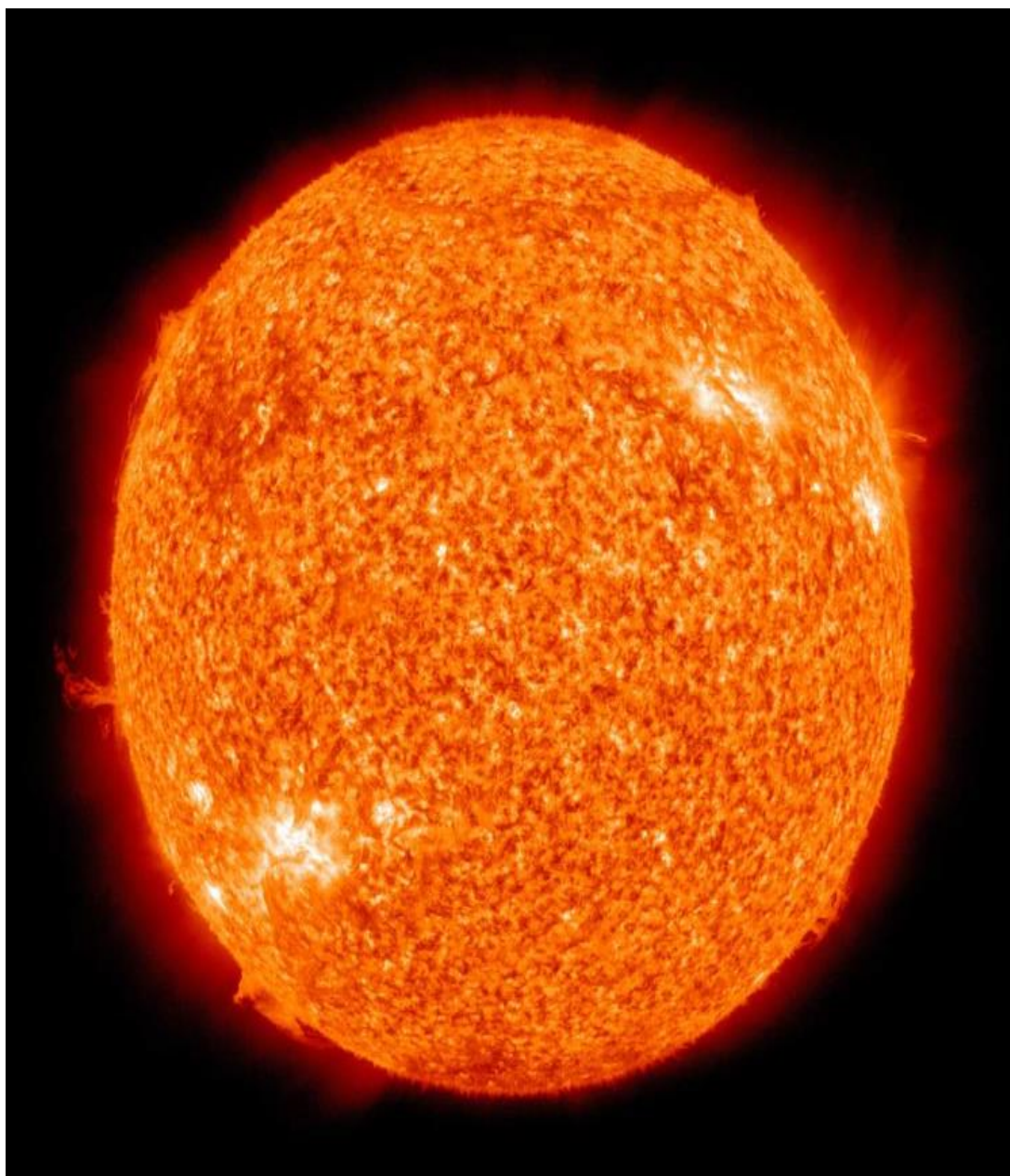
[23] [كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ] هيڅکله نه، ده هغه فرض نه دی اداء کړی، چي الله ورته حکم
کړی و. [24] [فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ] بیا دي انسان خپلو خوړو ته وگوري. [25] [أَنَا صَبَبْنَا
الْمَاءَ صَبًّا] مور بني اوبه راتوی کړي دي؛ [26] [ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا] بیا ځمکه مو په عجيبه
شان شلوي (څيرلې) ده؛ [27] [فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا] بیا په هغې کي مو غلې، دانې را زرغوني کړي
دي، [28] [وَعِنَبًا وَقَضْبًا] او انگور او سابه، [29] [وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا] او بنوون (زیتون)، او کجوري
(خرما)، [30] [وَحَدَائِقَ غُلْبًا] او گن باغونه، [31] [وَفِكْهَةً وَأَبًّا] او ډول ډول مېوې او شينلي
(وابنه)؛ [32] [مَتَّعَا لَكُمْ وَلِأَنْعَمِكُمْ] د ژوند د وسایلو په توگه، ستاسي او ستاسي د څارويو لپاره.

**** بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونس : 101] [قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا تُغْنِي الءِآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ] دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کښي چي
څه دي، هغه په غړېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چي له سره ايمان راوړل نه غواړي، د
هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. **** لمر دروښانو نښو
نښانو څخه دالله جل جلاله دقدرتونو یو دی، چي دخپل ځلا په خوړولو سره مور دالله جل جلاله
لوري ته هدايت کوي! لمر دمنځني حجم درلودونکی ستوری دی، چي دمخکې څخه یو میلیون
او دري سوه زره برابره لوی دی، لمر دمخکې څخه 156 میلیونه کیلومتره چي د اتو نوري
دقیقو او 17 ثانیو سره سمون خوري ليري دی. داسي ستوري هم شتون لري چي دلمر اومخکي
او ددوی ترمنځ ليروالي څخه یې هم حجم غټ دی. دلمر دمرکز تودوخه 20 میلیونه درجي
ده، که چيري مخکه دلمر په غيرکي و غورځول سي په ډېر لږوخت کي به په تبخير (توبښ) بدله
سي. دلمر داور دڅپو اوږدوالی یو میلیون کیلومتره ته رسيري.

دلمر توخه دومره ده چې په هره ثانيه کې د دوو زرو میلیارډو ټنو ډبرسکرو د تودوخي په اندازه تودوخه توليدوي. دا روښانه او ځلیدونکی جسم هر ورځ دري لکه شپيته زره میلیونه ټنه وزن دخپل حجم څخه دلاسه ورکوي. دستورپيژاندو د اټکل پر اساس دلمر د ژوند پنځه زره میلیونه کاله تېر سوي دي او وگړو ته وايي چې مخکې درپنځه میلیارډو نورو کالو پوري به دا پوه مړه نه سي. والله اعلم* که دلمر روښنايي دمنځه ولاړه سي: مخکه به په سختې تاریکې کې راگيرسي، د تودوخي درجه به یې منفي 270 درجې ته راټيټه سي او ديخي په هديره به بدله سي. د تودوخي او رڼا په لمنځه تللو بسنه کوي چې د ژوند ټولې نښې نښانې په مخکه کې دمنځه ولاړې سي. لمر د بیلابیلو حرکتونو درلودونکی دی: دلمر وضعي حرکت چې په هرو 5/25 ورځو کې خپل پرخان گرځي. دلمر انتقالی حرکت د آسمان د جنوب څخه د شمال لور ته د لمریز نظام په گډون په هر ثانيه کې 5/19 کیلومترو په تیزوالي د حرکت په حال کې دی. همدارنگه لمر د ټول لمریز نظام په گډون په ثانيه کې د 225 کیلومترو په تیزوالي د شیدو لارې د آسمان ټولگي پر شاوخوا راگرځي. دلمر دننه ټول عمر هستوي چاودنې کيږي ترڅو رڼا، انرژي او تودوخه تولید کړي. لمر ته وگورئ او وپوښتئ: چا دا اور لگولی او پارولی دی؟ چا دا روښانه او ځلانده نښه ځړولي ده؟ چا داسو رنگي سکه دهسک په منځ کې وهلي ده؟ چا د ساعت په تشیال کې ځوړند کړی دی داسي یو ساعت چې دهغه سنتي دقیامت در ورځې پوري دگرځیدو په حال کې دي؟ چا هغه ته دا پورته والی ورکړی دی چې په بیلابیلو ځایونو کې په دقیق مدار کې دچور لیدلو په حال کې دی؟ او څوک دی چې دهغه روښنايي یې ددو نیا آسمان ته راوړي ده؟ دلمر گټي دژوندیو موجوداتو لپاره بلها ډېرې دي. د موسمونو بدلون دمخکې او لمر د بدلون پایله ده. که چیرې لمر نه وای کلونه، میاشتې او ورځې نه ترتیبدلي یا په شمار کې نه سوای راتلای. درڼا او تاریکې توپیر نه سو کیدلی. دلمر دلویدلو په وخت کې ژرژگي او د شپې د پیل سووالی چې دلمر دورانگو دخپريدو لکبله منځ ته راځي: نه به وای. زمونږ، لمر، کایناتو او په هغوکې د ټولو شته مخلوقاتو خالق جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَمِ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 37] وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (دغه شپه او ورځ، لمر او سپوږمې د الله له نښانو څخه دي. لمر او سپوږمې ته سجده مه کوئ، بلکې هغه خدای ته سجده وکړئ چې دا یې پیدا کړي دي که په رښتیا سره تاسي د هغه عبادت کوونکي یاست. *

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ : 33] (وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ) او هغه لمر او سپوږمۍ ستاسي لپاره په کار واچول چې د قانون تابع چلیږي. او شپه او ورځ يې ستاسي لپاره په کار واچول.*

همدرنگه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يٰسَ : 38] (وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ ۗ لَهَا ۙ ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) او لمر د خپل ټاکلي ځای خواته ځي، دا د خورا ډېر ځواکمن پوه ذات، وضع کړی حساب دی.***

دلمر او سپوږمې ترمنځ په لیروالي کې آند (فکر) کول

الله جل جلاله د سُورَةُ يُونس په 101 نمبر آيات کې فرمایي: (قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. *** بیا الله جل جلاله فرمایي [سُورَةُ يُوسُف : 105] په اسمانونو او ځمکه کېنې څومره نښانې دي چې پر هغو دوی تېرېږي او یوه ذره پاملرنه ورته نه کوي. ***

لمر دمخکې څخه یو میلیون او درې لکه واري لوی دی، کومې داوړخې چې دلمر څخه دباندې خورېږي یو میلیو کیلومتره اوږدوالی لري او که چېرې مخکې دلمر پرمخ ولوېږي په یو ثانیه کې به په توبن بدلې سي. ستورپېژاندو دلمر د ژوند موده درېنځه زره میلیونو کالو ډېره یاده کړي او وایي: چې لمر دمخکې څخه 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې چې د 156 میلیونو کیلومترو سره سمون خوري ليري دی. یاد پوهان زیاتوي: د عقرب برج په منځ کې یو نوراني ستوری شتون لري یاد ستوري ته (قطب العقر) وایي او دومره لوی دی چې لمر او مخکې او ددوی ترمنځ لیروالی په برکي نیولی سي. الله جل جلاله د سُورَةُ يُونس په 101 نمبر آيات کې فرمایي: (قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. *** بیا الله جل جلاله فرمایي [سُورَةُ يُوسُف : 105] (وَكَأَيِّنْ مِنْ اٰيٰةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَمُرُوْنَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ) په اسمانونو او ځمکه کېنې څومره نښانې دي چې پر هغو دوی تېرېږي او یوه ذره پاملرنه ورته نه کوي. *** همدارنگه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْوٰاقِعَةِ : 75] (فَلَا اُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُوْمِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پربوتلو په ځایونو باندې قسم خورم؛ [سُورَةُ الْوٰاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّا تَعْلَمُوْنَ عَظِيْمٌ) او که وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ *د سپوږمې او مخکې ترمنځ لیروالی یوه نوري ثانیه، دلمر او مخکې ترمنځ لیروالی 8 نوري دقیقې او 17 ثانیې او د لمریز نظام د تړولو ليري سیارې سره مخکې 13 نوري ساعته لیروالی لري.

مور ته تر ټولو نژدې هغه ستوری چې زموږ دلمریز نظام (غونډال) څخه نه دی قطبي ستوری دی، یاد ستوری زموږ څخه څلور زره نوري کاله لیرې دی، دلیروالی د سپوږمۍ دلبروالي سره چې یوازي یوه نوري ثانیه زموږ څخه لیرې ده؛ پرتله کړئ. انسان تر اوسه د تشیال په نیولو کې یوازي یوه نوري ثانیه مخته تللی دی. د تشیال لټونکو پوهانو یو وخت په غرور وویل: کولی سو د شالنجر په فضايي الوتکې آسمان فتحه کړو، مگر څه وسول: یاده فضايي الوتکه په تشیال کې در 70 ثانیو تگ ورسته داور په ټوټو بدله سول. د شیدولارې آسمان ټولګې د تر ټولو لیرې ستوري اومخکې ترمنځ لبروالی 150 زره نوري کاله دی او دځینې نورو هغو بیا زموږ سره لبروالی 18 زره نوري کاله دی. [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 75] (فَلَا أُفْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ) نو داسې نه ده، زه د ستورو د پرېوتلو په ځایونو باندي قسم خورم؛ ****

په دي ايات شريف كې دستور دپربوتلو دځایونو څخه یادونه سوي ده، چې بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 76] (وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ) او كه وپوهېږئ نو دا ډېر لوی قسم دی؛ **** که چیرې دلبروالي څخه یادونه سوي وای څه کیدل؟ اسلامي پوهان مسلمانان د تفکر کولو عبادت ته هڅوي؛ د الله جل جلاله دمخلوقاتو په پیدایښت او جوړښت کې آند (فکر) کولو ته یې رابولي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 190] (إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت او د شپې او ورځې په تگ راتگ کېني د هغو پوهانو لپاره ډیرې نښانې دي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ قَوْلًا عَذَابَ النَّارِ) چې په ولاړې، ناستې او ملاستي، هر حالت کېني خدای یادوي. او د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت کېني غور او فکر کوي (هغوی په غیر ارادي توګه غږ کوي چې:)"آي زموږ ربه! دا ټول شيان تا بایزه او بي مقصده نه دي پیدا کړي، ته له دې څخه پاک یې چې عبث کار وکړي؛ نو ای ربه! موږ د دورخ له عذابه وژ غوره؛ *بیا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الزُّمَرِ : 67] (وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

دوی هغسي د الله قدر ونه کړ لکه څنګه چې د هغه د قدر کولو حق دی (د هغه کامل قدرت خو داسې دی چې) د قیامت په ورځ به ټوله ځمکه د هغه په موټي کېني وي او اسمانونه به د هغه په بني لاس کې نغښتل شوي وي. الله د هغه شرک څخه پاک او لوړ دی چې دوی یې کوي. *

خسوف او کسوف

حدیث شریف ژباړه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم زوی ابراهیم وفات سو په همدغه ورځ لمر ترنځي ونيوی خلکو داسي گمان کاوه چې دغه کسوف د اسلام د پيغمبر د زوی د مړینې له کبله دی ، کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر سو د خلکو دا خبره یې رد کړه او وي فرمایل: یو شمېر خلک په دې اند دي چې د لمر او سپوږمۍ ترنځه نیول د سترو شخصیتونو په مړینه د غم له امله وي، دغه خبرې درواغ دي، دا خو د الله تعالی دلایل او نښانې دي چې بنده گان پند ورڅخه واخلي. په بل حدیث کې راځي: ژباړه: د ابو موسی اشعري رضی الله عنه څخه روایت دی چې لمر ترنځي ونيوی رسول الله صلی الله علیه وسلم چې د بیرې اثر ورباندي وو چې قیامت نسي ولاړ سو او مسجد ته راغی یو اوږد لمونځ یې وکړ چې رکوع او سجده یې هم اوږده وه او دومرې اوږد لمونځ یې وکړ چې ما مخکې دده دومرې اوږد لمونځ نه وو لیدلی، او بیا یې وفرمایل چې دغه کسوف د خدای د قدرت یوه علامه ده تر څو بندگان وبیرېږي ، دا نه د چا د مرگ له کبله ده نه د ژوند، کله چې داسي کسوف راسي تاسي د خدای ذکر کوئ، دعاوي کوئ او استغفار وایاست . *** خسوف دتولي سپوږمۍ یا دسپوږمۍ دیوې برخې پټیدلو، نه بنکاریدلو، ته وايي. یاده پېښه هله رامنځته کیږي کله چې دمخکې د لمر او سپوږمۍ دمنځ څخه تېرېږي. همدارنگه کسوف هغه پېښې ته وايي: کله چې سپوږمۍ دمخکې اولمر ترمنځ تېرېږي، داسي چې کله دهمدې تېرېږیدو لکبله لمر په پوره ډول یا د لمر یوه برخه پټه سي همدغه حالت ته د لمر ترنځه نیول یا کسوف وايي. دادوې پېښې دالله جل جلاله هغه عظمت او رحمت ته اشاره کوي، چې فرمایي: [سُورَةُ حَمِّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 37] وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (دغه شپه او ورځ، لمر او سپوږمۍ د الله له نښانو څخه دي. لمر او سپوږمۍ ته سجده مه کوئ، بلکې هغه خدای ته سجده وکړئ چې دا یې پیدا کړي دي که په رښتیا سره تاسي د هغه عبادت کوونکي یاست. *** همدارنگه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْقَصَصِ : 71] قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ [ای پيغمبره (ص)!] دوی ته ووايه: "تاسي کله غور وکړ چې که الله تر قیامته پوري پر تاسي د تل لپاره شپه خوره کړي، نو د الله څخه پرته هغه کوم معبود دی چې تاسي ته رڼا راولي؟ - ایا تاسي نه اورئ؟"*

کیدای سي یو څوک سوال وکړي: څنگه کیدای سي چې سپورمی د لمر ټکی وپوښي په داسي حال کې چې سپورمی د لمر څخه څلور سوه ځله کوچنی ده؟ ځواب دادی چې لمر دمخکې څخه در سپورمی څلور سوه واري لیري دی او دا لیروالی ددې سبب سوی دی چې لمر او سپورمی دمخکې څخه په یوه اندازه مالومیري، په همدې خاطر سپورمی کولی سي چې د لمر دهغو وړانگو مخه ونیسي کومې وړانگې چې مخکه رڼا کوي او نه پریردي چې دمخکې د اوسیدونکو سترگو ته دې د لمر نیغې وړانگې ورسیري.

باید په یاد ولرو چې د لمر د ترنځې ښکلا مور دې ته راونه بولي چې بیله داسي عینکو لمر ته ونه گور چې هغه عینکي د لمر دورانگو مخنیوی کولی سي. ولي چې د لمر د ترنځې په وخت کې لمر ته کتل زموږ سترگو ته سخت زیان رسوي. د لمر د ترنځې په وخت بیله عینکو لمر ته کتل زموږ د سترگو شبکیې ته ډېر زیان رسوي؛ په تېره بیا د ماشومانو د سترگو شبکیه د یادو وړانگو پر وړاندې ډېره حساسه ده په همدې.. خاطر پیغمبر صلی الله علیه وسلم د کسوف لمونځ سنت کړی دی؛ داسي لمونځ چې د اورده قرائت او سجدي درلودونکی دی، کله چې مور یاد لمونځ کې بوخت یو د یادې پېښې سره نه مخ کیږو، یانې مور به په لمانځه بوخت یو او دې ته به وخت ونه موندو ترڅو د لمر د ترنځې په وخت کې د لمر ټکی ته وگورو. والله اعلم!

څه موده وړاندې داگست پر یولسمه نیټه ټول عربي هیوادونه د کسوف په لیدو قادره وه، خو یوازې د یادو هیوادونو په شمال ختیځو پولو کې لمر په پوره ډول ترنځې نیولی وو. د یادو هیوادونو ډېلې څخه د سوريې په شمال ختیځ کې د یوه ساعت لپاره د لمر یوه برخه ترنځې نیولې وه چې ورسته د دوو دقیقو لپاره لمر په پوره ډول په یاده سیمه کې ترنځې ونيوئ؛ په همدغه وخت کې د لمر د اور دڅپو چې اوږدوالی یې یو میلیون کیلومتره ته رسیري د لیدلو مناسب فرصت پیدا سو، همدارنگه د لمر یزغون د ال د پنځو سيارو: عطارد، زهرې، مریخ، مشتري، او زحل لیدل هم ممکن سول، او هغه خبره چې وايي: په غرمه کې مي ستوري ولیدل رښتیا سول. ښه نو ویلی سو کله چې لمر په پوره ډول ترنځه ونیسي مور کولی سو په سترگو باندي بیله کومې وسیلې په غرمه یا دورځي په یوه بله برخه کې سیاري او نور ستوري ووینو.

کسوف دلمردترنخي نیولوانخور

خسوف دسپورمی دترنخي نیولوانخور

دهوا فشار اود هغه پایلي

الله جل جلاله د سوره الأنعام په 125 نمبر ايات کي فرمايي: فَمَنْ يُرِدِ اللهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ
الله الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ***

نو (دا حقیقت دی) چا ته چې الله د لارښوونې اراده وکړي، د هغه سینه د اسلام لپاره پرانیزي. او چا ته چې په گمراهۍ کېني د غورځولو اراده وکړي، د هغه سینه تنگوي او داسې فشار پرې راولي چې (څنگه د اسلام تصور په ذهن کېني راگرځوي نو) داسې ورته معلومېږي، چې ته به وایې ساه یې د اسمان لوري ته پورته کېږي. په دې توګه الله (له حق څخه د تېښتې او کرکې) ناپاکي پر هغو کسانو مسلطوي چې ایمان نه راوړي؛***

یاد آیات شریف یو دهغو ایاتونو دډلې څخه دي چې د قرآن کریم علمي اعجاز څرګندوي. په روغتیا پوهنې، طبي علم کې بیان سوي دي: کله چې انسان جګو یا لور و برخو ته د الوتکې یا بلي کومې وسیلې په مټ وخیري، بدن یې دروغتیا یې ستونزو سره مخ کېږي. ددې ستونزو دډلې څخه نفستګي، دسا بندښت یا خپه کېدل دي چې په یاد آیات شریف کې ورته اشاره سويه ده: (يَجْعَلُ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ)*** څومره چې مور لور خپرو د هوا فشار کمېږي او داکسیجن اندازه لږېږي. که مور د سمندر دمخ (سطحي) څخه لس زره فوټه لور ولاړسو: د فشار د لږېدو او اکسیجن د کمښت احساس نه کوو، مګر د لس زرو څخه درشپاړس زرو فوټو پوري د سمندر د سطحې څخه لور د اکسیجن د کمښت احساس دهغو سیستمونو، جوړښتونو په وسیله چې الله جل جلاله دانسان په بدن کې ځای پرځای کړي دي درک کوو. یاد سیستمونه په داسې هسکو برخو کې چې لوړوالی یې 16 زرو فوټو ته رسېږي خپل ځان دیاد چاپیریال د هوا د فشار او اکسیجن د اندازې سرسم جوړوي او دانسان د بدن اړتیا وي پوره یا تا مینوي، مګر دا جوړښتونه هله دکاره لویږي او دانسان د ژوند حیاتي اړتیاوي نه سي پوره کولی کله چې انسان د 16 زرو څخه در 25 زرو فوټو پوري د سمندر د سطحې (مخ) څخه لور ولاړسي. په یاد لوړوالي کې دانسان بدن د بیلابیلو ستونزو سره مخ کېږي چې لومړی هغه یې سابندي او خپه کېدل دي. (يَجْعَلُ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ)*** د 25 زرو فوټو څخه لور انسان په پوره ډول بي هوښه کېږي، ځکه خو هغه الوتکې چې دمخکې دمخ څخه 40 زره فوټه لور الوزې، دننه هوا یې دمخکې دمخ د هوا څخه اته ځله د متراکمي هوا درلودونکې وي، ترڅو دمخکې د هوا د فشار سرمتناسب فشار دخپلو سفلیو یا هغې کې ناستو وګرو لپاره برابرکړي، بیله یاد جوړښت به د الوتکې ټول سپاره دپوره بي هوښی سره مخ سي. په حقیقت کې یاد آیات شریف د قرآن کریم علمي اعجاز بیانوي. والله اعلم* تراوسه مو داکسیجن د کمښت داغیزو په اړه وویل څوکه د هوا فشار کم سي څه به وسي؟

فشار او دهغه پایلي

پوهان وايي: د هوا د فشار په غورځيدو يا کښته کيدو سره د انسان په بدن کې شته گازونه د انبساط او پاشل کيدو سره مخ کيږي ياده پيښه د انسان د بدن د انساجو، د بدن د جوړښتونو، هوايي لارو، لويو کلمو او منځني غور د شلیدلو يا څيري کيدلو لامل کيږي.

د هوا د فشار ډارونکي پایلي پر همدې ځای نه ختميږي بلکې: نه زغمونکي دنس دردونه په ځانگړي ډول د لويو کلمو په برخه کې، د هويي لارو سره تړلي دردونه، همدارنگه د غوړونو او بندونو دردونه يې يوه برخه وي. اوس نوځای ددې پوښتني دئ چې ووايو آيا حضرت محمد صلی الله عليه وسلم بيله هغه چې اسلام او مسلمانان وايي هسک ته ختلی وو چې وي کولی سواي داسي دقيق علمي مطالب په خوړو اشارو سره بيان کړي؟

آيا په هغه وخت کې کوم بل کس تشيال يا دمځکي د اتموسفير څخه دباندې وتلی او پورته سوی وو؟ آيا الوتکو شتون درلودئ چې دهغو په وسيله يوڅوک تشيال ته ولاړسي او داسي خبرونه د پيغمبر صلی الله عليه وسلم لپاره راوړي؟ ښه نو راسئ چې د ياد ايات شريف تلاوت يو واريبا ښه په غور او پوره پاملرنې سره وکړو: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 125] (فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ) نو (دا حقيقت دی) چا ته چې الله د لارښوونې اراده وکړي، د هغه سينه د اسلام لپاره پرانيزي. او چا ته چې په گمراهی کښي د غورځولو اراده وکړي، د هغه سينه تنگوي او داسي فشار پرې راولي چې (څنگه د اسلام تصور په ذهن کښي راگرځوي نو) داسي ورته معلوميري، چې ته به وايي ساه يې د اسمان لوري ته پورته کيږي. په دې توگه الله (له حق څخه د تېښتې او کرکي) ناپاکي پر هغو کسانو مسلطوي چې ايمان نه راوړي؛ ***

بيان سوي علمي حقيقتونه ورسته در علمي پرمختگونو او دردي چې انسان د الوتکې او ستور مزلو په مټ دمځکي د اتموسفير څخه دباندې ولاړسي، کشف سوي ثابت سوي دي. مور چې نن ورځ په الوتکه کې د سپريدو او تشيال يا د هسک لور ته د پرواز په وخت کې دستونزو سره نه مخ کيږو علت يې دادئ چې الوتکې او ستور مزلي بيړی داسي ترحه او جوړې سوي دي چې هغوی د هوا د فشار په موزينه او د انسان لپاره يې مناسبوالي باندي برلاسي وي. که دهر علت لکبله د الوتکې د هوا د فشار د توزون ساتلو جوړښتونه دکاروليري بيله ځنډه به الوتکه خپل لور

<p>په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې</p>
--

پرواز ته دپای ټکی ردې او الوتکه سمبالوونکي به دلوري ارتفاع څخه کښته لورته دالوتکي په راوستلو دالوتکي سپاره دمرگه ژغوري. ځای ددې دې چې ددې ايات شريف علمي اعجاز ته په غور پام وکړو: (يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ) *****

پوهيږو چې هر انسان دخپل بدن په يوه يادوو مترو مساحت باندي د10څخه درشلو ټنو پوري دهوا فشار زغملی سي، مگر ياد فشار نه احساسوي په واقعت کي مور ټوله ديوه داسي سمندر په تل کي چې دهوا څخه ډک دی ژوند کوو چې دلسو څخه درشلو ټنو پوري دهوا فشار خپل پرتن ليردوو. پوهان وايي: هغه فشار چې دمخکي دننه شتون لري داتموسفير د فشار څخه دري لکه او شپږسوه ميلونه ځلي ډېر دی.

همدارنگه يو نيوتروني ستوری چې مخکي دلمر هومره وو او د ډېر فشار دراغيزي لاندي دومره کوچنی سوی چې قطر يې يوازي 14 کيلومتره ته رسيدلی فشار يې داتموسفير د فشار يوميليون بيليون برابر دی.

درمخکي در فشار لاندي در ټولو کروړ (کلک) عنصر الماس دي ياد فلز داتموسفير د فشار دخلور ميليونه فشار دپياوړتيا هومره فشار باندي تخته سوی دی، دالماسو فشار په وار وار دمخکي د دننه فشار څخه ډېر دی. په دي ورستيو کي پوهانو وکولی سول چې د2000 درجي حرارت او داتموسفير دپنځه زره برابر فشار هومره فشار باندي عادي سکروته تراکم ورکړي: ياده ماده په صنعتي الماسو مشهوره ده. يو بل اړين ټکی چې د فشار سره اړه لري دادی: روغتيا پوهان درمتراکمو او جامدو درملو مایع درمل ډېر خوښوي او وايي چې کيدای سي جامدو درملو د فشار دراغيزي لاندي خپلي ځيني ځانگړني دلاسه ورکړي وي. اوس به خپل بيان رالنډکړو اوددې بيان بنکلي معنوي پایله به راوسپړو. الماس دطبعت کروړه ماده ده چې يوسلوڅولښت ميلونه ډالره قيمت لري، اوس که همدومره اندازه عادي سکاره ډېر لوړ فشار لاندي راولو په الماسو اوړي او ارزښت يې هم نژدي دالماسو سره برابر يري .

که چيرې يوڅوک پر خدای جل جلاله او دهغه پر پيغمبر صلی الله عليه وسلم ايمان ولري، دالله جل جلاله دلوري پر بنوول سويه لاره ولاړسي، اسلامي امورو ته په رښتيني ډول غاړه کښيردي پر هيز گاري وکړي، دالله جل جلاله په لار کي جسماني، مادي او معنوی تکليفونه وگالي او صبر پر وکړي،

داسلام ددين لپاره كار وكړي، هغه ديؤه عادي انسان څخه دلوري مرتبي درلودونكي انسان باندي بدليري، داسي لكه يو عادي تور رنگ درلودونكي سكاره چي در ډېر فشار دتېرولو اوزغملو ورسته په ارزښتمندو الماس باندي بدل سي.

ټنبلې او كسالت، دستر يا څخه تيښته، شهوت خوبوونه، فسق او بي لاري، غلا، قتل، مسلمان زورونه: هيڅ وخت انسان ميراني، پرمختگ، او برياته نه سي رسولي، بلكي داسلام په لاره كي داسلامي قوانينو په رڼا كي سختي، تكليفونه او زحمتونه گالل او پرلپسي كوښښونه دي چي انسان ته لويه بريا ورپه برخه كوي. حضرت محمد صلي الله عليه وسلم داسلام دپاك دين دخپرولو اونيجي لاري ته دبشر درابللو لپاره سختي او تكليفونه گاللي دي.

تل داسي كيږي چي در تكليفونو، زحمتونو او كړاونو ورسته هوساينه، بريا او پراخي راځي.

مَحْكُهُ

دمخکې ګروي توب او دهغي اړیکه د عمیق دويي (لغات) سره!

په قرآن کریم کې دې موضوع (سکالو) ته اشاره سوي ده! الله جل جلاله د سُورَةُ الْحَجِّ په 27
نمبرايات کې فرمايي: (وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ
فَجٍّ عَمِيقٍ) او خلکو ته د حج لپاره عمومي اعلان وکړه چې هغوی تا ته له هر لیرې منزل
څخه پلي او پر اوبنانو سپاره راشي؛

*بنايي داسوال وسي چې ولي (مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ) کلمي د (عَمِيقٍ) ويي پرځای د (بَعِيدٍ) ويي
ونه فرمايل سو؟ علمپه دې اړه وايي: د عمیق دويي کارول دبعید پرځای دمخکې ګرویتوب ته
اشاره کوي، ولي چې دمخکې دمخ کرښې نیغې (مستقیمې) نه دي بلکې منحني دي او دهغوی
په څرګندولو کې دریم بُعد یاني عمق ته اړتیا ده، نوپه همدې خاطر پاک الله جل جلاله په دې
کلمه سره دمخکې ګرویتوب ته اشاره کړي ده.

والله اعلم.

د مخکي استقرار، ارام والی

دمخکي دارام والي په اړه الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّملِ : 61]

(أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلْفَهَا أَنْهَرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوسِيَّ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَمُ
مَعَ اللَّهِ بَلَّ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ)

او هغه څوک دی چې مخکه يې ارام خای وگرځوله، په هغې کبني يې سيندونه وبهول او (دغرونو ميخونه) يې پکبني تکهول او د اوبو د دوو ذخيرو په منځ کبني يې پرده حائله کړه؟ - ايا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کبني شريك) دی؟ - نه، بلکي له دوی څخه زياتره خلک ناپوهان دي. *****

څوک دی چې مخکه يې دقرار او ارام خای گرځولي ده؟

دمخکي پرمخ دنګې ودانۍ او ماڼۍ بيله دي چې راپړيوځي ولاړې دي: چا هغوی ته دنه پرځيدلو اونه وړانيدلو وړتيا دداسي يوجسم پرمخ ورکړي ده چې: په هرثانيه کي دخپل مدار څخه 30 کيلومتره طی کوي! مګر سره ددې خوځښته هم دمخکي پرمخ هسکي ماڼۍ ودانې دي. که چيري مخکه په لړزيدا سي هيڅ يوه ماڼۍ به روغ پاته نه سي بلکي دمنځه به ولاړې سي! الله جل جلاله مور ته بي شمېره نعمتونه راکړي او هغه جل جلاله دهغو اخيستونکي هم دی! الله جل جلاله دمخکي په اړه فرمايي: [سُورَةُ النَّملِ : 88] (وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمْرٌ مَرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي لَآ أَتَقَنَ كُلُّ شَيْءٍ ۗ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ)

نن ته غرونه ويني او گومان کوي چې بڼه کلک بڼځ شويدي. خو په هغه وخت کبني به دا د ورېځو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چې هر شې يې په حکمت سره بر قرار کړيدی. هغه بڼه خبر دی چې تاسي څه کوئ.

*****

مخکي تردي گومان کيدی چې غرونه پر خپل خای ثابت دي: مګر غرونه دورېځو په شان دحرکت په حال کي دي ولي چې دمخکي سره يو خای دراګرځيدو راجورليدو په حال کي دي. يوځنګ چې ددو هيوادونو ترمنځ ونښتۍ او شپږمياشتي يې دوام پيدا کړي ډول ډول وسلې په ياد جنګ کي وکاريدلې: هغوی دپرمختللو وسلو، د رادار ضد الوتکو، ليزري وسلو کمپيوټرونو، سپورمکيانو اودشپي دبمبارونو څخه دريغ نه کوئ، هرورځ څلورسوه الوتکي په

هسک کې بنکاره کیدلې او په سختې سره یې بمبارکوي، دې پېښې شپږمياشتې دوام وکړ او درې سوه زره ميلونه ډلره لگښت پرې راغلی مگر بسنه کوي چې یوه سپاره 45 ثانيې ولرزيږي او د یاد اونورو لویو جنگونو څخه ستر زیانونه او ورنی منځ ته راولي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْبُرُوجِ : 12] (إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ) په حقیقت کې ستا د رب نیونه ډېره سخته ده. *****

دمخکې ملکیت دالله جل جلاله په اختیار کې دی اوموږ هیڅ شی په اختیار کې نه لرو، که چیرې مخکې دریکتر دمقیاس پراساس اته درجې ولرزيږي اوتولې ودانۍ رنگې کړې څوک کولی سي د یاد کار مخه ونیسي؟

په حقیقت کې په داسې حال کې انسان هیڅ نه سي کولی، بیله دي چې فریاد وکړي! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 65] (قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا وَيَذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۗ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ) ووايه: هغه پر دې قادر دی چې پر تاسې کوم عذاب له پاسه نازل کړي يا ستاسې تر قدمونو لاندې يې را پورته کړي، يا تاسې پر ډلو ووېشي، پر یوې ډلې باندي د بلي ډلې د زور خوند وځکي. وگوره! موږ په څه شان په مکرره توگه له بې لاسۍ لارو څخه خپلې نښانې دوی ته وړاندې کوو، بنایي چې دوی په دې حقیقت وپوهیږي.

*****

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 112] (وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ) الله د یوه کلي (د وگړو) مثال راوړی دی: هغه (د کلي اوسېدونکو) د ډاډینې او بیغمۍ ژوند تیراوه او له هر لوري ورته پرېمانه روزي رسېدلې. نو هغه (د کلي اوسېدونکو) د الله د پېرزوینو پر ناشکری لاس پوري کړ، نو بیا الله د هغه پر اوسېدونکو د هغو د کړو وړو دا خوند وځکه چې د لوږې او ویرې غمونه پرې خواره شول؛

*****

دسورت نمل د61نمبرایات شریف څخه دویمه مانا دجاذبې دقوي اخیستلی سو، هغه دجاذبې قوه چې دمخکې پرمخ هرڅه دي خپل ځانه ته يې راکشوي، هغه چې دشیانو وزنونه ورڅخه سرچینه اخلي.

ستورپېژاندي د خوب په حال کې وه چې ناڅاپه دخوبه راپاڅېږي ولي چې دبي وزنی منطقي ته رسيدلي وه،خپل خاتونه په هوا کې ويني چې دخلايې بيړی پرچت باندي موبنتي دي او دبي وزنی احساس کوي.ياد حالت دڅه لږوخت لپاره زغمل کيدای سي مگر کلونه په ياد حالت کې ژوند کول ډېر ستونزمن دئ.بايد دخانه وپوښتو هغه څه چې زمور دلاسونو څخه لويږي دچا په امر دمخکې پرمخ ارام نيسي او څوک دئ چې دجاذبې قوه يې پيداکړي ده؟طبعاً ځواب دادئ چې خداى جل جلاله يې پيداکونکى دئ.چا اې انسانه ستا دارتيا وړتول شيان په مخکه کې پيدا کړي دي؟ ايا داسي ځاى چې هلته اوبه نه وي کولى سي ژوند وکړي؟

آيا بيله الله جل جلاله داسي څوک سته چې دپوهانو په وينا285زره ډوله غذا يې مادي يې دانسان دتغذيې لپاره پيداکړي دي.په رښتيا سره چې دالله جل جلاله دسترو قدرتونو نښې زمور په منځ اوزمور دسترگو وړاندي دي،نيکبخته هغه دئ چې دهغو څخه پند واخلي اوبدبخته هغه دئ چې بابيزي يې وگڼي اوسرغړونکى ،سرکښي کوونکى سي،کفر اختيار کړي.الله جل جلاله فرمايي:[سُورَةُ السَّجْدَةِ : 21] (وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ) له هغه لوى عذاب څخه مخکي به مور په همدې دنيا کښي (د يو نه، يو واړه) عذاب خوندي په دوى باندي وڅکو، بنيايي چې دوى (د خپلي سرکښى له کړنلاري څخه) راواوړي.*****بيا الله جل جلاله فرمايي:[سُورَةُ الرُّومِ : 41](ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

په وچه او لمده کښي د خلکو (د لاسونو) په عملونو سره فساد ښکاره شويدى؛ نو (الله) په دوى باندي دهغو عملونو (د سزا) خوندي ځکي چې دوى کړي دي، بنيايي چې دوى راوگرځي.

***

هغه څوک دی چې مخکه یې ستاسو دژوند کولو ځانگو وگرځول؟

موږ د یوې سیارې پرمخ چې مخکه نوم یې د ژوند کولو په حال کې یوو، مگر ولې دلمریز غونډال د ټولو سیارو سره سره یوازې مخکه د ژوند کولو لپاره مناسبه او د هوسا ژوند تېرولو وړده؟ عطارد په پام کې نیسو، د یادې سیارې یو کال 88 ورځې دی چې څلور څلویښت ورځې یې پرلپسې شپه او 44 ورځې یې ورځ ده. آیا داسې یو ځای چې 44 ورځې یې پرلپسې شپه او 44 ورځې یې ورځ وي د ژوند کولو لپاره مناسب دی؟

که موږ په عطارد سیاره کې یوو او شپه وي نو چې هرڅومره بیدېږو او راوینښېږو یاده اوږده شپه به پای ته نه رسېږي! دکال څلور موسمونه د عطارد سیارې په همدې 88 ورځو کې دي. یاده سیاره په 88 ورځو کې یوځل دلمر د شاوخوا څخه راچورلي (راگرځي) یانې پوره دور پري وهي. پر همدې سربیره عطارد یې هوا ده. ددې ځانگړنو په درلودلو سره عطارد سیاره د ژوند کولو وړنه ده. د زهرې دسیارې یو کال 225 ورځې دی چې لږ تر لږه نیم کال یې شپه او دکال پاته برخه یې په پرلپسې ډول ورځ ده. د یادې سیارې تودوخه دورځې دخوا د 20 درجې څخه پورته او شپې در منفي شل درجې کېښته کېږي. آیا داسې ځانگړنې درلودونکې سیاره چیرې چې هوا او اوبه هم شتون نه پکښې لري دانسان د ژوند کولو لپاره مناسبه ده؟

د مریخ سیاره چې هره ورځ یې 24 ساعته ده مگر یو کال یې دمخکې د 687 کالو سره سمون خوري، یانې که چیرې یو انسان هلته ژوند کوي دهغه د ژوند په تېریدو دهغه دا ولادونو او لمسیانو د ژوند په ختمیدو سره هم نه سي کولی هغوی نوی موسم وويني، یانې ددوی ټول ژوند به په ژمي کې هلته تېرېږي او پسرلی به د عمر درپايه پوري ونه ويني، دوی به ونه سي کولی چې د موسمونو د ښکلا څخه خوند واخلي.

د مریخ سیاره دلمر د شاوخوا څخه په 687 کلونو کې راگرځي، تودوخه یې در منفي 70 درجو پوري کېښته کېږي، مریخ کې داوبو او هوا د شتون هم څرک نه لیدل کېږي. آیا داسې ځانگړنې درلودونکې سیاره کې یوښه ژوند کیدای سي؟ د مشتري سیاره چې ورځ یې د پنځو ساعتونو په تېریدو سره پای ته رسېږي او هر کال یې دمخکې د 12 کالو برابر دی، تودوخه یې منفي 30 درجې ده، ضخامت یې دمخکې د ضخامت 4/1 بابر ده، په واقع کې مشتري د غازونو څخه متشکله سیاره ده، ښه نو آیا انسان په داسې سیاره کې ښه ژوند کولی سي؟

همدارنگه زحل سیاره چې هر کال یې دمخکې د 29 کالو سره سمون خوري او د لمر څخه یو میلیارد او څلور سوه زر کیلومتره لیرې ده، اورانوس سیاره چې هر کال یې دمخکې 48 کاله کیږي، نپتون چې هر کال یې دمخکې د 169 کالو هومره دئ، پلوتو چې هر کال یې دمخکې 247 کالو سره برابر دئ: آیاداسي سیارې د ژوند کولو لپاره مناسبې او ښه دي؟

بلکې یا! مخکه دانسان د ژوند کولو لپاره ښه او ورځای ده. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزَّخْرَفِ : 10] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) هماغه ذات دی چې ستاسي لپاره یې دغه ځمکه زانگو وگرځوله او په دې کښي یې ستاسي لپاره لاري جوړي کړي، تر څو چې تاسي سمه لاره وموندلای شئ. *****

څنگه کیدای سي چې مور انسانان دخپلو ماشومانو لپاره هوسا او نرمه ځانگو چې دمعتدل حرارت (تودوخې) درلودونکي وي تیاره کړو داسي چې دهغوئ لپاره د هراړخه ښه وي؟

مگر خدای جل جلاله دخپلو بندگانو: انسانانو سره داسي نه کوي بلکې الله جل جلاله په خپلي مهرباني سره مخکه دانسان لپاره د ژوند کولو ځانگو: یو داسي ځای چیري چې انسان په رحمت او هوسایني سره ژوند کولی سي پیدا کړی دئ! خدای جل جلاله دمخکې لیروالی د لمر څخه په متوسطه ډول ټاکلی دئ یانې نه ډېر لیري چې مخکه ديخي په توتیه بدله سي او نه ډېر نژدي چې مخکه داور په کندي بدله سي! دمخکې تودوخه یې درمنفي څلویښت درجي پوري ټاکلي ده، ضخامت یې ماینه، لمر، د جاذبي قوه، ورځنی تیزوالی، د موسمونو او ږدوالی یې متوسط او هرڅه یې دانسان بدن د زغم سره وړ او ښه جوړ کړي دي او خپل نعمت یې پرمور پوره کړی دئ... الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزَّخْرَفِ : 10] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) هماغه ذات دی چې ستاسي لپاره یې دغه ځمکه زانگو وگرځوله او په دې کښي یې ستاسي لپاره لاري جوړي کړي، تر څو چې تاسي سمه لاره وموندلای شئ.

*****

خدای جل جلاله په دې بیان او همدرنګه په دې آیات شریف سره: [سُورَةُ النَّبَاِ : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې مور ځمکه فرش غوړولی ده؛

***** یادونه: په تفسیر کابلی کې یې دیا د آیات شریف تفسیر داسي کړی دئ: "چې خلک په سکون او اطمینان پري ولګوي او هستوګنه پري وکړي او په آرامی او هوساني (رحمت) سره ناسته ملاسته پکښي وکړي" *****

زمور افکار بیدار، عقلمونه هوښیار او زمور نظر یې خپل لورته متوجي کړی دی. دامخه زمور لپاره پیداسوي ده: آیا په دې کې مو آند کړی دی؟ آیا په مخکې کې چې الله جل جلاله زمور دارام او ثبات خای گرځولی آند او غور کړی دی؟ هغه مخکې چې په ثابته کې دخپل مدار څخه دېرش کیلومتره طی کوي آیا دهغې پرمخ دهغې دتگ له امله کوم شی تکان خوري، لږ زیروي؟ آیا یوه مایې یاودانی دمخکې دحرکت لکبله ورنه سوي ده؟ [سُورَةُ النَّبَاِ : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې مور ځمکه فرش غورولې ده؛

*****

دمخکې دشاوخوا هوا دمخکې سره دحرکت په حال کې ده: چې ښکلي، نرم او د هوا پا کونکي بادونه منځ ته راولي چې انسان ته یې لا نوره هوساینه او آرامي وربخښلي ده! که چیرې داسي نه وای هوا ولاړه او مخکې دحرکت په حال کې وای: د1600 کیلومترو په تیزوالي به سخت توپانونه پيښ سوي وای: یاد توپانونه به دومره خطرناک اونه زغمونکي وای چې دژونديو موجوداتو ژوندي پاتې کيدل به یې دمخکې پر مخ پای ته رسولي وای. په لوره کچه دتوپانونو تیزوالی په ساعت کې 600 کیلومترو ته رسيږي: کله چې دتوپان سرعت 200 کیلومترو ته په ساعت کې ورسوي سترزيانونه درشا پريږدي که د یادو توپانونو تیزوالی 1600 کیلومترو ته ورسوي څه به پيښ سي؟ [سُورَةُ النَّبَاِ : 6]

(أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې مور ځمکه فرش غورولې ده؛ ***** ځنګه کيدای سي چې مخکې دي داوسيدلو آرام خای وواوسي سر ددې چې مخکې په زیات سرعت سره دحرکت او خوځښت په حال کې ده؟ ځنګه کيدای سي لويې مایې او ودانی دمخکې پرمخ پاته سي په داسي حال کې که مخکې لږ هم ولږزيږي هرڅه وړاندې ږي: مایياني، کورونه، پولونه او داوبو ويالی؟ ای انسانه! ستا دبیداری او دغفلت دخوب څخه دراکښيستلو لپاره ځيني وخت الله جل جلاله دمخکې لږ زیدل: زلزلي تاته ښکاره کوي چې په یو څو ثانيو کې لوی ښارونه دخاور سره سم کړي. [سُورَةُ النَّبَاِ : 6] (أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسي نه ده چې مور ځمکه فرش غورولې ده؛ ***** چا مخکې پر خپل تگ لوري ټينګه ساتلي ده؟ څوک دمخکې سرعت په کوچني قطر کې دېر او په لوی قطر کې کموي؟ څوک دمخکې یاد توپيرونه په آرامی اوبيله دې چې مور په وپوهيږو پيښوي؟ آیا بيله الله جل جلاله بل کوم څوک د یادو کارونو دکولو قدرت لري ياي په توان کې سته چې یادکارونه دي وکړي؟

[سُورَةُ النَّبَا : 6](أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسې نه ده چې موږ ځمکه فرش غوړولې ده؛

*****

څوک دئ چې مخکې ته یې مناسب حرارت بڅښلې دئ: که مخکه ودړیږي دمخکې حرارت به دورځي در 350 درجو پورته اودشپې منفي 270 درجوته ورسېږي.

بڼه نو څوک دئ چې شپه اورځ یې زمور دخوب اوبیداری لپاره پیدا کړي دي؟

شریف سره :[سُورَةُ النَّبَا : 6](أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسې نه ده چې موږ ځمکه فرش

غوړولې ده؛ ***** کله چې دقرآن کریم تلاوت کوئ په ایاتونو کې یې ژوراند

کوئ. کله چې الله جل جلاله فرمایي :[سُورَةُ النَّبَا : 6](أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا) ایا داسې نه ده

چې موږ ځمکه فرش غوړولې ده؛ ***** غور وکړئ چې څنگه مخکه زمور لپاره په

داسې ډول جوړه سوي چې هرڅه پکښې زمور لپاره مناسب او وړدي. غور وکړئ چې څنگه

مخکه الله جل جلاله په مناسبه اندازه او سرعت سره پیدا کړي ده او هغه یې په

اوبو، هوا، لمر، نباتاتو، حیواناتو، شپه او ورځ حرکت او دجاذبې قوې په شتون کې زمور

دارتیاوو پوره کوونکي پیدا کړي ده.

آندو کړي چې څنگه یې تاسوته دوي پښې، دوه لاسونه، دوي سترگې، دوه پښتورگې، دوه

سږي، یوزره، میلیارډونه عصابي حجرات او د بدن نور پیچلي جوړښتونه، پیاوړی عقل او مغز

خبرې کوونکي ژبه اوریدونکي غوږونه اونور ډېر زیات نعمتونه بڅښلي دي.

بڼه نو دالله جل جلاله په مخلوقاتو کې آند او غور وکړئ ترڅو دخپل خالق جل جلاله پر سترو

سترو نعمتونو شکر وکارئ او دهغه جل جلاله او دهغه درسول صلی الله علیه وسلم امور ته

غارکښیدئ. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِر : 28](وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَّوَابِّ ِ وَالْأَنْعَمِ مُخْتَلِفٌ

أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ) او په همدې ډول د انسانانو،

ځناورو او څارویو رنگونه هم مختلف دي. حقیقت دا دی چې د الله د بندگانو څخه یوازې

عالمان د هغه څخه وېرېږي. بې شکه الله برلاسی او بښونکی دی.

*****

دمخکې تېزوالی (سرعت)

دوه ایاتونه په قران کریم کې شتون لري چې دمخکې تېزوالی ته په کېني اشاره سوي ده. لومړی ایات شریف دغه دی: [سُورَةُ النَّمل : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلْفَهَا أَنهْرًا وَجَعَلَ لَهَا رَواسِي وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ] او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېني یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېني تګوډل او د اوبو د دوو ذخیرو په منځ کېني یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېني شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي. ***** په دویم ایات شریف کې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمُؤْمِن/غَافِر : 64] [اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمُ فَأَحْسَنَ صُورَتَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ ۗ بَلَىٰ ۗ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ ۖ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ] هغه خو همدا الله دی چې ستاسې لپاره یې ځمکه ارام ځای وگرځوله او پاس یې د اسمان ګمبته جوړه کړه. هغه ستاسې صورت جوړ کړ او ډېر بڼکلی یې جوړ کړ، هغه تاسې ته د پاکو شیانو روزي درکړه. هماغه الله (چې دغه یې کارونه دي) ستاسې رب دی. الله د بې حسابې برکتونو څښتن دی، هغه د مخلوقاتو رب دی.

*****

دمخکې سرعت دخدای جل جلابه دلویو نښو څخه یوه نښه ده چې ډېر وګړي ورته نسبت ډېر غور اوپام نه کوي.مخکه داستوا په لیکه کې د1600کیلومترو په تېزوالي خپل پرځان سره راڅرخي، همدارنګه مخکه دلمر دشاوخواڅخه په ثانیه کې د30کیلومتروپه تېزوالي څرخي، یانې مخکه ددوه ډوله حرکت درلودونکي ده:وضعي او انتقالي، مګر دمخکې دیادو او نورو حرکتوپه شتون کې هم مخکه دپوره ارام او اسقرار خاونده ده او دګوتي دیوه بند په اندازه هم تګان او لړزه نه لري.که مخکه لړزیدای:دمخکې پرمخ به ټولې ودانې نریدلې وای. خدای جل جلاله پوښتي چې[سُورَةُ النَّمل : 61][أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله)، ***** څوک دی چې مخکه یې دارام او قرار په حال کې ساتلي ده؟ای موږ اوتاسو ناتونه بندگانو هغه ساتلي ده او آیا داکار مو په توان کې سته،بڼه نو بیا ولی هغه وخت چې یو ښار زلزله خرابوي دهغه دورانیدلو او خرابیدلو مخه نه سو نیولی؟

که داسې وسې چې الله جل جلاله فرمائي: [سُورَةُ الْحَجَرِ : 74] [فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيلٍ] او موږ هغه سيمه پر بل مخ نسکوره کړه او پر هغو مو د پڅي شوي ختي د تيږو باران ووروه. ****

څه کوي آيا کولي سئ دمخکې دلرزيږدو او وړانيدو څخه مخنيوی وکړئ؟ آيا کولي سئ ورسته دمخکې دلرزيږدو مخکه بېرته خپل لومړي حالت ته ستنه کړئ؟ انسانان داکارنه سي کولي بلکي خدای جل جلاله کولي سي داسې کار وکړي چې فرمائي: [سُورَةُ النَّملِ : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه يې ارام ځای وگرځوله،) ****

دخان څخه پوښتنه وکړئ هغه کورچي دنړی په یوه پرمختللي ښار کې مو په لسگونو ميليونو ډالرو رانيولی، ورسته دردی چې مخکه لږ ولرزيږوي او ياد کور وران سي: څه کولي سئ؟ ښه نو په دې ايات شريف کې ژور آند وکړئ: [سُورَةُ النَّملِ : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه يې ارام ځای وگرځوله،) ****

په یوې پرمختللي الوتکې کې سپاره سئ او یوار دهغي وزرونو ته پام وکړئ: وبه وينئ چې دالوتکه راسته اوچپه سمت ته تکان خوري: آيا کولي سئ په داسې الوتکه کې سفر وکړئ چې هيڅ ډول تکان نه خوري؟ مگر مخکه دخپلو ټولو حرکتوسره دارام استقرار په حالت کې ده ، دسلگونو زرو کلونو په تېریدو بيا هم په خپل لومړي حال پاته ده او هيڅ ډول توپير، تحول په هغي کې نه سی پيداکولی دا دمخکې دارام والي او استقرار ښه ده. : [سُورَةُ النَّملِ : 61] [أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا] (او هغه څوک دی چې ځمکه يې ارام ځای وگرځوله،) ****

الله جل جلاله فرمائي: [سُورَةُ النَّملِ : 88] [وَوَثَّرَى الْجِبَالَ تَحْسِبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرٌّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ] نن ته غرونه ويني او گومان کوي چې ښه کلک ښخ شويدي. خو په هغه وخت کېني به دا د ورېځو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت ښانته وي چې هر شی يې په حکمت سره بر قرار کړيدی. هغه ښه خبر دی چې تاسي څه کوي. ****

په دې ايات شريف کې دغرونو حرکت ته دورېځو په سرعت اشاره سوي ده او داد مخکې دوضعي حرکت دليل دی.

مخکه په هره ثانيه کې نیم کیلومتر پر خپل مرکز باندې راڅرخي ځکه چې دمخکې محیط 40000 زره کیلومتره دی یانې ورسته در 24 ساعتونو درتې ریدلو خپل د حرکت لومړي ټکي ته راڅرخي. دمخکې د تېزوالي د مالومولو لپاره باید دمخکې د مدار د کیلومترو اندازه چې څلوېښت زره کیلومتره ده پر څلرویشته ساعته وویشو چې په ساعت کې 6/1666 کیلومتره کېږي، همدا دمخکې د وضعي حرکت سرعت په یوه ساعت کې ښیي. څوک دی چې مخکې ته یې په پوره ډول آرام او قرار وربخښلی دی، سره ددې چې مخکې پر خپل مرکز سره راڅرخي، مخکې د لمر د شاوخوا څخه راچورلي، مخکې د لمر په ګډون د یو بل ټکي څخه راڅرخي، همدارنګه مخکې، لمریز غونډال او کهکشان چې د څرخیدو په حال کې دي هیڅ کومه اغیزه دمخکې پر آرام او استقرار نه لري. په واقعیت کې د ټولو کایناتو څرخیدل چې الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَسَ : 40] [أَلَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ] نه د لمر په وس کېني دا شته چې سپوږمې ونیسي او نه شپه پر ورځې مخکې کېدلای شي. دا ټول په یو یو فلک (مدار) کېني لاملې وي (په اسمان کې چورلې دونکې دي). ***** دمخکې پر استقرار کومه اغیزه نه لري!

د مخکې دجاذبې قوه او دشیانو ثابتوالی، ټینګولی

اند وګرځي یو وګرځي په تشیالي (فضایي) بیړۍ کې سپور سو، دمخکې دجاذبې قوې دمیدان څخه په وتلو: هغه ځای چې هلته وزن مانا نه لري، که هلته کوم شی پرېښو دل سي په تشیالي بیړۍ کې الوزی او پر چت یې موبنلي بڼه نو اوس چې مور دارام او قرار دنعمت څخه برخمن یو دخپل ځان څخه به وپوښتو چې چا دمخکې پر مخ ټولو شیانو ته ارام او قرار ورکړی او هغه یې ثابت ساتلي دي؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 102]

[ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ظَلَمَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ]

هم دغه الله ستاسي رب دی، هیڅ کوم بل خدای له هغه پرته نشته، د هر څه خالق دی. نو له دې امله تاسي د هماغه بندګي وګرځي؛ او هغه د هر شي ساتونکی څارونکی دی؛ ****

که چیرې دمخکې تېزوالی ډېر یادوه چنده سي: ټول شیان به د هسک لورته وغورځیږي او هیڅ شی به پرمخکه پاته نه سي. که مور په یوه لوبڼي کې اوبه واچوو او هغه په مناسبه اندازه وڅرخوو دیاد لوبڼي څخه به اوبه دباندې ونه تښتي: ځکه دجاذبې قوه دیاد کار مخنیوی کوي. پوښتو چا دجنوبي نیمې کرې اوبه په مخکې پورې موبنلي په مخکې کې خوندي ساتلي دي؟ په یادو ایاتونو کې الله جل جلاله زموږ پام دمخکې دجاذبې قوې ته اړوي. بڼه نو بریا او مبارکي دي وي هغه چاته چې دقرآن کریم په ایاتونو کې ژور اند او غور کوي: ځکه چې په اسلام کې اند او فکر کول لوی ځای لري. الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ يُنُس : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غرېدلو سترګو

وګورئ!" - او کوم خلك چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او ګټور کېدای نه شي.

*****

غرونه

پاک الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ : 27] وَجَعَلْنَا فِيهَا رَاسِيَ شَلْحَتٍ وَأَسْقَيْنُكُمْ مَاءً فُرَاتًا) او په هغې کبني مو دنگ او لور غرونه بنخ ودرول؛ او پر تاسي مو خوږې اوبه وڅښلي. *****

بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 17] أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ايا دوی اوبن ته نه گوري چې څنگه پيدا کړ شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 18] وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ او اسمان ته نه گوري چې څنگه اوچت کړای شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 19] وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ) او غرونو ته نه گوري چې څنگه بنخ درول شوي دي؟ *****

په دې ايات شريف کي په غور کولو موندو چې الله جل جلاله موږ ته صرحتاً په غرونو کي آند کولو اودهغوئ په داسي ډول بنخ درولو ته غور کولو ته رابولي. غرونه دمخونو په شان دي چې 3:2 برخه دهغوئ دمخکي په زړه کي بنخه يا شتون لري چې ياده برخه يي دمخکي دبيلا بيلو پوښونو څخه تيرېږي: ترڅو دمخکي دغه لايي (پوښونه) دمخکي دڅرخيدو په وخت کي ديؤبل څخه ليري نه سي او ديؤ بل سره موبنتي و اوسي.

يؤبله خبره چې دغرونو دهيرانوونکي جوړښت په اړه ده هغه داده چې: کومه برخه دغرونو چې موږ په خپلو سترگو وینو هغه يوازي دغره 3:1 برخه ده، پاتې دوي برخي دغره دمخکي په زړه کي دي. دهيماليا دغره لوره څوکه (ابورست) د8000 څخه زيات لوړوالی لري چې ياد لوړوالی دتول غره لوړوالی نه دی بلکي دا 8000 متره لوړوالی دغره دريمه برخه لوړوالی دی. د ياد او پاتي ټولو غرونو دوي برخي لوړوالی دمخکي په زړه کي ځای لري چې موږ يي نه سوليدای، همدا وجه ده چې الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّازِعَاتِ : 32] وَالْجِبَالِ أَرْسُلَهَا او غرونه يي په کبني بنخ درولي دي؛ [سُورَةُ النَّازِعَاتِ : 33] مَتَّعًا لَكُمْ وَلِأَنعَمِكُمْ

د ژوندانه د وسائلو د برابرولو په غرض، ستاسي او ستاسي د څارويو لپاره (بي دا کړني تر سره کړي دي). ***** په دې ايات کي په آند کولو: [سُورَةُ النَّحْلِ : 81] وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ)

هغه د خپلو پیدا کړو، زیاتره شیانو څخه ستاسي له پاره سیوري برابر کړل. په غرونو کښې یې ستاسي لپاره پناه ځایونه جوړ کړل، او تاسي ته یې داسي پوښاکونه در په برخه کړيدي چې د گرمی څخه مو ساتي او ځیني نور پوښاکونه چې په خپل منځي جگړو کښې ستاسي ساتنه کوي. په دغه ډول هغه پر تاسي باندي خپل نعمتونه بشپړ وي، بنایي چې امر منوونکي شی. *****

دغرونو دریمه ځانگړنه هم روښانه کيږي او هغه داده چې دسمندر دغاري یاساحل دغرونو دشا لوری په پوره ډول وچ اوبې اوبو سوی وي ،توند اوسرکښه بادونه په یادځای یاني ساحل کي نه ښکاره کيږي، دبیلگي په ډول که چيري تاسو دحمص دښار دلاري دحلب ښارته سفر وکړئ: وبه وینئ چې ټولې ونې له دې کبله چې هلته دغردو برخو ترمنځ یو درز دی کږې یا په مايل شکل دي.

ښه نو یو دصفتونو څخه دغرونو پتځای دی؛ یاني غرونه دبادونو منعه کوونکي دي غرونه دبادونو مخ ته خنډ گرځي او دروي یې.

دغرونو څلورمه ځانگړنه :

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرَّعْدِ : 3] وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَواسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا رُؤُوسَ جِبَالٍ ثَمَرًا يَأْكُلُونَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ او همغه دی چې دا ځمکه یې غوړولي ده، په دې کښې یې د غرونو میخونه ټکو هلي دي او سیندونه یې بهولي دي. همغه د هر راز میوو جوړي دوه پیدا کړي دي او پر ورځي باندي شپه خوروي. په دې ټولو شیانو کښې د هغو خلکو لپاره ستري نښانې دي چې له غور او فکر کولو څخه کار اخلي. *****

هغه څه چې زیات ددې آیات شریف څخه څرگندېږي دغرونو اوسیندونو ترمنځ اړیکه ده، په حقیقت کي غرونه دسیندونو سرچیني دي، یاني سیندونو دغرونو څخه رابهيږي. پنځمه ځانگړنه دغرونو الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 15] وَاللّٰقِي فِي الْأَرْضِ رَاسِي أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

هغه په ځمکه کښې د غرونو میخونه ټکو هل، چې ځمکه پر تاسو ونه څرخيږي. هغه سیندونه وبهيول او لاري یې جوړي کړي، چې تاسي لاره ومومئ.

*****

زموږ لپاره خاورینه مخکه دخپل تیز سرعت په درلودلو باید دلرزيد او بنوریدو سره مخ سوي وای، مگر دغرونو په مناسیو او ورځایونو کې دالله جل جلاله دلوري په پیدا کیدو یا میخیدو سره دا خاورینه سیاره دلرزيدو څخه ساتل سوي ده او په غرونو سره پاک الله جل جلاله مخکه په پوره ډول دپوره اراموالي او ثبات خاونده کړي ده چې ددې آیات شریف ددې برخې (وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ) هغه په ځمکه کېنې د غرونو میخونه تکوهل، چې ځمکه پر تاسو ونه څرخېږي. *****

مانا همداده یانې دغرونو شتون ددې سبب سوي دی چې مخکه دخپل تیز سرعت په شتوم کې دلرزيدو، بنوریدو څخه خوندي وي. دغرونو شپږمه ځانگړنه: الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 61] أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهْرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېنې یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېنې تکوهل او د اوبو د دوو څیرو په منځ کېنې یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېنې شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي.

***** څوک دی چې مخکې ته یې پوره ارام اوسکون وربخښلی دی؛ په داسې حال کې چې مخکه په ثانیه کې د 30 کیلومترو په تیزوالي دحرکت په حال کې ده او دیوزر شپږسو کیلومترو په تیزوالي په ساعت کې پر خپل ځان دراڅرخیدو په حال کې ده، مگر ددې ټوله سرعت سره سره هم یوه ودانۍ لا نه وړانږي. که چېرې الله جل جلاله مخکې ته دا استقرار نه وای وربخښلی نو په یوه کوچني تکان به دمخکې پرمخ ټولي ودانۍ او آبادۍ لمنځه تللي

وای! ښه نو راځئ چې ښه غور وکړو چې الله جل جلاله څه فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 61] أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهْرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (او هغه څوک دی چې ځمکه یې ارام ځای وگرځوله، په هغې کېنې یې سیندونه وپهول او (دغرونو میخونه) یې پکېنې تکوهل او د اوبو د دوو څیرو په منځ کېنې یې پرده حائله کړه؟ - ایا له الله سره کوم بل خدای هم (پدغو چارو کېنې شریک) دی؟ - نه، بلکې له دوی څخه زیاتره خلک ناپوهان دي.

*****

همدارنگه یو بل شی چې په لاندې آیات شریف کي روښانه سوی دی؛ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ : 27] وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَسِيَّ شَمِخْتٍ وَأَسْقَيْنُكُمْ مَاءً فُرَاتًا) او په هغې کښي مو دنگ او لور غرونه ښخ ودرول؛ او پر تاسي مو خوږې اوبه وڅښلې.

*****

پوهان وايي: دغرونو دمساحت په نظر کي نیولو سره دمخکي مساحت دخپل اوسني مساحت څلور برابره کيږي يانې که دغره دخوا نیول سوی مساحت خپل دغره سره مقایسه کړو وبه وینو چې پنځه واحده کم درهغه دی.

ښه نو دې غرونو مساحت ته پراخوالی ورکړی دی، هوا يې ښه، پاکه اوخوندوره کړي ده، نورې دندې هم کيداسي ولري چې په هغوباندي یوازي الله جل جلاله علم لري په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 17] أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ایا دوی اوبن ته نه گوري چې څنگه پيدا کړ شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 18] وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ) او اسمان ته نه گوري چې څنگه اوچت کړای شوی دی؛ [سُورَةُ الْغَاشِيَةِ : 19] وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ) او غرونو ته نه گوري چې څنگه ښخ درول شوي دي؟

*****

سپین زر

په یوځای کې لیکل سوي وه چې "دگازي بنیبنو دجوړولو په کارځایونو کې کله چې هغوی خپل دارتیا وړ اوبه په ورسټي پړاو کې دسپینو زرو دمیلو څخه تیره وي ترڅو په اوبو کې سټه میکروبوونه دمنځه ولاړسي. څه موده ورسټه مې په یو کتاب کې چې دفلزاتو په اړه لیکل سوی وو دسپینو زرو د ر عنوان لاندې مې دا متن ولوستی، ماته جالبه داوه چې دیاد متن لیکوال مسلمان هم نه وو!" سپین زر دیوې موهیمې (اړینې) ځانگړنې درلودونکې دي چې کولی سي ټول د اوبو په دننه کې میکروبوونه دمنځه یوسي. یاده ځانگړنه د سپینو زرو، دهغوی دځانگړو تشعشاتو لکبله ده.

که موږ وغواړو اوبه دمیکروبو څخه پاکې کړو کولی سو اوبه دسپینو زرو دمیلو یا دسپینو زرو ټوټې په اوبو کې کټیږدو ترڅو اوبه دمایکرو اورگانیزمونو څخه پاکې سي. په یو بل ځای کې لیکل سوي وه چې "دا فلز (سپین زر) دباکتریاوو قاتل دی" اوبیایي لیکلي وه "که غواړو یولیتیر اوبه پاکې کړو نو دیوه گرام سپینو زرو میلیاردمه برخه باید په اوبو کې حل کړو، بسنه کوي چې یو لیتیر اوبه دي دمیکروبوونو څخه پاکې سي. یوه بله ځانگړنه دسپینو زرو داده چې کولی سو دهغوی په مرسته دهوا پاکې او نا پاکې مالومه کړو ولې چې سپین زر په ناپاکه هوا کې خپل رنگ ته بدلون ورکوي او دا بڼکاره کوي چې په هوا کې زهري گازونه شتون لري.

دیادو ځانگړو نو سربریره سپین زر نورې ځانگړنې هم لري چې بشر ورڅخه په صنعت کې گټه اخلي او په بیلا بیلو برښنايي او نورو وسایلو کې کارېږي. دټولو فلزاتو دنرخ معیار هم دسپینو زرو په مټ ټاکل کېږي؛ پردې ټولو سربریره الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْاَدَّهْرِ/الْاِنْسَانِ : 15] (وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِانِّيَةِ مِنْ فِضَّةٍ وَاكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا) دهغو مخي ته به د سپینو زرو لوبڼي او د بنیبنو گیلاسونه گرځول کېږي؛ [سُورَةُ الْاَدَّهْرِ/الْاِنْسَانِ : 16] قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا) بنیبنی، هم هغه چې د سپینو زرو په ډول به وي او هغه به (د جنت خدمتکارانو) په سمه اندازه برابر ډک کړي وي. *****

ډېر دغور ځای دی چې ولې الله جل جلاله په دې ځای کې دسرو زرو ذکر ونه کړ په داسې حال کې چې دسپینو زرو څخه گران بیه هم دي او یو دهغو فلزاتو دډلې څخه دي چې دجنت بختور اوسیدونکي به یې کاروي ؟

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

روښانه ده: په دې دلیل چي دسپینو زر ارزښتمني ځانگړني مور ته لائوري څرگندي سي
والله اعلم. باید دا هم پر زیاته کړو: ځکه چي په قرآن کریم کي دبشر دعلومو اساسي اصول
شتون لري؛

*****

سپینو زر

د بادونو د لوري بدلون

يود هغو اياتونو دېلي چي د الله جل جلاله لويي نوره هم مور ته بڼه بنکاره کوي د بقرې سورت 164 نمبر ايات شريف دئ الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 164] إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

(ددي حقيقت پيژندني لپاره كه كومه نښه نښانه په كار ده، نو) د اسمانونو او ځمكي په جوړښت كي، يوه په بلي پسي د شپي او ورځي په پرله پسي راتگ كښي، په هغو بېرپو كښي چي د انسانانو د گټي وړ شيانو د وړلو راورلو لپاره په سيندونو او سمندرونو كښي گرځي راگرځي، د باران په هغو اوبو كښي چي الله يي له پاسه را اوروي او د هغو په وسيله ځمكه ژوندي كوي او په خپل دغه انتظام سره يي په ځمكه كښي هر راز ساه كښان خواره كړيدي، د بادونو په لگي دو كښي او په هغو ورپڅو كښي چي د اسمان او ځمكي په منځ كښي د امر بنكيل دي؛ د هغو خلكو لپاره بي شمېره نښاني دي چي د پوهي څخه كار اخلي.

*****

بادونه دانسانانو اونورو ژونديو موجوداتو دژوند اړتيا او اسباب دي. اوس به په دي خبره ځان وپوهو چي الله جل جلاله بادونو ته څنگه بدلون ورکوي: پوهان وايي، كه يوجامدياسخت جسم او اوبه يوځای ديوي اندازې تودوخي لاندي كښيږدو، داوبو تودوخه به دمالوم وخت دتيريدلو ورسته دجامد جسم درتودوخي كمه وي.

په يوې بلي ازمويني كي دا قضيه لابنه ثابتيدای سي، كه يوجامد جسم او اوبه ديوه ساعت لپاره دلمر تودوخي ته كښيږدو وبه وينو چي دابو دتودوخي درجه تر 6 او دجامد جسم دتودوخي درجه به در 10 درجو پوري پورته تللي وي، بڼه نو اوبه دحرارت په اخيستلو اومخه نيولو كي درنورو اجسامو بڼه عمل كوي. په همدې خاطر په ساحلي سيمو كي دوچي حرارت داوبو در تودوخي زيات وي، همدعلت دی چي دوچي هوا منبسطة سي لور لورته حركت وكړي اوبيا رقيقه سي په پايله كي يي دهو فشار هم كميري دبلې خوا په همدې حال كي دسمندر هوا غلظه، يخه اودهو فشار يي ډېر سي او دوچي لورته حركت وكړي ترڅو دهغي هوا ځای ونېسي كومه چي پورته تللي ده، همدا علت دی چي دسمندر غاړه دمابښين

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

ورسته دهغه شمال خاونده وي کوم باد چې خونک او د وچې لورته دحرکت په حال کې وي. بڼه نودالله جل جلاله ددي ايات شريف منظور (وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) خُخه همدادی،والله اعلم* امام طبري په خپل تفسير کې دهمدي ايات شريف په اړه وايي:راجح اند د(وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) خُخه،دالله جل جلاله دمختلفو ماموريتونو ورکړه وه باد ته ده:خيني وخت دنباتاتو القاح اودهغوی دنسل ډېربښت، خيني وخت دعذاب په بڼه ؛چې باد هرځه نابودوي،،،،، خيني عرب لغات پيژندونکي وايي:(وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) يانې بادونه يوار دجنوب يوار دشمال لويديځ اوختيځ دلوري وي.والله اعلم

اوسپنه

الله جل جلاله فرمايي:[سُورَةُ الْحَدِيدِ : 25](لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ) مور خپل پيغمبران له روښانو څرگندو نښانو او هداياتو سره وليږل؛ او له هغو سره مو کتاب او تله نازل کړل، تر څو چې خلک پر عدل ولاړ وي. او اوسپنه مو راکوزه کړه چې په هغې کېنې ډېر زور دی او د خلکو لپاره گټې دي. دا دې لپاره شويدي چې الله معلومه کړي چې څوک د هغه له ليدلو پرته د هغه او د هغه د پيغمبرانو مرسته کوي. بي شکه الله ډېر قوي او برلاسی دی.

*****

فضا پوهان ستور پيژاندي پردي باور دي چې آسماني ډبرې چې دهسک لوی او کوچني جسمونه دي. د یادو ډبرو ډبره برخه اوسپنه جوړوي. دا چې دانسان دخوا لومړی موندل سوی، کشف سوی فلز اوسپنه ده. بڼه نو دا خبره په اثبات رسيږي چې اوسپنه په خپله بڼه يا د آسماني ډبرو په بڼه مخکې ته را لويډلي، راغورځول سوي يا را استول سوي ده. دکاله په زرگونو آسماني ډبرې پر مخکې را لويډلي يا موبنتي، چې دځينو هغو وزن يې سلگونو تنو ته رسيږي. دبيلگې په ډول په امريکا کې يوه آسماني ډبره وموندل سول چې وزن يې 62 تنو څخه ډېر وو او د دوو عناصرونو اوسپنې او نیکل څخه (تشکیل) سويه جوړه سويه وه. په آيزونا ايالت کې يوبله آسماني ډبره چې د دوو سوو مترو په ژور والي او د زرو مترو په پراخوالي يې يوه کنده جوړه کړي وه وموندل سول. د يادې آسماني ډبرې د پارچو څخه لسگونه تنه اوسپنه چې دنیکل سره گډه وه راووتل.

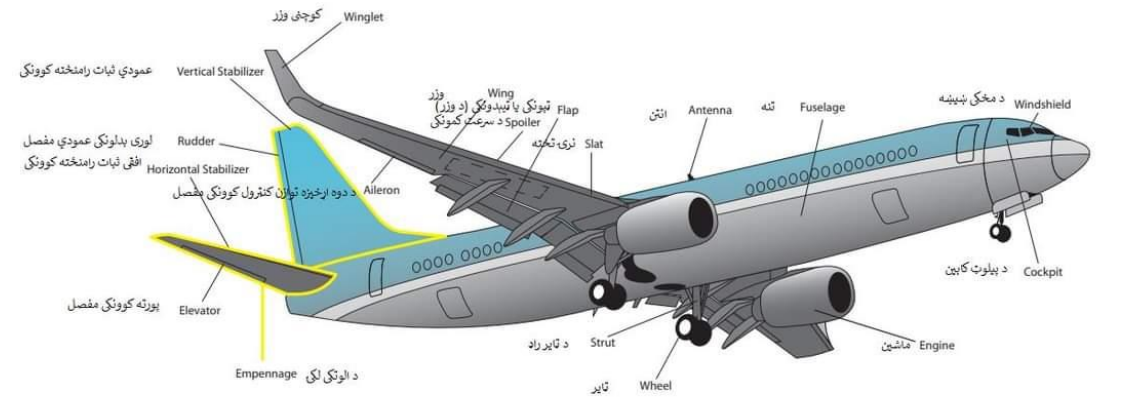
د قرآن کریم دې ايات شريف د ابرخه چې الله جل جلاله فرمايي (وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ) موخه خورا روښانه سوه مگر دې ايات په دې برخه کې چې الله جل جلاله فرمايي (فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ) دلته داوسپنې د ډبرې پياوړتيا او ډبرو گټو څخه کومه پياوړتيا او گټې مطلب دي چې ورته اشاره سوي ده. په ځواب کې بايد وويل سي: پوهان داوسپنې په اړه دې پايلې ته رسيدلي دي چې اوسپنه د ډبرې مودې لپاره پاته کيدای سي يانې ډبر دواړو درلودای سي زورلري او د فشار په وړاندې ډبر مقاومت کولی سي، د ضخامت دارخه ضخيم ترين فلز دی چې دمخکې د برابروالي سبب هم سوي ده. د يادولو وړ ده چې د ژونديو موجوداتو د جوړښت اساسي او اړين عنصر هم اوسپنه جوړوي: نباتات دخاورو څخه اوسپنه اخلي، نور ژوندي موجودات بيا خپل ځان دنباتاتو څخه تغذيه کوي، د همدې لارې داوسپنې ذرات ويني ته لاره پيدا کوي او د ژونديو موجوداتو په رگونو کې شتون لري. په 1910 ميلادي کال کې يوکنفرانس چې د فلزنو په اړه جوړسوی وو، دې اندېښنې شتون درلودی چې در 1970 ميلادي کال پوري به دمخکې داوسپنې ټولې ذخيرې پای ته ورسوي، مگر ورسته داسې خبرونه خپاره سول چې ياد فلز په مخکې کې په پراخه پيمانه شتون لري.

په دې ورستيو کې چې کومې څيړنې په دې اړه سوي دي په هغوکې دا روښانه سويه ده چې دمخکې د قيشر پنځه په سلوکې وزن اوسپنه جوړه وي، پوهان دا اندازه اوسپنه اوه سوه پنځوس زره ميليون ميليون تنه اټکل کړي ده.

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

مگر هغه څه چې د یادولو وړ دي هغه دادي چې: زمور او ټولو ژونديو موجوداتو ژوند داوسپني دشتون سره تړلی دی؛ که څه هم د يادې خبرې منل به موپرته ستونزمن وي مگر اوسپنه دويني په جوړښت کي جوړښتيز رول لري. که چيري هر انسان دخپل بدن دري گرامه اوسپنه دلایسه ورکړي: ژوند به يي دمرگ سره مخ سي دا په داسي حال کي چې دانسان په بدن کي اوسپنه دپنځو گراموڅخه ډېره نه ده، مگر همدا اندازه اوسپنه دويني په هيمو گلوبين کي ده چې وينې ته يي سور رنک ورکړی دی.

والله اعلم *****

خاوره او په هغې کې اوسیدونکي ژوندي موجودات

بنايي دباور کولو وړنه وي چې ووايو: په هر متر مکعب زرعتي مخکې کې ددوو لکو څخه ډېر چينجيان، سل زره حشري، دري سوه عادي چنجان؛ په زرگونو ميليونه ميکروبونه او ډېر نور کوچني موجودات شتون لري.

ديادي خاوري هر گرام دڅوميلياردو باکتریاوو، ډېرو کوچنيو موجوداتو او ميکروبونو درلودونکي دي چې ځيني دهغوئ څخه اکسيجن ته اړتيا لري او ځيني نوري بيا اکسيجن ته اړتيا نه لري؛ ځيني يې به له غړو حرکت کوي او ځيني نور يې ډېرو په مرسته حرکت کوي.

په رښتيا کې دا مخلوقات دپرلپسي حرکت او ډېرې اړينې دندې دسرته رسولو په حال کې دي؛ دا هغه مسله ده چې درنن ورځې همداسې پيچلې او بې ځوابه پاتې ده. داسوال اوس هم پرځای پاته دي چې ددې مخلوقاتو اصلي (اره) دنده څه ده. که څه هم پوهانو ځيني آندونه په دې اړه وړاندي کړي مگر اصلي موضوع (اره سکالو) ته او د يادو مخلوقاتو دپيدايښت اصلي موخې ته نه دي رسيدلي. مگر هغه څه چې روښانه دي هغه دادي چې د ياد مخلوقات فعليت دانسانانو لپاره ډېر ارزښتمن دي. دبيلگې په ډول که ووايو: که چيري دانسان نسل دمنځه ولاړسي ژوند به بيا هم ادامه پيدا کړي مگر که داکوچني موجودات دمنځه ولاړسي ژوند به هم دمخکې پر مخ پای ته ورسېږي، که ووايو چې دهغوئ ژوند دانسان لپاره ډېر اړين دي بڼه به مو ويلې وي راځي چې ياده خبره بڼه روښانه کړو: زموږ ټول خواړه په مستقيم (نيغ) يا غيري مستقيم ډول دشنو نباتاتو څخه لاسته راځي، دبيلگې په ډول که موږ دپسه غوښې يادي کړو: پسه دنباتاتو څخه دتغذي ورسره وده کړي ده او موږ هغه غوښې خورو چې دنباتاتو په مرسته يې نمو کړي ده. بڼه نو ټول غذايي مواد په مستقيم يا غيري مستقيم ډول دنباتاتو سره اړيکه لري، الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ يٰسَ : 80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ) هماغه ذات چې ستاسې لپاره يې له شني سمسوري ونې څخه اور پيدا کړ او تاسې د دې څخه خپل نغري بلوئ؛

****

پوهان د (الأخضر) په ويي کې په تعجب کې ولويدل چې څنگه امکان لري چې شنه ونه وسوځيږي په داسې حال کې چې دوچو لرگو څخه ياده گټه اخيستل کيږي مگرولي دلته (مَنْ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ)

فرماییل سوي دي، ځينو پوهانو په خواب کې ويلي دي چې د (الأخضر) ويې يوه علمي ټکي ته اشاره کوي دهرې ونې ژوند دهغي دشنو پانوسره تړلی دی او دهرنبات وده ديوي علمي سره تړلي ده چې په فتوسنتز سره شهرت لري؛ په ياده عمليه کې دلمروړانگي دنبات دشنو پاڼو په مرسته اخيستل کيږي اوخپلي اړتياوي دهمدي لارې پوره کوي. په واقعته کې که دلمر وړانگي اوبه او کاربن ډاي اوکسيډ نه وي دنباتاتو لپاره ژوند هم امکان نه لري. دنباتاتو پاڼې دنباتاتو هغه کار خوني دي چې نباتاتو ته اساسي او دارتيا وړ توکي برابره وي، پاڼې رڼيږي اودباد په مرسته په چاپيريال کې پاشل کيږي، ورسته يادې پاڼې دميلياردونو ذرېني موجوداتو په مرسته تجزيه کيږي او دهغوی څخه دغټو موجوداتو دخوړو لپاره تيارېږي.

داټول کارونه په دوو مرحلو کې سرته رسيږي مگر دبادو کارونو دسرته رسيدو لپاره هواته اړتيا ده چې دهغه دپيداکيدو دنده بيا چينجيان سرته رسوي: داسي چې په مخکې کې درزونه جوړوي اوپريږدي چې هوا يادو چاکونو اودرزونوته ننوزي. بڼه نو چينجيان، حشرات، ماران اونور دخاوړو لاندي ژوند کوونکي موجودات دا دنده هم پر غاړه لري چې مخکې ته دهوا دننوتلو لاره خلاصه کړي، که چيري ياده کړنه سرته ونه رسيږي نباتات به لوی نه سي يانې وده اونمو ونه کړي، چينجيان خاوره تجزيه کوي اويوازي خدای جل جلاله پوهيږي چې په هر هکتار مخکې کې به څومره ټنه مواد تجزيه کوي او دهغوی دکود يا امبار اندازه په هر کيلو متر مربع کې به څومره وي. اوس به بڼه وي چې وپوښتو موږ چې دالوی کاینات ستر خالق جل جلاله او حکيم شريعت لرو چيري څو او کوم شيان موو دکایناتو دپيدا کوونکي داوامرو دمنلو څخه غافله کوي. کوم څه چې وويل سول دکایناتو ديوي کوچنی برخي يوه بيخي لږ برخه رېښتياوه ولي چې دکایناتو دپيداکوونکی الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الْإِسْرَاءِ : 85] (وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا) دوی ستا څخه د روح په باب پوښتنه کوي، ورته ووايه: "روح زما د رب په حکم راځي، خو تاسي له علم څخه لږه برخه موندلي ده." *****

اوبيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 255] اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)

د الله، هغه ژوندي ابدې ذات څخه پرته چې ټول کائنات یې تنظیم کړيدي بل هېڅ خدای نشته؛ هغه نه ویدیري او نه پرېشاني پرې راځي. په اسمانونو او ځمکه کې چې هر څه دي، د هغه دي. څوک د هغه په وړاندي د هغه له اجازې پرته سپارښت کولای شي؟ - څه چې د بندگانو په وړاندي دي په هغو هم خبر دی او څه چې د بندگانو څخه پټ دي په هغو هم؛ او د هغه له معلوماتو څخه هېڅ شی د هغوی په ادراک کېنې نشي ایسارېدای؛ مگر دا چې الله پخپله د کوم شي علم ورکول وغواړي. د هغه حکومت پر اسمانونو او ځمکه خور شوی دی او د هغو ساتنه د هغه لپاره کوم ستومانوونکی کار نه دی. یوازي هماغه (الله) یو لوی او لوړ ذات دی.

***

په هر گرام خاوره کې میلیارډونه باکتریاوي شتون لري؛ داموجودات دخاورو لاندې په څه اخته وي یوازي الله جل جلاله ښه پوهیږي داپټ کارکوونکي کوچني موجودات په حقیقت کې دالله جل جلاله ورکړه ده اوموږ دپاد مسائیلو دحقیقت څخه بي خبره یوو. نباتات ریښو، ټولو اودهغوی څخه ښه اخلو داتول الهي کارونه دي.ښه اوس باید ددې آیات شریف سره موږ هم ووايو [سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ : 34] (وَعَاتِلْكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ) او هغه ټول هغه څه چې تاسي وغوښتل درکړل. که تاسي وغواړئ چې د الله نعمتونه وشمیرئ؛ نو شمیرلای یې نه شی. حقیقت دا دی چې انسان ډېر بي انصافه او ناشکره دی.

*****

الله جل جلاله دمځکې باندني،منځ او دمځکې لاندې محصولات زموږ دگټې اخیستو لپاره پیداکړي دي ترڅوموږ دخپل خالق جل جلاله ډېر شکر کوونکي او امر منوونکي بندگان ووسو [سُورَةُ الزُّمَرِ : 56]

(أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرْتِي عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ)

داسي نه چې وروسته څوک ووايي: "اوسوس زما پر هغه خطا چې ما د الله په شان کېنې وکړه؛ بلکې زه خو په ملنډو وهونکو کېنې شامل وم."

*****والله اعلم

زلزله

دېر وخت په بيلا بيلو ښارونو کې دزلزلي دکیدو خبرونه اورو چې هريوه يې دبلې څخه ځپونکي اوسخته وي او ددېرو وگړو ژوند يې اخیستی وي. دا دزلزو دېرې پيښې اوسختې يې هرڅه دپيغمبر صلی الله عليه وسلم دحدیثو ريښتياکوونکي دي چې دځانه خبرې نه کوي بلکې هرڅه چې ده مبارک ويې دي دالله جل جلاله وحي دي. ددې زلزلو پايله به داوي چې مورته دقيامت دزلزلي څرنکوالی دريوي اندازې پوري روښانه سي، هغه قیامت چې الله جل جلاله دکافرانو دشکنجه کولو وعده په هغه کېني کړي ده اوفرمايي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 1] (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ)

ای خلکو! دخپل رب له غضب څخه خان وژغورئ، حقیقت دا دی چې د قیامت زلزه لوی (هولناک) شی دی. *****

دمخکې وچه دلمریز نظام (لمریز غونډال) په سیارو کې ډېر ضخامت لري. پوهان دزلزلي په اړه وايي: یو حرکت دی چې دمخکې د دننه څخه پیل سي اوډېر لوی فشار دهغه څخه منځ ته راسي چې دمخکې پوست دهغه دراگرخولو وړتیا دلاسه ورکړي او په پایله کې وچوي یا په بله مانا مات سي چې همدا چول یا پریکیدل دمخکې دپوښ دزلزلي در عنوان لاندي په خبرونو کې اورو؛ د یادولو وړده چې یاد لوی فشار دمخکې په دننه کې داتش فشانې یا بهیدونکو سوخوونکو موادو څخه منځ ته راځي.

بنه ده چې وپوهیږو چې دمخکې دپوست ضخامت در 99 کیلومترو ډېرېږي. یاد پوست دتور مرمر ډېرو څخه جوړ سوی چې یادی ډېرې ډېرو هغه ټینګې ډېرې دي. داپېښه مورته دالله جل جلاله دقدرتونو یوه وړه نښه رابنکاره کوي چې فرمایي [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 58] إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ بی شک، الله خو پخپله بنه روزي ورکوونکی دی، د ډېر قوت خاوند او زورور دی.

*****

زلزله څیرونکي مورته دنړی دزلزلو دخرابیو او مرګ ژبلو اندازه وړاندې کوي، چې دهغوی څخه ځیني یې په لاندي ډول سره دي: په 1556 میلادي کال کې په چین کې زلزه وسول چې په هغې کې 859 زره نفروژوند دلاسه ورکړ. په 1737 میلادی کال کې په هند کې 180 زرو وګړو په 1923 م کال کې په جاپان کې 100 زره کسانو او په 1976 م کال کې بیا په چین کې یوې زلزلې په څو ثانویو کې د35 زرو وګړو ژوند ته دپای ټکی کښیښوئ. اوس نو دالله جل جلاله دي کلام ته غور ږدو چې فرمایي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 1] يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (ای خلکو! دخپل رب له غضب څخه خان وژغورئ، حقیقت دا دی چې د قیامت زلزه لوی (هولناک) شی دی. *****

دیوه زلزه څیرونکي پوه څخه وپوښتل سول: آیا کیدای سي دزلزلي دپېښیدلو څخه څو دقیقې مخکې خبرسو؟ یا دپوه یې په ځواب کې وویل: نه مګر ډېرئ حیوانات مخکې دزلزلي درکیدو هغه درک کوي چې دهغوی په سرکې یې هغه حیوان دی چې پر بي عقلی باندي یې وګړي بیلګې ورکوي یانې خر. خر دزلزلي درپېښیدلو 15 دقیقې مخکې خبریږي.

زما په آند داچي حیوانات دزلزلي درمخه خبریږي علت یې دادی چي دانسان په خیر مکلف نه دي اودزلزلي دپیښیدلو موخه دوی نه دي په دې دلیل چي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَحْزَابِ : 72] إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا) مور چي دغه امانت اسمانونو، ځمکي او غرونو ته وړاندي کړ، نو هغوی یې پورته کولو ته تیار نشول او ورځخه ووپرېدل، خو انسان هغه پورته کړ؛ بې شکه دغه (انسان) غټ ظالم او جاهل دی. **** الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ : ۸، 1] إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا) کله چي ځمکه په خپل ټول قوت سره وخوځوله شي (دېره قوي او سخته زلزله وشي)؛ وَأُخْرِجَتِ الْأَرْضُ أَنْفَالَهَا) او ځمکه خپل دننه ټول پيټي راوباسي، دباندې یې وغورځوي؛ (وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا) او (منکر) انسان به ووايي چي په دې (مخکه) څه شوي دي؛ (يَوْمَئِذٍ تُخْبِرُهَا) په هغه ورځ به مخکه خپل (پر مخ باندي تېر شوي) حالات بيان کړي؛ (بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا) ځکه چي ستا رب به هغې ته (د داسي کولو) امر کړی وي. (يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ) په هغه ورځ به ځمک په تیت پرک حالت کښي ور وگرځي، تر څو چي خپل عملونه یې ورته وښودل شي. (فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ) بیا چا چي یوه ذره قدري نېکي کړي وي، وبه یې گوري؛ (وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ) او چا چي یوه ذره قدري بدې کړي وي، وبه یې گوري. **** والله اعلم

کعبه شریفه دمخکی مرکز کی خای لري

دمخکی لويي وچي دکعبي شريفی پر شاوخوا پاشل سوي دي دا هغه حقيقت دئ چي يوه ستورپيژندونکي مرکز چي خپلي اخري څيړني يي په دې باره کي سرته رسولي دمنلو وړ؛ گرځيدلی. ياد مرکز دپيچلو او پرمختللو محاسبو په مرسته دمکي مکرمي او دهغې دشاوخوا بناونوترمنځ ليري والی محاسبه کړ: په پایله کي داپه ډاگه سول چي په دريو لويو وچو افريقا، اروپا او آسيا کي دهغوئ ترټولو ليري پرته سيمي 8زره كيلومتر دمکي مکرمي څخه ليروالی لري. مگر په اوسنی مخکه کي چي شمالي او جنوبي امريکا استراليا او جنوبي منجمد اقيانوس دي، د يادو هرې لويي وچي پای دمکي مکرمي څخه 13زره كيلومتره ليروالی لري او دالله جل جلاله کور مکه مکرمه ددې هندسي شکل مرکز جوړوي، مگر دبل لوري مکه مکرمه په آرام اقيانوس کي قرار لري او په دې محاسبه کي په نظر کي نه ده نيول سوی. بڼه نو په ياده محاسبه کي روښانه سول چي دمخکی دلويو وچو مرکز مکه مکرمه ده الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 96] (إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ) بې شکه تر ټولو لومړی عبادتځی چي د انسانانو لپاره ودان شو، هغه هماغه دی چي په مکه کښي دی، هغه ته خير او برکت ورکړ شوی او د ټولو نړيوالو لپاره د هدايت مرکز گرځول شويدي؛ *****

سعودي عربستان به بيا شين، زرغون سي

يو مسلمان پوه ديوه مخکه پيژندونکي (جيولوجيست) څخه چې په ياده برخه کې متخصص دئ وپوښتل. آيا کوم دليل شتون لري چې عربستان په پخوا زمانو کې دبنونو اوباغچو درلودونکی وو، يانې زرغون اوشين وو؟ هغه په ځواب کې وويل دامسئله دمتخصصينو دتائيد ورده! مسلمان عالم وپوښتل: په کوم دليل؟ هغه وويل دسيندونو رسوبات په جزيره العرب کې په پراخه کچه ليدل سوي دي؛ همدارنگه په الربع الخالي سيمه کې چې يو بي اوبوسيمه ده اودعربستان په جنوب علف کې داسي کلي پيداسوي چې درشگولاندي سوي وه او همدارنگه په نورو سيمو کې ډبريني سيمي کشف سوي دي چې ورسته درځيرنو په ډاگه سول چې هلته دلويو ونو ريښې هم شتون لري.

دا ټول اړخونه داپه ډاگه کوي چې دعربستان سيمه زرغونه اويوداسي سيمه وه چې سيندونه اوبنونه يې درلودل تردي چې دالربع الخالي سيمه په بنونو پوښلي سيمه وه او هلته سيندونه بهيدل، دامسئله دجغرفيه پوهانو دتائيد ورمسئله ده.

مسلمان بيا دپاد مخکه پيژندونکي څخه وپوښتل: آيا کوم داسي دليل شتون لري چې دعربستان وچه سيمه بيا دپخوا په شان زرغونه سي؟ په ځواب کې يې وويل دامسئله هم زموږ په آند يوه مشهوره اودمنلو ورمسئله ده. پوښتونکي وپوښتل په کوم دليل؟ په ځواب کې يې يادپوه وويل: دمخکې دپوست ضخيم تريني ټوټې دجنوب لوري ته ميلا پيدا کړي دي؛ همدا دليل دئ چې څوکاله مخکې دامريکا او اروپا ژمی ډېر سخت اوسور وو، دمخکې دپوست دپادوتوتو دحرکت دوام به په راتلونکي وخت کې دمخکې شکل ته بدلون ورکړي چې په پايله کې به يې بارني کرښې او د هوا دتراکم لوري هم بدلون وکړي او همدا دليل دئ چې دعربستان هيواد به په راتلونکي وخت کې بيا دپخوا په شان زرغون سي. مسلمان کس ياد جغرفيه پوه ته وويل: ستا آند دهغه چا په اړه چې 1400 کاله مخکې يې دانظر ورکړی وو: (عن ابي هريره ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا تقوم الساعة حتى يكثر المال ويفيض حتى يخرج الرجل بزكاة ماله فلا يجد ا حدا يقبلها منه وحتى تعود ارض العرب مر وجا وانهارا) مسلم: 2339

قيامت به رانسي ترڅو چې مال زيات نسي او ونه بهيري تردي چې سړی به دخپل زکوة سره را ووځي او هيڅوک به پيدانه کړي چې هغه قبول کړي تردي چې دعربو مخکه به څرخايونه

او ویالی وگرځي. **د(تغود)ویې پردې خبره دلالت کوي چي عربستان په پخوا کي زرغون وو اوبیا به هم هغسی سي.داصحیح حدیث شریف دی ددی حدیث په اوریدلو کافر مخکه پیژندونکی په تعجب کي سو:ولی؟ ولی چي هغه پوهیدئ چي پوهانو داحقیقت په دی ورستیو کي موندلی دی؛بڼه نو بیا ځنگه هغه نبي چي لیک لوست یې نه سوای کولی داسي علمی حقیقت چي پرڅو څیرنو، ډېرې مطالعي اوږدو سفرونو ته اړتیا لري او داسي یو کس ته اړتیا ده چي په مخکه پیژندنه کي ماهره وي،بڼه نو دالله جل جلاله داکلام تلاوت کوو چي فرمایي: [سُورَةُ النَّجْمِ : 3]وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ (دغه (محمد ص) له خپل نفسي خواهش څخه خبري نه کوي؛ [سُورَةُ النَّجْمِ : 4]إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ (د قرآن) خو یوه وحیی ده چي پر هغه نازلیري.

***** داسلام دسترپیشوا بلاغت ددی حدیث شریف څخه روښانه کیري چي(تغود) دویي په کارولو دپخوا اوراتلونکي څخه دیادی سیمی خبرورکوي :که چیرې هغه د(حتی یصبح) دویي څخه چي مانایي ده (ترڅو چي بدله سي)کاراخیستی وای یوازي به ددی سیمی دراتلونکي خبروای اوکه چیرې یې د(کانت) دویي (لغات)څخه کار اخیستی وای یوازي به یې دپخو خبرورکری وای،مگر پاک نبي تیرسوي اوراتلونکي خبر ورکری دی بڼه نو راځي چي بیا دا آیات شریف تلاوت کرو : [سُورَةُ النَّجْمِ : 3]وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ (دغه (محمد ص) له خپل نفسي خواهش څخه خبري نه کوي؛ [سُورَةُ النَّجْمِ : 4]إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ (د قرآن) خو یوه وحیی ده چي پر هغه نازلیري.*****

اوبه

اوبه

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ)

ایا کافران په دې نه پوهیږي، چې دغه ټول اسمانونه او ځمکه یو له بله سره نښتي ول، بیا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندی شى پیدا کړ. ایا هغوی (زموږ دغه خلاقیت) نه مني؟***

دمځکې پرمخ دژونديو موجودات ژوند دانسانانو، حیواناتو او نباتاتو په ګډون په اوبو پورې تړلی دی، اوبه یوازنی هغه ماده ده چې کولی سي مالګه او نور غذايي مواد دمحلول په بڼه دژونديو موجوداتو بدن ته واستوي. څرګنده ده که اوبه نه وای دمځکې پرمخ به ژوند نه وای! زموږ څخه څوک باور کوي چې دهرې ثانيې په تېرېدو، یوازي ديوې ثانيې په تېرېدلو دھسک (آسمان) څخه دمځکې پرمخ باندي 16میلیونه ټنه اوبه را اورېږي، یانې باران پري کیږي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ عَبَسَ : 25] أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا) موږ بڼې اوبه راتوی کړي دي؛ ******** هو! دژوند دپایښت لپاره په هره ثانيه کې 16میلیونه ټنه اوبه دباران په ډول پرمخه اورېږي. که چیرې دغه اوبه په یو وار په (جمعي) ډول دمځکې پر مخ اوریدلای: هرڅه به یې دمنځه وړاي وای او ژوند ته به یې دپای ټکی ایښی وای، مګر یادی اوبه دکوچنیو څاڅکو په بڼه چې دخپل ځان سره لطافت، حکمت اورحمت لري اورې. ديوې علمي څیړنې پایلې مي ولوستلې؛ هلته یې لیکلي وه: په سوريه کې چې په کال 1988م کې بارانونه اوریدلي وه هلته دحیواناتو غذايي موادو بڼه وده اونمو کړي وه دبیلګې په ډول داسې چې که موږ غوښتلې یاد واښه او دحیواناتو نورمغذي مواد په همدې اندازه دبهر (دباندي) څخه راوارد (راوري) وای نولس میلیارده لیرې لګښت به پري راغلی وای، مګر یادو اورښتونو انسانان ددې ډېر لګښت څخه وژغورل، الله جل جلاله په خپل فضل اوکرم سره پریاده اونورو سیمو هروخت همداسې بارانونه اوروي چې دانسانانو، حیواناتو او نباتاتو دژوند تېرولو لپاره خورا ډېر اړین دي او دخپل ځان سره خورا ډېرې ګټې لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 22] وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ) په همدې اسمان کېښي ستاسې روزي هم ده او هغه شى هم دی چې ستاسې سره یې وعده کیږي. *****

دایه دې مانا ده که بارانونه نه وای هغه غذایی توکي چې موږ یې خورو شتون به یې نه درلودای! مگر دالله جل جلاله په مهرباني سره په یاد اونوروباراني کلونو کې دمیوو اونورو نباتاتو اندازه دتصورور نه وه.

پاکي ده پاک الله جل جلاله ته چې موږ ته عطاء کوي! هغه چې خپله یې ټاکي دتوکوقیمتونه (نرخونه) دي، هغه په باران او هوا سره دتوکوپه کمیت او کیفیت کې دپروالی راولي غذایی توکي دپروي ترخوقیمتونه یې راکښته سي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الدَّارِيَاتِ : 22] وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ (په همدې اسمان کېني ستاسي روزي هم ده او هغه شی هم دی چې ستاسي سره یې وعده کېږي. *****)

الله جل جلاله ستر روزي رسوونکي، پیاوړی اولوی دی هغه په ثانیه کې پرمخکه 16 میلیونه ټنه اوبه دباران په ډول اوروې چې موږ د لس میلیاردو لیروپه اندازه دغذایی موادو درانیولوڅخه خلاص کړي.

دیادولو ورده دغذایی موادو یاده اندازه دیوې کوچنی سیمې ده نه دتولې نړی! دا عددونه دمؤمنانوپه آند دالله جل جلاله د رحمت او ورکړې نښانه ده. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الإِسْرَاءِ : 20] كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا (

هم دغو او هم هغو، دواړو ډلو ته موږ (په دنیا کېني) د ژوند وسایل ورکوو، دا ستا د رب بخشش دی. او ستا د رب ورکړه د چا څخه منع نه ده. ***** بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ عَبَسَ : 24: ۳۲] فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ (بیا دي انسان خپلو خورو ته وگوري. اَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا) موږ بڼي اوبه راتوی کړي دي؛

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا (بیا ځمکه مو په عجیبه شان شلولي (څیرلي) ده؛ (فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا) بیا په هغې کې مو غلې، دانې را زرغوني کړي دي، (وَعِنَبًا وَقَضْبًا) او انگور او سابه، (وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا) او بنوون (زیتون)، او کجوري (خُرما)،

(وَحَدَائِقَ غُلْبًا) او گن باغونه، (وَفُكْهَةً وَأَبًّا) او ډول ډول مېوې او شینلي (وابنه)؛ (مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ) د ژوند د وسایلو په توگه، ستاسي او ستاسي د څارویو لپاره. *****)

دهوا او اوبو ترمنځ اړیکه

راسی ددولویونعمتونو: اوبو او هوا یادونه وکړو او ددوی دوو ترمنځ پراړیکه وږغیږو!
داخبره ډېره اړینه ده: که چیرې داوبو او هوا ترمنځ اړیکه نه وای د نړۍ پرمخ به هیڅ ژوندي مخلوق شتون نه درلودای!

داوبو او هوا ترمنځ اړیکه عبارت ده: هوا داوبو پراس (بخار) ته په خپل ځان کې ځای ورکوي او دتودوخي درجې په تناسب یوه اندازه اوبه دخپل ځان سره وړي.
دبیلگې په ډول: هر متر مکعب هوا په صفر درجه سانتیگراد تودوخه کې 5 گرامه داوبو پراس ته په خپل ځان کې ځای ورکوي.

که چیرې د یادې اندازې هوا تودوخه 20 یا 30 درجې لوړه ولاړه سي هغه وخت بیا 130 گرامه داوبو پراس دځان سرورای سي. همدا بدلون دتودوخي او دهوا په مرسته داوبو دپراسونو وړل دتراکم د عملي لاندې دباران داوریدو لامل کيږي.

ښه نو که باران نه وای: نباتاتو به شتون نه درلودای او که چیرې نباتات نه وای: ژونديو موجوداتو نه سواى کولى چي ژوندوکړي، که نور ژوندي موجودات نه وای انسانانوبه هم ژوند نه سواى کولى، ولي چي: اوبه دژوند بنسټ اوسرمایه ده خدای جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

ایا کافران په دې نه پوهیږي، چي دغه ټول اسمانونه او ځمکه یو له بله سره نښتي ول، بیا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندى شى پيدا کړ. ایا هغوی (زموږ دغه خلاقیت) نه مني؟***

څنگه الله جل جلاله دسمندرونو اوبه ټولو دښتو اولویو وچوته رسوي؟

داکار په هوا کې داوبو دپراسونو په واسطه دتودوخي په متاسبه درجه کې سرته رسيږي.
کله چي دتبخير د عملي په مرسته 130 گرامه داوبو پراس یومترمکعب هوا ته ننباسو هغه وخت یاده خړوبه (مشبوع) سويه هوا داوبو دپراس په مرسته: یویڅ ځای ته یوسو داوبو پراس به ژر خپله تودوخه دلاسه ورکړي. یخه هوا دخپل ظرفیت څخه په گټې اخیستلو اودتودوخي دکښته والي په مرسته داوبوپراس دخپل ځان څخه ليري کوي او هغه او هغه داوبو دڅاڅکوپه بڼه اورپيږي، دباران داوریدو بنسټ او عمليه همدا ده چي پروږغیدلو.

دلمر وړانګې دمخکې پر پرڅو برخو یانې سمندرونو لویو پرڅو برخو موخکه وویلي چې سمندرونه دمخکې 4/5 برخه جوړوي، دهغه ورسته د سمندریوه اندازه اوبه په براس بدلېږي او هوا یادې براس دځان سره وړي. د تودوخې سخت اختلاف د ساحلي سیمو تودوخه د بیابانونو تودوخه د باد درامنځته کیدلو لامل کیږي او باد دخپل ځان سره داوبو براسونه وړي، کله چې یاده څرکه سوپه هوا داوبو براسونو په مرسته د یخو سیمو سره تکرېږي (جنګیږي) هوا دځان څخه داوبو براسونه لیري کوي او په همدې ترتیب باران اوري. چا دا قانونونه: د براس او تراکم قانونونه رامنځته کړي؟ چا اوبه ته په براس بدلیدلو توانایي ورکړي ده؟ چا هوا ته داوبو براسونو دورلو توان ورکړی دی؟ چا د هرې درجې تودوخې لپاره هوا ته د مالومي اندازې داوبو براسونو دورلو اندازه ټاکلي ده: د صفر درجې تودوخې لپاره 5 ګرامه د 20 درجې تودوخې درلودونکي هوا لپاره 130 ګرامه، او که چیرې بیا صفر درجې ته د تودوخې درجه راکښته سي هوا داوبو براس دځانه شري او په څاڅکو بدلېږي! چا دا قانون داسې په ترتیب جوړ کړی دی؟ دا واقعیتونه په لومړیو کې خوراساده مالومېږي! مگر د باران داوړیدلو دا اوږده پړاونه خورا ډېر پیچلي دي! زموږ موخه په ساده ژبه د حقیقت بیانول وه! دغه ځانګړني داوبو چې د مادي په دريو حالتونو کې پیدا کېږي او د هوا ځانګړني چې یوه یې د براسونو لپاره ده، او د دوی دوو هوا او اوبو ترمنځ اړیکه.

د سمندر نولویوالي.

دلمرورانګې چې مایع اوبه په غاز بدلوي. بادچې دتودوخي دبدلون لکبله رامنځته کيږي او ورپې تېرو او وچو دښتو ته دخان سره وړي او هغوی ورسته تردې چې مړې سوي وي بېرته ژوندوی کوي. ټولي دښتانو څخه دالله جل جلاله دلويي اونعمتونو دي! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ : 34] **وَأَعْتَكُم مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ** او هغه ټول هغه څه چې تاسي وغوښتل درکړل. که تاسي وغوړئ چې د الله نعمتونه وشمېرئ؛ نو شمېرلای یې نه شی. حقیقت دا دی چې انسان ډېر بې انصافه او ناشکره دی. *****

اوبه او دانبساط(پراخیدني)انقباض(غونجیدني)ځانګړني يې

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] **أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ**

ایا کافران په دې نه پوهیږي، چې دغه ټول اسمانونه او ځمکه یو له بله سره نښتي ول، بیا موږ دوی دواړه بېل کړل. او له اوبو نه مو هر ژوندی شی پیدا کړ. ایا هغوی (زموږ دغه خلایق) نه مني؟ *****

که چیرې پردي مبارک آیات شریف باندي دتفسیر څو کتابونه ولیکل سي: بیا به هم دیاد آیات شریف پوره تفسیر نه وي سوي، مګر دلته یې موږ دتفسیر یوه کوچنی برخه وړاندې کوو.

یو دپوهانو څخه دابوپه اړه چې الله جل جلاله دژوند بنسټ اوسرمایه ګرځولي ده وایي:

که چیرې اوبه خپله یوه کوچنی ځانګړنه دلاسه ورکړي بیله شکه به دخاورینې مخکې پرمخ ژوند پای ومومي. دا اړینه ځانګړنه څسې ده؟ کله چې موږ اوبه سړي کړو دمخکې پرمخ دبلي هري مادې په شان لکه: جامدات، مایعات او غازاتوپه ډول دهغوی حجم کمیږي او منقبضی (غونجیږي) ولي چې هر ټوکی دتودوخي په ډېریدوسره منبسط(پراخیږي) اودتودوخي په کمولو سره منقبض (راتولیږي) اوبه هم همدا ځانګړنه لري که چیرې دابو تودوخه دهغوی دایشیدو په حال کې راکښته کړو اودهغوی حجم دحجم مالومونکي وسیلې په مرسته اندازه کړو، وبه وینو چې دهغوی حجم کم سوي دي.

که چیرې موږ یې دتودوخي درجه د100 درجې څخه 60-30-20-10 او 5 درجې ته راکښته

کرو بیا به دهغوئ حجم ډېر سي او منبسطي به سي، دا هغه کړنه ده چې تاسو يې هم کولی سي ووينئ. په یوه لوبښي کې اوبه واچوئ او هغه په یخچال کې کښيږدئ، داوبو دريځی کيدلو ورسته به ووينئ چې دهغوئ حجم ډېر سوی دئ که چيري اوبه په منگي کې وي او یخې سي منگی به وچوي، ياده کړنه هغه ده چې په لویو ډبرو کې په همدې بڼه درزونه پيدا کيږي او دغرونو څخه رالويږي.

مگر ددې عمليې اړیکه دمخکې پرمخ دژوند سره څه ده؟ که چيري په یخې کيدلو سره داوبو حجم کم سي يانې منقبضي سي دهغوی غلظت به لوړ ولاړسي او دکنثافت اندازه به يې درمايع اوبو لوړه سي او دخپل دروندوالي لکبله به دسمندر تل ته ولويږي، يانې دسمندرونو دابو سطحه به کښته ولاړه سي.

که چيري ټول سمندرونه یخې سي ياده کړنه به دتبخير(براس) عمليه ودروي بڼه نو چې دسمندرونو براس شتون ونه لري بيا به باران نه اورپيږي پایه به يې دنباتاتو دمنځه تلل وي او دنباتاتو دمنځه تلل دحيواناتو اوانسانانو دژوند دختميديا په مانا دي.

که چيري دابو انبساط او انقباض دنورو مادو په شان وای ميليونونه کال مخکې به دمخکې پرمخ ژوند پای ته رسيدلی وای، مگر دايوځانگړی خاصيت دئ چې الله جل جلاله اوبوته ورکړی دئ. کله چې اقيانوسونه منجمدسي دهغوئ منجمدوالي ددې لامل کيږي چې داوبو حجم ډېرسي او ورسره په خوا کې يې غلظت کميږي ديخي دغلظت کميدل داوبو څخه ياپه بله مانا دابو ديخي دکنثافت اندازه داوبو څخه کميدل ددې لامل کيږي چې ټول سمندر دهغه در پایه پوري یخې نسي!

داوبو همدا ځانگړنه چې په یخې کيدوسره يې دغلظت اندازه کښته کيږي دنړی پرمخ دژوند کولو لامل گرځي. که موږ شمالي اوجنوبي منجمد سمندرونو ته ولاړسو وبه وينو چې هلته داوبو مخ یخې پوښلی دئ خو دټول سمندر اوبه نه وي یخې. ديخي دياډپوښ لاندي اوبه وي او ژوندي موجودات په هغه کې ژوندکوي. آیا داوبو ياده ځانگړنه خپله رامنځته سوي ده؟

که چيري داوبوياده ځانگړنه نه وای هيڅ ژوندی موجود به دمخکې پرمخ نه وای. په دي ايات شريف او دالله جل جلاله دنورو نعمتونو، قدرتونو په نښو نښانو کې موندو چې: ټول کاینات سترپيدا کوونکی، حکيم اداره کوونکی، اوريدونکی، ليدونکی، مهربانه خالق جل جلاله لري.

ټول کاینات دا شا هیدي ورکوي چې دا هرڅه الله جل جلاله پیدا کړي دي! الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجَرِ : 21] وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ (هیڅ شی داسې نشته چې د هغه زیرمي (خزانی) زموږ سره نه وي. او موږ چې هر شی نازلوو په یوه ټاکلي اندازه یې نازلوو.

*****

په صحیح البخاري شریف کې د زید بن خالد(ض)څخه روایت دی. ژباړه: "رسو الله صلی الله علیه وسلم دسهار ترلماڅخه ورسته مخ راواړه وپیل: پوهیږئ ستاسو رب څه وویل؟ موږ وویل الله اورسول یې بڼه خبر دي. ده وویل: الله وویل چې زما په بندگانو کې ځینو پرما ایمان راوړ او ځیني راباندي کافرن سول چاچي وویل: پر موږ دالله په رحمت، دالله په رزق او الله په فضل باران وسو نو هغه پرما ایمان راوړی او په ستوري کافران دی او چاچي وویل: پر موږ فلاني ستوري باران وکړ نو هغه پرستوري ایمان راوړي او په ما کافر دی." بخاري 4147 ***** دالله جل جلاله دلوري دباران.. کمښت دانسانانو دتربیې اوتادیب په پاروي.

داروپا فضايي ادارې یوڅېر خپور کړی، په دې څېر کې راغلي دي چې دپادې ادارې یوپی اوړی تلسکوپ دمخکې داتموسفیر څخه دباندې داوبو دبخارونو یوه وریځه لیدلې ده چې په هغې وریځې کې دومره اوبه دي چې کولی سي په یوه ورځ کې ټول اقیانوسونه 60 واري دخوړو اوبوڅخه ډک کړي. یوه ستورپېژاندي په دې اړه ويلي دي: یاد تلسکوپ دکایناتوپه څو برخو کې داوبو دبخارونو وریځې کشف کړي دي، مگر اخيري وریځه چې کشف سوي ده هغه دابو دبخارونو لویه تولیدوونکي وریځ ده. داڅېر دالله جل جلاله دکلام ددې آیات شریف علمي اعجاز بڼه څرگند اوروښانه کوي! مگر دالله جل جلاله دنعمتونو څخه محروم کیدل: دانسانانو

دتربیې اوتادیب لپاره دي! په لاندي ایاتونو کې راغلي دي: [سُورَةُ الشُّورَى : 27]

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ

که الله خپلو ټولو بندگانو ته پراخه روزي ورکړې وای، نو هغوی به په ځمکه کېني د سرکښې طوفان برپا کړی وای، خو هغه په یو حساب سره چې څومره غواړي نازلوي یې. په باوري ډول هغه له خپلو بندگانو څخه باخبر دی او هغوی ویني.

*****

دتوکو لور لورته دورلو هغه ځانگړنه چې اوبه یې لري

دبارانونو او بریښناو سرچینې چې پرموږ یې ارزاني راوستلي ده څښی ده؟ دایوه هیرانونکي پوښتنه ده. موږ الله جل جلاله په مخکه او آسمانونو کې آند کولوته رابللي یوو!

[سُورَةُ يُونس : 101] قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ (دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کېنې چې څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلك چې له سره ايمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي.

***

دباران آره سرچینې سمندرونه دي. تاسو ښه پوهیږئ دسمندرونو مساحت نسبت دمخکې دلوویو وچو دمساحت 71 سلنه دی. یانې 71 سلنه دمخکې مخ سمندرونو اوپاتې 29 سلنه وچه ده. داځواب داسې سوال پیداکوي چې دا ډېرې اوبه دکومه راغلي دي. دآرام سمندر ځینې برخې 12 زره متره یانې 12 کیلومتره ژوروالی لري. که چیرې دمخکې ټولې هواري مخکې، دښتونه، غرونه، بیابانونه سره جمعه (یوځای) کړو دمخکې دمخ 29 سلنه جوړوي دمخکې نورټول مساحت سمندرونه جوړوي چې ځینې ځایونه دسمندرونو ژوروالی در 12 کیلومترو څخه ډېرېږي. ښه نو دا دوندي اوبه دکومه سوي؟ دا پوښتنه اوس هم بی ځوابه پاته ده اوکوم منوونکی ځواب ورته نه دی پیدا سوي. دلته یوبله پوښتنه پیدا کړي: په دې سمندرونو کې په زرگونو ډوله کبان دکومه سول؟

چا دالوي سمندرونه دکبانو ډک کړل؟ کبان دلو میریو وختونو څخه دراوسه پوري دانسانانو دخوړو لویه سرچینه ده، در یومیلیون ډوله ډېر کبان په سمندرونو کې شتون لري چې دانسانانو دخوړو یوه سرچینه ده او شمېر یې یوازي الله جل جلاله ته ښه مالوم دی. یوه بله مسئله داده چې سمندرونه دلوویو وچو دیوبل سره دمېنلولو وسیله ده او دهغوئ سطحې پرلویو وچو ویشل سوي دي. داتولې هغه پوښتنې اومسئلي دي چې ډېرو زیاتو څیړونوته اړتیا لري. مگردلته غواړو داوېو، سمندرونو پر یوه اړین قانون باندي وږغیږو.

داقانون وايي: اوبه ته هر لویدونکی جسم یو داسې قوت (پیاوړتیا) موندې چې هغه دکښته څخه لور لورته تیل وهي یا وړي.

یاد زور داوبو دهغه وزن سره برابر دی کومې چې دهغه جسم په مرسته یې ځایه سوي وي ($F=W=Mg=pug$) یودروند توکی واخلي او هغه سره اوبو ته ولویږي: تاسوبه داسې احساس کړئ لکه هغه توکی چې خپل نیم وزن دلاسه ورکړی وي، دا هغه څه دي چې یاد توکی اوبه لور لورته کشوي. د ایاورتیا دیوه ځانگړي قانون منونکي ده: د اوقوت برابر دی داوبو وزن مساوي دهغه جسم د حجم سره. که چیرې یاد قانون نه وای انسان داوبو پرمخ حرکت نسوای کولی. د دې قانون په مرسته کبان په اوبو کې لامبو وهي او ژوند کوي: بیله دې قانونه به په اوبو کې یو کب هم نه وای پیدا سوي. کبان ځکه په اوبو کې لامبو وهي یا په بله مانا ژوند کوي ولې چې دهغوی وزن دهغه اوبو څخه کم دی کومې چې دوی په خپل جسم سره یې ځایه کوي. که چیرې یاد قانون نه وای بیړیو نسوای کولی چې د سمند څپې پرې کړي او په هغه کې حرکت وکړي. په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 12]

(اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لَتَجْرَىَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرٍ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

همدا د الله ذات دی چې ستاسې لپاره یې سمندر اېل (تابع) کړ، تر څو په امر یې په هغه کبني بیړی وچلیږي او تاسې د الله د فضل لټون وکړئ او شکر کوونکي اوسئ.

*****

داسې خبرونه مې اوریدلي دي چې وایي داسې د تیلو وړلو بیړی سته چې دريو ميليون تنو ډېر تیل وړي، یادې بیړی بناړگوتو ته ورته دي چې د سمندر څپې پرې کوي. دالويي کبنتی دچا په فضل، مرسته او مهرباني ده چې اوبو ته یې داځانگړنه ورکړي چې اجسام لور لورته کشوي. یاد قانونیوه غربي پوه کشف کړی دی. الله جل جلاله په ډېرو ایاتونو کې دې مسئلې ته اشاره کړي ده. لومړی ایات شریف: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 12] (اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لَتَجْرَىَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرٍ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

همدا د الله ذات دی چې ستاسې لپاره یې سمندر اېل (تابع) کړ، تر څو په امر یې په هغه کبني بیړی وچلیږي او تاسې د الله د فضل لټون وکړئ او شکر کوونکي اوسئ.

***دویم ایات شریف: [سُورَةُ لِقَامَانَ : 31]

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُكَ تَجْرَى فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَايَةً لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

ایا ته نه ویني چې په سمندر کې کښتۍ د الله په فضل سره چلېږي، تر څو چې هغه تاسې ته خپلې ځینې نښانې در وښيي. په باوري توګه، په دې کې د هر هغه چا لپاره ډیرې نښانې دي چې صبر او شکر کوونکی وي. **** دریم آیات شریف: [سُورَةُ الشُّورَى : 32] (وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ) د هغه له نښانو څخه دغه بېړۍ دي چې په سمندرونو کې د غرونو په شان ښکارېږي **** خلورم آیات شریف: [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 24] وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ) او دا بېړۍ د همغه دي، چې په سمندر کې د دنگو غرونو په څېر لوري پورته شوي دي. ** پنځم آیات شریف [سُورَةُ فَاطِرٍ : 12] وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَازِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ) او د دواړو سیندونو اوبه یو شانته دي: یو ډول یې خوړي او تنده ماتوونکي دي، ښې څښل کېږي؛ او بل ډول یې سختې ترڅي مالګیني دي، چې نه شي څښل کېدای. خو د دواړو څخه تاسې تازه غوښه په لاس راوړئ، د اغوستلو لپاره د ګانې وسایل ترېنه راباسئ او په همدې اوبو کې تاسې ګورئ چې بېړۍ د هغو سینه څیروي وړاندې ځي، تر څو چې تاسې د الله فضل ولټوئ او د هغه شکر ایستونکي شی. **** دا د الله جل جلاله دمهربانۍ د نښو څخه یوه نښه ده. هر وخت چې مو دیولاسي توکي څخه ګټه اخیستل چې د یوه لیري ځایه راوړل سوی وو لورایات شریف دریاوئ. ښه نو دا د الله جل جلاله دمهربانۍ، نعمتونو، لطف اولویی نښه ده. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 25] فَبِأَيِّ آيَاتٍ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ) نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسې به د خپل رب کومي کومي لورېني درواغ کړئ؟! **** والله اعلم

د(البر) او(البحر) کلمو، وینو تکرار، تناسب دمخکي پرمخ دوچي اوسمندرونو ترمنځ نسبت:

دقرآن کریم دبیلابیلو علمي اعجازو څخه یو ریاضیکي اعجاز دی. په قرآن کریم کي 13 ځلي د(البر) وچه، وچي ويي، کلمه تکرار سوي ده؛ همدارنگه د(البحر) سمندر، سمندرونو ويي، کلمه په یوازي ډول 33 واري راغلي ده. مورته ددې خبرې پوهه سته چي پیغمبر(ص) ټول سمندرونه نه وه لیدلي او دهغوی سره یې هومره اړیکه هم نه درلوده، که چيري هغه ایاتونه چي دالبر او البحر کلمې په هغه کي راغلي دي دیوبل سره جمع کړو:

یو عدد په لاس راځي چي هغه د46 عدد دی، که چيري اوس هغه کلمي چي په هغه کي البر شتون لري: 13 پر هغه ویونو چي په هغه کي البحر یادسوی وي: 46 وویشو دمخکي دسطحي دوچي نسبت، اندازه دسمندر ونوسره په لاس راځي دانسبت 71 سلنه دی چي دوچي په نسبت دسمندرونو اندازه راته بڼي یاني دمخکي دمخ اوبه دوچي په نسبت 71 سلنه دي .

که چيري بیا 41 عدد پر 13 وویشو 29 سلنه عدد په لاس راځي چي دوچي اندازه دمخکي دسمندرونو په نسبت راته بڼي. یاني دمخکي دمخ هغه اندازه چي سمندرونه پکښي شتون نه لري 29 سلنه ده نسبت سمندرونو ته.

بڼه نو آیا دا دپاک کلام داپه زړه پوري محاسبه انسان کړي ده؟

څنگه هغه ایاتونه چي په هغه کي دمخکي وچه برخه ذکر سوي یاده سوي ده او هغه ویونه چي په هغه کي سمندرونه یادسوي دي متناسیبي دي دنسبت سره دټولي مخکي دوچي اوسمندرونوسره. بڼه نو دایوه دقیقه او حاکیمانه کوچنی نمونه ده دقرآن کریم دا اعجاز څخه چي دحسابي احکامو په نامه شهرت لري. همدارنگه په قرآن کریم کي دشهر ويي چي مانايي میاشت ده 12 واري تکرار سوي دی، آیا دا کلمه اتفاقاً راغلي ده؟ هرڅومره چي علم پرمختگ وکړي او علمي تحقیقات نور هم پراخ سي هومره به دقرآن کریم علمي اعجازونه رابنکاره کيږي، هغه چي مخکي نه وه پیژندل سوي. بڼه نو: بختور هغه وگړی دی چي قرآن کریم یادوي. خوشبخته هغه کس دی چي قرآن کریم تلاوت کوي. بختور هغه وگړی دی چي قرآن کریم نورو ته وربښي؛ عمل ورباندي کوي اود حکمونوپه رڼا کي یې دخپل ژوند محال وپش جوړوي.

قرآن کریم شفاعت کوونکی او خلاصوونکی دهغه وگړي دی چي په هغه باندي عمل کوي؛ حکمونه یې عملي کوي. بڼه نو راسی چي قرآن کریم ته رجوع وکړو چي داسلام آره سرچینه ده. الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الإِسْرَاءِ : 9] إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا (حقیقت دا دی چې دغه قرآن هغه لاره بښي چې بيخي سمه سيخه ده. کوم کسان چې هغه ومني بڼي چاري سرته ورسوي، هغو ته د ستر اجر زېري ورکوي، ***قرآنکریم وگري هغولاروته سيخ کوي چې سيده تريني لاري دنیکبختی ددوڼيا او اخرت دي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ طه : 123] قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَأَمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى (او ويې فرمايل: "تاسي دواړه (دلي، يعني انسان او شيطان يا ادم او هوا) له دې ځايه کوز شئ. تاسي به يو د بل دښمنان ياست. اوس که زما له لوري تاسي ته کوم هدايت ورسيري، نو څوک چې د هغه هدايت پيروي وکړي، هغه به نه همراه شي او نه به په بد بختی کېني اخته شي. ***بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 38] قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَأَمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى فَمَنِ تَّبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (موږ وويل: "تاسي ټول له دې ځايه کوز شئ، بيا چې تاسي ته زما له خوا کوم هدايت ورسيري، نو څوک چې زما د هدايت پيروي وکړي؛ نو پر هغو به څه وېره او غم نه وي؛ ***دقرآنکریم اعجازونه بيخي ډېردي هغه چې يادونه ورڅخه وسول يوکوچنی بيلگه دهغوڅخه وه! والله اعلم

د سمندرونو د اوبو تریوالی دی

یوه دنېونېنا توڅه دالله جل جلاله د عظمت، لویې د سمندرونو د اوبو تریوالی دی. پوهان وايي: د سمندر په هر لیتر اوبو کې 27 گرامه مالګه شتون لري او دکاله په نړۍ کې 50 میلیونه تنه مالګه د سمندرونو څخه دانسانو دخوا په مصرف رسیږي. د سمندرونو مالګه د ټولو سمندرونو د اوبو 3/5 برخه جوړوي او د سمندر د اوبو په هر کیلومتر کې 34 تنه مالګه شتون لري. که چیرې د سمندرونو مالګه د سمندرونو څخه را وویستل سي اودمخکې د شپږ ولویو وچو پرمخ وپاشل سي دمخکې پرمخ به د مالګې لوړوالی 153 متر وته ورسیږي! چې دا خورا ډېره مالګه ده! دلته چې کوم سوال زموږ پام خپل ځانته را اړوي هغه دادی چې دا د اوبو ډېره مالګه د سمندرونو په اوبو کې دکومه سول؟ یو د پوهانو څخه وايي: په سمندرونو کې 5 میلیونه مکعبه مالګه شتون لري، دا د ځانه لیکل سوي خبرې نه دي بلکې دادقیقې شمېرې د علمي کتابونو څخه را اخیستل سوي دي. ښه نو دا مالګه دکومه راغلي او په سمندرونو کې ویشل سوي ده؟ په دې اړه بیل بیل آندونه شتون لري. یوه نظریه داده چې: په سمندر کې د مالګې لویې تېرې شتون لري چې دا ډېرې د سمندر په اوبو کې ویلي کیږي. یوه بله نظریه بیاداده چې د سمندرونو دغه مالګه د سیندونو اوبو د ځان سره راوړي ده، دغه نظریه په بنکاره ځکه ناسمه مالومیږي چې: دمخکې پرمخ داسې جهلونه، سمندرګي شتون لري چې د سیندونو اوبه په هغو کې توپیري ولې دهغوئ اوبه د میلیونونو کالو راپه دې خوا د اوسه خوږې دي؟ د سمندرونو د اوبو د تریوالی علت د اوسه هم نامعلوم دی او کومه منونکې نظریه بیله دي مبارک آیات څخه شتون نه لري؛ الله جل جلاله فرمائي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53]

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا (او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوږ او خوندور، بل تریخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو څنډ دی چې هغوی یې له ګډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي. ***

سره ددې چې د سیندونو اوبه سمندرونو ته داخلي سي او سره ددې چې د مالګینو ډبرو څخه هم تېرې سي د سیندونو دغه اوبه هیڅکله نه تروي کیږي بلکې خوږې به وي، الله جل جلاله فرمائي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا (

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوږ او خوندور، بل تريخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یو پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له گډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.***

هوکه چیرې د سیندونو او به سمندرونو ته ننوځي او سلگونو کیلومتره مساحت ووهي تروې به نه سي او همداسې خوږې به پاته سي ولې چې د سمندرونو د دوه ډوله ځانگړو نولرونو او بوټو ترمنځ یو خنډ پرده ده چې هغوی یې د یو بل سره د گډېدو څخه ساتلي دي،

[سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبُحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَحْجُورًا)

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوږ او خوندور، بل تريخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یو پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له گډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي. دغه پرده نه پرېږدي چې دخوږو او بوکبان تروو او بوټو او د تروو او بوکبان خوږو او بوټو داخل سي، الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 68] أَفَرَأَيْتُمْ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ (تاسي کله په غږېدلو سترگو کتلي دي، دغه اوبه چې تاسي یې څښئ؟ بیا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 70] لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ)

که موږ وغواړو نو دا به سختي تروې کړو؛ نو ولي شکر نه باسي؟

***

يعني که الله جل جلاله غوښتلی دغه اوبه به یې هم د سمندرونو د اوبو په شان تروې کړي وای، بڼه نو ولې ددې لوی نعمت د درلودلو د خاطرې د خدای جل جلاله شکر کوونکي ونه اوسو؟! الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 12] وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تُلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ) او د دواړو سیندونو اوبه یو شانته ندي: یو ډول یې خوږې او تنده ماتوونکي دي، بڼې څښل کيږي؛ او بل ډول یې سختي ترڅي مالگيني دي، چې نه شي څښل کېدای. خو د دواړو څخه تاسي تازه غوښه په لاس راوړئ، د اغوستلو لپاره د گانې وسایل ترېنه راباسئ او په همدې اوبو کې تاسي گورئ چې بېرې د هغو سینه څیروي وړاندي ځي، تر څو چې تاسي د الله فضل ولټوئ او د هغه شکر ایستونکي شئ.***

په سمندرکي دتندی لکبله دډېرو وگړو دمړینې ډېرکیسي شتون لري؛خیني وخت کښتی ډوبیږي اودکښتی خیني سپاره ژغورل کیږي مگردتندی لکبله داوبوڅخه په ډگ سمندرکي خپل ژوند دلاسه ورکوي.بڼه نوالله جل جلاله څومره بڼه فرمایي:[سُورَةُ فَاطِرٍ : 12]

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاجِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

او د دواړو سیندونو اوبه یو شاتته دي: یو ډول یې خوږې او تنده ماتوونکي دي، بڼې څښل کیږي؛ او بل ډول یې سختي ترخي مالگیني دي، چي نه شي څښل کېدای. خو د دواړو څخه تاسي تازه غوښه په لاس راوړئ، د اغوستلو لپاره د گانې وسایل ترپنه راباسئ او په همدې اوبو کي تاسي گورئ چي بی ږی د هغو سینه څیروي وړاندي ځي، تر څو چي تاسي د الله فضل ولتوئ او د هغه شکر ایستونکي شی.*****سربیره پرتريوالي داوبوبله دالله جل جلاله دعظمت لویه نښه خپله سمندرونه دي!که دمځکي پرمخ دغه لوی حوضونه نه وای چا دغه حوضونه جوړول،خیني سمندرونه د10زرومتډېرژوروالی لري! چا دغه لوی حوضونه پیدا کړي دي،حوضونه،اوبه،تريوالي،کبان،صدفونه،اوپه کایناتوکی دالله جل جلاله دعظمت درشمېږدېږي نوري نښي نښاني شتون لري.[سُورَةُ الدَّارِيَّاتِ : 20] وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ(په ځمکه کښي د باور کوونکو لپاره (د الله (ج) د قدرت) ډیري نښاني دي؛

****

داو بو جريان

که چیرې انسان سمندر ته داخل سي: داو بو هغه څاڅکې چې انسان يې پر خپل بدن حس کوي
بنايي د څو کلونو سفر ورسته دغه ځای ته رارسيدلي وي.

ولي چې د سمندرونو او اوبه داستوا څخه د شمالي قطب او جنوبي قطب لور ته حرکت کوي او ځيني
وخت داو بو د سفر در 15 زره کیلومتر وپوري فاصله وهي. کومې اوبه چې په سمندر کې موندل
کيږي دنورو اوبو ځای نیوونکي اوبه دي چې اوږده لاره يې دشمال، جنوب، ختيځ اولويديځ
لور ته وهي ده.

داو بو دغه حرکتونه په سمندرونو، اقیانوسونو کې د پیچلو قوانینو پر اساس سرته رسيږي،
مگر هغه څه چې د یادولو وړ دي هغه دادي چې داو بو د دغو حرکتونو علت داستوا په کرښه کې
دلمر په مرسته داو بو د تودوخې لکبله دي.

داو بو داگر میدل داو بو سطحه، مخ شل سانتي متره پورته کوي دا لور اپورته کيدل: دشمال
سمت ته داو بو د خوځښت لامل کيږي، بڼه نو اوبه په دواړو قطبونو کې سر ږيږي داو بو دغه
يخيدل داو بو وزن ډېروي په همدې خاطر د سمندر تل ته ځي او داستوا لور ته حرکت کوي ترڅو
دگرمو اوبو تشه ډکه کړي. څرگنده سول چې دوه حرکتونه رامنځته سول چې یو لور لور ته
اوبل د سمندر د تل خواته دي، موږ دي پایلې ته رسيږو چې الله جل جلاله د ډېر نښو نښانو څخه
یوه يې همدا د سمندرونو داو بو خوځښت دی. که چیرې یوه بیړی همدغو اوبو ته داخله سي
او خپل ماشينونه بند کړي بیړی به په ساعت کې د 8 کیلومترو په چټکۍ روانه وي.
د سمندر داو بو ددې حرکت پراخولی لږ او ډېر 80 کیلومتره او ژوروالی يې 450 مترو ته
رسيږي، همدارنگه داو بو ددې خوځښت حجم په هره دقیقه کې څلور میلیونه تنه وي.
دغه حرکتونه په هرو لسو ورځو کې 130 زره تنه ديځي توتي وپلې کوي.

د سمندرونو ددې حرکت گټې څښي دي؟ دا حرکتونه بې شمېره گټې لري: داروپا ديځي سيمي
هوا يې معتدله کړي ده... داو بو یو بل حرکت هم د سمندر د تل په 3 زره متري کې شتون لري
، که یو اوبتل خپل ماشينونه بند کړي: ددې حرکت په مرسته به د یوه ځای څخه بل ځای ته
حرکت وکړي.

دالله جل جلاله د عظمت یوه بله نښه چې غواړو پرې خبرې وکړو داده: دسرو اوبو یو حرکت دجنوبي امریکا دسواحلو لورته حرکت کوي ترڅو دپیرو اوشیلی هیوادونو ته ورسېږي،

داو بودغه جریان دسمندري نباتاتو ډېره اندازه دخپل ځان سره لېږدوي دغوسمندري نباتاتو کې یو زیات شمېر ساردين کبان دخپل گیدې دمرولو په نیت راغونډ سوي وي او دنباتاتو دلېږد سره همدغه کبان هم لېږدول کېږي، کله چې سواحلوته دغه نباتات داوبوسره انتقال سي کبان هم پکښې شتون لري چې دمیليونونو هغه الوتونکو خواړه جوړوي چې د یادو سمندرونو په ساحلونو کې ژوندکوي.

دغه مرغان په همدې ساحلونو کې فاضله مواد پرځای پرېږدي چې د یادو سیمو داوسیدونکو وگړو داقتصاد لپاره خورا اړین دي.

ولې چې ددې مرغانو دفاضله موادوڅخه غوره سره لاسته راځي، د50مليونو مرغانو فاضله مواد راتولېږي او دنړۍ بیلا بیلو برخو ته استول کېږي. دجنوبي امریکا دساحلونو داوسیدونکو وگړو داقتصاد ډېره برخه ددې مرغانو پرفاضله موادو پوري تړلي ده چې دساردين کبانوڅخه خپله خواړه برابروي.

پوهان اټکل کوي چې دغه سمندري کارغان دکاله 3میلونه تنه د یادوکبانو څخه خوري. دا کبان په هغو سمندري نباتاتو کې چې داوبو جریانونو دخان سره را وړې رانقل سوي دي. که الله جل جلاله په خپل حکمت سره دا اراده وکړي چې داوبو ددې جریان مخ بل لور ته واړوي: ساردين کبان به دسمندري نباتاتوڅخه تغذیه نه سي او مړه به سي په همدې ډول به سمندري مرغانو ته خواړه ونه رسېږي او مړه به سي، وگړي به ددې مرغانو دفاضله موادوڅخه بي برخي سي او دسختو اقتصادي ستونزو سره به لاس او گريوان سي؛ داستونزي به دهغو وگړو دردونکي لوړي لامل سي. آیا داخبره دانه ثابتوي چې الله جل جلاله ستر روزي رسوونکی دی!

الله جل جلاله اوبه په حرکت راوړي اوبه دخان سره دکبانو غذا انتقالوي، کبان دمرغانو خواړه

په کایناتو کې د قرآن کریم علمي معجزې

دي اودمرغانو دفاضله موادو دپیسوڅخه انسانانوته خواړه په لاس ورځي داتول دسپرو اوبو دحرکت برکت دی چې دجنوبي امریکا دسواحلو لورته درومي. دادخلیج گرم خوځښت اوسورخوځښت وو همدارنگه دادسمندر دسطحي اوتل حرکت وو. دسمندرونو داوبو جریان یوه پیچلی او اوږده موضوعه ده چې یوې برخې باندي مویې خبرې وکړي!الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 3] إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ (حقیقت دا دی چې په اسمانونو او ځمکه کېني یې شمېره نښانې د ایمان راوړونکو لپاره دي.

*****

بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الذَّارِيَاتِ : 20] وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ په ځمکه کېني د باور کوونکو لپاره (د الله ج) د قدرت) ډیرې نښانې دي؛

*****

هرکله چې و غواړو دالله جل جلاله په لویي کي آندوکړو: آسمان، ځمکه، سمندرونه، کبان، اوبه، هوا، مرغان، غرونه

،نباتات، حیوانات اوانسانان زموږ په مخ کي دي موږ ته ترټولوښه همدغه زمورپه وړاندي مخلوقات دالله په قدرتوتوکي دژورآندکولو وخت درکوي.الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَمَّ السَّجْدَةِ/فُصِّلَتْ : 53] سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

ډېر ژر به موږ دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کېني هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کېني هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتيا سره پر حق دی. ايا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟

.....

نبايات

د قرآن کریم د تلاوت اغیزه د نباتاتو پر لویوالي او کیفیت باندې.

په یوه عربي هیواد کې یو څیړونکی ژوندکوي چې په خپلو علمي او عملي څیړونو په عربو او نړۍ کې پیژندل سوی دی، هغه په ژنیټیک کې تخصص کړی؛ هغه د پوهنتون استاد او د دېرې پوهې خاوند دی چې په خپلو پراخو علمي څیړونو سره شهرت لري.

دې پوه یو دا سي تجربه سرته ورسول چې کیدای سي تاسو پري باور ونه کړئ، مگر دا رښتیا دي او په قرآن کریم کې دغه سکالو (موضوع) یادسوی دی. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الإسراء : 44] تَسْبُحُ لَهٗ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهٗ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

د هغه پاکي خو او ه اسمانونه او ځمکه او هغه ټول شيان بيانوي چې په اسمانونو او ځمکه کې دي، هيڅ شې داسې نه شته چې د هغه له ستاينې سره د هغه پاکي نه بيانوي؛ خو تاسې د هغو په پاکي بيانولو نه پوهېږئ. حقيقت دا دی چې هغه ډېر زغموونکی او بښونکی دی.

[سُورَةُ النُّور : 41] أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْبُحُ لَهٗ مِّنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَاتٍ كُلِّ قَدْ عَمَّ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ)

ايا ته نه وينی! هغه ټول مخلوقات چې په اسمانونو او ځمکه کې دي، او هغه الوتونکي چې په وزرونو غوړولو سره الوزي الله په پاکۍ سره ستايي؛ هر يو د خپل لمانځه او ثنا ستايني کړنلاره پيژني. او دوی ټول چې څه کوي، الله پرې پوهيږي. [سُورَةُ الْحَشْرِ : 24] هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ) الله هغه ذات دی چې د هستوني پلان جوړوونکی او د هغه نافذوونکی او د هغه سره سم صورت جوړوونکی دی. د هغه ډېر غوره نومونه دی. هر څه چې په اسمانونو او ځمکه کې دي، د هغه په پاکۍ سره ستاينه کوي او هغه برلاسی او د حکمت څښتن دی. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 6] وَالنَّجْمِ وَالشَّجَرِ يَسْجُدَانِ (او ستوری او ونه دواړه (ټول) سجده کوونکي دي؛ ***** دغه څیړونکی وايي: نباتات هم دنورو مخلوقاتو په شان احساس کوي، اوري او پردوی باندي اغیزه کوونکو کړنو ته په مثبت يا منفي ډول ځواب ورکوي، دا د یاد څیړونکي د څیړني لنډيز وو، په تفصلي ډول بايد ووايوو:

دغه څیړونکي په 1997 میلادي کال کې دخپل پوهنځي په بڼ کې څیړنه پیل کړل: هغه څلور پلاستيکي کوټې په یوه اندازه جوړې کړې، هغه یې په یوه اندازه دخاور څخه ډکې کړې، په هغوئ کې یې په یوه اندازه غنم وکړل، ټولوته یې په یوه اندازه مالومه سره (امبار) ورکوئ او ټولو ته یې په یوه اندازه او وخت اوبه ورکولې.

ورسته در یادو کارونو یې دخپل یو محصل څخه وغوښتل چې په اونۍ کې دوه ځله سورة یاسین، فاتحه، اخلاص او آیات کرسی دکړل سو غنمو په لومړۍ کوټه کې تلاوت کړي. دبل زده کوونکي څخه یې وغوښتل چې ځینې نباتات دې راوړي او دکړل سوو غنمو په دویمه کوټه کې دې یې پري پري کړي او په هغه کوټه کې دې بې رحمانه اوسختي خبرې ورته کوي او دا کړنه دې هم په اونۍ کې دوه ځله تکراروي. دیوه بل زده کوونکي څخه یې وغوښتل چې په دریمه کوټه کې دې ددویمې کوټې دریمه اندازه بې رحمانه او سختي خبرې کوي او په غچي سره دې دهغوئ دپري کولو اراده کوي.

لنډه داچې په لومړۍ کوټه کې کرل سوو غنمو ته قرآن کریم تلاوت کیږي په دویمه کوټه کې نور نباتات دغنمو په مخ کې غوڅیدل په دریمې کوټې کې غنمو ته ازار ورکول کیدئ او دڅلورمې کوټې غنم پر خپل حال پریښودل سول چې په طبیعي ډول غټ سي.

ددې څیړنې پایله چې هغه په یوه علمي غونډه کې څرگنده کړل داسې وه: دهغې کوټې غنم چې په هغې کې قرآن کریم تلاوت کیدئ دنورو کوټو دغنمو څخه یې 44 سلنه بڼه وده کړي وه او دهغوئ دانی دنورو کوټو څخه 144 سلنه ډېرې وي. ددویمې او دریمې کوټې غنم چې ازار او تکلیف ورکول کیدئ دهغوئ لویوالی دلومړۍ کوټې په نسبت 35 سلنه کوچنی وو، او حاصل یې هم 88 سلنه ورڅخه کم وو. دغه حکم عملي تفسیر دبرکت دئ.

بڼه نو هر کله چې یو مؤمن مسلمان کښت کوي قرآن کریم دزره دتله تلاوت کوي او الله جل جلاله یادوي: دغه کړنه یې دکښت دبرکت او ډېربښت لامل کیږي، همداسې په نورو کړونو کې.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 261] مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ كَوْمَ خَلْقٍ فِي خَيْلٍ مَالُونَهُ دَاللَّهُ په لار کښې لگوي، د هغو د لگښت مثال داسې دی، لکه چې یوه دانه وکرله شي او له هغې څخه اوه وړې زرغونه شي او په هر وړې کښې سل دانې وي. په همدې ډول کله چې د چا عمل ته د الله خوښه شي، زیاتوالی په کښې راولي. الله (ج) هم پراخوونکی او هم د علم څښتن دی.

***

بڼایي موږ په دې خبره تعجب وکړو چې نباتات قرآن کریم اوري او هغه ته ځواب ورکوي ولې تعجب وکړو الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَشْرِ : 24] هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ) الله هغه ذات دی چې د هستوني پلان جوړوونکی او د هغه نافذوونکی او د هغه سره سم صورت جوړوونکی دی. د هغه ډېر غوره نومونه دي. هر څه چې په اسمانونو او ځمکه کښې دي، د هغه په پاکي سره ستاینه کوي او هغه برلاسی او د حکمت څښتن دی.

*****

دغرونو او نباتاتو ترمنځ کوم یو یې ژوند ته نژدې دی؟ قرآن کریم پر پیغمبر صلی الله علیه وسلم باندي نازل سوی دی ترڅو زموږ دژوند تگلاره سي مکر انسان چې قرآن کریم دهغه دنيکبختی لپاره پر رسول الله نازل سوی دی دهغه څخه په غفلت کي دی په داسي حال کي چې نباتات هغه ته ځواب ورکوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الْإِسْرَاءِ : 44] تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا) د هغه پاکي خو اوه اسمانونه او ځمکه او هغه ټول شيان بیانوي چې په اسمانونو او ځمکه کښې دي، هيڅ شی داسي نه شته چې د هغه له ستاینې سره د هغه پاکي نه بیانوي؛ خو تاسي د هغو په پاکي بیانولو نه پوهېږئ. حقیقت دا دی چې هغه ډېر زغمونکی او بینونکی دی.

*****

الله جل جلاله بيا فرمایي: [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 6] وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ) او ستوری او ونه دواړه (ټول) سجده کوونکي دي؛ [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 13] فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

نو (ای پېريانو او انسانانو)، تاسي به دخپل رب كوم كوم نعمتونه درواغ وگنئ؟!

*****

بڼه نو كله چي دنباتاتو كړنلاره دقرآنكريم سره په دې ډول وي، آيا داد عقل مندی كړنه ده چي انسان هغه مخلوق چي دمخلوقاتو غوره دئ او دقرآنكريم آره مخاطب دي چي سيده اودبرياليتوب لاري ته يي را بولي دقرآنكريم څخه غافله وي او مسلمانان دي ددې ايات شريف مصداق سي چي فرمايي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 30] وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا) او پي غمير به ووايي: "اي زما ربه! زما قوم دغه قرآن پرېښی و."

دوسمندر ونوپه منخ کی دیوال، خند چي په بشپړډول دهغوی دیوبل خخه جلاکونکی دی.

په قرآنکریم کی دوه سپیڅلي ایاتونه په دي اړه شتون لري: لومړی یې په سورت رحمن اودویم یې په سورت فرقان کی دی. په لومړي ایات کی خدای جل جلاله فرمایي: **سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 19** [مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) دوه سمندرونه یې خوشي کرل چي سره یو خای شي؛ **[سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20** [بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منخ یوه پرده حائله ده چي هغوی ترېنه تېری نکوي. **[سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 21** [فَبِأَيِّ آءِ رَبِّ كُذِّبَانِ) نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسی به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وگنئ!؟

*****

پوهان ددي خند، دیوال په اړه په تعجب کی لویډلي چي چیري شتون لري: آیا داخندونه دسره سمندر او دهند دآقیانوس په منخ کی دي یا دتور او مدیترانه سمندر په منخ کی؛ او که یا دجبل الطارق، او مدیترانه، اطلس اقیانوس په منخ کی دا جلاکونکی دیوالونه، خندونه چیري دي؟

[سُورَةُ الرَّحْمَنِ : * ۲۱ * 19 [مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) دوه سمندرونه یې خوشي کرل چي سره یو خای شي؛ **بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ**) بیا هم د هغو تر منخ یوه پرده حائله ده چي هغوی ترېنه تېری نکوي. **(فَبِأَيِّ آءِ رَبِّ كُذِّبَانِ)** نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسی به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وگنئ!؟

*****

یوشی چي ډېر جالب دی هغه دادی چي دهرسمندر خائته یو ډول تریوالي، غلظت، رنگه او معلومه دتودوخی درجه لري او ددی سره چي سمندرونه دیوبل سره موبنتی دي دهغوی په ځانگړونو کی توپیر نه راځي. که یوڅوک په الوتکه کی دجبل الطارق پرتنگی یا پر باب المنډ او یا دبسفر پرسر الوتنه وکړي: وبه وینی چي یوسمندر ډبل سمندر سره توپیر لري. دسمندر پوهانو دا موندلي ده که دسره سمندر داوبو زرات په باب المنډ کی دغه دیوال ته ورسیري بیرته به دسره سمندر لورته حرکت وکړي. بڼه نو دهمند دسمندر اوبه به سره سمندر ته نه ننوزي او دسره سمندر اوبه به په همدي ډول دهمند دسمندر داوبوسره نه گډیري.

[سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20] (بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تیری نکوي.

****

هریو ددوئ څخه په مالومه اندازه غلظت، تودوخه او تریوالی لري چې دېرېنت او کمېنت نه پکېښي راځي. دمدیترانه سمندر دتور سمندر او اطلس سمندر سره هم دغه رګم دی. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 19] (مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) دوه سمندرونه یې خوشي کړل چې سره یو ځای شي؛ [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20] (بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تیری نکوي. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 21] (فَبِأَيِّ آءِ رَبِّ كُفِّرُوا كُمَا تَكْفُرًا) نو (ای پیریانو او انسانانو) تاسي به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وګڼئ؟!

*****

دغه خنډ داسي خنډ نه دی لکه یو دیوال بلکې دایو نرم شی دی چې په اوبو کې ګډ دی دویم ایات چې په قرآن کریم په دې اړه راغلی هغه دادی، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] (وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا) او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوړ او خوندور، بل تریخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له ګډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.

*****

ښه نو دخوړو او تروو اوبو په منځ کې یو منعه کوونکی شتون لري، دبیلګې په ډول: دام ریکا دیوه سیند څخه په یوه ثانیه کې 300 زره متره مکعبه خوړې اوبه اطلس سمندر ته بهیږي او 80 کیلومتره په سمندر کې مخته ځي، دا خوړې اوبه دتروو اوبو په منځ کې لاره وهي مګر دیوېل سره نه ګډیږي ولي چې: [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : 20] (بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تیری نکوي.

*****

همدارنگه ډېر دخوړو اوبو کېبان تروو اوبو ته نه داخیلیږي او په همدې ډول دتروو اوبو کېبان خوړو اوبو ته نه ننوزي ولي چې همدا خنډ ددوئ د داخیلیدو مخه نیسي.

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا)

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوړ او خوندور، بل تریخ او تریو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له ګډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.

*****

دا دالله جل جلاله دلویو نښو څخه یوه نښه ده چې دسمندرونو اوبه دیوبل سره نه ګډیږي. آیا یوڅوک کوی سې چې په یوه لوبښې کې خوړې او تروي اوبه توي کړې بيله دي چې سره ګډې سې، آیا ورسته درګډولو به یې دیوبل څخه بيلي کړې او آیا کولی سې دهمدغه لوبښې څخه یوازي خوړې اوبه وڅښي. [سُورَةُ الرَّحْمَنِ : ۲۱ * 19] مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (دوه سمندرونه یې خوشي کړل چې سره یو ځای شي؛ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ) بیا هم د هغو تر منځ یوه پرده حائله ده چې هغوی ترې نه تېری نکوي. فَبِأَيِّ آءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (نو ای پیریانو او انسانانو) تاسي به د خپل رب کوم کوم نعمتونه درواغ وګڼئ؟!

*****

کله چې پوهان خپل ددې کشف څخه ډېر خوشحاله وه وي موندل چې په قرآنکریم کې دې خبرې ته اشاره سوې ده، په تعجب کې سول. هغوی دا هم کشف کړل چې ددو سمندرونو په منځ کې دخوړو اوتروو اوبو ترمنځ دوه منعه کوونکي شتون لري: یو خنډ ددې خنډونو څخه ددو سمندرونو اوبه دیوبل سره دګډېدلو څخه ساتي مګر دویم خنډ داسې دی چې دیوه سمندر کېان نه پریږدي چې بل سمندر ته ننوزي او دا ددې لامل کیږي چې هر سمندر خپل دتريوالي دغلظت میزان او خپلې خاصې ځانګړنې وساتي او هغه ډبل سمندر سره دګاونډیتوب په سبب دلاسه ورته کړي.

دغه دویم خنډ ددو سمندرونو ترمنځ ثابت نه دی او دبادونو او نورو خوځښتونو په سبب دیوځای څخه بل ځای ته حرکت کوي. قرآنکریم دغه دویم کشف ته هم اشاره کړي ده، قرآنکریم لومړي منعه کوونکي ته برزخ او دویم منعه کوونکي ته حجر نوم یاد کړی دی. والله اعلم، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْفُرْقَانِ : 53] وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا)

معجزې

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي

او دا هماغه ذات دی چې دوه سمندرونه یې سره یو ځای کړي دي. یو خوړ او خوندور، بل
تريخ او تريو. او د دواړو په منځ کې یوه پرده حائله ده، یو خنډ دی چې هغوی یې له
ګډېدلو څخه ساتلي، منع کړي دي.

****

دسمندرونو ددې دوو خنډونو په اړه څېړنې روانې دي.
بڼه نو هرڅه چې الله جل جلاله پیدا کړي دي ډېر هیرانوونکي دي او په هغوی کې
سترپندونه، نصحتونه او پریکړنده دلایل شتون لري. والله اعلم

دنباتاتو جذبیدنه دلمر لورته

نباتات دلمر لورته جذبیږي که چیرنباتات په یو داسي کوټه کې چې کړکې ولري کښیږدو: دنبات ځانګې او بناخونه به دهغه کلکین لورته مایل سي ځکه دلمروړانګې دهغه څخه کوټې ته دننه کیږي. هیرانوونکي به دا وي چې دنبات پانې به داسي ترتیب سي چې ټولو ته رڼا دلمروړانګې ورسیري.

ډېر داسي لږ پیښیږي چې پانې دي سره وپیچل سي خو بیا به هم پانې دلمر لورته ځای ونیسي؛ په نباتاتو کې دا ځانګړنه ریښتني ده. [سُورَةُ النَّمل : 63] (أَعْلَةٌ مَعَ اللَّهِ) ایا له الله سره کوم بل خدای هم (د دغه کار کوونکی) شته؟ -

*****

یوه پوه نبات راوړی او هغه یې په کومه لوله کې سرچپه کښیښوئ ورسته درځه مودې یې ولیدل چې ریښې یې لاندې لورته او پانې یې لورلورته تللي دي، پانې ریښې دنندبل اوپانې دلمر او هوا لورته کشیږي. چا نبات داسي پیدا کړی؟ چا نبات داسي پیدا کړی چې یوه برخه یې دلمر او بله برخه یې دمځکې لورته رکشیږي؟

[سُورَةُ النَّمل : 63] (أَعْلَةٌ مَعَ اللَّهِ) ایا له الله سره کوم بل خدای هم (د دغه کار کوونکی) شته؟

*****

یو بل دیادولو وړتکی دادی چې دځینو نباتاتو ریښې داوبو دموندلو لپاره در 30متره پوري رسیري که چیرې اوبه دخاوري په یوه لوري کې وي ریښه هم هغه لوري ته کشیږي که څه هم اوبه دمځکې په ډېره لاندې برخه کې وي.

ساقه چې تل لور لورته وده کوي که چیر دلمر رڼا دبل لورځه وځلیږي ساقه به هم هغه لورته وده وکړي. دلته انسان ته سوال پیدا کیري چې آیا ماده عقل لري؟

دریښو کشیدل داوبو لورته دپانو اوساقو وده دهسک لورته دالله جل جلاله دلویي دنښو نښانو څخه دي. یو بله پیښه چې ډېره هیرانوونکي ده هغه داده: ښه نو کله چې نبات تېری سي منطقي خوداوه چې لومړی یې باید دریښو اوبه مصرف کړی کارولي وای، مگر داسي نه ده لومړی دپانو اوبه مصرفیږي بیاد ځانګو بیا دتنې او ورسته دریښې اوبه مصرفیږي.

کله چې نبات ته اوبه ونه رسیري ورستی اوبه چې نبات یې کاروي هغه دریښې اوبه دي.

که یو دهقان د نبات اوبول هیروي او باران هم نه وي نبات هغه اوبه لومړی مصرفوي چي دهغوی په کارول ورته چنداني زیان نه رسیږي، ورستی اوبه چي نبات یې کاروي هغه د ریښو اوبه دي که چیرې نبات لومړی در یښو اوبه مصرفوالی په هغه لومړیو کي به نبات وچ او لمنځه به تللی. بڼه نو په دې کي څه حکمت دئ الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ يُونس : 101] (قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْعَايَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کښي چي څه دي، هغه په غږېدلو سترگو وگورئ!" او کوم خلک چي له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره نښانې او اخطارونه مدافع او گټور کي دای نه شي.

*****

بیله شکه هرڅه چي دمځکي پرمخ شتون لري دالله جل جلاله پر لویوالي، حکمت، علم، رحمت، او فضل دلالت کوي. والله اعلم

دنبات دنده داوبو ساتل دي

دځينو نباتاتو دنده په هغو دښتو او وچو سيمو كې چې اوبه شتون نه لري داوبه دځيره كول، ساتل دي.

هرمسافر په يوه وچه بې اوبو دښته كې درهرڅه لومړی اوبو ته اړتيا لري: په همدې خاطر دځينو بې اوبو سيمو ونې په خپله تنه كې در 3 زره ليترو اوبو پورې ساتي. انسانان او حيوانات كولی سي خپله تنده او داوبو اړتيا ددې ونو دښاخونو او څانگو په پري كول چې رڼې اوپاكې اوبه به پكښې ساتل سوي وي پوره كړي. ښه نو داوڼي الله جل جلاله په وچو او بې اوبو دښتو كې دانسانانو دتندي دليري كولو لپاره پيداكړي دي.

داوڼي په خپلو تنو كې داوبو دځيره كولو ساتلو لپاره داوبو دساتلو نسجونه لري او هغوی كې دانسان دارتيا اوگټې اخيستو وراوبه ساتي. دغه نسجونه چې دسپنج په ډول دي دونو په ښاخونو اوڅانگو په منځ كې ځای لري. ددې ونو داوبو دساتلو اندازه په وچو موسمونو كې درزره ليترو ته رسېږي دا ونې دالله جل جلاله دلوري دانسانانو دگټې اخيتي لپاره پيداسوي دي. ښه نو هغه وخت دانسانانو تباهي اوبربادي پيل سول چې انسانانو دځنگلونو دونو په پري كولو داوبو په ككړولو، چاپيريال ته دزيان رسوونكو غازونو په ازادولو پيل وكړ او دا چاره ددې لامل سول اوسي به چې ډول ډول ناروغی او طبعي پيښې رامنځته سولي اوپه راتلونكي وخت كې به لادېرې سي.

دچاپيريال ساتلو سكالو دپرارين سكالو دئ، الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 205] وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ) او كله چې هغه ته قدرت په لاس ورځي (يا كله چې پېرته وگرځي)، نو په ځمكه كښې د هغه ټولي هلي ځلي ددې لپاره وي چې فساد خپور كړي، كښتونه لوت كړي او انساني ځوځات له منځه يوسي. په داسې حال كښې چې الله (هغه ذات چې هغه به شاهد نيوه) هيڅكله فساد نه خوښوي.

*****

دزرغوني(شني)پاني کارخونه

بيله شکه مور تولو په پسرلي کي دطبعت بڼکلا ليدلي ده، داسي چي وابنه راشنه کيږي وني پاني، خانگي غوتي او گلونه کوي ټولي مخکي زرغوني جامي اغوستي وي او ټول نباتات راټوکيدلي وي. آيا دالله جل جلاله دلويي نينو ته مو ددي بڼکلا په ليدو ژوراند کړي دي، آيا دي لاندي آيات کي چي ددي طبعي بڼکلا ټوکيدلو ته پکښي اشاره سوي پام مو کړي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 99] (وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا مَّتْرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُشْتَبِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)

او هماغه ذات دی چې له اسمانه یې اوبه ورولي، بیا موږ د هغو په وسیله هر راز نباتات راوتوکول، بیا مو ورڅخه شنه بڼې رازه کښتونه او ونې پیدا کړل، بیا مو ورڅخه لاندي باندي سپرې دانې راویستلې، او د کجورو (خُرما) له څانگو څخه مو د مېوو وږي شنکلي پیدا کړل چې له ډېر بار نیولو څخه ښکته زانگي؛ او دانگورو، ښونو (زیتونو) او انارو باغونه مو جوړ کړل، چې د هغو مېوې یو بل ته څېرمه ورته هم دي، او بیا د هري یوې خصوصیات بېلا بېل هم دي. دا ونې چې کله مېوه نیسي، نو په هغو کښي د مېوې راوړلو او بیا یې د پخې دو څرنگوالي ته لږ څیر شئ. په دې شیانو کښي د هغو کسانو لپاره ښانې دي، چې ایمان راوړي.

*****

دبتو او وښو راټوکیدل دبتو بدلیدل په ونو دمخکې زرغونه جامه او غسټل دا ټول دالله جل جلاله د عظمت دښو څخه دي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ عَبَسَ : 24-32] فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ (بیا دي انسان خپلو خوړو ته وگوري. أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا) موږ ښي اوبه راتوی کړي دي؛ (ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا) بیا ځمکه مو په عجیبه شان شلولي (څیرلي) ده؛ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا (بیا په هغې کي مو غلي، دانې را زرغوني کړي دي، وَعَيْنًا وَقَضْبًا) او انکور او سابه، وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا (او ښوون (زیتون)، او کجوري (خُرما)، وَحَدَائِقَ غُلْبًا) او ښ باغونه، (وَفُكْهَةً وَأَبًّا) او ډول ډول مېوې او شینلي (وابنه)؛ (مَتَّعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَمِكُمْ) د ژوند د وسایلو په توگه، ستاسي او ستاسي د څارویو لپاره.

*****

څوک چې دطبیعت ښکلاویني په همدې ښکلا کي گرځي او کتنه یې کوي دطبیعت دا ښکلا یې مغزو ته خوښي وربخښي مگر دالله جل جلاله شکر نه ادا کوي او دا ښکلا گاني دالله جل جلاله د عظمت ښي نه بولي دا سي یو انسان دی چې دقرآن کریم څخه غافله دی دغه مبارک آیات دانسان پام خپل ځان ته اړوي: [سُورَةُ يٰسَ : 80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ) هماغه ذات چې ستاسي لپاره یې له شني سمسوري ونې څخه اور پیدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوئ؛ ***** کیدای سي یوڅوک وپوښتي ونې چې وچي سي اور اخلي الله جل جلاله دلته ولي داسي فرمایي.

پوهانو مالومه کړي که کلورفیل د زرغون والي حجره (ژونکي) لمرته مخامخ سي په هره دقیقه کې 20 عضوي ترکیبونه جوړوي، نبات داوبو اوځیني معدني موادو په مرسته خان تغذیه کوي، نبات چې ډېر گاز د هوا څخه اخلي هغه د کاربن ډای اوکسید غازدئ (CO2) چې د نبات په جوړښت کې ونډه لري، د نبات جوړښت، دهغه بدنه دانسان د لید خلاف د خاورو څخه نه ده بلکې د یوې لویې چټکې فابریکې څخه ده چې الله جل جلاله د زرغونې پاڼې په منځ کې جوړه کړي ده. که چیرې د نبات پاڼې نه وای: نبات به شتون نه درلودی.

که چیرې نبات په تاریکي کې یا د لمر دورانگو څخه نبات لیري کړو وده نه کوي. دغه هسکي لوي درختي او دهغوئ پندې تنې چې څو تنه وزن لري دهغې فابریکې تولید دي چې په کوچنیو زرغونو پاڼو کې شتون لري. بڼه نو ولي الله جل جلاله دلته فرمایي: سُوْرَةُ يَسَ : [80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ)

هماغه ذات چې ستاسي لپاره يې له شني سمسوري ونې څخه اور پيدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوئ؛
*****

دلته دې ته اشاره سوي ده که چیرې الله جل جلاله په نبات، ونه کې دغه بې شمېره کارخوني نه وای پیدا کړي ونو به هیڅ د باندنی شتون نه درلودای. بڼه نو کله چې انسان د طبیعت بڼکلا وینی باید د الله جل جلاله په ایاتونو کې ژور آند وکړي او ورڅخه غافل نه سي الله جل جلاله فرمایي: [سُوْرَةُ يُوسُفَ : 105] (وَكَايِنَ مِنْ آيَاتِهِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ) په اسمانونو او ځمکه کېني څومره نښانې دي چې پر هغو دوی تېرېږي او یوه ذره پاملرنه ورته نه کوي. ***** بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُوْرَةُ عَبَسَ : 24] (فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ) بیا دي انسان خپلو خوړو ته وگوري.
*****

انسان په ژمي کې ونې د وچولرگیو په بڼه وینی مگر په پسرلي کې دغه ونې ځوانیږي، غوتی کوي گولونه کوي او پاڼې کوي دا ټوله کارونه څوک کوي؟ هرکله چې موپه دښت کې یوازي رازرغون سوی نبات ولیدئ ورڅخه وپوښتی: چا ته را وتکولي او زرغون یې کړي، چا تاته دراشین کیدلو توانایي درکړه؟

بيله شکه الله جل جلاله دهرشی پیدا کوونکی دئ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 99]
 وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا
 مُتْرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرَّيْحَانُ مُمْتَلِئًا
 مُتَشَابِهًا ۗ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (او هماغه ذات دی
 چي له اسمانه یی اوبه ورولي، بیا موږ د هغو په وسیله هر راز نباتات راوتوکول، بیا مو
 ورځخه شنه بنډرازه کښتونه او ونې پیدا کړل، بیا مو ورځخه لاندي باندي سپرې دانې
 راویستلې، او د کجورو(خرما) له ځانگو څخه مو د میوو وږي شنکلي پیدا کړل چي له ډېر
 بار نیولو څخه ښکته زانگي؛ او دانگورو، ښونو (زیتنو) او انارو باغونه مو جوړ کړل، چي
 د هغو میوې یو بل ته څیرمه ورته هم دي، او بیا د هري یوې خصوصیات بېلا بېل هم
 دي. دا ونې چي کله میوه نیسي، نو په هغو کښي د میوې راوړلو او بیا یې د پخېدو
 څرنګوالي ته لږ څیر شی. په دې شیانو کښي د هغو کسانو لپاره ښانې دي، چي ایمان
 راوړي. *****

د نباتاتو تخمونه او دهغوئ ډولونه

خدای جل جلاله د نباتاتو د ژوند بنسټ پر تخمونو جوړ کړی دی. د نباتاتو ډېرښت، تکثر پرتخمونو ترلی دی. تخمونه یوه لویه نړۍ لري، که موږ دهغو د ځانگړنو او نورو اړوند سکلوگانو څخه خبر سو په هیرت کې به ولویږو .

د تخمونو اندازې ډېر توپيرونه سره لري: دهندي جوز تخم دومره کوچنی دی چې په هرگرام کې یې 70000 دانې شتون لري، دغه تخم د گرد په ډول دی. هغه ځانگړنه چې د ټولو تخمونو ترمنځ گډه ده هغه ژوند دی، که غواړئ په دې اړه په ډېرڅه وپوهیږئ: دلویا یا چنوبو دانې پر لندو مالوچو کښیږدئ و به گورئ چې هغه څنگه وده او لویوالی کوي او په ریښو او څانگو بدلېږي، همدغه دلویا دانه در هغو د نبات د غذا لپاره بس ده ترڅو نبات دمخکې څخه ځان تغذیه کوي.

ځیني تخمونه وزرونه لري! هو وزرونه لري، هوا ته پورته کیږي او سلگونه کیلومتره لار وهي ترڅو دیوه هیواد بل یا دیوې سیمې څخه بلې سیمې ته ورسېږي او په طبیعي ډول په لنډه مځکه کې راشنه سي.

ښه نو دغه تخمونه ځکه وزرونه لري چې دیوې سیمې څخه پرواز وکړي او بله سیمه زرغونه کړي. ځیني تخمونه پشمونه لري ترڅو نیژدې سیمو ته پري ولیردول سي لکه ځیني گلونه. ځیني نور تخمونه کروړ، سخت پوستکی لري ترڅو اوبه ورڅخه تیري نه سي او د سیلابونو او سیندونو په مرسته دیوې سیمې څخه بلې سیمې ته لیردول کیږي.

ځیني نور تخمونه بیا اغزي لري ترڅو د حیواناتو پر بدن وموښلي او دهغوئ سره بلې سیمې ته ولیردول سي. ځیني نور تخمونه سرښناکه ماده لري د مرغانو پر پښو موښلي او دیوې سیمې څخه بلې ته لیردول کیږي.

ځیني نور تخمونه بیا سخت، کروړ پوښونه لري او د طبیعي پیښو په مرسته یې پوښونه ماتېږي او راشنه کیږي. د ځینو نباتاتو ریښې په مځکې در 17 مترو ننوزي او د ځینو نباتاتو ریښې په مځکه کې در 30 مترو رسېږي ترڅو لنډېل یا اوبو ته ورسېږي او ځان مور کړي.

معجزې

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي

سُورَةُ لَقْمَانَ : 11] (هَذَا خَلَقَ اللَّهُ فَأَرْوَنِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

(دا خو د الله پيدا كول دي ، اوس ما ته را وښايست ، له هغه پرته دغو نورو څه پيدا كړيدي؟
- اصلي خبره دا ده چې دغه ظالمان په څرگنده گمراهي كښي غور ځي دلي دي.

*****

ښه نو ځيني تخمونه وزرونه لري ، ځيني پشمونه ځيني اغزي ځيني كرور پوستونه ځيني
سخت پوښونه ځيني سرښناکه ماده لري ترڅو دمرغانو پر پښو ومېنلي او ديوي سيمي څخه
بلي ته وليږدول سي. دا ټول دالله جل جلاله د عظمت ، لويي او حكمت ښكارندوي دي!!!

دنباتاتو زغونوالی

ویل کیږي چې دانسان په لاس جوړه سوي یوفابریکه هم دومره پرمختللي نه ده لکه هغه فابریکه چې دشني پاتې په دننه کې شتون لري!

دپاتې په حجرو(ژونکو)کې یوه ماده شتون لري چې هغه ته کلورفیل، شنه ماده وایي، هرکله چې دغه ماده دلمروړانگو ته مخامخ سي دهغي مالیکولونه دتودوخي پیاوړو واحدونو ته اوړي او هغه اوبه چې دپاتې په دننه کې شتون لري تجزیه کوي او هایدروجن H او اوكسیجن O ورڅخه لاسته راوړي. بڼه نو که موږ غواړو په خپلو هغو وسایلو چې دراوسه یې په لاس کې لرو اوبه تجزیه کړو او اوكسیجن او هایدروجن ورڅخه په لاس راوړ موږ 2500c درجي تودوخي ته اړتیا پیدا کوو.

انسانان، نباتات، او حیوانات په پرلپسي ډول اوكسیجن ته اړتیا لري او تنفس کوي یې، څنگه په هوا کې دنورو غازونو سره داوكسیجن نسبت ثابت پاتې کیږي؟

ددې لپاره چې په هوا کې دغازونو اندازه ثابته پاته سي: دمخکې پرمخ نباتات 100 بیلینونه ټنه دکاربن ډای اوكسید گاز او 25 بیلینونه ټنه هایدروجن په غذایی موادو او 100 بیلینونه ټنه اوكسیجن بدلوي همدارنگه دهغي انرژي مجموعه چې نباتات یې دفتوسنتز په عملیه کې کاروي دانسانانو دیوه کال دمصرف سوي انرژي لس برابره ده. دیوې منځنۍ ونې پاتې په هرساعت کې یو کیلو گرام غذایی مواد تولیدوي، دغه غذایی مواد په شپه کې په خوږه بدلېږي ترڅو ونه دهغي څخه گټه واخلي او یا هم په ونه کې دنشایسته په بڼه ذخیره کیږي .

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَس : 80] (الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ) هماغه ذات چې ستاسي لپاره یې له شني سمسوري ونې څخه اور پیدا کړ او تاسي د دې څخه خپل نغري بلوئ؛

*****

د (الْأَخْضَرِ) کلمه وه زرغونوالي ته اشاره کوي ولي چې په پاتې کې یو ډېره پیاوړي فابریکه شتون لري چې ډېر ارزښتمن کارسرتته رسوي چې انسان دهغه دسرتته رسول توانيې نه لري.

تخمونه او دهغوئ دخوا دسختو شرایطو ز غمل

دخدای د عظمت د نښو نښانو څخه یوه یې داده چې پر داسې یو مخکه چې پر هغې په کلونو باران نه وي سوی هغې ته اوبه نه وي رسیدلې پر هغې واښه، گلونه اوبوتې را زرغونېږي، دکار دهیرت وردئ.

دلته انسان ته یو سوال پیدا کيږي: پردغه مخکه چې دا اووه او یا لس کلونه باران نه وو اوریدلې دا تخمونه دکومه سول چې واښه، بوتې او گلونه تري راشنه سول؟ داسوال په پوره ډول پرځای دئ دا کوم چا دا تخمونه نه دي پاشلي څنگه دا وچه مخکه زرغونه سول؟

ښه نو چا دا تخمونه پاشلي دي ددې سوال ځواب دادئ: پوهیږو چې سختي ډبرې هم درطبيعي پيښو لاندې راځي، سختي طبيعي پيښې عبارت دي: دباد، باران، زلزلو، گرمی او یخنی څخه داپيښې کروري ډبرې درخپلې اغيزې لاندې راولي او هغوئ په خاورو بدلوي.

داپيښې پرغرونو اوسیندونو هم خپله اغيزه لري، آیا داپيښې پر هغو تخمونو چې الله جل جلاله په خاورو کې پټ کړي اغيزه نه کوي؟ پوهان وايي تخمونه داسې پیداسوي دي چې حتی سختي طبيعي پيښې هم پر هغو کومه اغيزه نه کوي. کله چې هغوئ په مخکه کې پټ سي او مور هغوئ نه وینو کلونه پر هغوئ بادونه، گرمی او یخنی تیريږي مگر داد تخمونه چې ځانته پيښې زغموونکې او ځانگړې پوښ لري خپل په ځان کې کوچنی ساقي، څانگې، ريښې او غذايي مواد ساتي، ورسته درڅوکلونو باران اوريري او دهمدي تخمونو څخه ښکلي گلونه، بوتې او واښه راشنه کيږي. ښه نو دغه ټوله ښکلا په دې ټوله موده کې چيري وو، خدای جل جلاله دهغو پيښو څخه چې هرڅه لمنځه وړي دوی ساتلي وه. یوه بله هیرانوونکې بیلگه د تخمونو د ساتل کیدو داده: الله جل جلاله دانسان په معده کې پیاوړي او ښه اغيزه کوونکې تېزاب (کلردریک اسید) پیدا کړي دي، که مور سخته غوښه هم وخورو دمعدې داتېزاب: دهغوئ کوچني فعاله ماليکولونه پپسين به دغه سخته غوښه تجزيه کړي. په دې باره کې هم تجربې سرته رسیدلي دي، دبیلگې په ډول: پوهانو دغوښې یوتوته په یو فلزي توپ کې چې کوچنی سوری یې درلودئ واچول، دا کوچنی توپ یې په یوه حیوان وخورئ دڅه وخت ورسته یې یاد ژوی مړ اودهغه دمعدې څخه یې یاد توپ را وویستی، وي

لیدل چې په هغه توپ کې غوښې شتون نه درلودئ ځکه د توپ درکوچني سوري هغه ته تېزب ورغلي وه او غوښه یې تجزیه کړي وه. ښه نو آیا هضم یو میخانیکي عملیه ده که کیمیاوي؟ په حقیقت کې هضم د ادواری عملیې په برکي نه سی: کله چې خواړه په میخانیکي ډول هضم نه سي کیمیاوي مواد هغه په مایع بدلوي.

هر سخت خواړه چې انسان خوري دمعدې د تېزابونو او انزایمونو په مرسته په مایع بدلیږي او د جذب وړگرځي، ددې ټولو سربریره ځینې دانې او تخمونه چې انسان دمیسره خوري دانسان د بدن څخه بیله تجزیه کیدلو اوبیله کوم بدلونه وزی، او دمعدې میخانیکي او کیمیاوي عملیې پر هغوی کومه اغیزه نه سي کولی!

دا د الله جل جلاله حکم او حکمت دئ ولي چې هغه جل جلاله ددې تخمونو دساتني دپاره یوداسي پوست او ساتونکی ځای پرځای کړی دئ چې هغه یې دهرې میخانیکي او کیمیاوي اغیزي څخه پري ساتلی دئ. مه هیروئ چې څیرونکو دمصر په اهرمونو کې داسي غنم لاسته راوړل چې هغوی شپږزره کاله مخکي نڅیره سوي وه، څیرونکو همدغه غنم وکړل او هغوی راشنه سول. ولي چې ځینې تخمونه الله جل جلاله د سختو شرائطو لاندې خوندي ساتي. دغه کوچنیو ژونديو موجوداتو ته په شپږ زره کاله کې کوم زیان نه وولیدلی او خپلې ځانگړنې یې ساتلي وي په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي:

[سُورَةُ لَقْمَانَ : 11] (هُذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ) دا خو د الله پیدا کول دي، اوس ما ته را وښایاست، له هغه پرته دغو نورو څه پیدا کړيدي؟

- اصلي خبره دا ده چې دغه ظالمان په څرگنده همراهی کېني غور ځي دلي دي.

*****

حيوانات

دمور زړه دژونديو موجوداتو په منځ کي

دالله جل جلاله دعظمت دنښو نښانو څخه يوه هغه يي دمور زړه دئ: زمور موخه دمور فزيکي زړه چي دوه دهليزه، دوه بطنه. لري نه دئ بلکي زمور موخه دمور مينه داو لاد سره يا دهغي معنوي زړه دئ.

پوهان وايي: پياوړي انگيزه او اړيکه دانسان په وجود مورني مينه او اړيکه ده بلکي دتولو ژونديو موجوداتو په منځ کي مورني مينه او اړيکه دتولو څخه پياوړي ده . دمورني ميني، شفقت او مهرباني دلایل نه يوازي په انسانانو کي بلکي په تولو ژونديو موجوداتو کي بي شمېره دي.

دعبدالله بن مسعود (ض) څخه روايت سوئ دئ چي رسول الله صلى الله عليه وسلم يوځای ودریدئ يو صحابي دونو لورته ورغلی او دهغه ځای څخه يي حمزه په نامه ديوه مرغه هگی دځان سره راوړي، دې مرغه دپيغمبر صلى الله عليه وسلم پرسر په راگرځيدلو پيل وکړ پيغمبر صلى الله عليه وسلم وپوښتل چا ستاسو څخه دي مرغه ته ازار ورکړی دئ؟ هغه سړي وويل: ماددي يوه هگی را اخیستي ده، رسوالله وويل: هغه وروره.

*****

سره غالبوزه، غومبسه دبوټو او گلون، شيره راټولوي او په يو مستطیل شکله لرگي کي داشيره او د گلونو خوږې ټوټې ذخيره کوي او لرگی ورڅخه دکوي، بيا هگی اچوي او دغه کندو په خاورو پوښي ورسته مري، ع ورسته ديايي غالبوزي هگی په کوچنيو غومبسو بدليري او همدلته ديوه کال خواړه موندې. الله جل جلاله فرمايي: [سُوْرَةُ طه : 50] (قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْفَهُ ثُمَّ هَدَى)

موسی (ع) ځواب ورکړ: "زمور رب هغه ذات دی چي هر شي ته يي د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يي ورته لار وښودله."

*****

یوبل ډول غومبسه په مخکه کي تونل کیندي، کله چي هغه چينجی موندي هغه چيچي او دزهر و په مرسته يي بي هوښه کوي مگر هغه نه وژني، ورسته هغه دکيندل سوي تونل لورته کشوي، هگی اچوي دتونل لاره بندوي او د خپلو چيچيانو لپاره تازه خواړه پرځای پريږدي چي داوړدي مودي لپاره هغوی ددغو خوړو څخه تغذيه کيږي.

ځینې بنځینه مرغان خپلو چیچیانوته در 1300 ځله ډېر خواړه ورکوي. بنځینه اوښه دخپل جونګي دلاسه ورکولو په وخت کې ژاړې، همدا ډول سپی هم دخپلو کوتریانو دلاس ورکولو په غم کې ژاړې، که یوه آسپه خپل کورنګی دلاسه ورکړي یو وحشت ناکه شې شنی کوي او څوک نه پرېږدي چې هغه ته ورنژدي سي، دخوړو دخورک او اوبو دڅښلو څخه پرهیز کوي. دالله جل جلاله دلویی، حکمت او مهربانی دډېرو نښو نښاتوڅخه یوه یې دمور مینه، ترحم، شفقت دی چې نه یوازې په انسانانو کې بلکې په ټولو ژوندیو موجوداتو کې شتون لري. والله اعلم

اوبښ

کله چې انسان اوبښ ته آند وکړي وبه ویني چې یو جالب ژوی دی او د بدن جوړښت یې هیرانوونکی دی. اوبښ په وچو او بیاباني سیمو کې دلیرد رالیرد یوه بڼه وسیله ده. په نړی کې در 15 میلیونه ډېر اوبښان شتون لري چې شمېر یې نور هم دډېریدلو په حال کې دی. داوبښ بدن داسې جوړښت لري چې داوبو او هوا دسختو شرایطو سره ژر توافق کوي. داوبښ سترګې ددوو څیرمو لرونکي دي چې داوبښ سره مرسته کوي چې شیان لوی وویني او دريگونو او دښتو دگرد او غبار څخه یې سترګې خوندي وساتي، دشیانو دلوی لیدلو لکبله اوبښ یو ماشوم یا کوچني ژوي ته په آسانی تسلیمیري. الله جل جلاله فرمایي. [سُورَةُ يَسَ : 72] (وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ) موږ هغه پداسې شان دوی ته ښکېل (تابع) کړيدي چې پر ځینو باندی دوی سپریري، د ځینو غوښه خوري،

*****

اوبښ کولی سي خپل پزه او غوږونه بند کړي ترڅو دورې او گرد ورته زیان ونه رسوي او تګ ته په سخت باد کې دوام ورکړي. داوبښ شونډان سخت او ناوړي یې دسختو شیانو لکه اغزو دتجزیې لپاره بسنه کوي. [سُورَةُ الْعَاشِيَةِ : 17] (أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ایا دوی اوبښ ته نه گوري چې څنګه پیدا کړ شوی دی؟

*****

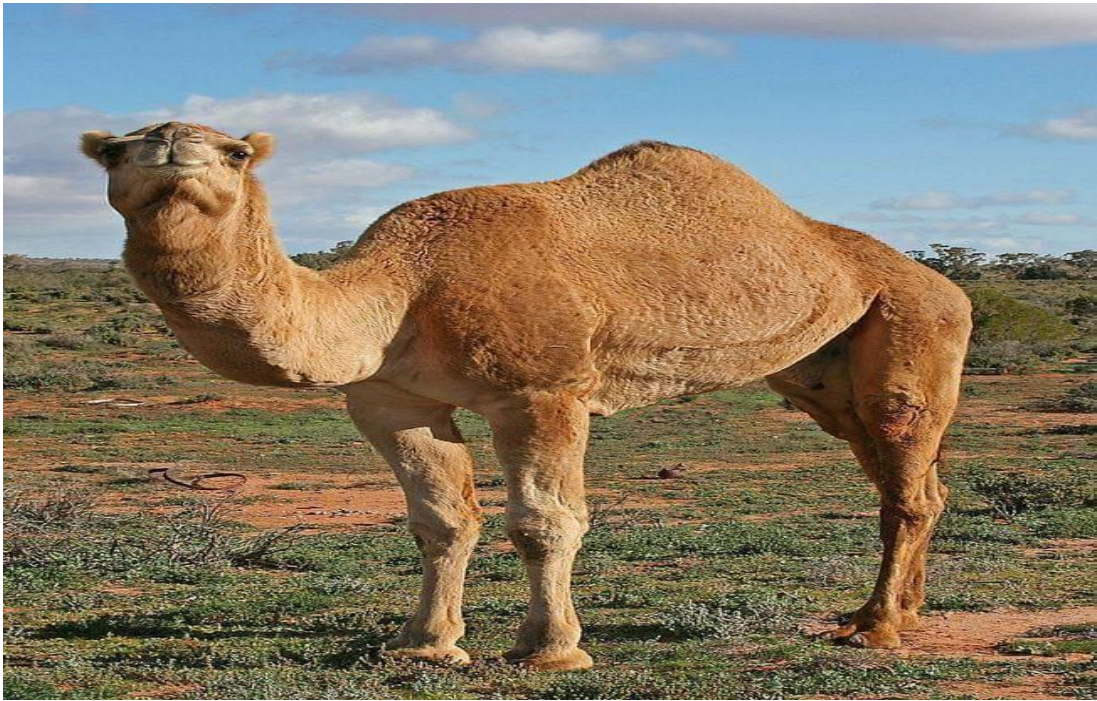
اوبښ دڅښلو لپاره لږو اوبو ته اړتیا لري، ددې سربیره چې اوبښ دلمبیدلو دفلزي حمام په

اندازه اوبه څښلی سي، مگر اوبښ کولی سي لسگونه ورځي بيله اوبو ژوند وکړي: هغه داسي چي دسختي اړتيا په وخت کي اوبښ دارتيا ور اوبه دخپل بدن دنسجونو څخه اخلي چي په پايله کي يي دخپل بدن يو پر څلورمه برخه وزن دلاسه ورکوي بيله دي چي ديا د وزن په دلاسه ورکولو سره دتگ په وخت کي ناتونه سي. اوبښ په خپلو بوکونو کي دخپل بدن يو پر پنځمه برخه غور ذخيره کوي ولي که چيري خواړه په لاس رانه وړي خپله اړتيا دخپلو بوکونو څخه پوره کوي. الله جل جلاله فرمايي: [سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ : 17](أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ايا دوی اوبښ ته نه گوري چي څنگه پيدا کړ شوی دی؛

*****

داوین منځنی عمر در 40 کاله ډېر دی، داوین سپرتيا او کنترول هوسا دي خو هغه وخت کله چي دهغه سره په مهربانی چلند وسي. داوین د بدن جوړښت دانسانو دعبرت اخيستلو لپاره غوره دی، راسی چي دي ايات شريف ته ژور آندوکړو. [سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ : 17](أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ) نو ايا دوی اوبښ ته نه گوري چي څنگه پيدا کړ شوی دی؛

*****

د غوا شیدې

د غوا شیدې چې مور یې په بیلا بیلو لارو لکه: دچایو، مستو، پنیر، شلومبو په ډول کاروو: بشپړه خواړه دي.

د غوا د شیدو 87 څخه د 91 سلنه اوبه جوړې همدا ډول د غوا په شیدو کې خوړه، پروتینونه، معدني مواد کلسیم، فسفر، A.B.C.D. ویتامینونه شتون لري مگر جالبه داده چې شیدې د ژول سوو نباتاتو او وینو دمنځه په خالص ډول د غوا د غولانځي څخه تر لاسه کیږي. نوي څیړنو مالومه کړي ده چې غوا، د شیدو تولیدونکي غدې لري، دغه غدوات پر نور کوچنیو ځانګو ویشل سوي چې ریښې ورته وايي، ریښې د یوې غشاء په واسطه پوښل سوي چې په خوا کې یې کوچني رګونه دي ددې غشاء حجري دکوچنیو رګونو څخه د شیدو د تولید اړین مواد اخلي او د شیدو تولیدونکو غدو ته یې لیرې ورسته درهغه دغو غولانځو ته شیدې ځي او خالصي شیدې په لاسه راځي.

دراوسه لا دا نه ده مالومه چې هغه حجري چې دکوچنیو رګونو د وینې څخه د شیدو تولیدونکي مواد اخلي په شیدوي بدلوي په کوم میکانیزم کار کوي.

پوهان وايي د شیدو تولیدونکو حجرو په ځواکي کوچنیو رګونو کې د 300 څخه در 400 لیټرو وینې تیریدلو ته اړتیا ده ترڅو هغوی یو لیټر شیدې تولید کړي؛ یانې یو لیټر شیدې د 300 څخه در 400 لیټرو وینې څخه تر لاسه کیږي. په رښتیا چې د غوا د بدن یوه لویه فابریکه ده الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 66] (وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَمِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبًّا خَالِصًا سَائِغًا لِّلشَّرِبِينَ)

او ستاسي لپاره په څارویو کېني هم یو درس (عبرت) شته، د هغو له ګیډي د خوشیو او وینې تر منځ مور یو شی په تاسو څیښو، یعنی خالص شیدې، چې د څښونکو لپاره ډیري په خوند تیرېدونکي دي.

*****

بڼه نو مور تر اوسه ددې حجرو دکار په حقیقت نه یوو خبر چې څنګه دغه ژونکي دکوچنیو رګونو د وینې څخه اوبه، ویتامینونه، قندونه، معدني مواد، پروتینونه، او غوړي اخلي او دهغوی د ترکیب څخه شیدې جوړوي، یوه غوا هره ورځ 30 کیلو ګرامه شیدې کوي او هر کیلو ګرام

شیدې هغه وخت تر لاسه کېږي چې د شیدو تولیدونکو حجرو په خوا کې په کوچنیو رگونو کې درې سوه لیټره وینه تیره سي.

الله جل جلاله په لاندې آیات شریف کې دخپل عظمت د نښو نښانو څخه یوې ته اشاره کړې او فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 66] (وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبْنَا خَالِصًا سَائِغًا لِلشُّرَبِيِّنَ)

او ستاسې لپاره په څارویو کې هم یو درس (عبرت) شته، د هغو له کېدې د خوشیو او وینې تر منځ موږ یو شی په تاسو څښنو، یعنې خالص شیدې، چې د څښونکو لپاره ډیرې په خوند تیرېدونکې دي.

*****

څوک دا حکم صادروي او دا چاره په داسې منظم ډول ترتیبوي؟ څوک دغه حجرو ته لارښوونه کوي چې: پتاشم، فسفر، کلسیم، ویتامینونه، غازونه، قندو ته، غوړي د وینې څخه واخلي او هغه ترکیب کړي؟ څنگه دغه مواد په سپینو خالصو شیدو بدلېږي چې په هغو کې د وینې هیڅ اثر نه وي؟ هغه معجزې چې په هسک، مځکه، حیواناتو، نباتاتو کې دي ټولې د الله جل جلاله دلويې او حکمت د نښو نښانو څخه دي.

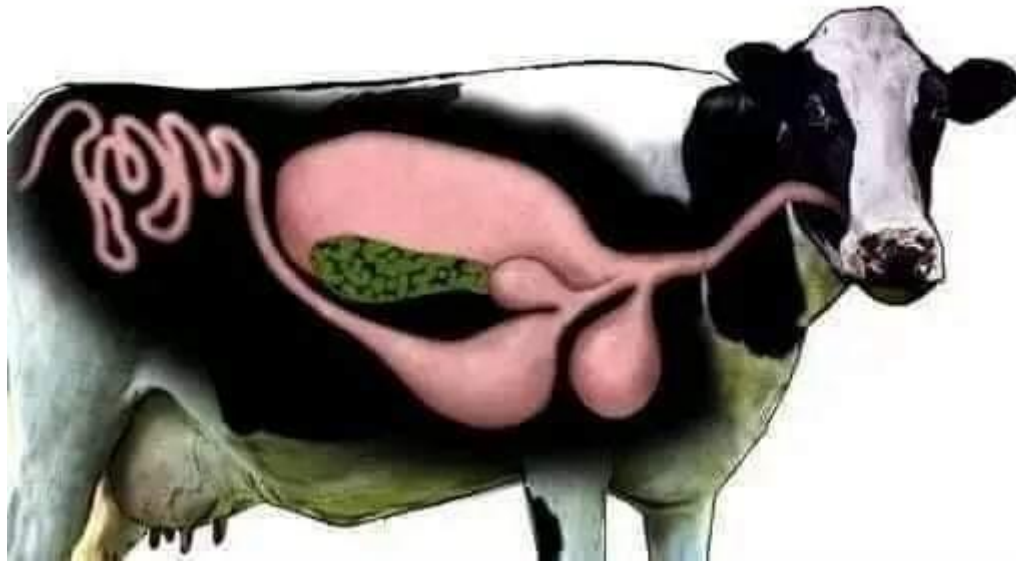
داد الله جل جلاله دلويې نښه ده کوم نباتات چې غواګانې خوري هغه الله جل جلاله انسانانو ته په خالصو شیدو بدلوي. آیاتاسو کولی سئ دغه نباتات په شیدو بدل کړي؟ بېله شکه شیدې دانسانو لپاره بڼه او بشپړه غذا ده او دا الله جل جلاله دنعمتونو څخه یو نعمت دی الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يَس : 72] (وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ) موږ هغه پداسې شان دوی ته بنګېل (تابع) کړيدي چې پر ځینو باندې دوی سپرېږي، د ځینو غوښه خوري،

*****

خدای جل جلاله حیوانات زموږ په اختیار کې راکړي داسې چې یو کوچنی ماشوم یوه غوا دخړولو لپاره بیایي او هغه ته کوم زیان نه رسوي، که غوا لیونی سي هغه لس کسه هم نه سي نیولی. بڼه نو غوا او نور ژوي دانسانانو د هوساینې، ګټې اخیستلو لپاره پیداسوي او ځینې یې ورته رام سوي دي .

آیا دابه بڼه نه وي چې تل د الله جل جلاله دنعمتونو شکر اداکړو او دهغه جل جلاله بندګي په بڼه ډول سره وکړو او تل یې یادونه وکړو

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

زرافه

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّملِ : 88] (وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ) نن ته غرونه ویني او گومان کوي چې بنه کله کله بڼخ شويدي. خو په هغه وخت کېني به دا د ورېځو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چې هر شی یې په حکمت سره برقرار کړیدی. هغه بنه خبر دی چې تاسې څه کوی.

*****

زرافه د لور قد لرونکی ژوی دی، د زرافي اوږدوالی درشپږو مترو ډېرېږي. زرافه هوښیار او تېزه منډي وهونکی حیوان دی، خدای جل جلاله زرافي ته دوي سترگي ورکړي چې ديو برج په څير دسر په پورتنی برخه کې یې خای لري، زرافه دخپلو سترگو په مرسته 360 درجي خپل شاوخوا لیدلی سي همدارنگه دزرافي وزن دريوه تن ډېر او دمنډي وهلو په وخت کې چټکوالی په ساعت کې 60 کیلومترو ته رسیږي.

دزافو غاړې دنورو حیواناتو څخه اوږدې دي چې اوږدوالی یې یونیم متر ته رسیږي، دزافي سر لوی دی چې دغاړې او سر اوږدوالی یې دوه متره کیږي. دزرافي سر دهیرانوونکي ځانگړني لرونکی دی: کله چې زرافه وغواړي پر مخکې کوم څه وخورې د بدن څخه یې وینه په تېزۍ سره دسرلورته ځي چې دغاړې رگونه یې شین رنگ اختیار کړي، کله چې زرافه وغواړي سر دمخکې څخه پورته کړي نو طبعاً چې دویني ونور بدن ته په ژر تللو به دسر گرځیدلو او بې هوښۍ سره مخ سي خو داسي نه کیږي ځکه الله جل جلاله زرافو ته یو ځانگړنه ورکړي ده چې پوهان یې په تعجب کې کړي دي.

ددې ژوي دسر رگونه جالبه ځانگړنه لري، دزرافي دسر رگونه دوالونو درلودونکي دي، کله چې زرافه سر دمخکې څخه پورته کړي دغه والونه ټول بند سي ترڅو وینه دزرافي دسر څخه ناڅاپي ونه وزي او زرافه دبي هوښۍ سره مخ نه سي، ورسته درڅه وخت دغه والونه لږ لږ خلاصیږي او دزرافي دسر څخه وینه د بدن نور غړو ته ځي.

ښه نو کله چې زرافه سره کښته کوي ډېره وینه د زرافې سرته ځي او کله چې سر پورته کوي وینه په یوه وار بیرته نورو غړو ته نه ځي بلکې ورو ورو د زرافې په سر کې موجود والونه پرانیستل کېږي او وینه نورو غړو ته پریږدي چې دا کار ددې لامل کېږي چې د زرافې سر په یوه وار ډېره وینه د لاسه ورنه کړي او زرافه د بې هوښۍ او سرگرځیدلو سره مخ نه سي. چا دا هیرانوونکی جوړښت د زرافې په سر کې جوړ کړی دی؟ چا دا والونه د زرافې په سر کې ځای پر ځای کړي دي؟ دا د حاکم، قادر ذات الله جل جلاله دلویي ښه ده! الله جل جلاله دمخکې پر مخ دمخکې لاندې او لوړ موجودات په ښه شان پیدا کړي دي الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 3] (الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوُّتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ) هغه ذات چې لاندې باندې او ه اسمانونه یې پېدا کړل؛ (ای کتونکي) ته به د الرحمان په هستونه کښې هیڅ راز ناروندي او توپیر ونه مومي. بیا سترگي وایوه، وگوره، ایا کومه نیمگرتیا دي چیرې تر سترگو کیږي؟!

***د زرافې زړه په هره دقیقه کې 55 لیټره وینه د بدن بیلا بیلو برخو ته پمپوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ يُونُسَ : 101] قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنَّذْرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ) دوی ته ووايه: "په اسمانونو او ځمکه کې چې څه دي، هغه په غرېدلو سترگو وگورئ!" - او کوم خلک چې له سره ایمان راوړل نه غواړي، د هغو لپاره ښایي او اخطارونه مدافع او گټور کېدای نه شي. ***ښه نو هر څه چې مور وینو، لمسو د الله جل جلاله د قدرت، عظمت، حکمت ښایي په کښې شتون لري.

دكانگرو په شان يو ژوی چي په دښتو كي ژوند كوي

دالله جل جلاله دجالبو او هيرانوونكو موجوداتو ددليې يو ژوی چي كانگرو ته ورته دئ او په وچو دښتو كي ژوند كوي.

دغه ژوی دكانگو په شان دوي لوري پښي لري چي دكانگرو په شان پري توپونه وهي، ياد ژوی دخپلي لکی په مرسته دالوتكي دلکی په شان په هواكي خپل لوري ته بدلون وركوي.

دغه حيوان هم دنورو حيواناتو په شان هضمي او دويني دوران سيستم لري مگر جالبه داده چي ياد ژوی په خپل ټول ژوند كي يو خاڅکی اوبه هم نه څښي، هو دغه ژوی اوبه نه څښي!
الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ : 30] أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا أَفَلَا يُؤْمِنُونَ)

ايا كافران په دي نه پوهيږي، چي دغه ټول اسمانونه او ځمكه يو له بله سره نښتي ول، بيا موږ دوي دواړه بېل كړل. او له اوبو نه مو هر ژوندي شى پيدا كړ. ايا هغوى (زموږ دغه خلاقيت) نه مني؟

*****

اوبه دهر ژوندي موجود د ژوند لپاره اړين او يوه اساسي برخه ده دبيلگي په ډول دانسان 70سلنه وزن اوبه جوړوي. بڼه نو دغه ژوی دخپل ژوند په اوږدو كي اوبه نه څښي. ځينو ژوو پيژندونكو دغه ژوی اهلي كړ او په زرغونه سيمه كي يي دهغه پالنه كول، دوي وغوښتل چي ياد ژوی اوبه وڅښي:خوبريالي نه سول. بڼه نو ددي ژوي دبدن اوبه دكومه پوره كيږي؟

څيرونو څرگنده كړل چي دا ژوي په خپل هضمي سيستم كي د اوكسيجن او هايډروجن دتركيب څخه اوبه جوړي. كه موږ وغواړو اوبه جوړي كړو موږ پيچلو ماشينونو ته اړتيا پيدا كوو. بڼه نو ياد ژوی چي په وچه دښته كي ژوند كوي اوكسيجن د هوا څخه اخلي او دارتيا وړ هايډروجن دځينو وچودانو څخه چي ياد ژوی يي خوري پوره كوي او اوبه تري جوړوي. په نړی كي هيرانوونكي موجودات شتون لري چي ليدونكي سترگي دهغوى حقيقت بڼه ليدلى سي.ژوي دحق نه منوونكو انسانو څخه غوره دي:ځكه هغوى دخپل اختيار نه دي كوم مسؤليت نه دئ ورسپارل سوى او دعذاب لايقان نه گرځي.

زموږ مخته په هر شي كې دالله جل جلاله قدرت، حكمت اولويي نښانې دي: زموږ په بدن، خوړو، نباتاتو، حيواناتو، مرغانو، كبانو او هر هغه څه كې چې موږ يې لمس، احساس، او وینو زموږ لپاره دعرت اخیستلو او دالله جل جلاله دلويي ډېرې نښانې دي.

دخوگ،خنخیر دغوبني دحراموالي حكمت

یوه مقاله مي ولوستل چې دیوه پوه دكتاب لنډيز وو چې دسرکوزي په باره كې ليكلي وه. داچي الله جل جلاله دخوگ غوبني خوړل حرام كړي په دي كې ډېر حكمتونه دي. خنخیر یو داسي ژوی دی چې غوبني او نباتات خوړي، دخوگ دغوبني خوړك په ټولو دينونو كې حرام دی.

دغه حيوان دبدو اخلاقو درلودونکی دی.چټلی او بداخلاقي دخوگ دځانگړونو څخه دي. دخوگ چټلي او دصحرا دمیرو موږكان خوړل خوبښيري، دخوگ دغوبني وړ خواړه دمردارو لابني دي. كه خوگ يوداسي ځای ته بوتلل سي چې په یوه خوا كې يې چټلي هم شتون ولري خوگ به دچټلي خوا ته ورسې، ځكه دچټلي خوبښول دخوگ ځانگړنه ده. انسانانو ته دخوگ دغوبني دخوړك له كبله د كډو دانې دچينجي ناروغي، نس ناستي، ژړي، اميبي ډيزنټري، ناروغی وړپيښيري، كه څه هم دخوگ غوبنه دیوه ساعت لپاره په اوبو كې وايشول سي يا درمنفي 29 درجو پوري په يخچال كې كښيښودل سي . سبحان الله دخوگ په غوبنه كې بيلا بيلي ناروغی او زيان رسوونكي چينجيان شتون لري، چې دياډي غوبني په ډېرو اېشولو او يا په ډېرو يخولو هم لمنځه نه ځي.

داچي الله جل جلاله دخوگ دغوبني خوړك حرام كړی په دي كې ډېر حكمتونه دي چې ځينو ته يې اشاره كوو. خنخیر چټلي او مرداري خوبښوي، چټلي او دمرادارو سوو حيواناتو غوبني خوړي، خوبيا هم ځينو انسانانو دخوگ غوبني خپل خواړه گڼلي او هغه خوړي. په ځينو هيوادونو كې دخوگ غوبنه خوړل كيږي چې دهغو هيوادو دوگړو 1 پر 6 برخه دمړيني علت هم دخوگ په غوبنه كې دموچودو چينجيانو له كبله وي.

یوبله دياډولو ورڅېره داده چې دخوگ غوبنه لوړه درجه كلسترول لري، ځكه خو په هغو هيوادونو كې چې دخوگ غوبنه خوړي دزړه دحملي او درگونو دتنگيدلو دناروغی فيصدي

دهغو هیوادونو څخه چې دڅوگ غوښنه نه خوري 8برابره لوړه ده. دغه مطلب ددې لپاره وو چې مسلمان وگړي په دې وپوهیږي چې ولي الله جل جلاله دڅوگ غوښنه حرامه کړې ده. خدای جل جلاله چټلی حرامې او پاکې حالې کړې دي. هغه څه چې نفس دهغه په مرسته د هوساینې او پاکې احساس کوي حلال او هغه څه چې دانسان عقل او بدن لمنځه وړي حرام کړل سوي دي. ښه نو موږ باید وپوهیږو چې دالله جل جلاله دهرحکم لپاره همدا بسنه کوي چې هغه دالله جل جلاله دلوري څخه دی.

سپې او دهغه څخه رامنځته کیدونکي ناروغی

یو علمي څیړنه مي ولوستل چې په پیل کې یې حدیث شریف راوړل سوي وه چې په صحیحینو او نورو کتابونو کې روایت سوي دي. رسوالله صلی الله علیه وسلم فرمایي: مَنْ أَخَذَ كَلْبًا إِلَّا كَلَبَ زَرْعٍ أَوْ غَنَمٍ أَوْ صَيْدٍ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِ كُلِّ يَوْمٍ قِيرَاطٍ (بخاري 3146) (مسلم 1574)

دحدیث شریف مفهوم: څوک چې بيله دکښت، پسونو دساتني او یادښکار دسپې څخه پرته بل سپې ساتي هره ورځ یو قیراط دهغه دعمل دثواب څخه کميږي: قیراط، یو پر څلوریشتمه برخه دثواب. ددغه څیړنې لیکوال 36 ناروغی یادې کړې وي چې دسپيو څخه انسانانو ته لیردول کيږي. ددغو ناروغیو څخه دژغورنې یوازنی لار داده چې سپې باید بيله ارتيا ونه ساتل سي. دیادوني وړ ده چې دلیوني سپې ناروغی (رابیس) چې مشهوره ناروغی ده دانسانانو دمړینې لامل کيږي، چې په یوه کال کې دیادې ناروغی لکبله یولک انسانان خپل ژوند دلاسه ورکوي.

کیدای سي تاسو وپوښتی: آیا نور ژوي په دې ناروغیو نه اخته کيږي؟

په ځواب کې باید ووايو: اخته کيږي خو نور حیوانات دسپې سره دمحاسبې ورنه دي، دبیلگې په ډول دپیشې څخه انسان ته ددې ناروغی دلیرد اندازه 7 سلنه او دسپې څخه انسان ته ددې ناروغی دلیرد اندازه 92 سلنه ده. یوازي په فرانسه کې په 1976 میلادي کال کې 7 میلیونو سپيو شتون درلودئ په داسې حال کې چې دفرانسي دنفوسو شمېر 52 میلیونه وو. غربي هیوادونو کې سپيو ته داندازې څخه زیات ارزښت ورکول کيږي داسې چې هغوی سپيو داوادونو څخه بي نیازه کړي دي.

داسلام په مبارك دين كي دساتني او بښكاري سپي څخه ماسيوا دنورو سپيو دساتلو اجازه نسته،ددي موخو پرته دسپيو ساتل ناروا دي؛ځكه رسوالله صلى الله عليه وسلم فرمايي: مَنْ اتَّخَذَ كَلْبًا إِلَّا كَلْبَ زَرَعٍ أَوْ غَنَمٍ أَوْ صَيْدٍ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِ كُلِّ يَوْمٍ قِيرَاطٍ (بخاري 3146)(مسلم1574) دحديث شريف مفهوم:څوك چي بيله دكښت،پسونو دساتني او يادبښكار دسپي څخه پرته بل سپي ساتي هره ورځ يو قيراط دهغه دعمل دثواب څخه كميري:قيراط،يو پر څلوريشتمه برخه دثواب.

دسپي بويايي حس

خداى جل جلاله دحيواناتو په منځ كي عجبپه او هيرانوونكي ژوي پيداكري دي چي هر يو يي هيرانوونكي ځانگړني لري.

سپي هيرانوونكى پياوړى دبويايي حس لري:چي دانسانانو دبويايي حس څخه يو ميليون ځله پياوړى دى.

ښه نو كه يو گرام نشيي توكي په يوه كاغذ كي وپيچو،هغه په كوتيو كي بند كړو،كوتى بيا په كارتن كي كښيردو او ديايد كارتن سره سل نور كارتنونه يوځاى كښيردو: وبه وينو چي يو روزل سوى سپي دسلو كارتنونو په منځ كي دنشپي توكو لرونكى كارتن په نښه او پيدا كوي.هغه ته پياوړى بويايي حس وركول سوى دى .

څيرونو په ډاگه كړي ده چي په نړى كي هر انسان ځانگړى بوى لري،هيڅ وخت دوه انسانان يو ډول بوى نه لري. ديو روزل سوي سپي لپاره دابسنه كوي چي ديوه انسان دجامي يوه توتپه بوى كړي او هغه دسلگونو انسانانو په منځ كي پيداكړي.

دانسان بويايي حجري 5سانتي متره مربع اوږدوالى لري مگر دسپي بويايي حجري،ژونكي 50سانتي متره مربع اوږدوالى لري. دانسان په پزه كي 5ميليونه بويايي حجري شتون لري دسپي په پزه كي 50ميليونه بويايي حجري شتون لري. دسپي بويايي حس دانسان څخه يوميليون برابره پياوړى دى. څوك باور كولى سي چي ددي ژوي حافظه ميليونونه بويينه يادولى سي. كه يو سپي وروزل سي سپي دبوى په پيژندلو كي تيروتنه نه كوي.

دبیلګې په ډول که موږ دوه لوبنې چې 50 لیټره اوبه په کبني شتون ولري یوه ته یې یوکاچو غه مالګه ور واچوو او هغه بڼه پکبني حل کړو: سپی کولی سي دخپل پیاوړي بویایي حس په مرسته دتروو اوبو لوبنې دخوږو اوبو دلوبنې څخه بیل کړي.

جالبه داده چې په ځینو هیوادونو کې دګاز دپیپ لاین دسوریو دمالومولو لپاره دسپو څخه کار اخلی، داسې چې سپی دګاز دپیپ په اوږدو بیایي او کوم ځای چې یاد پیپ سوري وي سپی هغه دګاز دپیپ لاین مامورینو ته په نښه کوي.

ځینو نورو هیوادونو کې دمجرمینو، وسلو، نشیې توکو او مینونو دپیداګولو لپاره دسپو څخه کار اخلی.

دویني اړیکه دمیکروبوونو سره

الله جل جلاله دروانی وینی خوړل موږته حرام کړي دي. دغه امر دلاندي ایات شریف دعلمي اعجاز برخه ده: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 145] (قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

[ای محمده (ص)!] دوی ته ووايه: کومه وحیې چې ما ته راغلي ده، په هغې کبني خو زه کوم داسې شی نه مومم چې پر کوم خوړونکي حرام وي؛ مګر دا چې هغه مرداره (خپله مړ شوی) وي یا توی شوې وینه وي، یا د خوګ غوبڼه وي چې هغه ناپاکه ده، یا فسق وي چې له الله پرته د بل چا په نوم حلال کړای شوی وي. نو څوک چې د اړتیا په حالت کبني (له دغو شیانو څخه کوم شی وخورې) پرته له دې څخه چې هغه د نافرمانی اراده ولري او پرته له دې څخه چې د اړتیا له اندازې څخه زیاتی وکړي، نو په دې کبني شک نشته چې ستا رب له تېرېدنې څخه کار اخیستونکی او رحم کوونکی دی.

*****

روانه وینه دمیکروبوونو داوسیدوځای دی مګر دانسانانو او ژوو په بدن کې داسې غږي شتون لري چې هغه وینه پاکوي: پښتورګي وینه دزهري موادو څخه پاکوي او هغه دفعه کوي، کله چې یو حیوان مړسي دهغه وینه دمیکروبوونو په خوندي ځای، داوسیدو ځای باندي بدلیږي، په همدې خاطر ددې خبرې درکشف ورسته په ځینو غربي هیوادونو کې داسې قوانین

جوړ او پلي سول چې دوينې او مردار سوي حيوان د غوښې خوړل يې منعه کړي دي، مگر الله جل جلاله 1400 کاله مخکې پر مور درواني ويني او مردار سوي حيوان د غوښو خوړل حرام کړي وه. دقصابی هر چاره په زرگونو میکروبونو لږلي وي: کله چې چاره دوينې سره په اړیکه کې کيږي میکروبونه ويني ته ننوزي او هلته تکثر کوي، په نیم ساعت کې دوه برابره کيږي، يانې زره میکروبه په درې ساعته کې ميليونونه میکروبونه کيږي؛ ځکه خو داسلام په مبارک دين کې دحيواناتو دذبحه کولو امرسوی دی. دمیکروبو دډېرښت، تکثر اوسنيو نظرياتو ته په پام مور دې پایلې ته رسېږو چې په اسلامي لاره ذبحه کول څومره اړين دي.

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 14] اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ (که هغوی وپولئ، نو ستاسې دُعَاوي نشي اورېدای او که يې واورې، نو تاسې ته يې څه ځواب نشي درکولای. او د قیامت په ورځ به هغوی ستاسې د شړک څخه منکر شي. د حقیقت د حال څخه داسې کوم صحیح خبر تا ته د يو باخبره ذات څخه پرته بل څوک نشي درکولای. *****)

عربو دجاهليت په زمانه کې: ويني په کلمو کې اچولې او هغه يې کبابولې، اوس هم په کفرې هیوادونو کې ځيني خلک دا خوبوي چې غوښه دوينې سره وخورې؛ په همدې خاطر حیوانات نه ذبحه کوي بلکې هغه وژني او توتېه کوي يې چې په پایله کې دژوي وینه دبدنه نه وزي او په غوښه کې پاته کيږي. ښه نو که مور غواړې په ژوند دستونزو څخه خلاص، بريالي او خوشبخته سو دالله جل جلاله دحکمونو څخه باید سرغړونه ونه کړو! دالله جل جلاله اوامر چې په قرآن کریم کې دي: په قرآن الکریم ځان پوه او په لارښوونو يې عمل وکړو. دقرآن الکریم لارښوونې دانسان آزادي نه محدودوي بلکې دهغه دسلامتی زمانت کوي. که دبريښنا دمزو دیو لڅ ځای خوا کې یوه ډره باندي لیکلي وي "دبريښنا مزي ته لاس وروړل دمرگ خطر لري" ایا دبريښنا مامورينو دالیکنه ستاسو دآزادی دمخنيوي لپاره دلته لیکلي ده. دغه ډاره چې هلته راځړول سوي ستاسو دآزادی دلمنځه وړلو لپاره نه بلکې ستاسو دځوندیتوب لپاره را ځړول سوي، مومن انسان باید داسې وپوهيږي. الله جل جلاله زمور دسلامتی لپاره پولې ټاکلي دي، دالله جل جلاله دلوري دټاکل سو حدودو څخه سرغړونه نه کول، زمور دبریا، نیکبختی اوسلامتی لامل کيږي، او برعکس دهغه حدودو څخه سرغړونه زمور دناکامی، پرېدادی لامل کيږي.

دوینې حراموالی

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 145] (قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۗ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

[ای محمد (ص)!] دوی ته ووايه: کومه وحی چې ما ته راغلي ده، په هغې کېني خو زه کوم داسې شی نه مومم چې پر کوم خورونکي حرام وي؛ مگر دا چې هغه مرداره (خپله مړ شوی) وي یا توی شوی وینه وي، یا د خوگ غوبنه وي چې هغه ناپاکه ده، یا فسق وي چې له الله پرته د بل چا په نوم حلال کړای شوی وي. نو څوک چې د اړتیا په حالت کېني (له دغو شیانو څخه کوم شی وخورې) پرته له دې څخه چې هغه د نافرمانی اراده ولري او پرته له دې څخه چې د اړتیا له اندازې څخه زیاتی وکړي، نو په دې کېني شک نشته چې ستا رب له تېرېدنې څخه کار اخیستونکی او رحم کوونکی دی.

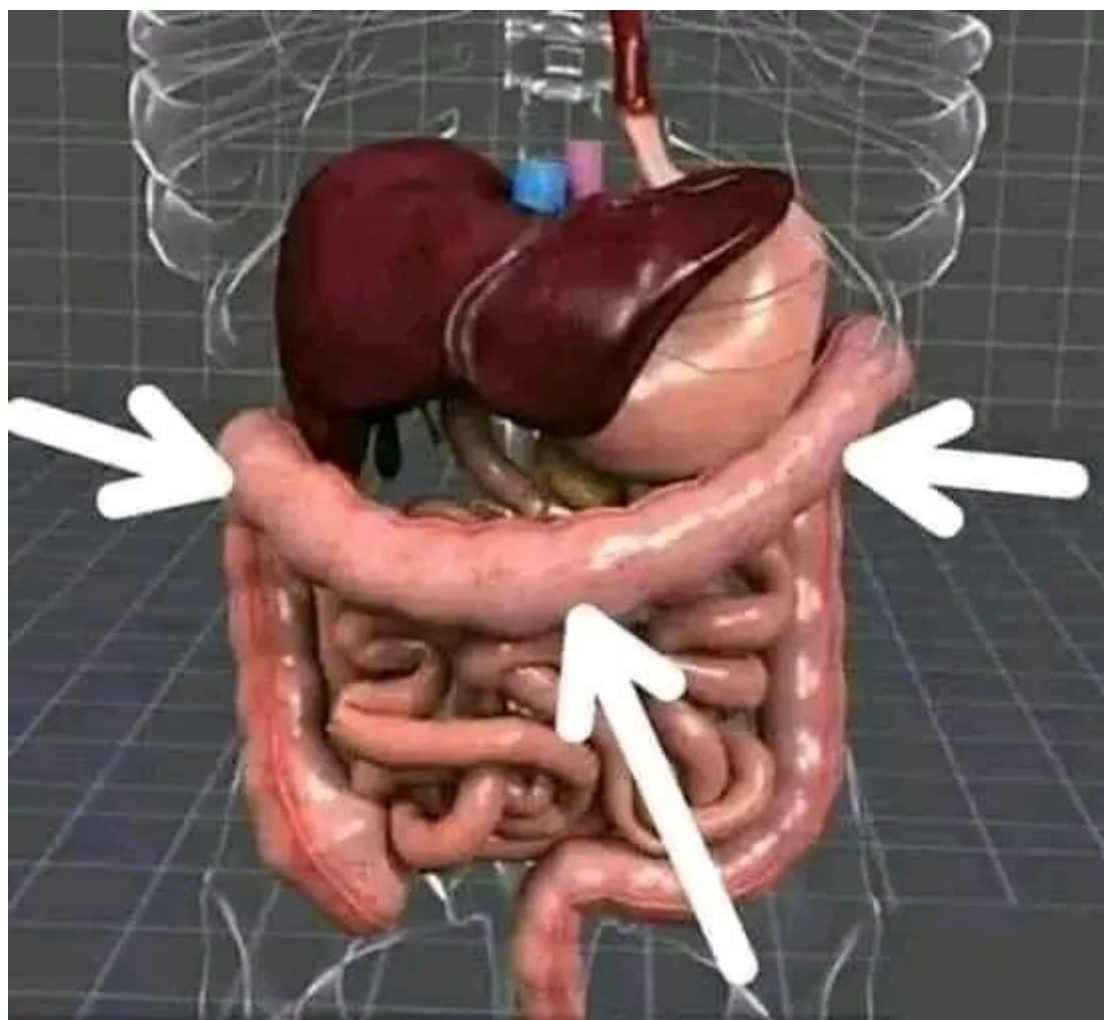
*****

پوهان دوینې په اړه وایي: وینه دخپل خان سره: زهري؛ اضافي، او زیان رسوونکي ترکیبونه لېږدوي ولي چې یوه ددندو څخه دوینې دزهري او اضافي موادو لېږد او د بدن دوتلو په پار دهغوئ سره مرسته ده. وینه کې یوریک اسید شتون لري چې دپرتینونو دتجزیې څخه ورسته جوړیږي. همدارنگه وینه دکلمو څخه زهري مواد دبدلولو لپاره ایښي، ځیر ته لېږدوي. که چیرې انسان وینه وڅښي یا وخورې دانسان په بدن کې دیوریک اسید، اونورو زهري موادو اندازه دپېرېږي چې په پایله کې یې انسان دمغزو په ناروغیو اخته، په کوما او مړینې یې پای ته رسېږي.

وینه دمیکروبو، ویروسونو دتولید، تکثیر لپاره خوندي ځای دی. وینه کې بیلا بیل میکروبو، ویروسونه ځای لري اوکه چیرې انسان وینه وخورې یاد میکروبو، ویروسونه دانسان بدن ته داخلېږي، مور نه سو کولی دوینې څخه دسالمو خورو په ډول گټه واخلو په همدې خاطر دهغه حیوان دغوښو خورل چې وینه یې د بدن څخه نه وي وتلي یا په اسلامي طریقه نه وي ذبحه سوی ناروا دي، ځکه که وینه دحیوان د بدن څخه ونه وزي په غوبنه کې پاته کېږي او وینه کې میکروبو، زهري مواد او حتی ویروسونه شتون لري چې خورل یې دانسان لپاره ډېر زیان لري.

موږ بايد دهغه حيوان غوښه هيڅكله ونه خورو چې داسلامي شريعت سره سم نه وي حلال سوی. په اسلام كې دحيوان دغاري شاه رگ پري كيږي نه ټول سر: ځكه دزړه اړيکه په بشپړ ډول دمغزو سره نه پري كيږي عصاب زړه ته امر كوي چې زه دويني دكمښت سره مخ يم وينه را واستوه زړه په پرلپسي ډول وينه مغز ته استوي ترڅو دحيوان دبدن ټوله وينه مغز ته دتلو په تكل دغاري دشاه رگ څخه چې پري دي دباندې ووزي.

ښه نو داسلامي شريعت حكم چې دپورته ايات شريف څخه سرچينه اخلي حكمت بايد مسلمان ته په پوره ډول څرگند وي.ښه نو كه چيري موږ يوه كفري هيواد ته سفركوو بايد دداسي يوه حيوان غوښه ونه خورو چې هغه داسلامي شريعت سرسم نه وي ذبحه سوی،داسلامي شريعت خلاف دمرادار سوي حيوان دغوښې خوړل حرام او روغتيا ته زيان رسوونكي دي.

آس

الله جل جلاله آس دانسانانو د هوساينې او سرلورې لپاره دهغوئ په واک کې ورکړی دی. آس ډېرې خانگړنې لري چې يوه هغه يې داوريدو پياوړی حس دی: دغه حيوان دبل آس دليدلو وړاندي دهغه دپښو ترپهاری اورې او خپل خاوند ته خبر ورکوي. آس د عمر په ډېریدلو سره د نسل د تولید وړتیا دلاسه نه ورکوي. یاد حیوان پياوړی تنفسي سيستم لري چې دوه لوی سپرې دهغه سره مرسته کوي چې ډېر اکسیجن تنفس کړي او په ډېرو خغستلو ژر ستړی نه سي. آس کولی سي دخان سره ډېر بار وليږدوي داسي چې دخپل وزن يو پر څلورمه برخه بار وړلی سي، دبیلگې په ډول که دآس وزن 400 کيلو گرامه وي سل کيلو گرامه وزن وړلی سي، همدا ډول کولی سي په اوږدو مزلونو کې بيله اوبو او خوړو مزل ته دوام ورکړي. آس پياوړی حفظه لري، او په کومه سيمه کې چې اوسپړي دهغې سيمي لارې بڼه ورمالومپړي، که دآس دخاوند څخه لاره ورکه سي آس کولی سي هغه درخپله کوره ورسوي. آس خپل خاوند دهغه دليدلو پرته پر برغ، بوئ او دسپړیدلو پر طريق پیژني. آس دخپل خاوند دکنترول حرکاتو ته ژر مثبت خواب ورکوي. آس د هوبنپارو او وفا لرونکو ژوو دډلې څخه دی. په علمي څیړونو کې څرگنده سوي ده چې پر آس سپرتیا دزره، اینی، پښتورگو او هضمي سيستم دناروغیو په مخنیوي کې ونډه لري.

کتابان

لوی کبان

يُودالله جل جلاله دنښو نښانو څخه چې دهغه پرلويی دلالت کوي په سمندرونو کې لوی کبان دي. یو ډول ددې کبانو څخه چې نیلي رنگ لري شمیر یې: 150 زرو ته رسیږي، 130 ټنه وزن او 35 متره اوږدوالی لري.

که ددغو کبانو وزن دهغوئ په شمېر کې ضرب کړو یو لوی عدد لاسته راځي؛ که چیرې دغه عدد دمخکې پرمخ پر ټولو انسانانو ووبشو هرانسان ته یې 6 میلیونه او 4 کیلو گرامه غوښه رسیږي. دغه کبان جالب جېني نې ژوند لري کله چې دمور په خيټه کې وي اوږدوالی یې دريوه سانتي متر نه ډېرېږي، د پیدایښت څخه څه موده ورسته یې اوږدوالی 7 مترو او وزن یې 2 ټنه ته ورسیږي.

دغه کبان مخکه دشمال څخه درجنوبه طی کوي، داستوا پر کرښه تیرېږي دشمالی قطب څخه درجنوبی قطب پوري ځي. لکه څنگه چې پوهیږو په سمندرونو کې دتودوخي درجه توپیر لري؛ په همدې خاطر باد کبان دچربی یوه لایه لري چې پندوالی یې یومتر ته رسیږي او هغوئ دسړو او تودوخي څخه ساتي.

دغه کبان په یوځل 4 ټنه خواړه خوري او درځلورو تنو په کمو خورو نه مریږي. کله چې کوچنیو کبانو ته گورو دلویو کبانو ټول غړي په هغوئ کې هم وینو مگر دلویو کبانو دغرو څخه کوچني. ښه نو لوی کبان دالله جل جلاله دعظمت دنښو نښانو څخه دي.

په ربنتیا چې هرڅه په سمندرونو کې دي ټول زمور دگټې اخیستنې لپاره پیداسوي دي، الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 13] (وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُونَ) هغه د اسمانونو او ځمکې ټول شيان ستاسې لپاره مسخر کړل، هر څه له خپل لوري څخه؛ پدې کښې ستړی نښانې د هغو خلکو لپاره دي چې غور او فکر کوونکي دي. ***هرڅه چې الله جل جلاله پیداکړي دوي گټې لري لومړی یې: عبرت، لارښوونه او پیژندنه دویمه یې دنیایي گټه. [سُورَةُ الْوَاقِعَةِ : 73-74] نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذٰكِرًا وَمَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ (مور دا (اور) د

(دوړخ) درپه زړه کولو وسیله او د اړو کسانو لپاره د ژوند متاع گرځولي ده. (فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ) نو [ای پېغمبره (ص)!] د خپل عظیم رب نوم په پاکې سره یاد کړه.

دهلامي کبان

یو ډول کبان شتون لري چې هلامي نوم لري. دغه کبان د ایتالیا او فرانسې د ساحلي سیمو داوسیدونکو سره ډېر وخت لپاره و جنگیدل او هغه ساحلونه یې په ویرونکو سیمو بدل کړل، داسې لکه د زهرې مارانو څخه ډکې دښتې.

یو ګرځیدونکي چې د ساحل څخه یې لیدنه کول وویل: د پښې د بجلکې سره مې ناڅاپه یو درد احساس کړ داسې درد لکه یو څوک چې مې پر بجلکې سور سیخ راوښي، ورسته دريؤه پاو مې داسې احساس وکړ لکه چا چې مې سرسناجق کړ ورسته درهغه بې هوښه سوم، درژ غورني ورسته چې ډاکتر مې فشار کتلی وو نژدې و صفر ته وو.

ځینې پوهان وايي: په هغوسیمو کې چې دهلامي کبان شتون لري په هر متر مربع کې 25 کبان دي، د دغو کبانو ډله چې اوږدوالی یې دوو مترو ته رسېږي په کښې زیات شمېر هلامي کبان شتون لري. کب پیژندونکي وايي: ددې کبانو د جنگ کولو: دانسانانو د چيچلو آره موخه نه ده مالومه، چې دوی ولې په ساحلونو کې جنگیږي.

دهلامي کب د استرلیایي ډول نیښ د پیاوړی دئ چې په څو دقیقو کې دانسان دمړینې لامل کیږي. دهلامي کبان سترګې او غوږونه نه لري، همدارنگه مغز هم نلري، دهغوئ بدن نازک، پوست د هوا او اوبو پر وړاندې پیاوړی دئ. دیادو کبان د بدن 98 سلنه اوبه جوړوي.

یاد کبان زهرې دي او زهر یې انسان ته زیان رسوونکي دي. ډاکتران لارښوونه کوي چې ساحلونو کې باید اولیه مرستې شتون ولري. همدا ډول د ساحل لیدونکو، سیلانیانو ته لارښوونه کوي چې د ځان سره باید کورټیزول درمل ولري ځکه چې سیلانیان دیادو کبانو د حملو څخه خوندي نه دي. دراوسه پوري ژوند پیژندونکي او سمندر پیژندونکي پوهان ددې کبانو د جنگیدلو د علت په پیدا کولو نه دي بریالي سوي او ددې کار لپاره یې کوم ښکاره دلیل نه دئ موندلی، خو اسلامي پوهان په دې باور دي چې یاد کبان په نښه سوي نقشې، موخي باندي چې د الله جل جلاله هغوئ ته ښوولي ده حرکت کوي؛ ځکه یاد کبان دهغو ساحلونو لورته راغلي یا ځي چې دانسانانو د فساد له کبله تباښوي دي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الرُّومِ : 41] (ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

په وچه او لمده کبني د خلکو (د لاسونو) په عملونو سره فساد بنکاره شویدی؛ نو (الله) په دوی باندي د هغو عملونو (د سزا) خوند ځکي چي دوی کړي دي، بنایي چي دوی راوگرځي. ****
 بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الزُّمَرِ : 62] اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ (الله د هر شي هستوونکی دی او هماغه د هر شي ساتونکی دی. ****

بيله اجازي دخدای جل جلاله دغه کبان حرکت نه سي کولی، هيڅ عاقل انسان بيله موخي حرکت نه کوي! ځنگه به ددي کبانو حرکت بيله موخي وي؟ الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ هُودِ : 56] إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبُّكُمْ مَّا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ زما توکل پر الله باندي دی چي زما رب هم دی او ستاسي رب هم. هيڅ ساکبن داسي نشته چي وچولي (د تندي و بښتان) يي د هغه (الله) په لاس کبني نه وي. پي شکه زما رب پر سمه لار دی. ****

بيا فرمايي: [سُورَةُ الْحَدِيدِ : 22] (مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ) هيڅ مصيبت داسي نشته چي په ځمکه کبني ستاسي پر خپل نفس نازل شي او موږ هغه له پيدا کولو څخه مخکي په يو کتاب کبني نه وي ليکلی، دغسي کول د الله لپاره ډېر اسانه کار دی. ****

دغه کبان هم دالله جل جلاله لښکر دي؛ ډېر لښکريان. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمَدَّثَرِ : 31] (وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ) موږ د دوږخ دغه خدمت گاران پرښتي گرځولي دي او د هغو شمېر مو د کافرانو لپاره ازموينه گرځولي ده، تر څو چي د اهل کتابو باور راشي او د مؤمنانو ايمان زيات شي، همدارنگه اهل کتاب او مؤمنان په کوم شک کي پاتي نه شي. د زره ناروغان او کافران دا ووايي چي ښه نو، د الله د دي عجيبه خبري څخه څه مطلب کي دای شي.

په دې ډول چې د الله چا ته خوښه شي همراهِ کوي يې او چا ته چې يې خوښه شي لاره وربښي. او ستا د رب لښکري پخپله له هغه پرته بل څوک نه پيژني؛ او د دوږخ يادونه له دې پرته د کوم بل غرض لپاره نه ده شوې چې خلکو ته پند وي.
*****

دهلامي کبان چې ديونان، فرانسې او ايټاليا په ساحلونو کې جنګ کوي ياشتون لري او هغه ساحلونه يې داسې کړي لکه دوژونکو مارنو څخه ډکې ويرونکي دښتونه، په دې کې دالله جل جلاله حکمتونه دي.

دسمندر بريښنا، برق لرونکي کبان

پوهان وايي: هيڅ شی داسې نسته چې په خپلو کارونو کې بريښنايي قوه توليد نه کړي. د بيلګې په ډول دانسان زړه دولت يو سلنه بريښنا توليدوي، دزړه بريښنايي گراپ مالومونکي آله Ecg ماشين دزړه بريښنايي جريان مالوموي ځکه خو دغې آلي ته Ecg دزړه بريښنايي گراپ مالومونکي آله وايي.

هره عضله په خپل حرکت سره بريښنايي قوه توليدوي، دغه قوه داسې ده چې انسان کولی سي هغه وزغمي؛ مګر هغه څه چې هيرانوونکي او خورا جالب دي هغه دادي چې: يودول کبان په سمندرونو کې شتون لري چې دهغوئ دلوري توليد سوي بريښنايي څپي 220 ولت دي. دغه کبان دسمندر په ژورو کې دبريښنايي جټکو په مرسته دخان ساتنه کوي او خپل دښمنان پري وژني. يوبل ډول ددې کبانو داسې دئ چې دخپل داوړو اړخونو څخه داسې بريښنايي څپي توليدوي چې پياوړتيا يې 600 ولته ده.

څيړونکو ياد کبان يوه حوض ته راوړل چې ياد حوض دخو څراغونو سره وصل وو، ددغو کبانو په هر وار بريښنا ازاډولو سره شپږ څراغونه روښانه کيدل، په داسې حال کې چې هر څراغ 100 ولته بريښنا ته اړتيا درلودل. دڅرغونو دغه روښانه کيدو څو ثانيې وخت دلود. ياد کبان څنگه بريښنا توليدوي؟

ديادو کبانو د بدن در څيرلو ورسته په ډاګه سول، چې دغه کبان په خپلو اړخونو کې شپږ غاښو ته ورته جوړښتون لري چې سرو کې يې بريښنايي حجرې، ژونکي شتون لري، او دکيمياوي موادو په مرسته يې دکب په بدن کې بريښنايي قوه توليدوي.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

هغوی و موندل چې یو کب در 400 ډبرې بریښنا تولیدونکي ژونکي لري، چې دخنځیر په شان دیوېل سره مېنټي دي او د مغزو د امر سره سم په یوه وار دخپل دښمن لورته خپله انرژي خالي کوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ حَم السجدة/فُصِّلَتْ : 53] سُنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ۗ اَوْلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (

ډبر ژر به مور دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هیوادونو) کېني هم وښیو او د دوی پخپلو نفسونو کېني هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په ریښتیا سره پر حق دی. ایا دا خبره کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه شاهد دی؟
****

ښه نو یو ډول کوچنی کب 220 ولته او بل ډول کب 600 ولته بریښنايي جټکي تولیدوي، دا دالله جل جلاله دلویی او حکمت دښو څخه یوه ده، په ریښتیا چې دالله جل جلاله ټول مخلوقات دهغه جل جلاله پر قدرت، عظمت او علم شاهدي وايي.

دسلمون، سالمون کبان

دالله جل جلاله د عظمت دښو نښانو څخه یوه یې دسلمون کبان دي. دغوکبان په خپل هیرانونکي کار پوهان په تعجب کي کړي چې بيله قرآن کریم څخه دهغه تفسیر نه کيږي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي اَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ (

موسی (ع) خواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته یې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بیا یې ورته لار وښودله."
*****

دغه کبان دامریکان د سیندونو په سرچینو کي زیږي، دهغه سیندونو دخړوبو، ابشارونو څخه راکښته کيږي داطلس دسمندر پای ته ځي او ورسته دفرانسي ساحلونو ته مهاجرت کوي، ورسته درهغه بیرته راگرځي دخپل پیدایښت ځای ته راستنيري. دایو گمان او فرضیه نه ده بلکې پر یادو کبانو کلونه کلونه څیړني سوي، په ځینو سیندونو کي

دڅیړني ځایونه جوړسوي: چې ددومياشتو په جريان کې يې د دو ميليونو څخه ډېر دسلمان کبان شمېرلې دي چې بېرته دخپل پيدايښت ځای ته راستنيدل. څيرونکو پرهغوئ ځيني فلزي آلي چې پر هغو ديدادو کبانو دکډوالی تاريخ ليکل سوی وو دهغوئ پر بدن نصب کړي ترڅو چې هغوئ بېرته راستانه سي دهغوئ دسفر وخت پري مالوم وي. دهيرنتيا ځای دادی چې هغوئ څنگه داطلس سمندر څخه بېرته دخپل زيريدنی ځای ته راگرځي. که موږ يو سمند پيژندونکی په کښتی کې سپورکړو او هغه ته ووايو دفرانسي دسواحلو څخه دامازون څنگله سيندونو ته ولاړسه: ياد پوه او متفکر که هر څومره هم په سمندري سفرونو کې تخصص ولري او دهغه سره نقشه اوبل لارښوونکي آله نه وي: نه سي کولی ټاکل سوي ځای ته ورسېږي.

مگر دغه کبان چې دسمندر په ژور کې تگ کوي خپل منزل ته ځان رسوي، که چيري هغوئ دري درجې هم دخپل لارې څخه چپ سي دشمالی امریکا څخه يې جنوبي امریکا ته لار بدليږي، ددې سربيره څنگه ياد کبان دفرانسي دساحلونو څخه دخپل پيدايښت ځای ته ستیږي، په داسي حال کې چې دانسانانو امکانات دکبانو په لاس کې نه دي.

ياد کبان کولی سي پرکومه لار چې تللي بېرته پرهغه لاره ولاړ سي چې حتا ځيني وخت دلورو څروبو څخه پورته کيږي، دهغوئ څخه دخروبو څخه دپورته تللو په وخت کې دقيق انځورونه اخيستل سوي دي چې هغوئ غوښتل بېرته خپل دزيريدو ځای ته ستانه سي.

ښه نو داکبان چا داسي پيدا کړي؟ چاهغوئ ته دلارې مالومولو وړتيا ورکړي؟ الله جل جلاله فرمايي [سُورَةُ طه : 49] قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَى (فرعون وويل: "ښه نو، بيا ستاسي دواړو رب څوک دی، ای موسی؟!") [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

موسی (ع) ځواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وښودله."

*****

بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْأَعْلَى : 1-3] (سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى) [ای پيغمبره (ص)!] د خپل لور مرتبه رب د نوم په پاكي سره ستاينه وکړه؛ (الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى) هغه (رب) چې (تول شيان يې) پيدا کړي، بيا يې اندول برابر کړی دی؛ (وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى) او هغه (رب) چې (خير او شر يې) اندازه کړل، بيا يې لاره وښودله؛ *****

معجزې

په كایناتوكي دقرآنكريم علمي

كه دحيواناتو په چلند، كړنو او جوړښت كې ژور آند وكړو هيرانوونكي پيښې به ووينو: دسلمون، سليمان دكب سربيره، سمندري ماران الوتونكي مرغان، حيوانات، نباتات چا دوى پيدا كړي دي؟

چا دوى ته دژوند تگلارې ښوولي دي؟ چا هغوى ته په شپه او ورځ كې دخپلو مخو دڅارلو وړتيا ور كړې؟

دا دالله جل جلاله مخلوقات دي چي په بشپړ ډول بې له كومي كمى الله جل جلاله پيدا كړي دي!

ډاکټر کب

یو سمندر پیژندونکی دسمندر په اوبو کې په څیرونو بوخت وو، چې یوه لوی کب ته یې پام سو چې دخپلې ډلې بیل او دیوه کوچني کب لورته یې حرکت وکړ. دمعمول سره سم دي سمندري پوه فکر وکړ لوی کب دکوچني کب دخورلو په نیت دهغه لورته حرکت وکړ، مگر دهغه پر خلاف یې ولیدل چې لوی کب دکوچني کب خواته ودریدئ او کوچني کب دهغه دځینو خالونو په خورلو پیل وکړ.

تقریباً ورسته درلسو کالونو یو هیرانوونکی حقیقت څرگند سو هغه داوو چې: دغه کوچني کبان دتولو کبانو درملنه کوونکي یا ډاکتران دي، او یو نالیکلې وعده، یا پریکړه دتولو کبانو په منځ کې سوي ده چې دغه ډول کوچني کبان باید دنورو کبانو لخوا بنکار او ونه خورل سي. په دي اړه ډېرې څیړنې وسولې او دهغوئ په اړه ډېر مالومات لاسته راوړل سول، چې ورسته پوهان لخوا یادو کبانو ته د درملنه کوونکو یا ډاکترانو کبانو نوم ورکول سو. الله جل جلاله ددې کب خواړه دنورو کبانو دزخمونو په چرکونه، نوونه ایبني دي. لوی کبان دخپلو زخمونو ددرملنې لپاره دیادو کبانو خواته درومي.

ځینې ویدیو گانې چې دیاد کب څخه سوي ډېرې هیرانوونکي دي یوکب ددې کوچني کب خواته راځي او خپله خوله ورته خلاصوي ترڅو دیاد کب دزخم چرک وخوري، کوچني کب دهغه خولې ته ننوزي په همدې وخت کې یو نسبتاً غټ کب دناروغ کب دبنکار لپاره راځي، ناروغ کب درملنه کوونکي کب دیو ډول ږغ سره یوځای دخولې څخه غورځوي اوتبټي. دا څنگه وعده او قرارداد دئ چې دسمندر په تولو برخو کې دهغه څخه پیروي کيږي. دغه کبان چې الله جل جلاله پیدا کړي دي یو بڼه توپرونکي آله لري چې پرځای کارکوي، ددې کب هضمي سیستم داسې دئ چې چرک اونوونه قبولوي او همدا مواد ددې کب خواړه دي، کله چې یو لوی کبان دیوبل سره ټکر یا جگړه کوي: زخمي کيږي؛ دزخم، تپ دالتهاب، چرک څخه دخلاصون په پار دیاد کوچني ډاکتر کب خواته ځي او هغه یې درملنه کوي.

ځینې وخت ددې کب خوات ډېر کبان ددرملنې لپاره راځي نو دیوبل سره شخړه نه کوي بلکې دتمدینې ټولني دوگړو په شان په نوبت کې دريږي، یو بل ته تکلیف نه رسوي. کبان انتظار کوي ترڅو ددرملنې نوبت یې را ورسیري؛ ځینې وخت دیوه کب درملنه یوه دقیقه یا دهغه څخه ډېر وخت نیسي او پر خپله لاره ځي.

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

[سُورَةُ لَقْمَانَ : 11] هَذَا خَلَقُ اللَّهِ فَأُرْوَى مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (دا خو د الله پيدا كول دي، اوس ما ته را ويناياست، له هغه پرته دغو نورو څه پيدا كړيدي؟ - اصلي خبره دا ده چې دغه ظالمان په څرگنده گمراهی كېني غور ځي دلي دي. *****

میلیونونه کبان په سمندرونو کې ژوند کوي: چا هغوی ته ور وپنوول چې دا درملنه کوونکی کب باید ونه خوړل سي او زیان ورته ونه رسیږي ترڅو هغه خپل کار ته په ښه ډول دوام ورکړي؟ آیا هغوی عقل لري؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] (قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى) موسى (ع) ځواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وپنودله."

الوتونكي مرغان

مرغان

یوځای مې ولوستل داسې هیڅ یوه الوتکه شتون نه لري چې دمرغانو وکارونو ته ورسېږي، یا حتا هغه کارونو ته نژدې سي.

الوتونکي مرغان الله جل جلاله پیداکړي چې دهغه جل جلاله دعظمت نښه ده او دهغوی داسې

توصیف کوي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 19]

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ

ایا دوی د خپل ځان د پاسه الوتونکي مرغان وزرونه غوروونکي او ټولوونکي نه ویني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چې هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی.

*****

الوتونکي دنورو مخلوقاتو څخه ډېرې بشکلاوي لري، او ډېر زړه را کښوونکي دي. دنړۍ په هره برخه او موسم کې موندل کېږي: په قطبي سیمو کې، دغرونو په هسکو څوکو، په سمندرو کې؛ په تاریکو ځنگلونو کې؛ په وچو دښتو او ګڼ میشتو ښارونو کې. څیړونکو دراوسه 9 زره ډوله مرغان پیژندلي دي.

خدای جل جلاله مرغانو ته سپک وزن ورکړی ترڅو دهغوی لپاره الوتنه آسانه وي. دهوا دلیرد کوچني پښونه، خالیګاوي دهغوی د بدن په هره برخه کې شتون لري ترڅو وزن یې کم او دالوتلو په وخت کې یې بدن سوړ، خنک کړي. خدای جل جلاله دهغوی هډوکي خالي او بڼکې سپکې پیداکړي دي، ترڅو په بڼه ډول الوتنه وکولی سي.

مرغان بڼه لیدل کولی سي چې دځینو دډېد وړتیا یې دانسان دلید 8برابره ده. ځیني یې خپل ښکار د2000مترو لیري څخه ویني، دهغوی سترګې ددې توانایي لري چې دیوې پوره دایرې په اندازه وګرځي په داسې حال کې چې دانسان سترګې یوازي 180درجې سیمه بیله سر ګرځول ویني. دمرغانو سترګې دسره په دواړو خواو کې شتون لري چې کولی سي بیله سر ګرځول یوه بشپړ دایره وویني. ځیني مرغان خپل ښکار ددوه کیلومتره لوړې څخه په ښکاره ډول ویني. ځیني یې خپل هډی دونو په پاڼو کې درنظر لاندي ساتي، ځیني نور مرغان بیا خپل ښکار داوبو لاندي ویني او هغه ښکار کوي. دځینو مرغانو تېزوالی په ساعت کې 130کیلومتره او دځینو سرعت یې بیا دښکار په وخت کې 350کیلومتره ته رسېږي لکه: دښکاري باز.

ځیني مرغان بيله دریدلو 6زره کیلومتره الوتنه کوي یا 86ساعته بيله دمی خپل وزرونه رپوي او په یاده موده کي دخوړو او اوبو څخه ځته نه اخلی. ایا داسي الوتکه سته چي بيله تیلو او ډبرې انرژي دومره فاصله ووهي. [سُورَةُ الْمُلْكِ : 19] أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ایا دوی د خپل خان د پاسه الوتونکي مرغان وزرونه غوړوونکي او ټولوونکي نه ویني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چي هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی. :****

د ډبرې قوي؛ پیاوړتیا تولید، کلکې او سپکې پرزې دیوې الوتکې دوه بنسټیز شرطونه دي چي هره الوتکه یې باید ولري ترڅو الوتنه وکولی سي.

مرغان پیژندونکي وایي: دغه دوه شرطونه په مرغانو کي شتون لري، یانې ډبره قدرت، او سپک وزن دغه محرک قدرت مرغانو دسینې دپیاوړو عضلو، پیاوړی زړه چي قوي غورځیدا لري څخه لاسته راوړی. مرغان ددې توانايي لري چي په زیات سرعت د ډبروخت لپاره الوتنه وکړي.

دمرغانو تنفسي سیستم دعضلاتو دتولید سوي تودوخي پروړاندې دمقابلې توان لري، دخوځنده وسایلو جوړونکي تل دیادو وسایلو دسیستمونو دسرولو یا یخولو لپاره دستونزو سره مخ وي؛ که چیرې دیادو وسایلو دپیلو په سیستم کي لږ هم ستونزه وي، نور سیستمونه به بڼه کار ونه سي کولی او کیدای سي اور واخلي.

الوتونکي در 5زره کیلومترو ډبره الوتنه کوي او ډبره انرژي پر دغه لاره کاروي ددې سربیره خوله هم نه کوي.

هیرانوونکي ده دمرغانو زړه او عضلي څومره پیاوړي دي چي یاد کار بيله ستونزې سرته رسوي. دمرغانو په بدن کي کوچني پیپونه شتون لري چي دسپرو څخه پیل کيږي؛ دیادو کوچنیو پیپونو دلاري هوا دمرغه دبدن ټولو برخو حتی دپښو خواو ته رسيږي ترڅو دالوتني په وخت کي دمرغه عضلات خنک وساتي. دمرغانو تنفسي سیستم دهغوی په ټول بدن کي برخي لري، کله چي مرغه هوا تنفس کوي دعضلاتو ټولو برخو ته یې رسيږي ترڅو هغوی خنک، ساره وساتي.

یو مرغه چې طلايي الکرډان نومېږي بېله دریدلو در 5500 کیلومترو ډېره الوتنه کوي، مگر ډېر لږ وزن دلاسه ورکوي چې دهغه ټول وزن ته دلاسه ورکړی وزن چندان شی نه وي. [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 3] إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَعَايَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ حقیقت دا دی چې په اسمانونو او ځمکه کېنې بې شمېره نښانې د ایمان راوړونکو لپاره دي.

*****

سمندري بڼکاري سپین مرغه چې شا یې خړه او سړيې تور دی (Tern)

یاد مرغه دځنې څخه تېرېږي: په همدې خاطر دشمالي آسیا او امریکا څخه جنوب لورته مهاجرت کوي، دیاد کار دسرتو رسولو لپاره په ژمي او دوبي موسمونو کې 9زره کیلومتره الوتنه، سفرکوي.

ددې مرغه وزرونه داوبو ضد دي یانې نه لنډیږي، که چیرې دیاد مرغه وزرونو اوبه جذبولی: په اوبو کې دهر وار غوټې سره به یې وزرونه ډېر درنیدل او بیا به یې پرواز نه سوای کولی. مرغه پیژندونکي پوهان وايي: دټولو سمندري مرغانو وزرونه نه لنډیږي؛ په اوبو کې در غوټه کیدو ورسته یې پر وزرونو اوبه هیڅ اغیزه نه کوي، هغوی دسمندري کبانو څخه ځانونه تغذیه کوي.

سپین سمندري مرغه ځینې بڼکاري الوتونکي څارې: کله چې هغوی کب داوبو څخه پورته کړي او غواړي دخان سره یې ولېږدوي سپین مرغه پر هغوی حمله کوي، هغه بیرېږي او کب ایله کوي، سپین مرغه مخکې له دې چې کب اوبو ته ورسېږي هغه نیسي.

ددې مرغانو یو بل ډول دشمالي منجمدي سیمې څخه جنوبي منجمدي سیمې ته کډوالي کوي، په یاد مهاجرت کې هغوی 32زره کیلومتره لار وهي. کیدای سي سوال وکړئ: چې داڅنگه مالومه سول چې یاد مرغه دومره ډېره لار طی کوي؟

په خواب کې باید ووايو: څیرونکي پریادو مرغانو یوه بریښنايي آله ترې چې هغه آلي کې دیاد مرغه وهل سوي لار او اندزه یې مالومېږي یانې دمرغه دتگ، سرعت او طی سوي فاصلې ټول مالومات خوندي کوي. ځینې نور مرغان 4زره کیلومتره مزل کوي بېله دې چې استراحت وکړي یا کوم څه وڅوري؛ ځینې نور مرغان بیا 86ساعته پرلپسې سفرکوي.

[سُورَةُ الْمَلِكِ : 19] أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۗ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ایا دوی د خپل خان د پاسه الوتونکي مرغان وزرونه غوړوونکي او ټولوونکي نه ویني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چې هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی.

***

بِإِلَهِ اللَّهِ جَل جَلَالِهِ فَرْمَايِي: [سُورَةُ النُّورِ : 41] (أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَتْ كُلُّ قَدِّ عِلْمِ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ) ایا ته نه ویني! هغه ټول مغلوقات چې په اسمانونو او ځمکه کښي دي، او هغه الوتونکي چې په وزرونو غوړولو سره الوزي الله په پاکي سره ستایي؛ هر یو د خپل لمانځه او ثنا ستاینې کړنلاره پیژني. او دوی ټول چې څه کوي، الله پرې پوهیږي. *** همدارنگه بیا الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النحل : 79] أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْهِ السَّمَاءِ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَايَتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) ایا دغو خلکو کله الوتونکو ته نه دي کتلي چې په اسماني فضا کښي په څه شان مسخر دي؟ دوی له الله څخه پرته چا ساتلي دي؟ - په دې کښي د هغو کسانو لپاره ډیري نښې نښانې شته چې ایمان راوړي. ****

دغه دري ایتونه چې پوره څرگند او محکم دلیل دي: موږ اړبایي چې دمرغانو دپیداښت او ټولو مخلوقاتو په پیداښت، خلقت کي ژور اندوکړو!!

کوټري دتاریخ لومړی هوايي لیک لیردونکي

نورالدین الشهید چې کله د شام او مصر امر وو هوايي پستي خدمات یې په کار واچول، یانې دکوټرو په مرسته دلیک استول. دپوهانو په وینا دلیک وړونکو کوټرو 500 ډولونه شتون لري. کوټري ډبرې هوبنیاري او دلور پرواز کولو وړتیا لري. کوټري داسې مرغان دي چې ژر اهلي کیږي. [سُورَةُ يَسَ : 72] (وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ) موږ هغه پداسې شان دوی ته بنکېل (تابع) کړيدي چې پر ځینو باندی دوی سپریږی، د ځینو غوښه خوري،

***

چا دا مرغه رام؟ چا دي مرغه ته دزیرکی پیاوړی قدرت او دډبرې الوتنې وړتیا ورکړي؟ چا دا مرغه دانسان چوپړکوونکی ګرځولی؟

لیک وړونکي کوټري بې له دمی زر کیلومتره لار وهی؛ په هره دقیقه کې یو کیلومتر او یوه ساعت کې 60 کیلومتره الوتنه کوي. یاد مرغه دکاله 9 جوړې چیچیان روزي. کوټرو په هوا کې دلیک په لیردولو کې زموږ سره مرسته کول او دهغه وخت په مقیاس یې لیک ترټولو ژر خپل موخې ته رسوی.

په هر حال سلطان نورالدین الشهید د دمشق او قاهرې ترمنځ دلیک دلیرلو لپاره دکوټرو څخه ګټه اخیستل چې پر یادو کوټرو دسلطان نوم حک سوی وو، نورالدین دمخکې په بیلا بیلو برخو کې د 2000 لیک وړونکو کوټرو څخه کار اخیستی. پوښتنه پیداکیږي: څنگه دغه مرغان ورته په نښه سوي لیرې منزلونه پیداکوي؟ څنگه کولی سي دغه لیرې فاصلې ووهي؟ هغه حس چې کوټري ته لارښی څنگه کارکوي؟

ځیني پوهان وایي: پرمخکه داسې نښې شتون لري چې کوټري هغه په یادوي او دهغه نښو په مرسته خپل لار پیداکوي. دایوفرضیه ده چې نورو پوهانو رد کړي ده، داسې چې کوټره یې په ترلو سترگو دمخې لورته واستول هغه خپلې موخې ته ورسیدل. دویمه فرضیه: کوټره دلمرسره زاویه جوړوي چې دهغې په مرسته خپل منزل ته خان رسوي. که ووایو چې کوټره دشبې هم مزل کوي دافرضیه هم ردیږي. دریمه نظریه: ځیني پوهان باور لري چې دکوټري په مغزو کې یو رادار دی چې دمخکې دمقناطیسي میدان څخه په ګټې اخیستو خپله لار پیداکوي او خپلې ټاکل سوي موخې ته رسیری. په ورستیو وختون کې دانظریه تائیدسوي ده.

معجزې

په كایناتوكي دقرآنكريم علمي

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْأَعْلَى : 1-3] (سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى) [اي پيغمبره (ص)!] د خپل لوړ مرتبه رب د نوم په پاكي سره ستاينه وكړه؛ (الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى) هغه (رب) چې (تول شيان يې) پيدا كړي، بيا يې اندول برابر كړی دی؛ (وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى) او هغه (رب) چې (خير او شر يې) اندازه كړل، بيا يې لاره وښودله؛

***

پاكي دي وي الله جل جلاله لره چې هيرانوونكي مخلوقات يې پيدا كړي؛ هغوی يې په خپلو كړنو مامور كړي او لارښوونه يې ورته كړي

1 day ago

دمرغانو كډوالي

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّملِ : 79] فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ (نو [اي پيغمبره (ص)!] پر الله توكل وگره. په باوري ډول ته په څرگند حق باندي يي.

***

بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 19]

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافِتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ايا دوى د خپل ځان د پاسه الوتونكي مرغان وزرونه غوروونكي او تولوونكي نه ويني؟ - د الرحمان څخه پرته بل هيڅوك نشته چي هغوى يي تم كړي وي، هماغه د هر څه ليدونكى دى.

*****

موږ ددې ايات شريف سره څنگه چلند كوو، آيا په دې ايات شريف كي په مخكه او آسمانونو كي دتفكر انگيزه شتون نه لري؟ آيا دا ايات شريف دالله جل جلاله پر عظمت، لويى دليل نه دى؟ دكومو وخت چي انسانانو مرغان پيژندلي ويني چي ځيني دهغوى څخه په يخ كي وركيږي او په پسرلي كي بېرته راځي.

پوهان وايي: هر كال په لسكونه زره مرغان مهاجرت كوي، په ځانگړي ډول دشمالى نيمى كړي څخه جنوبى نيمى كړي ته، مرغان دشمال څخه جنوب تو دجنوب څخه شمال ته سفر كوي. دمرغانو ددې كډوالى پوره مالومات داوسنيو پرمختللو وسايلو په مرسته څرگند سوي دي. پر 13ميليونو مرغانو څيړنى سوي داسي چي كله ياد مرغان كوچني او په خپلو ځالو كي وه دهغوى پر پېنو، لورى، سرعت او فاصله مالومونكي آله تړل سوي ترڅو دشمال څخه درجنوبه دهغوى سفر وڅارل سي، دا كار يوه نړيوال څيړنيز مركز كړى. داسي مرغان شتون لري چي 14زره كيلومتره لارو هي. يو بل ډول يي 16زره كيلومتره مسافت كوي.

ترتول ډېره فاصله چي دمرغانو يوې ډلې وهلي وه 22زره كيلومتره وه، يانې دشمالى منجمدڅخه دافريقا جنوب ته، په داسي حال كي چي دسفر په دوام كي دياډو مرغانو سرعت په ساعت كي د40او100كيلومترو په منځ كي وو. دبنكاري باز سرعت دبنكار په وخت كي په ساعت كي 350كيلومترو ته رسيږي. ځيني څيړني چي دمرغانو پريوه ډول سوي څرگندوي چي يادو مرغانو 2500كيلومتره لار بيله دمي كولو په 20ساعته كي وهلي ده.

ځینې مرغان 1000 متره ځینې 4200 متره ځینې نوربیا 6000 زده متره او ځینې نور مرغان د هیمالیا د غره پر سر د ایوریست د څو کې څخه لوړ 9000 متره کې الوتنه کوي په داسې حال کې چې دنړۍ پر مختلفې الوتکه دولس زره متره لوړېږي. ښه نو باید د مهاجرت کوونکو مرغانو په مغزو کې وخت ښوونکی یا جنټري وي چې هرکال پر مالوم وخت سفر پیلوي او پر ټاکلي وخت بیرته راستنېږي. څوک هغوی ته خبرورکوي چې د مهاجرت وخت را رسېدلی؟ پوهان وایي چې مرغان د اوږده مسافرت کولو عجه توانایي لري، چې دمخکې پرمخ هیڅ بل ژوی د سفر داسې وړتیا نه لري. په دې کې د الله جل جلاله حکمتونه دي.

جالبه داده چې مرغان د سفر کولو لپاره تیاری نېسي، مخکې له دې چې مهاجرت وکړي په خپل بدن کې چرېي ذخیره کوي ترڅو د سفر په وخت کې ددې چرېي څخه گټه واخلي. ځینې پوهان وایي چې مرغان دخپل لارې د موندلو لپاره د طبیعي نښو، غرونو، سیندونو او ځنگلو څخه گټه اخلي، دانظریه ځکه ناسمه ده ځکه مرغان د شپې هم مزل کوي.

ځینې نوربیا وایي چې مرغان دخپل پیاوړي بویایي حس په مرسته لاره پیدا کوي، دیادوني ورده چې دانظریه داوسنیو پرمختللو انځور اخیستونکو آلو په مرسته په ځینو مرغانو کې منل سوې ده. ځینې وایي چې مرغان د لمر په مرسته لاره پیدا کوي؛ مالومه سول چې مرغان د لمر په نشتون کې هم خپله لاره نه ورکوي.

په دې وړستیو کې وموندل سول چې د مرغانو په سر کې یو نسج شتون لري چې حجم یې درنیم ملي متر کم دی او د داسې موادو څخه جوړ سوی چې دمخکې دمقناطیس پر هغو اغیزه کوي، ددې کار د ښه څرگندیدا په پار څیرونکو داسې پیچلی سیم دمرغه پر بدن وتړی چې دهغه دمقناطیس لوري دمخکې دمقناطیس دلوري سره بدلون درلودی؛ په دې سره مرغه خپل تگ لوری بدل کړ او دهغه پر عکس یې سفر پیل کړ. داسوال لا همداسې پر ځای پاته دی چې ددې نسج حقیقت څه دی چې دمرغه دسترگو او مخ په منځ کې ځای لري او دمخکې دمقناطیسي قوي څخه کار اخلي. دځینو په اند مرغان پر ستورو خپله لار مالوموي؛ مگر پر کوم ستورو او څه ډول؟ ښه نو دوي نظریي پاته سولي: یوه دستور او بل دمخکې دمقناطیسي اغیزه دمرغانو په سر کې پر نصب نسج یا آلي،

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

بڼه نو که چیري مرغه دهمدي نسج په مرسته لارموندې او دمقناطیسي میدان څخه یوه درجه خپل مسیر ته بدلون ورکړي مالومه خبره ده چي زرگونه کیلومتره دخپل منزل څخه لیري کیږي. دغه راز همداسي راز پاته سو، دا دالله جل جلاله کلام دی چي فرمایي: [سُورَةُ الْمَلِكِ : 19] أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ (

ایا دوی دخپل خان د پاسه الوتونکی مرغان وزرونه غوروونکی او ټولوونکی نه وینی؟ - د الرحمان څخه پرته بل هیڅوک نشته چي هغوی یې تم کړي وي، هماغه د هر څه لیدونکی دی. *****

بڼه نو دمرغانو دلاري دپیداګول وړتیا چي دهرشی په مرسته وي، دالله جل جلاله لارښوونه ده چي هغوی ته یې ورکړي . یوشی چي دپام وردی هغه دادی چي کوچني مرغان چي مخکي یې سفر هم نه وي کړی او کومه روزنه یې هم نه وي لیدلي څنگه دغه اوږده سفرونه په لومړي ځل کوي؟ چا دغه قدرت دغه کوچني مرغه ته ورکړی؟ الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى (

موسی (ع) ځواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چي هر شي ته یې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بیا یې ورته لار وښودله." *****

دا جالبه ده چي پوه شي دهوايي سفرونو لیکي سیده نه دي: یوه مسافر ورونکی الوتکه چي څوکیلومتره سفرکوي دخپل تگلوري دبدلون لپاره یې چلوونکی په یوه کوچنی زاویه کي اړه کیږي چي دمخکي دترافیک، لارښود سره په پرلپسي اړیکه کي واوسي او دلارښووني سره سم سفر ته دوام ورکړي په داسي حال کي چي په الوتکه کي پرمختللي لار ښوونکي وسایل هم شتون لري. دالوتونکو دسفر لیکي هم سیده نه دي بلکي کږي وږي دي، مگر مرغان ددی سربیره هم دخپل مسیر څخه نه اوري: ولی چي الله جل جلاله دغه لیکي دهغوی لپاره رسم کړي دي! که چیري مرغان یوه درجه هم دخپل مسیر څخه واوري هغه ځای څخه ډېر لیري کیږي کوم ځای چي ددوی منزل دی. یو مرغه په الوتکه کي وچول سو او پنځه زرکیلومتره لیري دخپل اوسیدو دځای څخه وي وړل سو: دلسو ورځو ورسته مرغه بیرته خپل داوسیدني ځای ته راستون سو، په همدې خاطر الله جل جلاله فرمایي:

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

[سُورَةُ النَّحْلِ : 79] أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)

ایا دغو خلکو کله الوتونکو ته نه دي کتلي چي په اسماني فضا کښي په څه شان مسخر دي؟ دوی له الله څخه پرته چا ساتلي دي؟ - په دې کښي د هغو کسانو لپاره ډیري نښاني شته چي ایمان راوړي.

*****

په هوا کي دمرغانو سره څوک مرسته کوي چي هغوی بيله کوم خطر زهونه کیلومتره سفر کوي، په دې کي دمومنانو لپاره ډیري نښاني دي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْجَاثِيَةِ : 6] تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعَدَ اللَّهُ وَعَايِئِهِ يُؤْمِنُونَ) دا د الله نښاني دي چي موږ يي تا ته په حقه سمی لولو (بیانوو). ښه نو له الله او د هغه له ایتونو وروسته به بله څه خبره وي چي دوی به پرې ایمان راوړي؟

تکایک، تکتیکی مرغه (Wood Pecker)

دمرغانو ډلې یو هغه یې تکتیکی دی: کیدای سي تاسويې نوم اوریدلی وي. که دیداد مرغه په جوړښت کي فکر وکړو داسي کروري آلي اوداسي کلکوالی په کبني وینو چي دتصور څخه لور دی.

دغه مرغه دپیاورې او کلکي مینوکي درلودونکی دی چي د فشار پر وړاندي ډېرمقاومت لري. ددی مرغه مشوکه دومره پیاورې او کلکه ده چي دونو دسوري کوونکي برمي په شان کار کوي.

ددې مرغه مینوکه دپیاور تیا؛ کلکوالی دارخه دعجیبو ترکیبونو څخه جوړه سوي ده. دیدادمرغه دغاري عضلات هم ډېر پیاورې دي. هغه وارونه چي یادمرغه یې دوني دتني دسوري کولو په پار پروني کوي؛ دا اړینه ده چي دغاري عضلات یې پیاورې وي. یاد مرغه څنگه ونی سوری کوي؟

هغه دوني پرساقه، بدنه کبيني او پریوه برخه یې په مینوکه وارونه کوي ترڅو هغه سوري سي او دوني دبدني مغز ته لاره پیداسي او یاد مرغه هغه حشره یا چینجی و خوري چي دوني دبدني په مغز یا دننه کي شتون لري.

داچي یاد مرغه څنگه پوهیږي چي دوني دبدني په همدغه ځای کي به حشره یا چینجی وي دا راز لانه دی سپرل سوی، پټ پاته دی. دتکتیکی سر هم باید کلک وي، همدارنگه باید یوه سوري کوونکي آله ولري، اوږده ژبه باید ولري چي هغه سرپیناکه ماده لرونکي وي ترڅو دوني دبدني څخه پري حشره راوباسي، همدارنگه باید دپیاور پښو درلودونکی وي ترڅو دوني دسوري کولو په وخت کي پر هغو خان تینگ کړي او پیاورې ضربې ونی ته ورکړي.

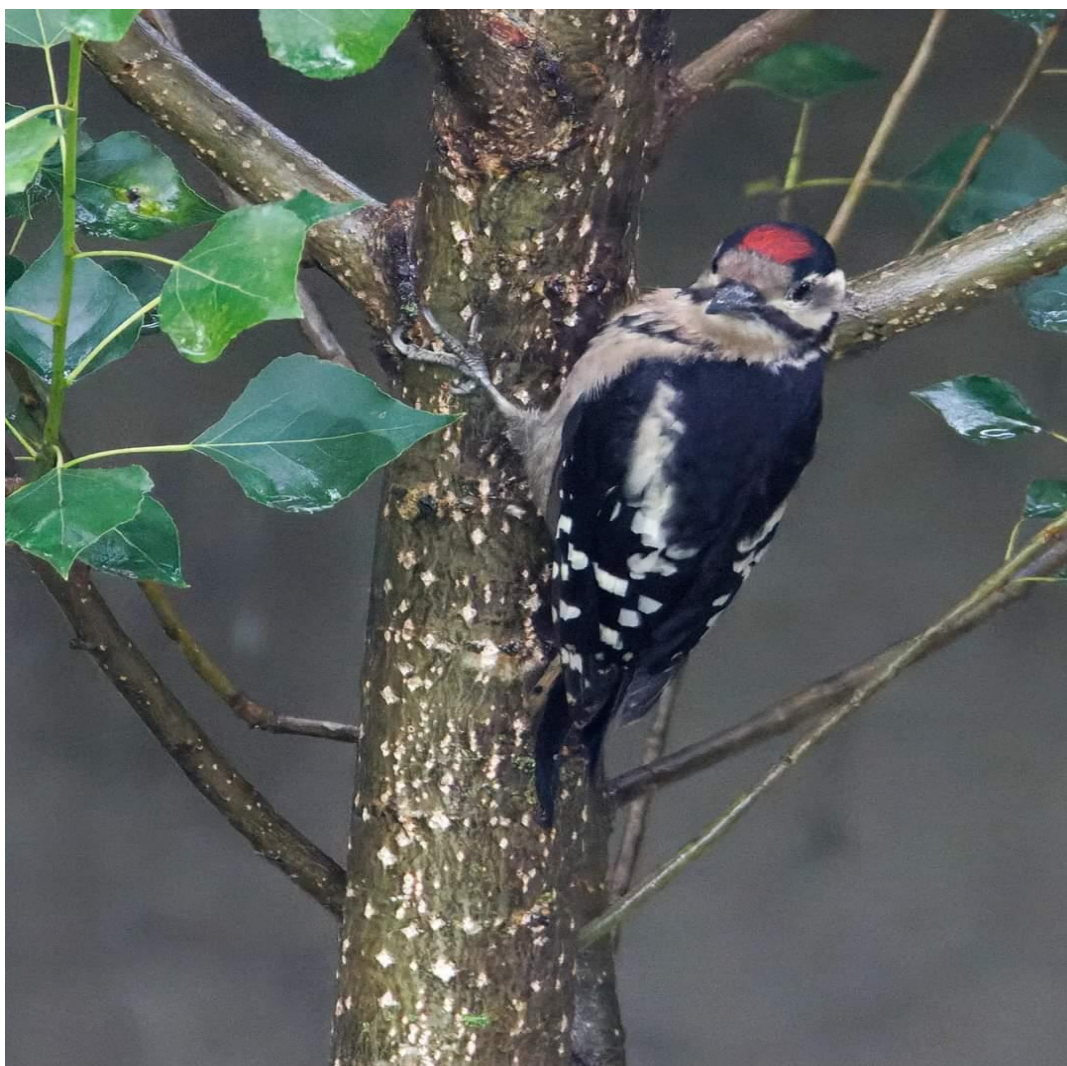
تکتیکی څلور نوکان لري چي دوه یې مخته او دوه یې دپښو دشا لورته دي چي دانبور په شان کارکوي او دوني پر پوست کلک تینگیږي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 88] (وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمْرٌ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَّنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ) نن ته غرونه ویني او گومان کوي چي بڼه کلک بڼخ شويدي. خو په هغه وخت کبني به دا د ورپڅو په څېر الوتونکي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چي هر شی یې په حکمت سره بر قرار کړیدی. هغه بڼه خبر دی چي تاسي څه کوئ.

*****

دغه مرغه دیوی سوری کوونکي آلي يا دهغه څخه ډېر وسایل دونو دسوري کولو لپاره لري. د وهلو په مقابل کې پیاوړې پښې، کلکه مشوکه، کلک دغاړې عضلات، کروړ سر، اوږده ژبه چې مخ یې سرپینناکه ماده لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

موسی (ع) خواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته یې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بیا یې ورته لار وښودله."*****

ښه نو وایو چې خدای جل جلاله ټینګې او کروړې عضلې یاد مرغه ته ورکړي او هغه یې ددې کار لپاره پیدا کړی دی، چې د ونې بدنه سوری کړي او دهغه دمنځه ونې ته زیان رسوونکي حشره یا چینجی لمنځه یوسي.

حشرات

دشاتو مچي

دشاتو مچي او په هغوی کې دالله جل جلاله دلويې نبي، دشاتو په مچيو کې دالله جل جلاله دلويوالي نبي شتون لري. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 68-69] (وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ)

او (گوره)! ستا رب د شاتو مچي ته دا وحیې وکړه چې په غرونو، ونو او پر څپرو څیزول شويو نوتو کې خپلې خالي جوړې کړه؛

(ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْأَلِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

او د هر ډول مېوو شیره وخوره او د خپل رب په هوارو کړيو لارو الوزه. ددغه مچي له خيټي څخه په بېلابيلو رنگونو يو شربت را وځي، په هغه کېني د خلکو لپاره شفا ده. په يقيني ډول په دې کېني هم د هغو خلکو لپاره يوه نېنانه ده چې غور او فکر کوي.

****

دشاتو مچي يوازني حشرات دي چې دگلونو دشيړې څخه شات جوړې ددې سربيره دياډو شيړو څخه دشاتو دکنډو موم او شاتو جوړولو لپاره کار اخلي. يوبل لوی کار چې دشاتو مچي يې سرته رسوي هغه دگلونو مټر کيدنه ده چې بيله دشاتو دمچيو به ډېر نباتات يې ثمره نباتات وای. دشاتو مچي دهغو موجوداتو دډلې څخه دي چې کلک او دقيق ټولنيز نظام لري، انساني ټولنه نه سي کولی دهغوی په شان محکم ټولنيز نظام جوړ کړي.

دشاتو مچي دزرو گلونو څخه ډېر گلو دشيړې څخه يوڅاڅکی شات په لاس راوړي، يانې داچې يوه مچي به زر ځله پر گلونو کېښي تر څو يو څاڅکی عسل توليد کړي. ددې لپاره چې مچي سل گرامه شات تيار کړي يو ميليون گلونو ته اړتيا لري.

دشاتو دمچيو تېزوالی دالوتني په وخت کې در 65 کيلومترو څخه ډېرېږي چې ياد سرعت دموتېر سرعت ته نژدې سرعت دی، مگر دشاتو دليرد په وخت کې يې سرعت 30 کيلومترو ته راټيټيږي؛ مه هيروي هغه شات چې مچي يې دخان سرورې دهغې دوزن يو پر دريمه برخه وزن جوړوي. ديوې کيلو عسلو دجوړولو لپاره مچي بايد 400 زره کيلومتره الوتنه وکړي، دا دومره فاصله ده لکه دمخکي دشاوڅوڅخه چې لس ځله را وگرځو. دشاتو دليرد په وخت کې دشاتو مچي په شاتو کې کيمياوي بدلونونه راولي.

د گلونو د دېرېښت په وخت کې د شاتو مچۍ خپل راغونډ کړي شات بلې مچۍ ته د لېږ په وخت کې ورکوي ترڅو وخت و سپموي او ژر کارته را وگرځي؛ مگر کله چې گلونه کم وي شات خپله وړي او په کندوکي يې په مناسب ځای کې ځای پرځای کوي.

جته د شاتو دمچيو ملکه دنورو مچيو څخه غټه وي په پسرلي کې د 2000 څخه در 3000 هگي اچوي، جالبه داده چې ملکه دملکي چيچيانو هگي يوځای دنرو او ښځو مچيو هگي بيا په نورو ځايونو کې رډي؛ اچوي، ترڅو دهغوئ دجنس سره سم ځانگړي پاملرنه او خواږه ورته ورسپوري، يانې د شاتو دمچيو ملکه دخپلو چيچيانو د پيدايښت څخه مخکې دهغوئ جنسيت دهغوئ په هگيو کې پيژني او دهر جنس هگي دهغو لپاره په ځانگړي سوي ځای کې اچوي، ياد کار دانسان لپاره ناشونی دی؛ که يوه ښځه ډاکتره وي بيله وسايلو دخپل ځيټي د ماشوم په جنسيت نه سي پوهيدای، مگر دمچيو ملکه دخپلو هگيو په جنسيت پوهيږي.

کارگري مچۍ دملکي ځانگړي خواږه تياروي. کله چې دمچيو په کندو کې ملکه مړه کيږي په کندو کې مچۍ په جوش او خروښ کې وي؛ په دې وخت کې هغوئ انسانان نه چيچي بلکې نوي ملکه چيچي چې دملکي دځای نيولو په تالين کې وي؛ ځکه چې وښيي دمخکني ملکي په نسبت غيرت منه ده. دنرو مچيو دنده دملکي تخمي کيدنه، دښځو مچيو دنده کارکول، دملکي دنده دهگيو اچول دي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ النَّحْلِ : 68-69] (وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ)

او (گوره)! ستا رب د شاتو مچۍ ته دا وحیي وکړه چې په غرونو، ونو او پر څپرو څيژول شويو نوتو کې خپلي ځالي جوړي کړه؛

(ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْأَلِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

او د هر ډول مېوو شيره وخوره او د خپل رب په هوارو کړيو لارو الوزه. ددغه مچۍ له ځيټي څخه په بېلابيلو رنگونو يو شربت را وځي، په هغه کښي د خلکو لپاره شفا ده. په يقيني ډول په دې کښي هم د هغو خلکو لپاره يوه ښانه ده چې غور او فکر کوي.

*****

الله جل جلاله دمچيو نظم داسي جوړ کړی چې هغوئ يوه اړينه دنده په پوره امانت داری سره سرته ورسوي. مور نه سو کولی دمچيو په ټولنه کې خلل او فساد وموندو ځکه دا دالله جل

جلاله د لوري هغو ته لارښوونه سوي ترڅو خپل چاري په بڼه ډول سرته ورسوي، دمچيو ټولنه يوه متحده او پوره ټولنه ده، يوه ملکه پر هغو واکمني کوي چې دهغې سره مچي او بله ملکه شخړه او کارونو کې يې لاس وهنه نه کوي.

دکنډو ټول اوسيدونکي مچي دهغې مادې په مرسته چې ملکه يې ترشح کوي په کنډوکي دهغې دشتون احساس کوي؛ دکنډو کارکوونکي دغه ماده دکنډو ټولو غړو ته رسوي؛ کله چې ملکه مري دکنډو نظام خرابيږي او کارونه ورسته پاتي کيږي.

بنځينه مچي ډېر کارونه سرته رسوي، دهغوئ دندې دهغوئ د عمر او بدني پياوړتيا پر اساس پر هغوئ ويشل سوي دي، چې دخطر، اړتيا او سختي په وخت کې هم بايد ورسپارل سوي کارونه سرته ورسوي؛ دبيلگې په ډول کوچني مچي دي چې دملکي په خدمت کې کار کوي؛ دهغې خوږه راوړي. ځيني نورې مچي دچيچيانو پالنه او هغوئ ته خواږه چمتو کوي.

نورې مچي شتون لري چې کنډو ته اوبه راوړي؛ ځيني نورې مچي دکنډو ديخولو او گرمولو دنده پر غاړه لري چې په ژمي کې کنډو گرم او په دوبي کې کنډو خنک وساتي، ځيني نورې بيا دکنډو دپاکولو دنده لري؛ چې دځانگړو موادو په واسطه دکنډو ديوالونه نرم، پاک او ځليدونکي وساتي. ساتونکي مچي ددښمنانو څخه دکنډو ساتنه کوي؛ هيڅ مچي درهغو کنډو ته دننه نه پرېږدي درهغو چې شپير وانه وايي؛ دزور زياتي په وخت کې هغه وژني، دارتيا په وخت کې شپير هم بدلېږي.

ځيني نورې مچي بيا د مومو څخه شپير ضلعي جوړښتونه جوړوي، چې په منځ کې يې خورا دقيق شکل جوړ وي چې دباد شکل دتقليد څخه لوی انجنييران عاجز دي.

موندونکي مچي شتون لري چې دهغوئ دنده دگلونو دځای مالومول دي، کله چې هغوئ گلونه موندې کنډو ته راځي او داسې حرکات، رقص کوي چې دحرکاتو څخه يې نورو مچيو ته دگلونو دځای دليروالي او په هغوئ کې دخوږو دډېروالي او لېروالي اندازه مالومېږي.

ورسته در خبر را رسيدو ډېر کارگري مچي دگلونو دځای ته ځي چې دگلونو څخه غسل په لاس راوړي، ځيني وختونه دگلو ځايونه دکنډو څخه لس کيلومترو پوري ليري وي؛ دشاتو دترلاسه کولو ورسته مچي کنډو ته په داسې ډول راځي چې در اوسه په دې اړه مالومات نسته. يو بل جالب ټکی دادی چې دمچيو هيڅ يوه ناروغي انسان ته دشاتو دخوړلو څخه نه ليردول کيږي.

دشاتو مچي دوخت مالومول پياوړي وړتيا لري: هغوی په دې پوهیږي چې څه وخت دگلو نو څخه شات په لاس راوړي او دکومو گلونو څخه نو په مناسب وخت دهغو گلونو خواته ورځي اوشات ورڅخه لاسته راوړي. د درملیزو شاتو ارزښت دغذایي شاتو څخه ډېر او د درملیزو شات قیمت پري لوړدی، ځکه په درملیزو یانې اصلي شاتو کې دانسان دروغتیا لپاره گټې ثابتې سوي دي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّحْلِ: 69]

(ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْئَلِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَايَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)

او د هر ډول مېوو شیره وخوره او د خپل رب په هوارو کړيو لارو الوزه. ددغه مچي له خيټي څخه په بېلابيلو رنگونو يو شربت را وځي، په هغه کبني د خلکو لپاره شفا ده. په يقيني ډول په دې کبني هم د هغو خلکو لپاره يوه نېنانه ده چې غور او فکر کوي. *****

په يوه پوهنتون کې څلويښت کاله زده کوونکو ته دشاتو دمچيو په اړه زده کړه ورکول کيدل: کله چې يې پورته ليکل سوی ايات شريف ولوستی دپوهنتون ښوونکي په تعجب کې سول ځکه په ياد ايات کې: دکلماتو نظم، ترتيب، او ښکلي اشارات دمچيو پيژندنې دنوي نظرياتو سره يو شان دي. کله چې ياد ايات نه وو نازل سوی عسل يوازي يوه خوږه غذا خوږه وه، مگر اوس دشاتو په اړه پوره څيړني سوي او اصلي شات درمل پيژندل سوي دي، عسل هغه وخت يوه خوږه غذا وه مگر اوس يو پوره درملتونه دی. پوهان وايي الله جل جلاله مخکې ته وحی کړي (سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ : 5) [بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا] ځکه چې ستا رب به هغې ته (د داسي کولو) امر کړی وي. ***

دالله جل جلاله وحی مخکې ته دادې چې هغې ته يې امر کړی چې ځانگړی کار سرته ورسوي؛ هغه چې يې دشاتو مچيوته وحی کړي: دهغوی هغه غريزه ده چې په هغوی کې شتون لري، الله جل جلاله ځيني وخت يوه عادي انسان ته وحی کوي، چې الهام نومېږي: هغه رکم لکه دموسی عليه السلام مورته چې يې وحی کړې وي قصص 7 [سُورَةُ الْقَصَصِ : 7] (وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ فَأَلْقَيْهِ فِي الْيَمِّ ۖ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۗ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ)

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

مور د موسی (ع) مور ته الهام وکړ چې: "ده ته ټی ورکړه، بیا کله چې ستا سره د هغه د سر خطر وي، نو هغه په سیند کېني وغورځوه او هیڅ وېره او اندېښنه مه کوه. مور به هغه همدا تا ته بیرته راولو او هغه به د پېغمبرانو په ټولې کې شامل کړو."

*****

بڼه نو دشاتو مچيو ته الله جل جلاله ددې لپاره وحی کړي چې دشاتو مچي دانسان لپاره یوه ارزښتمن شی لري چې هغه شات دي. د(شفا)کلمه ددوو موضوعو لپاره راغلي ده: دقرآن کریم په اړه او دشاتو په اړه. په شاتو کې دبدن روغتیا او په قرآن کریم کې دروح روغتیا ده، کوم ابات چې دقرآن کریم په اړه راغلي هغه دادي: [سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ/الْإِسْرَاءِ : 82] (وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا) مور ددغه قرآن د نازلولو په لړ کېني هغه څه نازلوو چې د منونکو لپاره شفا او رحمت دی، خو د ظالمانو لپاره له زیان څخه پرته بل څه نه زیاتوي.

*****

همدارنگه په دي اړه دسورة فُصِّلَتْ 44 ايات او دسورة يُونُس 57 ايات شريف هم نازل سوی دي. یو بل د یادول ټکی دادي چې الله جل جلاله دشاتو مچيو ته په مونث نوم سره خطاب کړی په داسي حال کې چې میریانو ته یې په مذکر نوم خطاب کړی او فرمایلي یې دي : [سُورَةُ النَّمْلِ : 18] (حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٌ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ)

(یو ځل یې له هغو سره سفر کاوه) تر دې پورې چې کله دوی ټول د میریانو ناو (دبنت) ته ورسېدل، نو یو میری وویل: "ای میریانو! پخپلو غارونو کېني ننوځئ، چیرې داسي ونه شي چې سلیمان (ع) او د هغه لښکري مو چیت کړي او هغوی به خبر هم نه وي.

*****

ولی الله جل جلاله دشاتو مچيو ته په مونث، بڼخینه نوم او میریانو ته یې په مذکر، نارینه نوم سره خطاب کړی دی؟ ځکه د میریانو په ټولنه کې نارینه او بڼخینه میریان دواړه شتون لري. دخبرو دستور داسي دی: په کوم ځای کې چې نارینه او بڼخینه دواړه شتون ولري: هغوی دنارینه په ضمیر، نومخري مخاطب کېږي او په کوم ځای کې چې یوازې بڼخي شتون ولري هغوی په مونث، بڼخینه ضمیر سره مخاطب کېږي.

الله جل جلاله څكه دشاتو مچيوته په بنځينه ضمير خطاب كړى ولى چي دشاتو توليدونكي، راتولونكي مچى دبنځينه مچيو دجنسه څخه دي.

آيا داخبره درسوالله صلى الله عليه وسلم په وخت كې مالومه سوې وه چي دشاتو راتولونكي مچى بنځينه دي؟

بڼه نو په مخكه او آسمانونو كې دالله جل جلاله دوحدانيت، علم، قدرت، لويي، رحمت بي شمېرې نښې نښانې شتون لري، چي موږ بايد په هغوى كې ژور اندوكړو، والله اعلم.

شات

د عسلو مچۍ دخارق العاده ټولنيز نظام پر بنسټ پيداسوي دي چې په هغوئ کې په لوړ کچه نظم او لوړه کچه تخصص او تلابن شتون لري. دمچيو ټولنيز ژوند دالله جل جلاله د عظمت دنښو څخه يوه نښه ده. زموږ دغه بحث دهغوئ پر محصلو عسلو يا شاتو دئ. يو دقرآن کریم د اياتونو څخه چې دقرآن کریم علمي اعجاز بې انوي لاندې ايات شريف دئ خدای جل جلاله په دې اي ايات کې شات روغتيا ورکونکي يادوي [سُورَةُ النَّحْلِ : 79] (أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ) ايا دغو خلکو کله الوتونکو ته نه دي کتلې چې په اسماني فضا کېنې په څه شان مسخر دي؟ دوی له الله څخه پرته چا ساتلي دي؟ - په دې کېنې د هغو کسانو لپاره ډيري نښې نښانې شته چې ايمان راوړي.

*****

دقرآن کریم دنزول مخکې عسل يوازي دخوړو خوړو په نوم پيژندل کيدل حتی اوکوم روغتيايي ارزښت يې نه درلودئ؛ خو قرآن کریم دهغه روغتيايي ارزښت ته اشاره وکړل، مسلمانان عسل دروغتيا ورکونکو خوړو په ډول کارول، په دې ورستيو کې دساينسي پرمختگونو سره شات هم تجزيه او تحليل سول، دهغو ډېرې روغتيايي گټې څرگندي سوي. پوهان وايي: دشاتو درماني ارزښت دهغوئ په ځينو فعاله انزيمونو کې دئ، چې دتودوخې پروراندې حساس دي. که چيرې شات ديوې مياشتې لپاره در 30 درجې تودوخې لاندې کېنيردو او يا ديوه کال لپاره يې په شل درجې تودوخه کې وساتو دهغوئ ډېرې گټې لمنځه ځي. شات بايد په طبيعي ډول وساتو، دتودوخې څخه يې خوندي کړو.

ددې لپاره چې انسان دشاتو اصلي روغتيايي گټې ترلاسه کړي: بايد دشاتو دمچيو په مرسته دگلانو دشيرې څخه جوړ شات وکاروي نه هغه شات چې اصلي نه بلکې مصنوعي وي؛ ياداسې شات چې د عسلو دمچيو دکنډو خواته بوره او اوبه ځای پرځای سوي وي، ځکه قرآن کریم کې داصلي شاتو دروغتيايي گټو يادونه سوي ده. پرشاتو څيرنې سوي اوپه ډاگه سوي دي چې شات دهضمي، عصبي، ايښي يا ځيگر، حساسيتي، تنفسي؛ دزره اورگونو پر ناروغيو مثبتې اغيزه کوي. يادې گټې يوازي په اصلي شاتو کې شتون لري نه په بدلو، مصنوعي شاتو کې.

دشاتو دگټو دلاینه روښنیا په پار بایدووايو: دکلمو سخت التهاب الله جل جلاله دشاتو په واسطه بڼه کوي. عسل ددهوکو دښه ودې لپاره گټور دي، دمټاني او بولي لارو دعضلاتو لپاره بڼه دي، دمعدې او کلمودزخمونو لپاره گټور دي؛ بي خوبې هم دشاتو دخورلو سره بڼه والی مومي. ډاکترانو دزخمونو دښه دژر درملني لپاره پرهغوی شات ږدي ځکه درعادي حالت دري برابره ژر جوړیږي.

بڼه نو دا بڼه ده چې دگرانو درملو پرځای دشاتو څخه گټه واخلو، په شاتو کې الله جل جلاله ډېرې ځانگړنې اېښي دي. پوهان وايي: شات 70 درمليزي مادي لري انزایمونه، گټور عنصرونه، ویتامینونه، او دولس ډوله قندونه چې هر یو یې ځانگړي گټې لري په شاتو کې شتون لري.

پرشاتو لاهم څیړني روانې دي چې ځینې ځانگړنې یې پېژندل سوي او ځینې یې لا هم پټې پاتې دي.

دوربینمو چینجیان او ورینم

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الدَّارِيَّاتِ : 20] وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ (په ځمکه كښي د باور كوونكو لپاره (د الله (ج) د قدرت) ډيري نښاني دي؛

*****

پوهانو دوربینمو چینجي ته داوډونكو دپاچا لقب وركړی دی. كله چي دوربینمو دچینجي دخولي اوبه په خلاصه هوا كي پاتيري، وچپيري او د ورینمو تارونه ورڅخه جوړيږي. ددي چيني دخولي اوبه ديوي پروتيني مادي سره گډپيري تر څو هغه يادي اوبه ځلاندي سي.

ياد چینجي كولى سي په يوه دقيقه كي شپږ تاره ورینم وه اوبدي چي دهر تار اوږدوالی يي 300متره وي. انسان دراوسه نه دی توانيدلی دوربینمو دچینجي غوندي اوبدل وكړي، ځكه دوربینمو تارونه ډېر سپك او دفولادو څخه كلك دي. كه موږ وكولى سو يوه توتيه فولاد دوربینمو دتار دقطر په اندازه جوړ كړو: دوربینمو تار به دپاد فولادي تار څخه ډېر كروړ، كلك وي ددي سربيره به ډېر سپك، بڼكلی او خليدونكى وي ځكه هغه دالله جل جلاله دلاربنووني په مرسته جوړسوی تار دی. [سُورَةُ النَّمْلِ : 88] وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَهِيَ تَمْرٌ مَّرَّ السَّحَابِ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ (

نن ته غرونه ويني او گومان كوي چي بڼه كلك بڼخ شويدي. خو په هغه وخت كښي به دا د ورېځو په څېر الوتونكي وي، دا به د الله د قدرت نښانه وي چي هر شى يي په حكمت سره بر قرار كړيدى. هغه بڼه خبر دی چي تاسي څه كوي.

*****

دهمدي نعمت په مرسته دجامو جوړونكي كولى سي خپل محصولات دطلاني، نقرني.. رنگ ورینمو څخه تيار كړي. دا د الله جل جلاله د عظمت، قدرت، رحمت او علم نښه ده الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ فَاطِرٍ : 28] (وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ ۖ وَالْأَنْعَمِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ)

او په همدې ډول د انسانانو، ځناورو او څارويو رنگونه هم مختلف دي. حقيقت دا دی چي د الله د بندگانو څخه يوازي عالمان د هغه څخه وېرېږي. بې شكه الله برلاسی او بښونكى دی.

*****

په کایناتو کي دقرآن کریم علمي معجزې

بیا الله جل جلاله فرمایي : [سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 190-191] (إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) د اسمانونو او ځمکي په پیدایښت او د شپې او
ورځي په تگ راتگ کښي د هغو پوهانو لپاره ډیري نښانې دي:

*****

[سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ : 191] (الَّذِينَ يَذُكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ)

چي په ولاړي، ناستي او ملاستي، هر حالت کښي خدای یادوي. او د اسمانونو او ځمکي په
پیدایښت کښي غور او فکر کوي (هغوی په غیر ارادي توگه غږ کوي چي:) "آي زموږ ربه!
دا ټول شيان تا بابیزه او بي مقصده نه دي پیدا کړي، ته له دې څخه پاک یي چي عبث کار
وکړي؛ نو اي ربه! موږ د دوږخ له عذابه وژغوره؛

*****

ښه نو پر انسانانو لازمه ده چي په ناستي ولاړي او هر حال کي دالله جل جلاله په مخلوقاتو
او دخپل ځان په جوړښت کي اند وکړي او دهغه جل جلاله حمد ووايي.

لړم او هستوي چاودنه

یوه مقاله مي لاسته راغله چې په هغه کې لیکلي وه: څو کالونه مخکې فرانسې د الجزیرې په صحرا کې یوه اتومي ازموینه وکړل.

هستوي چاودنه د سختو سوځیدو او فشار لرونکې ده چې د چاودنې په ځای کې هیڅ حیوان، نبات او انسان ژوندی نه پریري. د یادې چاودنې یوه لویه کنده جوړه کړل او یو لویه لمبه یې د پراخې سیمې پر سر پورته کول.

د چاودنې په ځای کې څیرونکو یو ژوندی لړم وموندل چې ټول یې په تعجب کې کړل. ژوند پیژندونکو 25 کاله پر لړم څیړنې وکړلې: وي موندل چې لړم کولی سي درې پرلپسې کاله بیله خوړو او اوبو ژوند وکړي همدارنگه کولی سي دوي ورځې په اوبو کې خپله سا بنده وساتي ، هغوی دا هم وموندل که لړم په منفي لس درجې تودوخه لرونکي یخچال کې وچول سي او ورسته داسي یوې دښتې ته یورل سي چې د تودوخې درجه یې 60 درجې وي لړم به د تودوخې ددې ناڅاپي بدلونو سره ځان عیار کړي.

همدارنگه که چیرې لړم د وژونکو میکروبو څخه په ډک لوبڼې کې وچول سي میکروبه به هغه ته هیڅ زیان ونه سي رسواي، که چیرې د انسان د زغم څخه لوړ درې سوه برابره رادیو اکتیف وړانګو لاندې کښیښودل سي لړم ته به یادې وړانګې کوم زیان ونه رسوي.

څیرونکو دلړم بدن چاک کړ: وي لیدل چې لړم وینه نه لري بلکې دهغه په بدن کې دویني پرځای یوه ژر رنگه ماده شتون لري . د کوچني لړم دغه کرور، سخت بدن مور ته څه را بښي ؟ دلړم په مقیاس خپل ځان ته اند کوو، انسان ژر لمنځه ځي، انسان 37 درجې تودوخه بڼه زغمای سي مگر د 40 درجې لوړ او صفر درجه تودوخه د انسان لپاره سخته ده.

خدای جل جلاله همداسي پریکړه کړې ده چې انسان حساس وي، که خدای جل جلاله غوښتي وای انسان باندي به هم هیڅ شی اغیزه نه کولی اونه به ناروغه کیدلی مگر ناروغی یو کړکی ده چې د انسان لپاره د هسک لورته پرانیستل کیږي. لړم چې یوه کوچنی حشره ده دهغه څخه پیاوړی دی چې هتا هستوي چاودنه پر هغه کومه اغیزه نه کوي روغ پاته سي او مور دهغه څخه ضعیفه یوو، دا په دې مانا چې ناروغیو کې د الله جل جلاله یو حکمت دی. الله جل جلاله داکولی سواي چې زموږ بدن یې دومره پیاوړی جوړ کړی وای چې هیڅ ناروغی راباندي اغیزه نه کولی مگر داچې مور ناروغه کیږو په دې کې خدای جل جلاله خپل

په کایناتو کې دقرآن کریم علمي معجزې

حکمتونه لري، چې ځینې وخت مورته څرگند سي او ځینې وخت ناڅرگند پاته سي، الله جل جلاله پردي قادر دی چې انسان دهرډول ناروغی څخه وساتي مگر ناروغی دآسمان لورته یوه کرکی ده، دا هرڅه دالله جل جلاله په اراده سره کیږي.

دملخانو ډلي يا لبنکر

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمَدَّثَرِ : 31] (وَمَا جَعَلْنَا النَّارَ إِلَّا مَلَكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى لِلنَّبِيِّينَ) مور د دوبرخ دغه خدمت گاران پرېنتې ګرځولي دي او د هغو شمېر مو د کافرانو لپاره ازموینه ګرځولي ده، تر څو چې د اهل کتابو باور راشي او د مؤمنانو ايمان زيات شي، همدارنګه اهل کتاب او مؤمنان په کوم شک کې پاتې نه شي. د زره ناروغان او کافران دا

ووايي چې بڼه نو، د الله د دې عجيبه خبرې څخه څه مطلب كېداى شي. په دې ډول چې د الله چا ته خوښه شي گمراه كوي يې او چا ته چې يې خوښه شي لاره ورښيي. او ستا د رب لښكري پخپله له هغه پرته بل څوك نه پيژني؛ او د دوږخ يادونه له دې پرته د كوم بل غرض لپاره نه ده شوې چې خلكو ته پند وي.*****

هيڅوك بيله الله جل جلاله دمخلونو دلښكر په اندازه نه دي خبر،په هغه څه چې مور پوهيږو يا يې اورو هغه دادې چې دملخانو ډلې ديؤې سيمي څخه بلې سيمي ته ځي او دهغو سيمو اوسيدونكو ته زيان رسوي، كښتونه،بڼونه بربادوي او نباتات لمنځه وړي.

دا هم هغه ملخان دي چې انسانان يې كمزوري گڼي مگر په حقيقت كې ډېر خطرناك او زيان رسوونكي دي. پوهان وايي: هغه خوږه چې ملخ يې په يوه ورځ كې خورې،دهغه ملخ دوزن سره برابر وي. بڼه نو كه دملخانو وزن 80زره تنه وي ملخان په يوه ورځ كې 80زره تنه خواره خورې. كيداى سي چې دملخ نوم چې په عربي ژبه كې (جراد)دئ هم دې ته اشاره كوي؛ځكه جراد د(جزد)دريښي څخه اخيستل سوې چې ماتايي كيندنه،زخمي،بي وښو مخكه ده يانې ملخان چې پركوم كښت ورسې هغه لمنځه وړي؛ياني دنباتاتو پايي،گلونه،ميوي زخمي او لمنځه وړي. ځيني وخت په هر كيلومتر مربع مخكه كې د20څخه در100ميليونو په شاوخوا كې ملخان شتون لري؛دځينو ملخانو ډلې يا لښكر اوږدوالى 400كيلومترو ته رسيږي،دملخانو په يوه لښكر كې در40ميليونو ډېر ملخان شتون لري.

غوماشي

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 26] إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيَ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

هو، الله له دې څخه هيڅ كله شرم نه کوي چې د ماشي يا له دې څخه هم د کوم زيات حقير شي مثال راوړي. کوم خلک چې د حقي خبري منونکي دي، هغوی د دې مثال په ليدو پوهيږي چې دا حق دی، چې د هغو د رب له خوا راغلی دی. او څوک چې کافران دي، نو هغوی د دې مثال په اورېدو وايي: "په داسي مثال راوړلو سره د الله اراده څه ده؟" - په دې شان الله په همدې يوه خبره ډېر خلک په گمراهی کښي اخته کوي او ډېرو ته سمه لار ښيي. او په گمراهی کښي هغه کسان اخته کوي چې فاسقان دي.

*****

کله چې غوشه تاسو وچيچي او تاسو هغه وژنی داسي لکه هيڅ چې هم نه وي سوي، دا دغوماشي ارزښت دی ستاسو پروراندي. غوماشه يوه عجبه حشره ده چې هيرانونکي ځانگړني لري: دغوماشي په سر کي 100 سترگي شتون لري. که چيري دغوماشي سر په مايکروسکوپ کي غټ وښيو دهغي په سرکي به سل سترگي ووينو چې داسي ښکاري لکه دشاتو دمچيو کندو. دغوماشي په خوله کي 48 غاښونه او په سينه کي يي دري زرونه شتون لري چې يو يي مرکزي زره دی او په خوا کي يي دوه نور زرونه دي.

غوماشي درادار دداسي سيستم لرونکي دي چې اوسنی پرمختللي الوتکي يي په هغه کيفيت نه لري. دا رادار حرارت، تودوخه کشفونکی دی: داسي چې غوماشي شيان دهغوی پر رنگ نه بلکي پر حرارت يي پيژني. که چيري په يوه تاريخه خونه کي بیده وي غوماشه هلته دانسان څخه پرته نور شيان نه ويني ولي چې دانسان د بدن تودوخه دهغو شيانو څخه ډېره ده. دغه رادار دومره دقيق دی چې ديوې سانتي گړې درجې زرمه برخه تودوخه درک کولی سي. غوماشه داسي سيستم لري چې وینه تجزيه او تحليلوي ځکه هروينه دهغوی لپاره مناسبه نه ده. که دوه ماشومان پريوه کت بیده سي: سهار به ووينی چې يو غوماشو ډېر اوبل يي لږ چيچلی دی. غوماشه بي جسه کوونکي مواد هم لري: کله چې غوماشه مور وچيچي مور سمدستي دهغه خارښت، سوخت نه احساس کوو، مگر دڅه وخت ورسته چې غوماشه

تښتېدلې وي دچيچلو خارښت يې احساس کړو، همدارنگه غوماشه دداسې سېسټم لرونکې ده چې کلکه، ټينگه وينه نرۍ کوي ترڅو دهغې دنري نېټې څخه په آسانۍ تېره سي.

غوماشه شپږ تيغه، نېټه لري: چې څلوريې په پوست ننوزې او يو مربع شکه زخم جوړوي ياد زخم دومره ژور وي چې دويني کوچنيو رگونو ته رسيري، پنځم او شپږم نېټې يې وينه ليردوي. دغوماشې وزرونه په هره ثانيه کې ډېر ځلې رپيري: په همدې خاطر دبز بز غږ توليدوي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 26] إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيٰ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعْضُهُمْ فَوْقَٰهَا ؕ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ؕ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذًا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۖ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَٰسِقِينَ (

هو، الله له دې څخه هيڅ کله شرم نه کوي چې د ماشي يا له دې څخه هم د کوم زيات حقير شي مثال راوړي. کوم خلک چې د حقي خبري منونکي دي، هغوی د دې مثال په ليدو پوهيري چې دا حق دی، چې د هغو د رب له خوا راغلی دی. او څوک چې کافران دي، نو هغوی د دې مثال په اورېدو وايي: "په داسې مثال راوړلو سره د الله اراده څه ده؟" - په دې شان الله په همدې يوه خبره ډېر خلک په گمراهۍ کښي اخته کوي او ډېرو ته سمه لار بښي. او په گمراهۍ کښي هغه کسان اخته کوي چې فاسقان دي.

*****

ابن قيم رحمه الله وايي: دغه ايات شريف دکافرانو خواب دئ هغه چې پرقرآنکریم اعتراضونه کوي. الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْمُلْكِ : 3] الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوٰتٍ طَبَاقًا مَّا تَرٰى فِي خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفَوُّتٍ ۚ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۖ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ (هغه ذات چې لاندي باندي اوه اسمانونه يې پېدا کړل؛ (اې کتونکي) ته به د الرحمان په هستونه کښي هيڅ راز ناروندي او توپير ونه مومي. بيا سترگي واړوه، وگوره، ايا کومه نيمگرتيا دي چيري تر سترگو کيري؟!

***** بيا الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ طه : 50] قَالَ رَبَّنَا الَّذِي اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدٰى (موسى (ع) خواب ورکړ: "زموږ رب هغه ذات دی چې هر شي ته يې د هغه خپل جوړښت ورکړ، بيا يې ورته لار وښودله." *****

کابنات يو بشپړ خلقت دئ چې دورو ويرو سونو يا دهغه څخه ډېرو کوچنيو موجوداتو څخه پيل او پر کهکشانونو، آسمان ټولگو چې زموږ څخه ميلياردونه نوري کالونه ليري دي، زموږ په اند پای ته رسيري.

په کایناتوکی دقرآنکریم علمی معجزې

ستاينه دي وي الله جل جلاله لره چي ډبرې کوچنی زري او لوی کهکشانونه يي په پوره نظم، ترتیب او محکم ډول پيدا کړي دي

دجولاگي يا غني خاله

الله جل جلاله فرمايي: [سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ : 41] (مَثَلِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ) کومو کسانو چي له الله څخه پرته نور سرپرستان نيولي دي، د هغو مثال د غني په څير دی چي خپل خان ته يو کور جوړوي. او له ټولو کورونو څخه ډېر کمزوری کور د غنو کور وي. کاشکي دغو خلکو علم درلودلای.

***

دې ايات شريف ته په پام سره دجولاگي خاله ډېرُ سسته،ضعيفه ده. په ځينو تفسيرونو کي ويل سوي چي دغني خاله ضعيفه ده ولي چي دگرمی او يخنی پروراندي مقاومت نه لري او جولاگی دباد او باران څخه نه سي ساتلی. دقاهري دپوهنتون يو حشره پيژندونکی وايي:په دي ايات شريف کي دقرآنکریم علمی اعجاز شتون لري: (كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا) ياني داچي هغه جولاگیان چي بنځينه دي کورونه جوړوي په همدې خاطر دلته تائينه تا راوړل سوي ده،والله اعلم (كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا) بنځينه جولاگی هغه غني ده چي ياد کورونه

خالي جوړوي او نارينه جولاي دې ته تشويقوي چي يادې خالي ته ننوزي، داسي چي دهغه پروراندې تير ايستونكي حركتونه كوي، او خواږه غږونه دهغه غوږو ته رسوي ترڅو هغه خپلي جوړې سوي خالي يا كورته دننه كړي، ورسته درالقاح درعمل هغه خوري؛ بيا خپل چيچيان خوري؛ حتی ځيني چيچيان نور چيچيان خوري.

بڼه نو دغني خاله د بنا دضعيفوالي سربيره په داخل كي، په ټولنيزو اړيكو او كورني ترتيب او اړيكو كي هم ډېره ضعيفه ده او دوه ضعيفوالي په يوه ځاي كي يوځای سوي دي. دجولاي خاله دجولاي څخه دغټو حشرو پر وړاندې مقاومت نه سي كولي همدا ډول دغني په كورني ژوند كي ډېرې ستونزې دي، كورني ژوند يي ډېر كمزوري او ضعيف دى. كه دجولاي دخالي تارونه كلک هم وي ديداد ايات شريف اشاره ثابته ده! والله اعلم

مچان

الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 73] (أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ) اي خلکو! يو مثال راوړل کيږي، په غور سره يې واورئ: تاسي چې کوم معبودان له خدايه پرته بلئ؛ که هغوی ټول په لاس يو کولو د يو مچ پيدا کول وغواړي، نو نه يې شي پيدا کولای. بلکې که مچ له هغو څخه کوم شی وتبنتوي، نو هغه هم نشي ورڅخه راخلاصولای. هم مرسته غوښتونکي کمزوري او هم هغه هستی کمزوري دي، چې مرسته ورڅخه غوښتنله کيږي.

*****

دمچ ازار، تکليف رسول وه انسانانو ته او هغه ناروغيو چې مچان يې دخپل ځان سره ليردوي دوگرو پام خپل ځان ته اړولی دئ، مچ دالله جل جلاله هيرانوونکی مخلوق دئ. دغه چټله او کمزوري حشره په چټکۍ سره دنسل ډېرښت، تکثر کوي. که چيري يوځای دمچانو څخه ډک وي پر هغه ځای حشره وژونکي دوا وپاشو او هلته يوازي يوه بنځينه مچ پاته سي: دغه مچ به دهم هغو زهرو سره مقاوم نسل مچان وزيږوي چې بيا به هغه زهر ورباندي کومه اغيزه نه کوي، په همدې خاطر دمچانو وژونکو زهرو جوړونکو دمچانو دوژني پروراندې ماته خوړلي ده، يانې داچې کوم داسې زهر نه سي جوړولی چې تل مچان ووژني. ځکه مچان په خپلو دقيقو سيستمونو کې دزهرو ضد ماده جوړوي، چې دتکراري زهرو سره مبارزه کوي. که چيري مچان دپه کبله ميره سي دمچانو داسې نسل به پيداسي چې دپه پروراندې مقاوم وي، يانې پر دويم نسل به يې يخ کومه بده اغيزه نه کوي.

که دمچ سترگه دمیکروسکوپ په مرسته درخپلې اندازې سل ځله لويه ښکاره کړو وبه وينو چې دمچ سترگه دزرگونو عدسيو څخه جوړه سوې ده چې ديوبل سره مښتې دي او مچ ته يې دبشپړ ليد لار خلاصه کړې ده. مچ ته هر خوښت په کرار، ورو يا سلوموشن کې مالوميزي.

مچ کولی سي داسې الوتنه وکړي چې پرمختللي الوتکي هغه سي الوتنه نه شي کولی. مچ دخپل وزن په نسبت ډېر تيزه الوتنه کوي او دا وړتيا لري چې په ناڅاپي ډول خپل مسير ته 90 درجې بدلون ورکړي، دا هغه کړنه ده چې پرمختللي جنګي الوتکي يې توان نه لري.

دحدیث شریف مفهوم: رسو الله فرمایي: هرکله چې ستاسو په خوړوکی مچ ولويدئ په خپل څښاک کې يې پوره غوټه کړئ او ليري يې وغورځوئ ځکه دمچ په يوه وزر کې ناروغي ده او په بل کې يې دوا. نوي څيړنو دا حدیث شریف په تجريبه ثابت کړی او دامالومه سوي چې دمچ په يوه وزر کې میکروبونه او په بل کې يې درمل، دهغه میکروب ضد ماده شتون لري، چې علمی نوم يې باکترىوفاژدئ.

بڼه نو هرکله چې ستاسو په خوړو کې مچ ولويدئ او غوښتل مو هغه خواړه يې ځايه نه کړئ يا اسراف ونه کړئ مچ په پوره ډول په هغو خوړو کې غوټه کړئ؛ ځکه دمچ په يوه وزر کې میکروبونه او بل کې يې دمیکروب ضد ماده شتون لري. الله جل جلاله فرمایي: الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 73] يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٍ مِّثْلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ (اې خلکو! يو مثال راوړل کيږي، په غور سره يې واورئ: تاسي چې کوم معبودان له خدايه پرته بلئ؛ که هغوی ټول په لاس يو کولو د يو مچ پيدا کول وغواړي، نو نه يې شي پيدا کولای. بلکې که مچ له هغو څخه کوم شی وتښتوي، نو هغه هم نشي ورڅخه راخلاصولای. هم مرسته غوښتونکي کمزوري او هم هغه هستی کمزوري دي، چې مرسته ورڅخه غوښتله کيږي.

*****

ددې حشرې يوه دنده دنباتاتو او حيواناتو دټوټه سوو غړو لمنځه وړل او دپادو موادو څخه دچاپيريال پاکول دي. مچ دخپل ځان سره 500ميليونه میکروبونه ليردوي. بڼه نو دمچ شتون په يوه ځای کې ددې دليل دئ چې هغه ځای پاک نه دئ؛ پانې داچې مچ موږ ته بڼيې چې کوم ځای پاک او کوم ځای چټل دئ. مچ هغه حشره ده چې په تيزي خپل ځای بدلوي؛ که نن مچ ستاسو په کوټه کې وي سبا کيدای سي ستاسو څخه لس كيلومتره ليري تللی وي.

دغه حشره دډېر او ژر دنسل دتوليد وړتيا لري داسي چې هر لس ورځي ورسته نوی نسل دوتيا ته راوړي. په مچ کې بل دهيرانتيا وړتکي دادئ چې دمچ عصبي سيستم دانسان عصبي سيستم ته ورته دئ. دمچ سترگي ډېرې پياوړي دي، شيان په بڼه ډول او خوځښتونه په ورو ډول ويني، کله چې هغه ته خطر مخ سي سخت درد ورځي؛ عصابني کيږي، دوي دقيقې ياد لري او ددرد احساس کوي؛ په داسي حال کې چې دمچ دمغزو وزن يوميونيم برخه دگرام ده. مچان

دسل زره ډولونو څخه ډېر ډولونه لري چې ځینې یې بڼکاري؛ ځینې یې دگلو نوشیره ټولونکي؛ ځینې نور یې بیا په خپل منځ کې دالوتني مانورې او مقابلي کوي. بڼه نو ددومره علمي پرمختګونو سربیره هم دنړۍ انسانان نه سي کولی یومچ جوړ کړي؛ خالق او علم الله جل جلاله فرمایي: **اللّٰهُ جَلْ جَلَالَهُ فَرَمَائِي: [سُورَةُ الْحَجِّ : 73] يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاذْكُرُوا لِلّٰهِ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ)** ای خلکو! یو مثال راوړل کیږي، په غور سره یې واورئ: تاسي چې کوم معبودان له خدایه پرته بلئ؛ که هغوی ټول په لاس یو کولو د یو مچ پیدا کول وغواړي، نو نه یې شي پیدا کولای. بلکې که مچ له هغو څخه کوم شی وتښتوي، نو هغه هم نشي ورڅخه راخلاصولای. هم مرسته غوښتونکي کمزوري او هم هغه هستی کمزوري دي، چې مرسته ورڅخه غوښتله کیږي. ****

رسول الله څنگه دمچ دغه حقیقت وپیژندئ؟ آیا پیغمبر صلی الله علیه وسلم څیرنیز مرکز درلودئ؟ یا په هغه وخت کې دتجزیې او تحلیل مرکز ونو شتون درلودئ؟ آیا هغه وخت مایکروسکوپ شتون درلودئ؟ بڼه نو بیا څنگه رسو الله فرمایي: لور حدیث دا بیله الهي وحيو ناشونی کار او دکافرانو داعتراضونو بڼه ځواب دئ.

میریان

میریان: ټولنیز او پرمختللی حشرات دي: چې په هرځای او وخت کې موندل کېږي. میریان داسې حشرات دي چې الله جل جلاله ډېرې ځانگړنې ورکړي دي او د 9 زره ډولونو څخه ډېر ډولونه لري. ځینې میریان په کلکو، کروړو کورونو کې اوسېږي او ځینې یې یوځای اوبل ځای اوسېږي. ځینې یې خپل خواړه په زبار او زحمت او ځینې یې په ظلم او زور لاسته راوړي.

میریان داسې حشرې دي چې د ټولنیز ژوند درلودونکي دي، که د یو بل څخه بیل سي مري که څه هم هغه ته بڼه خواړه، بڼه ځای او شرایط برابر سوي وي، دانسان په شان که یوه داسې ځای کې چې تیاره وي؛ بڼه او بڼه نه وي؛ شپه او ورځ نه ورمالومېږي د لسو ورځو ورسته خپل توازن د لاسه ورکوي. میریان انسانانو ته د مرستې او د یو بل د لاس نیوي بڼه درس ورکوي: کله چې یو وړی میری دمور میری سر مخ سي: مور میری دخپل خیتي د ذخیره سوو خوړو څخه وړي میری ته خواړه ورکوي، ځکه دمیري هضمي سیستم داسې جوړ دی چې دخپل خیتي خواړه دخانگړي پیپ دلارې د یو بل سره شریکوي سي. راسی چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په دي حدیث شریف کې فکروکړ لیس المومن الذی بییت شعبان و جاره (جائع). د حدیث شریف مفهوم: مومن نه دی هغه څوک چې مور بیده سي په داسې حال کې چې گاونډی یې وړی وي.

پوهانو دمیریانو د ژوند اړخونه څیړلي چې انسان په تعجب کې کوي: میریان د یو بل سره مرسته کوي، کارونه په ترتیب او جدیت سرته رسوي، میریان یوه لویه ملکه لري چې دنده یې دهگيو اچول او نورو میریانو ته دکارونو ویشل دي.

ملکه یې دمیریانو په ښار کې په یوه خوندي ځای کې اوسېږي، چې دخپل ښار د ټولو میریانو سره په پرلپسې اړیکه کې وي. د ښځینه میریانو دنده دکوچنیو میریانو پالنه او روزنه ده، ساتونکي میریان لوی سرونه لري داسې لکه خول چې یې پرسروي، دنده یې د ښار او ملکي ساتنه ده، نور میریان سته چې دنده یې د ښار پاکي ده، دهغوئ بله دنده دمرو میریانو د ښاره ایستل او ښخول دي، ځینې نور میریان د دباندې څخه ښار ته خواړه راوړي همدارنگه یاد میریان د کښت کولو او دنورو حشراتو د پالنې دنده هم پر غاړه لري، میریان دشاتو د تولید لپاره نور حشرات دخپل ښار په ځانگړو کوټو کې ساتي ترڅو دهغوئ دشاتو څخه گټه واخلي.

میریان په خپل ژوند کې دقیق نظم لرونکي دي: یوه ملکه لري چې پر هغوی امرکوي، کورونه لري چې دارتیا وړ کوتي په کبني شتون لري، ځيني ځانگړي ځوني لري چې کبړي وږي جوړي سوي، دهغو څخه دگودامونو يا دخورکي مواد دساتني لپاره کاراخلي؛ پر يادو ځونو، گودامونو ساتونکي ولاړوي او نوبت واره پرې پيره کوي دمیریانو کور دیوه بناړ په شان دئ: چې بیلا بیل کورونه او کوتي لري، لارې لري چې هغه دمخکې دمخ سره وصل سوي دي. میریان دخپل اوسیدو په ځای کې دغټ سرو میریانو درنظر لاندې په پورنظم او قانوني ډول ژوند کوي. میریان کورونه، لارې، تونلونه، او دخوړو دساتني گودامونه جوړوي، بڼه نو ځيني میریان کبنت کوي، ځيني حشرات ساتي او ځيني بیا دنورو قبیلو پروراندې دیوه منظم پوځ په شان جنگیوي. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ الْأَنْعَامِ : 38]

(وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَّمٌ أُمَّتُكُمْ مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ)

په ځمکه کېني خوځېدونکي کوم ساکبن او په هوا کېني په وزرونو سره الوتونکي کوم مارغه ته وگورئ! دا ټول همدا ستاسي په څېر انواع او ډولونه دي. موږ د هغو د تقدير په ليکنه کېني څه نیمگرتیا نه ده پرېښي. بیا دا ټول د خپل رب لوري ته ورغونډیږي.

****

ځيني داسي میریان سته چې خپل کورنه دمخکې پر سر دونو دپاڼو او بناخونوڅخه جوړوي؛ یادا چې په زرو ونو او لرگیو کې کورونه جوړوي داسي لکه انسانان چې غرونه توږي او کورونه په کېني جوړوي. که څه هم میریان دکار لپاره پیاوړي غړي او وسایل نه لري مگر خپل کورونه په دقت او کرور ډول جوړوي، دیاد کار لپاره دخپلي خولي دغچې څخه کار اخلي، هغه شیان چې دوی یې ژولی سي ژوي یې ترڅو خمیرې ته ورته مواد تري جوړ سي اوبیا هغه دخپلو کورنو دجوړولو لپاره وکاروي، کیدای سي پخوانیو مصریانو هم دخپلو کورونو او اهرامونو دجوړولو کې دمیریانو څخه تقلید کړی وي. کوچني میریان په بناړ کې دننه پاتیري د استادانو درځارني لاندې تیږي توږي او لارې جوړوي، ترڅو هلته بڼه روزنه وويني اولوی سي. پوهان وايي: میریان دخپل تگ په وخت کې دلارې دمالومولو په پار یوه کیمیاوي ماده ترشح کوي ترڅو خپله لاره ورکه نه کړي، که تاسو یاده ماده پاکه کړئ میریان بیا دخپل کور لاره نه سي پیداکولی.

کله چې میریان دخورک کوم څه پیدا کوي دهغه پر شاوخوا خانگري بوی خپروي او لږ دهغه خورک څخه دخپل خان سره وړي او نورو میریانو ته یې بڼکاره کوي؛ ترڅو هغوی دهغه خورک په ډول خبر سي، څه وخت ورسته دهغو خورو پر شاوخوا ډېر میریان راغونډیږي او خواره دیوېل په مرسته دخان سره وړي. میریان دخپل حجم په نسبت ډېرې پیاوړې عضلې لري، داسې لکه دیوه مسلکي لوبغاړي عضلې.

میریان دخپل وزن دوه برا بره وزن په آسانی سره وړلی سي. څیرونکو داهم موندلي: کله چې یو میری مری خانگري بوی خپل شاوخوا ته خپروي ترڅو نور میریان دهغه په مرگ خبر سي او مخکي له دې چې نور حشرات دهغه جسد دخان سر یو شي ملگري یې هغه بڼخ کړي: یوه څیرونکي یاده ماده پر یوه ژوندي میری ومېنل نور ملگري یې په چټکي سره راغلل او هغه یې ژوندي بڼخ کړ. میریان دهغو لږو حشرو ډلې څخه دي چې الله جل جلاله هغوی ته دخورو دخیره کولو وړتیا ورکړي ده. میریان کولی سي حیوانات په خپلو کورونو کې چې ډېروخت مرطوب او گرم وي په بڼه ډول وساتي همدارنگه میریان غنم پر منځ نیسي کوي پوست یې تري لیري کوي ترڅو هغوی دبیا زرغونیدلو وړتیا دلایسه ورکړي.

یاداسې چې دغنمو او یا نورو نباتاتو تخمون څو اونۍ په مالومه اندازه تودوخه کې ساتي ترڅو هغوی شنه سي: کله چې نبات شین سي ریښې او ساقه وکړي هغه تري پري کوي ترڅو دژمنیو خورو په ډول تري کار واخلي، همدارول دیو ډول پتنگ یا کمپلی غایطه مواد پرځینو پاڼو اچوي ترڅو پر هغوی یو ډول مرخیري یا پوڅکی وده وکړي او دخورو په ډول یې وکاروي؛ ځیني نور میریان دخینو حشراتو هگی وړي دهغو هگیو څخه در حشراتو را وتو ورسته دهگی پوستکي دباندې غورځوي، یاد حشرات درلویدو پوري ساتي بیایي یې دهغو نباتاتو پر پاڼو ږدي چې دهغو څخه شات په لاس راځي، یاد حشرات کولی سي په څو ساعتونو کې څو څاڅکي شیره جوړه او میریانو ته یې ورکړي، میریان ددغو حشراتو دساتني لپاره خانگري کوتي لري. الله جل جلاله فرمایي: [سُورَةُ النَّمْلِ : 18] (حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٌ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ) (يو ځل یې له هغو سره سفر کاوه) تر دې پوري چې کله دوی ټول د میریانو ناو (دبنت) ته ورسېدل، نو یو میری وویل: "ای میریانو! پخپلو غارونو کېني ننوځی، چیري داسې ونه شي چې سلیمان (ع) او د هغه لښکري مو چیت کړي او هغوی به خبر هم نه وي.***"

په قرآن کریم کې دمیریانو خبرې کول ثابت سوي دي. آیا پوهانو دمیریانو خبرې کول کشف کړي دي. هو! پوهان وایي دمیریانو په سر او خپته، نس کې ځینی غدې شتون لري: یادي غودي دکیمیاوي پیغامونو لپرد پر غاړه لري، داد میریانو ژبه ده او یوبل ته په همدې ژبه خبرې کوي.

دمیریانو په منځ کې بیلا بیلې تگلارې دخبرکولو لپاره شتون لري؛ چې عبارت دي: برغیزي ژبه، اشاروي ژبه، دلید ژبه، دحرکاتو ژبه، دبوې ژبه، هغه ژبه چې دمیریانو په منځ کې دپره کارپري هغه کیمیاوي ژبه ده. میریان دبويايي حس په مرسته چې دهغوئ په بنکرونو کې ځای لري کیمیاوي اشارې درک کوي.

خدای جل جلاله په لور ایات شریف کې دمیریانو ترمنځ دپیژندنې او ټولنیزه روحیه څرگنده کړي ده. میریان دکوچني مغز او عصبي حجراتو لرونکي دي، چې دمالوماتو پروسیس او تحلیل کولی سي. میریان یو سر، یو بدن، یوه استوانه شکه لکې لري همدارنگه شپږ پښې لري چې دهغو په مرسته گړندی تگ کوي. ځینی میریان دالوتلو لپاره وزرونه لري.

میریان پنځه سترگې لري چې دوی سترگې یې مرکبې او دسریه دواړو خواو کې ځای پرځای سوي او دسلگونو عدسیو یا ساده سترگو څخه ترکیب سوي چې دیوې سترگې په شان کارکوي، درې نورې سترگې یې غیرې مرکبې مثلثي شکل لرونکي دي او دمرکبو سترگو لور ځای لري، دیادوني ورده چې دنارینه میریانو سترگې دبځینه میریانو دسترگو څخه غټې دي. هر میری دوه دوریښته په شان بنکرونه لري چې دهغوئ په مرسته شیان حس کوي دانسان دلاسونو او گوتو په شان. میریان دهوربنيارو حشراتو دډلې څخه دي. میریان ځینی وړانگې چې انسان یې نه سي لیدای وینی لکه دماورأبنفش وړانگې.

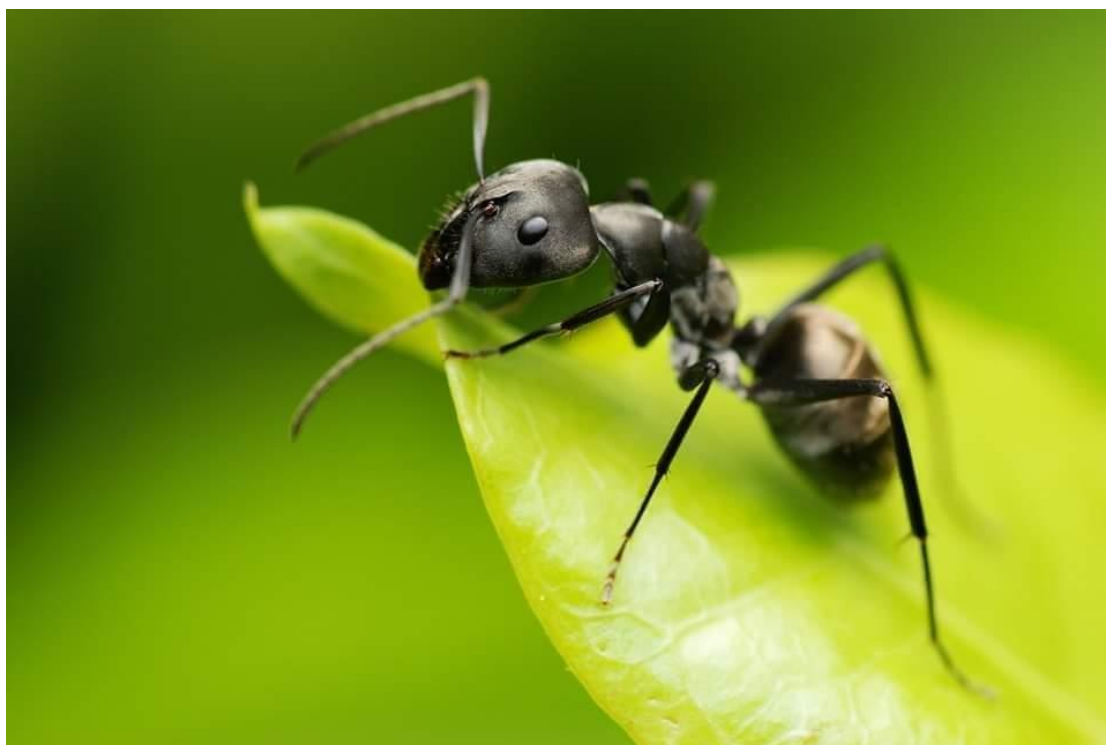
میریان عجیبه هضمي سیستم لري چې په هغه کې خوله، مری، معده، او کلمی شامل دي.

بځینه میریان خپلې هگې دلویو میریانو کورونو ته نژدي اچوي.

یادي هگې دساتونکو میریانو دخوا ساتل کپري؛ مناسیبه تودوخه دهگیو لپاره برابرې ترڅو دمیری چیچیان دکوچني چیچي په شان بیله پښو دهگې څخه راووزې ساتونکي دهغو پالته کوي او هغوئ ته خواړه برابرې. دمیری چیچیان 7 اونی خواړه خوري ورسته ترهغه یو ورېښمین توپ دخپل ځان لپاره اوبدي په هغه کې بیدپري دڅو ورځو دتیریدو ورسته دخوبه راکښی؛ یاد توپ پري کوي او دهغه څخه دباندې راووزي په دي کار کې پالونکي میریان

دهغوى سره مرسته كوي. پالونكي ميرپيان دكوچنيو ميرپيانو سره په پاكي كې مرسته كوي درهغو چي دهغوى پښې پيداكيوي. دميرپيانو ددوو ښارونو ترمنځ كله كله جگړه كيوي: لښكر په منظمو صفونو كې درپري؛ په جنگ كې زخميان او مري كيوي، مري دښار څخه دباندې باسي او نيول سوي ميرپيان دمريانو په شان په خپل ښار كې دخدمت لپاره ساتي. دميرپيانو كارونه ډېر انسانانو ته ورته دي. ځيني وخت ميرپيان دانسان لپاره هم خطر پيښوي؛ دبيلگي په ډول دچت لرگي او دكتابونو پاڼې خوري.

په حشراتو کې حسي بنکرونه یا انتنونه

انسانانو دستور کتنځایونه دستور د غوڅښت لیدلو او د هوا د حالاتو د مالومولو لپاره جوړ کړي دي. څوک باور کولی سي چې په ژونديو موجوداتو کې حسي بنکرونه یا انتنونه شتون لري چې انسانان د هغوئ د سرته رسوونکو کارونو د سرته رسولو څخه ناتونه دي. حشراتو کې چې مورې يې بې گټې او بې ارزښته بولو داسې آلي شتون لري چې دانسانانو د دقيقترينو آلو، وسايلو سره يو ډول يا پر خپل ځای ورڅخه پياوړي دي. پوهان وايي په ځينو حشراتو کې داسې حسي بنکرونه شتون لري چې په هغوئ کې کيمياوي پيداګوونکي ځای پر ځای سوي دي چې د موادو بوی تشخیصوي او د حشراتو حرکت او پلټنه د همدې مالوماتو پر اساس صورت نیسي؛ یانې حشرات ددې کوچني رادار د معلوماتو د تحلیل ورسته خوڅښت او پلټنه کوي. په ځینو حشراتو کې حسي بنکرونه شتون لري چې د میخانیکي حسوونکو لرونکي دي، یاد انتنونه غبرونه او د باد حرکت احساسولو وړتیا لري، لکه ځیني مچان چې یاد کار کوي. یاد حس کوونکي د حرمتو څخه اغیزمن کیږي. مگر کیمیاوي حس کوونکي د کیمیاوي ترکیبونو څخه اغیزمن کیږي. یو بل د یادولو ټکی دادی چې ځیني حشرات چې کوم ځای خوړه ولویږي ډېر ژر هلته راځي دا حشرات څنگه دومره ژر خبریږي، دوی د یادو سو حس کوونکو د مالوماتو څخه کار اخلي. دغه خرماچان څنگه یو چټل ځای ته ژر ځان رسوي؛ ځکه چې دوی دخپلو حس کوونکو بنکرونو یا انتنونو په مرسته د یادې مادې بوی چې په هوا کې خپور سوی احساس کړی. ځیني حشرات حرارت، تودوخه مالومونکي حسي بنکرونه لري؛ دغه حس کوونکي په غوماشو کې هم شتون لري. دبیلګې په ډول که دو وګړي په یوه کوټه کې بیده وي او یو د هغو څخه تبه ولري؛ د بدن تودوخه یې ډېره وي؛ غوماشي ددري مترۍ څخه هغه احساسوي ځکه غوماشو کې تودوخه مالومونکي انتنونه یا رادارونه شتون لري نوځکه به هغه وګړی چې تبه ولري ډېر وچيچي

دهوا او چاپیریال ککړتیا

هغه څه چې انسانان یې نن په خپل ژوند کې سرته رسوي دهغوئ پر روغتیا ډېره منفي اغیزه لري. که څه هم دانسانانو په ژوند کې ډېر پرمختگونه سوي خو دبله اړخه یې دانسانانو ژوند تبا کړی دی. ترڅو چې الوتکې، موټرونه، لویې کارخونې او ماشينونه شتون ولري دچاپیریال ککړتیا به دکاربن ډای اوکسید غاز په واسطه دوام لري. دغه غاز څه کوي؟ یاد غاز دویني هیمو گلوبین ته ننوزي او دهغوئ سره گډیږي.

یاد غاز دمایع سوځونکو وسایلو، الوتکو او ماشينونو په واسطه خپریږي دهیمو گلوبین سره گډیږي او دانسانانو په حجراتو کې داکسیجن دکمښت لامل کیږي، ځکه یادغاز داکسیجن په نسبت دویني دهموگلوبین سره 250 واري په پیاوړي ډول گډیږي.

مگر ددی کمښت زیان څه شي دی؟ کله چې حجري داکسیجن دکموالي سره مخ سي دزړه ضربان کميږي، زړه او تنفسي سیستم داکسیجن ډپوره والي لپاره ډېر فشار لاندې راځي؛ په پایله کې همدغه ډېر فشار دزړه او تنفسي سیستم دبیلو بیلو ناروغیو لامل کیږي. که چیري یوڅوک د اتو ساعتونو لپاره په هغه هوا کې تنفس وکړي چې په هغې کې 1پر 1000000 دکاربن ډای اوکسید غاز وي دنفستنګی احساس کوي.

که تاسو په گڼ میشتي سیمه کې ژوندکوئ او هلته ماشينونه، موټرونه د8 ساعتو لپاره کاربن ډای اوکسیدکاز هوا ته خپروي او تاسو 80پر 1000000 څخه کم دغه غاز تنفس کړئ داکسیجن دانتقال سرعت ستاسو په وینه کې لس سلنه کميږي او وینه خپل بنسټیزه ځانګړنه دلایسه ورکوي؛ په همدې خاطر دموترونو او نورو کاربن غاز خپرونو وسایلو څخه په ډکو سیمو کې وګړي دسرردنې؛ لنډو مسمومیتونو، دلیدضعیفوالی، تنفسي، زړه او نورداخلي ناروغیو اخته کیږي.

دیاد غاز په هوا کې ډېریدل یو دهغو عواملو څخه دی چې دبیلابیلو ناروغیو لامل کیږي. الله جل جلاله هوا پاکه پیدا کړي مگر موږ هوا او چاپیریال ککړ کړل هم په خپلو وسایلو اوماشینونو او هم په فساد او خپلو اخلاقو.

دچاپيريال ككروالې دانسان دبدن دبيلا بيلو ناروغيو، زياتي تودوخي دسمندري څپو دراپورته كيدو، او شديدو اوربنتونو لامل كيږي.

دماشينونو او نورو سيلو لور. غونه هم دانسان روغتيا ته زيان رسوي او يوډول دچا پيريال ككروالې دي. موږ بايد درخپل توانه چاپيريال ته دزيان رسوونكو غازونو دخپريد مخه ونيسو، ونې كښيږدو او شته ونو دغوځولو څخه ډډه وكړو.

پای ستاسو درنولوستونكو ددعا په هيله: ژباړن

د ژباړن خپاره سوي کتابونه:

په (سمندرکي دملغلرولتون) ويښونکي او ټولنيزي مقالې.

د (الماسو پنډ) دپښتو متلونودويلوځايون او علتونه يې.

(رون سيند) شعري ټولگه

(ژور اندونه) شعري ټولگه

په (کایناتو کي دقرآنکریم علمي معجزې)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**